

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΤΟΥ

Εισήγηση

Θεανώς Βρέντζου-Σκορδαλάκη

Αντιπεριφερειάρχη Αγροτικής Οικονομίας, Κτηνιατρικής
και Αλιείας και Κοινωνικής Πολιτικής

Οκτώβριος 2011

Προς Περιφερειακούς Συμβούλους, Περιφέρειας Κρήτης

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Ο ρόλος του πρωτογενή τομέα και της μεταποίησης των προϊόντων του, στην ανάπτυξη της Κρήτης, αν και παραμελημένος τα τελευταία χρόνια, είναι καθοριστικός και πρέπει να ενισχυθεί με δράσεις που να ανταποκρίνονται στη νέα πραγματικότητα με εφαρμογή σταθερών πολιτικών που να έχουν ως επίκεντρο την ισόρροπη ανάπτυξη της Κρήτης. Η σημερινή κοινωνικό-οικονομική κατάσταση επιβάλλει την άμεση αντίδραση μας. Παράλληλα με το νέο αυτοδιοικητικό μοντέλου του «Καλλικράτη», αναδύονται νέες δυνατότητες ανάπτυξης και νέες προοπτικές για να ξεπεράσει η Περιφέρεια τα προβλήματα που αντιμετωπίζει.

Η Κοινή Αγροτική Πολιτική που κλείνει εφέτος 50 χρόνια ζωής έχει αποτελέσει το κεντρικό στοιχείο της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης και παραμένει η πιο σημαντική κοινή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Υπάρχει σαφής σύνδεση μεταξύ της γεωργίας, του περιβάλλοντος, της βιοποικιλότητας, της αλλαγής του κλίματος και της αειφόρου διαχείρισης των φυσικών πόρων μας, όπως το νερό και το έδαφος. Η γεωργία δεν είναι μόνο σημαντική για τη θετική οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών της ΕΕ, αλλά αποτελεί και την πηγή των τροφίμων που φτάνουν στο πιάτο μας. Οι γεωργοί της Ευρώπης παράγουν δημόσια αγαθά που ωφελούν την κοινωνία ως σύνολο.

Η αλυσίδα εφοδιασμού αγροδιατροφικών προϊόντων αποτελεί τον καίριο κρίκο για τη βιωσιμότητα όχι μόνο της γεωργίας, αλλά της οικονομίας στο σύνολό της και είναι γεγονός αποδεκτό από όλους ότι η ομαλή λειτουργία της αγροδιατροφικής αλυσίδας από το γεωργό έως τον καταναλωτή, προσφέρει εγγύηση για τη διατήρηση χιλιάδων θέσεων εργασίας σε ένα ασταθές και ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Η αγροδιατροφική αλυσίδα στην Ελλάδα αντιμετωπίζει πολλά προβλήματα, τα σημαντικότερα εκ των οποίων είναι α) η έλλειψη αποτελεσματικής συνεργασίας και κατανόησης ανάμεσα στους κρίκους της αγροδιατροφικής αλυσίδας, β) η μειωμένη διαπραγματευτική δύναμη των αγροτών-παραγωγών αγροτικών προϊόντων, γ) οι μεταφορές και δ) ο αυξημένος βαθμός μονοπωλιακής δύναμης της Ελληνικής βιομηχανίας τροφίμων και ποτών.

Αναγνωρίζοντας όλα τα παραπάνω, η Περιφέρεια Κρήτης πιστεύει ότι η ανασυγκρότηση του πρωτογενούς τομέα αποτελεί το πρώτο βήμα προκειμένου η Κρήτη να αποτελέσει πόλο βιώσιμης ανάπτυξης και υψηλής ανταγωνιστικότητας. Τα ιδιαίτερα κοινωνικά,

πολιτισμικά και παραγωγικά χαρακτηριστικά της περιοχής αποτελούν ταυτόχρονα και τα πλεονεκτήματά της, προκειμένου να εξασφαλισθεί η βιωσιμότητα στη γεωργία και κατ' επέκταση να ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα του αγροδιατροφικού τομέα. Σε αυτά τα πλαίσια, η στήριξη του αγροτοδιατροφικού τομέα, ο οποίος είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με τη βιωσιμότητα του πρωτογενή, αποτελεί στρατηγική επιλογή για ένα ισχυρό αναπτυξιακό και παραγωγικό μοντέλο ανάπτυξης και ταυτόχρονα ενσαρκώνει το όραμα για μια βιώσιμη και πράσινη Κρήτη, που θα παρέχει θέσεις εργασίας, ασφάλεια και ευημερία στους πολίτες της

Σήμερα, ο δεσμός μεταξύ ενός προϊόντος, ενός τόπου και των κατοίκων, δεν αντιπροσωπεύει απλά μια κληρονομιά που πρέπει να διατηρηθεί, αλλά αποτελεί μια σημαντική αυτοτελή οικονομική αξία, καθώς οι καταναλωτές ενδιαφέρονται όλο και πιο πολύ για την ποιότητα που συνδέεται με την γεωγραφική προέλευση και την τοπική παράδοση και τα τοπικά έθιμα.

Λαμβάνοντας υπόψη την θετική επίδραση που έχουν οι δεσμοί αυτοί στην βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη και στη διατήρηση της τοπικής βιοποικιλότητας, η νέα αιρετή Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση της Περιφέρειας Κρήτης ανέλαβε την πρωτοβουλία της καθοδήγησης και του συντονισμού όλων των εμπλεκόμενων Φορέων για τη δημιουργία «Στρατηγικού σχεδίου για την ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα της Περιφέρειας Κρήτης».

Το Στρατηγικό Σχέδιο είναι **δυναμικό** και μπορούν να προστίθενται και να αφαιρούνται δράσεις και προϊόντα με βάση τις εκάστοτε ισχύουσες συνθήκες στην κοινωνία και την αγορά.

Είναι ένας **οδηγός** για όλους τους φορείς για τις υπηρεσίες και για όλους μας.

Στόχος να συντονιστούμε όλοι μαζί για να έχουμε ένα τελικό καλό αποτέλεσμα, για την ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα και της μεταποίησης των προϊόντων του.

Να υποστηρίξει όλους τους εμπλεκόμενους, συμπεριλαμβανομένων των μικρών παραγωγών, στην προσπάθεια τους να προωθήσουν και να διατηρήσουν τα χαρακτηριστικά προϊόντα της Κρήτης ώστε, εκμεταλλευόμενοι το αυξημένο ενδιαφέρον των καταναλωτών για ασφαλή και ποιοτικά προϊόντα που έχουν συγκεκριμένη γεωγραφική προέλευση, να ενισχύσουν την τοπική οικονομία και το εισόδημα των αγροτών

Να προωθήσει την βιώσιμη αγροτική ανάπτυξη της Κρήτης

Στο Στρατηγικό Σχέδιο που έχει την μορφή κειμένου αποτυπώνεται η πολιτική της Περιφέρειας και οι δράσεις που πρέπει να γίνουν για να επιτευχθεί ο στόχος.

Στο δεύτερο κείμενο, με την μορφή πίνακα, υπάρχουν δίπλα σε κάθε δράση οι φορείς, οι υπηρεσίες, οι οργανισμοί που θα μπορούσαν να εμπλακούν για την υλοποίηση της κάθε

δράσης. Επίσης σε άλλη στήλη προτείνονται οι πιθανές πηγές χρηματοδότησης, όπου χρειάζονται.

Απευθύνεται:

- Στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
- Στην Περιφέρεια Κρήτης και στις υπηρεσίες της
- Στις Περιφερειακές Ενότητες της Κρήτης και στις υπηρεσίες τους
- Στους Δήμους και στις υπηρεσίες τους
- Στα Εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα
- Στους Επαγγελματικούς φορείς
- Στους Κοινωνικούς φορείς
- Σε όλους εμάς.

Μετά την ψήφιση από το Περιφερειακό Συμβούλιο θα διανεμηθεί σε όλους τους παραπάνω φορείς.

Οι φορείς με την σειρά τους θα πρέπει να ασχοληθούν προκειμένου να υπάρξει η απαιτούμενη εξειδίκευση για κάθε περιοχή και προϊόν, να φροντίσουν να γίνει η ενεργοποίηση όλων των εμπλεκόμενων (φορέων, υπηρεσιών κλπ) και η απαιτούμενη επικοινωνία των στόχων και των δράσεων του Σχεδίου στις τοπικές κοινωνίες.

Πρέπει να εξασφαλιστεί η μέγιστη δυνατή κοινωνική συναίνεση και συμμετοχή, **διαφορετικά όλη η προσπάθεια θα μείνει άλλο ένα κείμενο στην βιβλιοθήκη.**

Οι φορείς (Περιφέρεια, Περιφερειακές Ενότητες, Δήμοι με τις υπηρεσίες τους, εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα, συλλογικές οργανώσεις, αναπτυξιακές εταιρείες κλπ) θα πρέπει:

- Να επιλέξουν τις δράσεις που θέλουν να στοχεύσουν
- Να ετοιμάσουν τις κατάλληλες απαιτούμενες SWOT αναλύσεις και τα Τεχνικά Δελτία προκειμένου να μπορούν να υποβληθούν για χρηματοδότηση (για όσες από τις δράσεις μπορούν να τύχουν χρηματοδότησης).

Με αυτή την διαδικασία θα επιτευχθεί η μεγαλύτερη δυνατή συνέργια και το μέγιστο αποτέλεσμα για την ανάπτυξη του αγροτοδιατροφικού τομέα της Κρήτης.

Σας Ευχαριστώ και εύχομαι καλή Επιτυχία, την οποία έχει τόσο πολύ ανάγκη ο τόπος μας και η κοινωνία.

Ηράκλειο 25/10/2011

Με τιμή

Θεανώ Βρέντζου Σκορδαλάκη.

.....

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
1.1 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	8
1.2 SWOT ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ	9
1.3 ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΝΕΑ ΚΟΙΝΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ	12
1.4 ΤΟ ΟΡΑΜΑ	15
1.5 ΣΤΟΧΟΙ, ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ	15
2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ	20
2.1 ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	20
2.2 ΔΟΜΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	21
3. ΤΟ ΚΑΛΑΘΙ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ	22
3.1 ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	22
3.2 ΖΩΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	23
3.3 ΑΛΙΕΙΑ	23
3.4 ΚΡΗΤΙΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ	24
4. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ	25
4.1 ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ	26
4.1.1. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ	26
4.1.2. ΥΠΟΔΟΜΕΣ	29
4.1.3 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	34
4.1.4 ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	40
4.1.5 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΧΝΗΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	43
4.1.6 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ	45
4.2 ΚΡΗΤΙΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ	47
4.2.1 ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ	47
4.2.2 ΥΠΟΔΟΜΕΣ	50
4.2.3 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ / ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	51
4.2.4 ΕΡΕΥΝΑ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	51

4.2.5 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΧΝΗΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	52
4.2.6 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ / ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	53
4.3 ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΦΟΡΕΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ	58
5. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	63
Παράρτημα Α – Συμμετέχοντες στις ομάδες εργασίας	63
Παράρτημα Β – Εισηγήσεις συντονιστών ομάδων εργασίας	63

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η πολιτική και οικονομική συγκυρία, στην οποία βρισκόμαστε, έβαλε εκ των πραγμάτων το πλαίσιο του δημόσιου διαλόγου. Στην οικονομία της χώρας μας, το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν (Α.Ε.Π), αποτελείται σε μεγάλο βαθμό από ιδιωτική κατανάλωση η οποία ουσιαστικά τα τελευταία χρόνια κινείται ερήμην της παραγωγικής ταυτότητας και ικανότητας, μεγεθύνοντας τόσο το δημόσιο χρέος όσο και τα ελλείμματα που τόσο ταλαιπωρούν τη Χώρα μας.

Ο πρωτογενής τομέας και η διαχείριση των προϊόντων του στην Ελλάδα, χωρίς η Κρήτη να εξαιρείται από τον κανόνα, αποτελεί τον τομέα που συμπυκνώνει τις αρνητικές συνέπειες του καταναλωτικού προτύπου και πολλαπλασιάζει τα προβλήματα. Ενδεικτικά το 2009 οι εισαγωγές αγροτικών προϊόντων ανήλθαν σε 6,5 δις ευρώ.

Ο πρωτογενής τομέας και η διαχείριση των προϊόντων του είναι σε κρίσιμη καμπή και είναι απαραίτητη η μεταστροφή και μετεξέλιξη τους με στόχο τη δημιουργία βιώσιμων επιχειρήσεων και την μετάβαση από μια επιδοτούμενη γεωργία σε μια γεωργία όπου το αγροτικό εισόδημα θα προέρχεται από την παραγωγή και όχι τις επιδοτήσεις. Σήμερα το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι οι αντιστάσεις που παρουσιάζουν όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς και ιδιαίτερα η απροθυμία και ο κακοφορμισμός των αγορών και η αδιαφορία και απογοήτευση των ανθρώπων που παράγουν.

Η Κρητική Διατροφή τις προηγούμενες δεκαετίες αναγνωρίστηκε ως το πιο υγιεινό διατροφικό πρότυπο, σήμερα όμως η Κρήτη, έχοντας αλλάξει τις διατροφικές της συνήθειες, έχει απ' τα υψηλότερα ποσοστά παχυσαρκίας σε ενήλικες και παιδιά. Αντίστοιχα, το νησί αποτελεί το μεγαλύτερο τουριστικό προορισμό της χώρας, όμως η Κρητική Κουζίνα και τα τοπικά προϊόντα αποτελούν εξαιρέσεις στην προσφορά υπηρεσιών εστίασης σε ξενοδοχεία και εστιατόρια. Δεδομένης της απομάκρυνσης τόσο των κατοίκων της Κρήτης, όσο και των επιχειρηματικών πρακτικών απ' την παραδοσιακή Κρητική Διατροφή, η Περιφέρεια Κρήτης θα πρέπει να υιοθετήσει μια ολιστική προσέγγιση και να εργαστεί προς την δημιουργία ενός «κινήματος» για την επιστροφή στην υγιεινή παραδοσιακή Κρητική Διατροφή και την αξιοποίηση των τοπικών προϊόντων.

Σήμερα πρέπει να δημιουργηθούν νέα συστήματα παραγωγής και νέα σχήματα δράσης για την προώθηση των προϊόντων στην αγορά. Η γνώση και η συνειδητοποίηση της αναγκαιότητας για την εξεύρεση λύσεων είναι μονόδρομος. Στην μετεξέλιξη αυτή ο κρίσιμος παράγοντας είναι ο άνθρωπος και γι' αυτό είναι απαραίτητο να ξεπεραστούν οι αδυναμίες και τα προβλήματα, όπως:

α) Η παρεχόμενη εκπαίδευση είναι περιστασιακή και ευκαιριακή ανάλογα με την χρηματοδότηση, χωρίς συνέχεια και συνέπεια.

β) Η στελέχωση των δομών εκπαίδευσης είναι απολύτως ελλειμματική.

γ) Υπάρχει απροθυμία των αγροτών για τη συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικά προγράμματα καθώς δεν έχει ληφθεί υπόψη ότι η εκπαίδευση αποδίδει μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα.

δ) Δεν υπάρχουν κατευθύνσεις Αγροτικής Πολιτικής συμβατές με την ΚΑΠ.

Ο ρόλος του πρωτογενή τομέα στην ανάπτυξη της Κρήτης, αν και παραμελημένος τα τελευταία χρόνια, είναι καθοριστικός και πρέπει να ενισχυθεί με δράσεις που να ανταποκρίνονται στη νέα πραγματικότητα με εφαρμογή σταθερών πολιτικών που να έχουν ως επίκεντρο την ισόρροπη ανάπτυξη της Κρήτης. Μέσω του νέου αυτοδιοικητικού μοντέλου του «Καλλικράτη», αναδύονται νέες δυνατότητες ανάπτυξης και νέες προοπτικές για να ξεπεράσει η Περιφέρεια τα προβλήματα που αντιμετωπίζει.

Η Περιφέρεια Κρήτης προχώρησε στην σύνταξη του παρόντος Στρατηγικού Σχεδίου για την Ανάπτυξη του Πρωτογενή Τομέα και της Διαχείρισης των Προϊόντων του, με την συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Για την εκπόνηση του στρατηγικού σχεδίου λήφθησαν υπόψη και τα στοιχεία από *swot* Αναλύσει που τα γενικά της στοιχεία παρουσιάζονται παρακάτω και ασφαλώς τα νέα δεδομένα και οι προσανατολισμοί της Νέα Κ.Α.Π. που επίσης αναφέρονται παρακάτω.

1.2 SWOT ANALΥΣΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζεται ενδεικτική SWAT ανάλυση (Πλεονεκτημάτων – Αδυναμιών – Ευκαιριών – Απειλών) του αγροτοδιατροφικού τομέα της Περιφέρειας Κρήτης.

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
Κεντρική γεωγραφική θέση της Περιφέρειας στην Μεσόγειο. Ευνοϊκές προϋποθέσεις ανάπτυξης συμπληρωματικής απασχόλησης στον αγροτικό τομέα. Σημαντική παραγωγή σε ελαιόλαδο, σταφύλια, κηπευτικά, και τυροκομικά προϊόντα Ύπαρξη καλλιεργειών, άμεσα συνδεδεμένων με την ιστορική πορεία και πολιτισμική ταυτότητα της Περιφέρειας	Χαμηλό κατά κεφαλήν προϊόν. Ενδοπεριφερειακές ανισότητες. Νησιωτικότητα Σημαντική υστέρηση επί σειρά ετών του επιπέδου εκπαίδευσης του τοπικού πληθυσμού σε σχέση με το Ευρωπαϊκό πρότυπο. Ποιοτικές κυρίως ελλείψεις σε βασικές υποδομές. Ανυπαρξία υποδομών για παροχή υπηρεσιών Τεχνολογιών–Πληροφορικής – Επικοινωνιών (ΤΠΕ).

Ύπαρξη ικανού αριθμού τοπικών προϊόντων με δυνατότητες ανάδειξής τους ως ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΟΠΑΠ, ΟΠΕ, κλπ. Πλούσια χλωρίδα και ορνιθοπανίδα. Σημαντική λαϊκή και πολιτιστική κληρονομιά. Ύπαρξη περιοχών ιδιαίτερης περιβαλλοντικής και αισθητικής αξίας. Ικανό ύψος ετήσιας βροχόπτωσης στους νομούς Χανίων και Ρεθύμνου . Ύπαρξη προϋποθέσεων ανάπτυξης Βιολογικής γεωργίας και κτηνοτροφίας, αφού οι ιδιαίτερες κλιματολογικές συνθήκες και τα κλειστά οικοσυστήματα του νησιού διαμορφώνουν ιδανικές συνθήκες ανάπτυξης τέτοιων προϊόντων. Δυνατότητα εφαρμογής προτύπων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης Παραγωγής σε καλλιέργειες και εκτροφές που δεν συνάδουν απολύτως με τους κανόνες της Βιολογικής Γεωργίας λόγω, υψηλού βαθμού δυσκολιών εφαρμογής κλπ Ευνοϊκότατες προϋποθέσεις συμπληρωματικής απασχόλησης νέων ανθρώπων στον αγροτικό τομέα. Σημαντική βιοποικιλότητα με πλούσια τοπική χλωρίδα και πανίδα. Ύπαρξη πλούσιας αρωματικής χλωρίδας με ότι θετικό αυτό συνεπάγεται και για την μελισσοκομία. Σταθερή σχετικά πορεία με αυξητικές τάσεις της κτηνοτροφίας. Οργανωμένη παραγωγή και εμπορεία οίνου. Ύπαρξη τεχνογνωσίας. Δυνατότητα μεταποιητικής δραστηριότητας στα βασικά προϊόντα της Περιφέρειας σε ότι αφορά τη φυτική παραγωγή	Ανεπαρκής διαχείριση κοινής πολιτισμικής κληρονομιάς. Χαμηλός βαθμός μεταποίησης και οργάνωση της εμπορίας αγροτικών προϊόντων. Απουσία υποδομών ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών αγροτουρισμού και ανάδειξη των προστατευόμενων περιοχών. Μονομερής εξάρτηση από τουρισμό στο βόρειο τμήμα του νησιού και χωρίς πρόβλεψη για την αντιμετώπιση συνακόλουθων προβλημάτων (ρύπανση, υπεράντληση ύδατος, αλλαγές στο φυσικό περιβάλλον κλπ). Προβλήματα Άρδευσης σε διάφορες περιοχές. Αδυναμία διαχείρισης αποβλήτων ελαιουργείων και των άλλων μεταποιητικών μονάδων του πρωτογενή τομέα. Έλλειψη ικανού δικτύου προβολής και διανομής αγροτικών προϊόντων. Φθίνουσα γεωργική δραστηριότητα Σταδιακή μείωση των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα. Κακή ηλικιακή σύνθεση του αγροτικού πληθυσμού σε ορισμένες περιοχές της ενδοχώρας. Η απουσία διάδοχης κατάστασης στον πρωτογενή τομέα σε ορισμένες περιοχές. Η έντονη και άναρχη τουριστική ανάπτυξη και η αλλαγή χρήσεων γης που επιβάλλει Απουσία καθορισμού χρήσεων γης. Γενετική αλλοίωση τοπικών ποικιλιών από την εισαγωγή ξένων Αδυναμία προσαρμογής της λειτουργίας της αγοράς και των αρμόδιων υπηρεσιών στην απελευθέρωση των αγορών αγροτικών προϊόντων. Υψηλό κόστος παραγωγής.
--	--

Διεθνώς αναγνωρίσιμος τομέας παραγωγής (τουρισμός). Δυνατότητες ανάπτυξης εναλλακτικών μορφών Τουρισμού Δυνατότητα ανάπτυξης αγροτουρισμού, όχι μόνο μέσω της κλασικής μορφής καταλυμάτων που σήμερα αναπτύσσεται, αλλά και μέσα από σύνθεση αγροτουριστικών δράσεων επισκέψιμων κτημάτων.	Απουσία μηχανισμών σύνδεσης τοπικών προϊόντων με την τοπική τουριστική αγορά. Ανεπαρκείς υποδομές και μέσα υποστήριξης της πρωτογενούς παραγωγής. Έλλειμμα ενημέρωσης και τεχνικής στήριξης των παραγωγών. Εγκατάλειψη αγροτικής γης και δραστηριότητας. Μικρός και πολυτεμαχισμένος κλήρος Απουσία διαχειριστικών σχεδίων για τους βοσκότοπους. Ανεπαρκής προβολή των τοπικών προϊόντων μέσω της τουριστικής «βιομηχανίας». Ανεπαρκής προσφορά υπηρεσιών εκπαίδευσης γεωργικών εφαρμογών και ουσιαστικής ενημέρωσης, τόσο σε ποιοτικό, όσο και σε ποσοτικό επίπεδο. Ανεπαρκής πληροφόρηση για την νέα ΚΑΠ
ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΕΙΛΕΣ
Εμβάθυνση της ευρω-μεσογειακής συνεργασίας και σε θέματα αειφόρου τουρισμού. Υλοποίηση σημαντικής κλίμακας μεταφορικών έργων σε περιοχές της περιφέρειας Δημιουργία άξονα θαλάσσιων μεταφορών σε μεσογειακές χώρες έως την Κύπρο Προσέλκυση δραστηριοτήτων που από τη φύση τους έλκονται από τη κεντρική γεωγραφική θέση και το ωραίο περιβάλλον. Δυνατότητα απορρόφησης τοπικών προϊόντων από τον τριτογενή τομέα (ξενοδοχειακές μονάδες και μονάδες	Πίεση στον παραδοσιακό ποιοτικό γεωργικό τομέα σε συνάρτηση με ΚΑΠ, ΠΟΕ κλπ. και δημιουργία σοβαρών δυσκολιών αναπροσανατολισμού. Πληθυσμιακή εκροή, ιδιαίτερα από τα Χωριά και την ενδοχώρα της Περιφέρειας. Άσκηση σημαντικών πιέσεων στις χρήσεις γης και στο φυσικό και οικιστικό περιβάλλον από την εποχική τουριστική δραστηριότητα. Τάσεις κυριαρχίας διάσπαρτου μοντέλου ανάπτυξης οικονομικών δραστηριοτήτων και διάχυτου προτύπου οικιστικής ανάπτυξης. Άναρχη τουριστική ανάπτυξη με κίνδυνο, σε περίοδο ύφεσης, σοβαρού κλονισμού της οικονομίας πολλών επαγγελματικών τάξεων. Αυξανόμενος κίνδυνος μεγέθυνσης του

εστίασης). Δυνατότητα απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα καθ' όλη την διάρκεια του χρόνου. Νέα ΚΑΠ και τρόπος εφαρμογής της στην χώρα. Αξιοποίηση των τοπικών προϊόντων με τα λίαν ιδιαίτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά. Αυξημένη διεθνής ζήτηση για τοπικά προϊόντα και τον εναλλακτικό τουρισμό. Αλλαγή διατροφικών προτύπων και γενικότερη στροφή των καταναλωτών προς προϊόντα αναγνωρισμένης ποιότητας. Η συνεχώς αυξανόμενη ενημέρωση των καταναλωτών από τα ΜΜΕ σχετικά με την υγιεινή και ασφάλεια των τροφίμων. Αξιοποίηση νέων τεχνολογιών (συστήματα άρδευσης, τηλεπισκόπησης, ηλεκτρονικού εμπορίου, κλπ) Χρήση νέων τεχνολογιών προώθησης, διαφήμισης και εμπορίας των προϊόντων.	κοινωνικού αποκλεισμού, που δημιουργεί ανάγκες ενσωμάτωσής στην τοπική οικονομία και κοινωνία Αυξητικές τάσεις της ανεργίας κατά τα τελευταία χρόνια, με ιδιαίτερη έμφαση στους νέους, τις γυναίκες. Απουσία διάδοχης κατάστασης νέων ηλικιών στον πρωτογενή τομέα σε ορισμένες περιοχές. Σταδιακή μείωση των απασχολούμενων στον πρωτογενή τομέα. Συρρίκνωση καλλιέργειας τοπικών ποικιλιών και εκτροφής ντόπιων ζώων, λόγω φθίνουσας αγροτικής δραστηριότητας Χαμηλό εκπαιδευτικό επίπεδο των αγροτών Ύπαρξη μεγάλου αριθμού ανταγωνιστικών προϊόντων από άλλες περιοχές της χώρας, αλλά κυρίως της διεθνούς αγοράς, που σε συνδυασμό με τη μη εφαρμογή των συστημάτων σήμανσης και τήρησης της ιχνηλασιμότητας οδηγεί σε έντονα αθέμιτο ανταγωνισμό τα τοπικά προϊόντα. Εσωστρέφεια και αναποτελεσματικότητα της εμπορίας των αγροτικών προϊόντων, λόγω οργανωτικών αδυναμιών και έλλειψης σωστής προβολής τους . Υψηλό κόστος παραγωγής λόγω διαρθρωτικών προβλημάτων.
---	---

1.3 Ο ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΚΑΙ Η ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΤΟΥ ΣΤΟ ΝΕΟ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΣΤΗ ΝΕΑ ΚΟΙΝΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Η νέα Κ.Α.Π κινείται, αφενός προς την κατεύθυνση της μείωσης των ενισχύσεων, που προκαλούν στρεβλώσεις της παραγωγής και του διεθνούς εμπορίου (προσανατολισμός προς την αγορά) και αφετέρου προς την επικέντρωση της στήριξης στην ασφάλεια και την ποιότητα των τροφίμων, την ανάπτυξη της υπαίθρου και τις περιβαλλοντικές υπηρεσίες (προσανατολισμός προς την κοινωνία και το περιβάλλον).

Βασικές στρατηγικές επιλογές της νέας Κ.Α.Π. είναι:

- Έμφαση στην ανταγωνιστικότητα με προσανατολισμό της γεωργίας προς την Αγορά και μετάβασή της από ένα καθεστώς προστατευτισμού σε ένα καθεστώς ανταγωνισμού.
- Στήριξη του παραγωγού αντί της στήριξης της παραγωγής, με την αποσύνδεση της στήριξης στο προϊόν και μεταφορά της στήριξης στο εισόδημα του παραγωγού.
- Εισαγωγή της περιβαλλοντικής διάστασης στη γεωργική παραγωγή και σύζευξη της ανταγωνιστικότητας με την αειφόρο ανάπτυξη.
- Στήριξη της Αγροτικής Ανάπτυξης στο σύνολό της.
- Διαφοροποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων των αγροτών με στήριξη της ανάπτυξης πολυδραστηριότητας και πολυαπασχόλησης στην ύπαιθρο.

Τα κυριότερα στοιχεία της νέας Κ.Α.Π. με αντίστοιχες προοπτικές, φαίνεται ότι θα έχουν τα παρακάτω χαρακτηριστικά:

- **Πολλαπλή συμμόρφωση:** Η καταβολή στον παραγωγό της ενιαίας ενίσχυσης εξαρτάται από την τήρηση προτύπων για το περιβάλλον, την ασφάλεια τροφίμων, την υγεία των ζώων και των φυτών, τις συνθήκες διαβίωσης των αγροτικών ζώων καθώς και τη διατήρηση των γεωργικών εκτάσεων σε καλές συνθήκες γεωργικής αξιοποίησης και περιβάλλοντος. Η έναρξη εφαρμογής της πολλαπλής συμμόρφωσης για την Ελλάδα έγινε την 01/01/05.
- **Σύστημα παροχής συμβουλών σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις:** Δημιουργείται σύστημα παροχής συμβουλών στους αγρότες για θέματα διαχείρισης της γης και των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Η συμμετοχή των παραγωγών στο σύστημα είναι εθελοντική. Η δραστηριότητα παροχής συμβουλών θα καλύπτει κατ' ελάχιστον τους παρακάτω τομείς:
 - Δημόσια υγεία, υγεία ζώων και φυτών.
 - Περιβάλλον.
 - Καλές συνθήκες διαβίωσης των ζώων.

Επίσης, η δραστηριότητα θα επεκταθεί στην εφαρμογή των ορθών γεωργικών πρακτικών. Το σύστημα πρέπει να δημιουργηθεί μέχρι την 1-1-2017 και θα χρηματοδοτείται από τη διαφοροποίηση.

- **Ισχυροποίηση της Αγροτικής Ανάπτυξης:** Η αγροτική ανάπτυξη περιλαμβάνει ένα σύνολο πολιτικών και όχι μόνο τον γεωργικό τομέα. Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών περιοχών και η δημιουργία νέων ευκαιριών για απόκτηση εισοδήματος και απασχόλησης από τους γεωργούς και τα μέλη της αγροτικής οικογένειας στο χώρο της εκμετάλλευσης και έξω απ' αυτή, παραμένουν βασικοί στόχοι για το μέλλον. Συνιστώσα του αγροτικού

εισοδήματος δεν θα είναι μόνο η πρωτογενής γεωργική παραγωγή αλλά ένα σύνολο από συμπληρωματικούς άμεσους και έμμεσους πόρους, που θα προκύψουν από την ανάπτυξη όλων των τομέων της οικονομίας της υπαίθρου και από την βελτίωση της ποιότητας της ζωής των κατοίκων.

Επιπλέον με τη νέα Κ.Α.Π. και σε ότι αφορά στην Αγροτική Ανάπτυξη:

- Περιορίζεται η κατάρτιση και εφαρμογή οριζοντίων αναπτυξιακών προγραμμάτων ενώ αντίθετα ενισχύεται η εφαρμογή τοπικών, με σαφείς γεωγραφικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς όρους, ολοκληρωμένων προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης.
- Γενικεύεται και απλοποιείται το νομικό και θεσμικό πλαίσιο, υπέρ της ενθάρρυνσης της τοπικής πρωτοβουλίας που καλείται να επινοήσει και να εφαρμόσει πρακτικές ανάπτυξης προσαρμοσμένες στις ανάγκες της.
- Αναδιατάσσονται τα όρια αρμοδιοτήτων μεταξύ των διαρθρωτικών ταμείων, ώστε να δημιουργηθούν ευκαιρίες για μεγιστοποίηση των ενισχύσεων.

Οι αναμενόμενες επιπτώσεις της νέας ΚΑΠ αναπτύσσονται συνοπτικά στον πίνακα που ακολουθεί :

Αναμενόμενες επιπτώσεις της νέας Κ.Α.Π ως προς:	
Αγρότες	• Επικέντρωση των προσπαθειών των αγροτών στην παραγωγή προϊόντων που τους αποφέρουν καλλίτερη απόδοση στην αγορά. • Εξασφάλιση κινήτρων και μέσων για πρόσθετη στήριξη της ποιότητας των αγροτικών προϊόντων. • Εξασφάλιση ενισχύσεων για την ανταπόκρισή τους στα υποχρεωτικά πρότυπα και διεύρυνση ευκαιριών πολυαπασχόλησης για αύξηση του εισοδήματος της αγροτικής οικογένειας. • Μακροπρόθεσμη αειφορία του γεωργικού τομέα.
Καταναλωτές	• Ασφαλή τρόφιμα. • Ποιοτικά καλλίτερα τρόφιμα.
Φορολογούμενους	• Καλλίτερη χρησιμοποίηση των δημοσίων πόρων. • Μείωση της πιθανότητας παραγωγής πλεονασματικών

	προϊόντων.
Κοινωνία γενικά	Οι αγροτικές δραστηριότητες θα ασκούνται και τα προϊόντα θα παρέχονται με περιβαλλοντική προσέγγιση, προς το δημόσιο συμφέρον.
Βιομηχανία τροφίμων	- Μείωση του κόστους των γεωργικών πρώτων υλών. - Βελτίωση της ποιότητας των πρώτων υλών από τον πρωτογενή τομέα, με θετική επίπτωση στο σύνολο της αλυσίδας παραγωγής τροφίμων.

1.4 ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΗΣ ΑΙΡΕΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Το όραμα της αιρετής Περιφέρειας Κρήτης για την ανάπτυξη του αγροτοδιατροφικού τομέα είναι η Κρήτη να γίνει υπόδειγμα βιώσιμης περιφερειακής ανάπτυξης με την μετατροπή της σε νησί των «πράσινων» προϊόντων και υπηρεσιών.

Η επίτευξη του οράματος θα έρθει μέσα από την προώθηση της ολοκληρωμένης αειφόρου διαχείρισης της παραγωγής, την ενίσχυση του brand name του νησιού ως χωρικής ενότητας που παράγει «πράσινα» και ποιοτικά προϊόντα με ταυτόχρονο σεβασμό στην παράδοση και τον πολιτισμό. Τα προϊόντα αυτά θα ικανοποιούν τις απαιτήσεις της αγοράς και των καταναλωτών και θα διασφαλίζουν την ποιοτική διαβίωση των κατοίκων της Κρήτης.

1.5 ΣΤΟΧΟΙ, ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ

Στόχοι

Κεντρικός στόχος της πρωτοβουλίας της Περιφέρειας Κρήτης είναι η δημιουργία μιας υγιούς, βιώσιμης, δίκαιης και υποστηρικτικής προς την κοινωνία στρατηγικής για την ανάπτυξη του αγροτοδιατροφικού τομέα της Κρήτης. Για την ανάκαμψη από την κρίση και την επίτευξη των απαραίτητων αλλαγών είναι απαραίτητο να βασιστούμε στο τρίπτυχο «Συνεργασία – Ποιότητα – Εντοπιότητα» βγάζοντας την Κρήτη δυναμικά προς τα έξω.

Στόχος του παρόντος Στρατηγικού Σχεδίου είναι η προσφορά τοπικών προϊόντων ποιότητας, υψηλής ασφάλειας, των οποίων η παραγωγή θα χαρακτηρίζεται από την ορθολογική αξιοποίηση των φυσικών πόρων με την ελάχιστη δυνατή επίπτωση στο περιβάλλον και στην κλιματική αλλαγή.

Τα παραπάνω προϊόντα θα έχουν το ισχυρό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της τοπικότητας και της ποιότητας, βασικό στοιχείο του οποίου αποτελεί η πολιτιστική κληρονομιά και τα χαρακτηριστικά των φυσικών πόρων, της τοπικής χλωρίδας των

ζώων και των ανθρώπων, στοιχεία τα οποία θα προσθέσουν ένα ακόμη πλεονέκτημα στις αγορές, τονώνοντας την παραδοσιακότητα και την τοπικότητα.

Η Περιφέρεια σε συνεργασία με τους Δήμους και με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς θα αναλάβουν την προώθηση των προϊόντων και τη διασύνδεση των τομέων της οικονομίας της Κρήτης.

Στόχος είναι ο πρωτογενής τομέας της Κρήτης, μαζί με τον τουρισμό, να γίνουν ο στυλοβάτης μιας σύγχρονης οικονομίας που θα στηρίζεται και θα στηρίζει την ισόρροπη ανάπτυξη της Κρήτης.

Το στοίχημα για την Κρήτη δεν είναι μόνο η παραγωγή και προώθηση των τοπικών προϊόντων αλλά η επιστροφή των ίδιων των Κρητικών στην παραγωγή και κατανάλωση αυτού που είναι ποιοτικό, υγιεινό, αειφορικό, παραδοσιακό και ντόπιο. **Για να μπορέσει αυτό το «κίνημα» να γίνει πραγματικότητα**, η Περιφέρεια Κρήτης θα πρέπει να δουλέψει συστηματικά, με σχέδιο και σε συνεργασία με όλους τους φορείς, παραγωγούς αλλά και τους κατοίκους της Κρήτης, επαναδιεκδικώντας την περηφάνια και καταξιώνοντας τα τοπικά προϊόντα, τον γαστρονομικό πολιτισμό και φυσικά τους ανθρώπους που ασχολούνται με αυτά.

Παραδοτέο της παρούσας πρωτοβουλίας αποτελεί ο καθορισμός της στρατηγικής της Περιφέρειας Κρήτης που:

- Θα εξασφαλίζει ότι ο τρόπος με τον οποίο παράγουμε, παρασκευάζουμε, διανέμουμε, και καταναλώνουμε τα τρόφιμα θα προωθεί, **θα διαφημίζει και θα «γιορτάζει» τον κρητικό διατροφικό πολιτισμό και θα εξασφαλίζει μια αειφόρο και ισόρροπη ανάπτυξη.**
- Θα εγγυάται και θα προστατεύει τους πολίτες της Κρήτης, εξασφαλίζοντάς τους την ικανότητα και το δικαίωμά τους να προσδιορίζουν τα δικά τους μοντέλα παραγωγής, διανομής και κατανάλωσης.
- Θα προωθεί τη δημιουργία μιας υγιούς, βιώσιμης, δίκαιης και υποστηρικτικής προς την κοινωνία στρατηγικής για την ανάπτυξη του αγροτοδιατροφικού τομέα της Κρήτης.
- Θα υποστηρίζει την προσφορά τοπικών προϊόντων ποιότητας, υψηλής ασφάλειας, των οποίων η παραγωγή θα χαρακτηρίζεται από την ορθολογική αξιοποίηση των φυσικών πόρων με την ελάχιστη δυνατή επίπτωση στην κλιματική αλλαγή.
- Η παραγωγή προϊόντων θα έχει το ισχυρό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα **της τοπικότητας και της ποιότητας** και θα στηρίζεται στην **πολιτιστική κληρονομιά** και τα **χαρακτηριστικά των ανθρώπων των φυσικών πόρων, των ζώων, των φυτών.**
- Θα προωθεί την επιστροφή των ίδιων των κρητικών στην παραγωγή και κατανάλωση αυτού που είναι ποιοτικό, υγιεινό, αειφορικό, παραδοσιακό και ντόπιο.

- Θα εξασφαλίζει την αύξηση του εισοδήματος του παραγωγού και επιχειρηματία του αγροτοδιατροφικού τομέα.
- Θα υποστηρίζει τη διασύνδεση του αγροτικού και του τουριστικού τομέα της Κρήτης.
- Θα εξασφαλίζει τις προϋποθέσεις ο πρωτογενής τομέας της Κρήτης να γίνει μαζί με τον τουρισμό ο **στυλοβάτης** μιας σύγχρονης οικονομίας που θα στηρίζεται και θα στηρίζει την ισόρροπη ανάπτυξη της Κρήτης.

➔ Θα βοηθήσει να επαναδιαεκδικήσουμε την περηφάνια μας καταξιώνοντας τα τοπικά προϊόντα, τον γαστρονομικό πολιτισμό και φυσικά τους ανθρώπους που ασχολούνται με αυτά.

Αρχές ανάπτυξης του αγροτοδιατροφικού τομέα της Κρήτης

Η Περιφέρεια Κρήτης, λαμβάνοντας υπόψη τις σύγχρονες Ευρωπαϊκές Πολιτικές για την ανάπτυξη των Περιφερειών, τις διαδικασίες παραγωγής και ελέγχου των προϊόντων, τις προτάσεις της «Ευρωπαϊκής Διακήρυξης για την Διατροφική Αυτονομία» αλλά και τα σύγχρονα κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα (κοινωνικο-οικονομική κρίση) **υιοθετεί τις παρακάτω αρχές:**

1. Θεωρεί ότι διατροφή αποτελεί αγαθό αλλά και δικαίωμα όλων.
2. Κρίνει ως βασική προτεραιότητα την παραγωγή τροφίμων για την διατροφή των ίδιων των κατοίκων της Κρήτης (αυτάρκεια).
3. Προωθεί ένα υγιές διατροφικό πρότυπο βασισμένο στην Κρητική Διατροφή που θα υποστηρίζεται από τα τοπικά παραγόμενα προϊόντα και θα σέβεται τις τοπικές διατροφικές παραδόσεις και συνήθειες.
4. Δίδει προτεραιότητα στην αειφόρο παραγωγή σε όλη την Κρήτη, στην οποία θα συμμετέχουν όσο γίνεται περισσότεροι άνθρωποι που θα παράγουν τρόφιμα και θα μεριμνούν για τη βιωσιμότητα των δραστηριοτήτων και την ποιότητα ζωής της ενδοχώρας. Αυτό μπορεί να συμβεί μόνο με την εξασφάλιση δίκαιου εισοδήματος για τους ανθρώπους που παράγουν, αλλά και δίκαιων τιμών για τους καταναλωτές.
5. Σέβεται το τοπικό περιβάλλον, προστατεύει τους φυσικούς πόρους, συμβάλλει στην αύξηση της βιοποικιλότητας και σέβεται τις καλές συνθήκες διαβίωσης των ζώων.
6. Συμβάλλει με κάθε τρόπο ώστε η παραγωγή αγροτικών προϊόντων και τροφίμων θα προέρχεται από κατάλληλες, κατά προτίμηση τοπικές, ποικιλίες φυτών και φυλές ζώων, αξιοποιώντας την τοπική εμπειρία και γνώση, αλλά και εξασφαλίζοντας την προστασία από την χρήση Γενετικά Τροποποιημένων Οργανισμών (ΓΜΟ).
7. Δίδει προτεραιότητα στην μείωση των μεταφορών στις διαδικασίες παραγωγής και διακίνησης των εφοδίων και των προϊόντων του αγροτοδιατροφικού τομέα.
8. Εξασφαλίζει τη διαφάνεια και ιδιαίτερα την ιχνηλασιμότητα σε όλη την αλυσίδα παραγωγής (απ' το χωράφι στο τραπέζι) ούτως ώστε οι πολίτες να γνωρίζουν πού

και πώς παράγονται, τι περιέχουν τα τρόφιμά τους και επομένως τι περιλαμβάνεται στην τιμή που καλούνται να πληρώσουν.

9. Μειώνει την συγκέντρωση της δύναμης που έχουν σήμερα οι τομείς της εμπορίας, διανομής και επεξεργασίας τροφίμων, αλλά και της επιρροής τους πάνω σε αυτά που παράγονται και καταναλώνονται, ενώ προωθεί συστήματα παραγωγής και διακίνησης τροφίμων που μειώνουν την «απόσταση» μεταξύ παραγωγών και καταναλωτών.
10. Ενθαρρύνει την παραγωγή και κατανάλωση τοπικών, εποχιακών και υψηλής ποιότητας προϊόντων, επανασυνδέοντας τους πολίτες με τα προϊόντα τους και τους παραγωγούς τους.
11. Προσφέρει μέσα για την εκπαίδευση των παιδιών και την παροχή δεξιοτήτων για την παραγωγή τροφίμων και την προετοιμασία και απόλαυση υγιούς και θρεπτικού φαγητού.

Παραγωγικές παράμετροι

Με βάση τα παραπάνω, ο πρωτογενής τομέας και η διαχείριση των προϊόντων του, μαζί με τον τουρισμό, την έρευνα και καινοτομία αλλά και τις περιβαλλοντικές δράσεις που έχουν σχέση με τον τομέα της ενέργειας που αιτείται για τους δύο αυτούς τομείς, με τη διαχείριση της βιομάζας ως προϊόντος ή παραπροϊόντος της γεωργίας καθώς και με τη διαχείριση των αποβλήτων, είναι οι πυλώνες που θα αποτελέσουν την ατμομηχανή για την ανάπτυξη της Κρήτης. Μιας ανάπτυξης ανθρωποκεντρικής και απόλυτα φιλοπεριβαλλοντικής, που θα αναβαθμίσει την ποιότητα ζωής των κατοίκων της Κρήτης. Με δεδομένη αυτή τη θέση θεωρούμε ότι η ανάπτυξη της υπαίθρου δεν μπορεί να είναι ξεκομμένη από άλλες δράσεις που βελτιώνουν την ποιότητα ζωής (υγεία, κοινωνική πρόνοια κλπ.) των ανθρώπων που την υπηρετούν.

Με επίκεντρο το παραγωγικό σύστημα του πρωτογενή τομέα και για την λειτουργία και την ανάπτυξή του θα πρέπει να λάβουμε πολύ σοβαρά υπόψη: το μικρό μέγεθος γεωργικής γης κάθε γεωργικής ιδιοκτησίας/ εκμετάλλευσης και τον πολυτεμαχισμό της, το χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης – κατάρτισης των παραγωγών και τις μεγάλες αδυναμίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, το οποίο λόγω του διαμελισμού των υπηρεσιών του αλλά και της υπερσυγκέντρωσης της εξουσίας στο κέντρο δεν μπορεί πλέον να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των καιρών και να βοηθήσει την παραγωγή. Ταυτόχρονα πρέπει να λάβουμε σοβαρά υπόψη την επικείμενη αλλαγή της ΚΑΠ και να συζητηθούν έγκαιρα οι δράσεις στο νέο τοπίο που διαμορφώνεται.

Με δεδομένη την νέα πραγματικότητα θεωρούμε ότι είναι απολύτως αναγκαία η πραγματοποίηση δράσεων οι οποίες θα μπορέσουν να δώσουν προοπτική στον κάτοικο της υπαίθρου προκειμένου να αποκτήσει οικονομικό ενδιαφέρον και να αγαπήσει και πάλι αυτό που κάνει, αφού πρώτα οι καταναλωτές (ντόπιοι και ξένοι) αρχίσουν να καταναλώνουν τα προϊόντα που παράγονται σ' αυτό τον τόπο.

Η Κρητική Διατροφή

Με την εφαρμογή του νέου νόμου για την τοπική αυτοδιοίκηση από την 1/1/2011 είναι προφανές ότι η Περιφέρεια Κρήτης αποτελεί πλέον τον αρμόδιο δημόσιο διαχειριστή της Κρητικής Διατροφής και οφείλει να λειτουργήσει ως θεματοφύλακός της, εξασφαλίζοντας την καταγραφή, διάδοση και διάσωσή της.

Στόχος είναι η Περιφέρεια Κρήτης με τις δομές της να λειτουργήσει ως πλατφόρμα συνεργασίας για όλα τα ενδιαφερόμενα/ εμπλεκόμενα μέρη στον τομέα αυτό και να καθιερώσει την Κρήτη ως έναν ξεχωριστό και ποιοτικό γαστρονομικό προορισμό.

Κάτι τέτοιο δεν μπορεί να συμβεί με πρωτοβουλίες που ξεκινούν μόνο από την αγορά (market driven), καθώς για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός θα χρειαστεί να εξασφαλιστούν συνεργασίες μεταξύ φορέων, επιχειρήσεων και κοινωνικών ομάδων. Για τον παραπάνω λόγο είναι μονόδρομος η αιρετή Περιφέρεια να ηγηθεί αυτής της πρωτοβουλίας, καθώς μέσα από αυτή την συνεργασία θα έχει την δυνατότητα να χτίσει αποτελεσματικά πάνω στα χαρακτηριστικά που κάνουν την Κρήτη να ξεχωρίζει από άλλους προορισμούς.

Σύμφωνα με την Μελέτη «Η Γαστρονομία στο Μάρκετινγκ του Ελληνικού Τουρισμού», που ολοκλήρωσε ο ΣΕΤΕ το 2010, η Κρήτη αποτελεί την πιο ενδιαφέρουσα από γαστρονομικής άποψης περιοχή της Ελλάδας, παρουσιάζει μια ιδιαίτερη γαστρονομική ταυτότητα και είναι το μόνο μέρος στην Ελλάδα που η τοπική κουζίνα είναι τόσο γνωστή και προσιτή για τον επισκέπτη. Στόχος της Περιφέρειας Κρήτης είναι να αποτελέσει μέσα στα επόμενα 3 με 5 χρόνια η γαστρονομία έναν από τους τρεις κύριους λόγους για τους οποίους οι επισκέπτες θα επιλέγουν την Κρήτη ως τόπο διακοπών και η Κρήτη να καθιερωθεί ως διεθνής γαστρονομικός προορισμός.

Η Κρητική Διατροφή, η οποία στηρίχθηκε και θα πρέπει να συνεχίσει να στηρίζεται στα τοπικά προϊόντα, στην κουλτούρα και στον πολιτισμό των ανθρώπων της, θα πρέπει να αποτελέσει το συγκριτικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της Κρήτης.

2. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ

2.1 ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Στα πλαίσια δημιουργίας του Στρατηγικού Σχεδίου για την Ανάπτυξη του Πρωτογενή Τομέα και της Διαχείρισης των Προϊόντων του, σε πρώτο στάδιο η Περιφέρεια προχώρησε στην σύσταση ομάδων εργασίας για την επεξεργασία προτάσεων, με συμμετοχή ατόμων και φορέων που υποστηρίζουν και δραστηριοποιούνται σε όλο το φάσμα της πρωτογενούς παραγωγής και της μεταποίησης των προϊόντων, της εμπορίας, της έρευνας, και της εκπαίδευσης. Τελικός σκοπός είναι η ενεργοποίηση και ο συντονισμός όλων των εμπλεκόμενων ώστε να δημιουργηθούν ποιοτικά κρητικά προϊόντα, τα οποία θα βασίζονται στο τρίπτυχο «ταυτότητα-ποιότητα-αιφορία». Ο συνολικός αριθμός των ατόμων που ενεπλάκησαν ενεργά στην διαδικασία διαβούλευσης της Περιφέρειας Κρήτης είναι 110.

Στις ομάδες αυτές συμμετείχαν εκπρόσωποι από τριτοβάθμια εκπαιδευτικά ιδρύματα (Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, ΤΕΙ Κρήτης, Πολυτεχνείου Κρήτης), ερευνητικά ινστιτούτα (Ινστιτούτο Ελιάς & Υποτροπικών Φυτών Χανίων, ΜΑΙΧ, ΕΛΚΕΘΕ, ΙΤΕ), το ΓΕΩΤΕΕ, το Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας, το ΟΕΕΤΑΚ, το Επιμελητήριο Ηρακλείου, Συνεταιριστικές Οργανώσεις, Ομάδες Παραγωγών, Ομοσπονδίες και Ενώσεις Αγροτικών Συλλόγων, Αναπτυξιακές Εταιρίες, οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας, το Δίκτυο Οινοποιών Ν. Ηρακλείου, τον οργανισμό πιστοποίησης Cretacert, τον Σύνδεσμο Εξαγωγέων Κρήτης, τον COPA-COGECA (ευρωπαϊκές αγροτικές οργανώσεις και συνεταιρισμοί). Επίσης συμμετείχαν παραγωγοί, σύμβουλοι επιχειρήσεων και υπηρεσιακοί παράγοντες του ΥΠΑΑΤ και της Περιφέρειας Κρήτης. Αναλυτικά τα μέλη των ομάδων παρουσιάζονται στο παράρτημα Α.

Οι ομάδες εργασίας που συστάθηκαν είναι οι παρακάτω:

1. Φυτικής παραγωγής
2. Ζωικής παραγωγής
3. Αλιείας
4. Υποδομών πρωτογενή τομέα-φυσικοί πόροι
5. Ανθρωπίνων πόρων
6. Οργανώσεων παραγωγών
7. Εξωστρέφειας
8. Καινοτομίας και τεχνολογίας
9. Χρηματοδοτικών προγραμμάτων
10. Ανάδειξης Διατροφικού Πολιτισμού Κρήτης

Η κάθε ομάδα εργασίας έχει συνεδριάσει κατ' ελάχιστο δύο φορές στο πρώτο στάδιο του σχεδιασμού και συμπληρωματικά τα μέλη τους έχουν ανταλλάξει απόψεις μεταξύ

των ομάδων με την χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ώστε οι τελικές προτάσεις να αποτελούν προϊόν συνολικής διαβούλευσης. Οι συντονιστές των ομάδων είχαν κρίσιμο ρόλο στην συλλογή και επεξεργασία των προτάσεων που κατατέθηκαν από τα μέλη των ομάδων. Σε αυτό το πρώιμο στάδιο η προσπάθεια επικεντρώθηκε στην καταγραφή προτάσεων που έχουν την μορφή ιδεών (brain storming) για την ανάπτυξη του αγροτοδιατροφικού τομέα στην Κρήτη.

Οι προτάσεις αναλυτικά ανά ομάδα εργασίας, που αποτελούν και την Α' φάση του Στρατηγικού Σχεδίου του αγροτοδιατροφικού τομέα, έτσι όπως κατατέθηκαν από τους συντονιστές, παρουσιάζονται στο παράρτημα Β.

Στην Β' φάση του Στρατηγικού Σχεδίου μια μικρότερη ομάδα από συντονιστές των ομάδων εργασίας της Α' φάσης αξιολόγησαν και επεξεργάστηκαν όλες τις προτάσεις διαμορφώνοντας το τελικό κείμενο και Στρατηγικό Σχέδιο της Περιφέρειας Κρήτης για την Ανάπτυξη του Πρωτογενή Τομέα και της Διαχείρισης των Προϊόντων του.

2.2 ΔΟΜΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Μετά την πρώτη επεξεργασία όλων των προτάσεων που κατέθεσαν οι συντονιστές των ομάδων εργασίας, αποφασίστηκε το Στρατηγικό Σχέδιο να χωριστεί στους εξής δύο τομείς:

1. Παραγόμενα προϊόντα και φυσικοί πόροι (συμπεριλαμβάνει την φυτική και ζωική παραγωγή, την αλιεία και τους φυσικούς πόρους)
2. Κρητική Διατροφή (συμπεριλαμβάνει την Κρητική Κουζίνα, τον πολιτισμό και την παράδοση και τον γαστρονομικό τουρισμό, τα οποία στηρίζονται στην ουσία στα προϊόντα και τη δράση του Πρωτογενή τομέα).

Στην συνέχεια οι δράσεις που προτείνονται σε κάθε τομέα χωρίστηκαν στις εξής υποκατηγορίες:

1. Ανθρώπινοι πόροι
2. Υποδομές
3. Συστήματα διαχείρισης και παραγωγής των προϊόντων
4. Έρευνα, καινοτομία και ανάπτυξη
5. Συστήματα ταυτοποίησης, τυποποίησης, ιχνηλασιμότητας και ελέγχου της αγοράς
6. Συστήματα προβολής και προώθησης των προϊόντων.

Σε κάθε επιμέρους υποκατηγορία προτάσεων, οι δράσεις και πάλι έχουν εξειδικευτεί σε:

1. Βραχυπρόθεσμες
2. Μεσοπρόθεσμες
3. Μακροπρόθεσμες.

3. ΤΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΚΑΛΑΘΙ ΤΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΑΝΑ ΤΟΜΕΑ

Βασικό παραδοτέο της παρούσας πρωτοβουλίας της Περιφέρειας Κρήτης θα είναι η καταγραφή των σημαντικότερων τοπικών προϊόντων, το «Καλάθι των Προϊόντων της Κρήτης» και η προώθηση της παραγωγής, της αναβάθμισης της ποιότητας τους και της υποστήριξης και προώθησής τους στην αγορά.

Η επιλογή των αγροτικών προϊόντων που θα απαρτίζουν το «Καλάθι των Αγροτικών Προϊόντων της Περιφέρειας Κρήτης» θα πρέπει να βασίζεται σε ένα σύνολο ή μία ομάδα κριτηρίων, τα οποία θα διασφαλίζουν την ύπαρξη των απαραίτητων εκείνων χαρακτηριστικών των προϊόντων που συνδέονται με την παραδοσιακότητα, την υψηλή διατροφική αξία, την περιβαλλοντική διάσταση και συμβολή στην περιβαλλοντική προστασία των προϊόντων, την πολιτισμική αξία και την προστασία του τοπικού παραγωγού.

Με βάση το «Καλάθι των Προϊόντων της Κρήτης» θα υλοποιηθεί η συστηματική υποστήριξη της ανάπτυξης του αγροτοδιατροφικού τομέα (πρωτογενή τομέα και της μεταποίησης και εμπορίας των προϊόντων του) της Κρήτης. Όλες οι δράσεις που ακολουθούν στο Στρατηγικό Σχέδιο έχουν καθοριστεί με γνώμονα τα προϊόντα που μπορούμε και θέλουμε να παράγουμε στην Κρήτη, διατηρώντας πάντα τη δυναμικότητα του για διαρκή προσαρμογή στις απαιτήσεις της κοινωνίας και της αγοράς. Με βάση τα σημερινά δεδομένα αποτυπώνονται παρακάτω τα προϊόντα ανά τομέα στο «Καλάθι των Προϊόντων της Κρήτης».

Ο κυρίαρχος στόχος είναι η δημιουργία ενός αγροδιατροφικού προτύπου της Κρήτης για εξαγωγή, αλλά και για αυτοκατανάλωση.

3.1 ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

- Ελαιόλαδο
- Επιτραπέζιες ελιές
- Ελαιόπαστα
- Σταφίδα
- Κρασιά
- Τσικουδιά
- Πετιμέζι
- Χαρούπι
- Κηπευτικά (υπαίθρια και υπό κάλυψη)
- Αρωματικά φυτά

- Φρούτα (Επιτραπέζια σταφύλια, Εσπεριδοειδή, Φραγκόσυκο Αβοκάντο Ακτινίδιο, Ρόδι, Μπανάνα κα)
- Όσπρια
- Λουλούδια
- Κτηνοτροφικά φυτά
- Προϊόντα φυτικής παραγωγής ΠΟΠ και ΠΓΕ
- Καλλυντικά με βάση τοπικά προϊόντα
- Αλάβδανο (ή λάδανο)
- Αλόη
- Ξηροί καρποί (αμύγδαλα, καρύδια)

3.2 ΖΩΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

- Γάλα
- Γαλακτοκομικά προϊόντα παραδοσιακά
- Γαλακτοκομικά προϊόντα ΠΟΠ
- Αιγοπρόβειο κρέας
- Κρέας χοίρων
- Κρέας κουνελιών
- Αβγά
- Κρέας πτηνών
- Παραδοσιακά προϊόντα με βάση το κρέας (απάκι, ξιδάτο λουκάνικο, σύγλινα, παραδοσιακά τοπικά λουκάνικα)
- Μέλι
- Άλλα προϊόντα κυψέλης
- Σαλιγκάρια
- Δέρμα
- Μαλί

3.3 ΑΛΙΕΙΑ

- Προϊόντα αλιείας
- Προϊόντα ιχθυοκαλλιεργειών

3.4 ΚΡΗΤΙΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ

3.4.1 Κρητική Κουζίνα - εδέσματα και επεξεργασμένα προϊόντα

- Κρητικά προϊόντα αρτοποιίας
- Κρητικά προϊόντα ζαχαροπλαστικής
- Προϊόντα ΠΟΠ/ ΠΓΕ
- Εδέσματα

3.4.2 Πολιτισμός και Παράδοση (συνδεδεμένα με την παραγωγή και τα κρητικά προϊόντα)

- Αρχές Κρητικής Διατροφής
- Νηστεία
- ήθη και έθιμα

3.4.3 Γαστρονομικός τουρισμός

- μαθήματα κρητικής κουζίνας
- γευσιγνωσίες
- οινογνωσίες
- επισκέψιμες μονάδες παραγωγής
- επισκέψιμα αγροκτήματα
- δράσεις αγροτουρισμού
- επισκέψιμοι χώροι γαστρονομικού ενδιαφέροντος
- συνδυασμένες δράσεις παρατήρησης φυτών και πουλιών χαρακτηριστικών της κρητικής φύσης (εξειδίκευση ανά περιοχή) και συλλογής βρώσιμων προϊόντων (βότανα, χόρτα κλπ)
- «Δρόμοι Κρητικών Γεύσεων»

Πιστοποιημένα Προϊόντα

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στην περιοχή της Περιφέρειας Κρήτης υπάρχει σημαντικός αριθμός εντεταγμένων ΠΟΠ και ΠΓΕ προϊόντων τα οποία περιγράφονται παρακάτω:

Εννιά (9) εξαιρετικά παρθένα ελαιόλαδα ΠΟΠ (Βιάννος Ηρακλείου Κρήτης, Βόρειος Μυλοπόταμος Ρεθύμνης Κρήτης, Πεζά Ηρακλείου Κρήτης, Αρχάνες Ηρακλείου Κρήτης, Κολυμβάρι Χανίων Κρήτης, Σητεία Λασιθίου Κρήτης, Αποκορώνας Χανίων Κρήτης, Σέλινου Κρήτης, Θραψανό) και ένα (1) εξαιρετικά παρθένο ελαιόλαδο ΠΓΕ (Χανιά Κρήτης), μία (1) ΠΟΠ επιτραπέζια ελιά (Θρούμπα Αμπαδιάς Ρεθύμνης Κρήτης), τέσσερα (4) τυριά ΠΟΠ (Γραβιέρα Κρήτης, Ξυνομυζήθρα Κρήτης, Πηχτόγαλο Χανίων, Ξύγαλο Σητείας), ένα (1) φρούτο ΠΟΠ (πορτοκάλι Μάλεμε Χανίων) και το κρητικό παξιμάδι σαν ΠΓΕ.

Επιπρόσθετα, έχουν θεσμοθετηθεί τέσσερις (4) οίνοι Ονομασίας Προέλευσης Ανώτερης Ποιότητας (ΟΠΑΠ) (Αρχάνες, Δαφνές, Πεζά, Σητεία) και ένας (1) τοπικός οίνος ΠΓΕ (Κισσάμου). Τα προϊόντα αυτά έχουν πιστοποιηθεί και εντάσσονται ως έχουν στο καλάθι.

Επιπλέον προτείνονται για ένταξη στο καλάθι ηδύποτα όπως η Τσικουδιά, η Σουμάδα ,η Κανελάδα , το χαρουπόμελο, το ρακόμελο, και παραδοσιακά εδέσματα όπως τα καλιτσούνια,τα ξεροτήγανα ,τα χορτοπιτάκια,τα μηζυθροπιτάκια καθώς και άλλα παραδοσιακά κρητικά προϊόντα όπως το απάκι, η μυζήθρα, το ανθότυρο, οι χυλοπίτες,ο τραχανάς, ο ξυνόχοντρος και άλλα.

Τέλος, θα πρέπει να υπογραμμιστεί πως στο Καλάθι των Αγροτικών Προϊόντων προτείνεται να ενταχθούν όλα τα Πιστοποιημένα Βιολογικά Προϊόντα (ευρωπαϊκό σήμα BIO), τα περιβαλλοντικής δήλωσης και σήμανσης προϊόντα όπως και τα κλιματικά ουδέτερα προϊόντα αλλά και τα προϊόντα ολοκληρωμένης διαχείρισης από όλους τους τομείς της πρωτογενούς παραγωγής (φυτική και ζωική). .

4. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

4.1 ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

4.1.1. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ

Άμεσες Δράσεις

- Καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης για τους απασχολούμενους στην γεωργία (ηλικιακή σύνθεση, φύλο, γεωγραφική κατανομή κ.ά.).
- Αξιοποίηση από την Περιφέρεια Κρήτης των υποδομών, των δομών και του προσωπικού του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού - ΔΗΜΗΤΡΑ (για την εκπαίδευση γεωργών, κτηνοτρόφων και αλιέων).
- Τα εκπαιδευτικά προγράμματα που θα αφορούν τον πρωτογενή τομέα και το καλάθι των προϊόντων της Κρήτης θα υποβάλλονται και θα εγκρίνονται καταρχήν από την Περιφέρεια Κρήτης σε συνεργασία με τον Ελληνικό Γεωργικό Οργανισμό - ΔΗΜΗΤΡΑ. Τα προγράμματα θα παρουσιάζονται ως προγράμματα συνεργασίας της Περιφέρειας Κρήτης και του οργανισμού Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού - ΔΗΜΗΤΡΑ για την εξασφάλιση της χρηματοδότησης της εκπαίδευσης.
- Συγκρότηση γραφείων Διαβίου Μάθησης σε κάθε Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Περιφέρειας (ένα ανά Περιφερειακή Ενότητα).
- Ανάπτυξη προγραμμάτων επανεκπαίδευσης/ εξειδίκευσης Πτυχιούχων και κατάρτισης των λοιπών επαγγελματιών στο πλαίσιο της Δια Βίου Μάθησης για την εξασφάλιση των πιστοποιημένων γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων τους που θα είναι απαραίτητες για την κάθε επαγγελματική δραστηριότητα στα πλαίσια του «Εθνικού Πλαισίου Προσόντων». Η ανάπτυξη Προγραμμάτων θα πρέπει να γίνει στις εξής διακριτές Ομάδες:
 - Μη πτυχιούχοι επαγγελματίες του Πρωτογενούς Τομέα
 - Πτυχιούχοι του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα
 - Στελέχη των διοικητικών υπηρεσιών του πρωτογενούς Τομέα.
- Υλοποίηση προγράμματος ενημέρωσης του τοπικού πληθυσμού για τις δυνατότητες που παρέχει η υπό αναθεώρηση ΚΑΠ στα θέματα διατήρησης και υιοθέτησης των κατάλληλων πρακτικών παραγωγής.

- Υλοποίηση δράσεων με άλλους επιχειρηματικούς φορείς για την ευαισθητοποίηση, τον επαναπροσδιορισμό των αρχών και των αξιών (κουλτούρας) εκδήλωσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας από πλευράς των παραγωγών/ επιχειρηματιών του αγροτοδιατροφικού τομέα. Οργάνωση εκπαιδευτικών δράσεων για την πολυσύνθετη διαδικασία της αλλαγή κουλτούρας.
- Δημιουργία πληροφοριακού υλικού για τις εναλλακτικές καλλιέργειες και γενικά για τα εναλλακτικά συστήματα παραγωγής και τα παραγόμενα προϊόντα καθώς και την διάχυση τους με την έκδοση ενημερωτικών φυλλαδίων και την αξιοποίηση του διαδικτύου, προς τους ενδιαφερόμενους γεωργούς.
- Καθιέρωση και λειτουργία συστημάτων μεταφοράς τεχνογνωσίας και τεχνικής στήριξης στους παραγωγούς για προληπτική ορθολογική διαχείριση των εκμεταλλεύσεων.
- Καθιέρωση συστημάτων ενημέρωσης και επιμόρφωσης των γεωργών των κτηνοτρόφων, των αλιέων και των μελισσοκόμων σε θέματα σύγχρονης τεχνογνωσίας και μεθόδων αντιμετώπισης των απειλών και πρόληψης των ζημιών που υφίστανται οι κλάδοι από τις εκάστοτε αντίξοες καιρικές συνθήκες, εχθρούς και ασθένειες.
- Ενημέρωση του ευρύτερου κοινού σχετικά με την υφιστάμενη κατάσταση. Εμφύσηση, εκ μέρους της πολιτείας, της δέσμευσης από όλες τις πλευρές για τη συνεργασία και την αφοσίωση στο σκοπό, ως απαραίτητων στοιχείων για στην επίτευξη του ευρύτερου στόχου της περιφέρειας που είναι η ανάπτυξη του νησιού.
- Πραγματοποίηση επισκέψεων και προβολή εκμεταλλεύσεων που λειτουργούν ορθολογικά και είναι βιώσιμες, προκειμένου να δημιουργηθούν πρότυπα και να πεισθούν οι παραγωγοί για στις δυνατότητες και στην δυναμική των διαφόρων κλάδων παραγωγής.

Ειδικότερα για την Ζωική Παραγωγή:

- Λήψη μέτρων για τον έλεγχο της ζωοκλοπής, η οποία αποτελεί την κύρια αιτία αναστολής της ανάπτυξης της οικόσιτης και όχι μόνο κτηνοτροφίας.
- Άμεση εφαρμογή πρωτοβουλιών απ' όλους τους φορείς για την απαξίωση των (καταξιωμένων στις τοπικές κοινωνίες) ζωοκλεφτών.
- Ενημέρωση των κτηνοτρόφων, υπό μορφή σεμιναρίων, ημερίδων, για τις θετικές επιπτώσεις που θα έχουν όλα τα μέτρα που προτείνονται στο Στρατηγικό Σχέδιο, τόσο σε αυτούς και τα ζώα τους, όσο και στους βοσκότοπους τους αλλά και στο περιβάλλον.

Ειδικότερα για την Αλιεία:

- Επικαιροποίηση και αναθεώρηση της υφιστάμενης νομοθεσίας (Β.Δ.666/66.) για τους επαγγελματίες αλιείς.

Μεσοπρόθεσμες Δράσεις

- Οργάνωση και καθιέρωση συστημάτων μεταφοράς και διάχυσης της γνώσης στους γεωργούς για την προσαρμογή στη νέα πραγματικότητα. Αυτό μπορεί να γίνει με την αναδιοργάνωση και αναβάθμιση της Γεωργικής Εκπαίδευσης.
- Ενεργοποίηση, αναβάθμιση και αξιοποίηση της Γεωργική Σχολή Μεσσαράς που αποτελεί ένα άριστα οργανωμένο Κέντρο, με άρτιες εγκαταστάσεις, έμπειρο προσωπικό, νέας τεχνολογίας εξοπλισμό, εξαιρετικές υποδομές για θεωρητική κατάρτιση και πρακτική άσκηση, πολλές παροχές στους εκπαιδευόμενους και δωρεάν παροχή ποιοτικής εκπαίδευσης.
- Οργάνωση δικτύου ελαιώνων οι οποίοι θα χρησιμοποιηθούν στην εκπαιδευτική διαδικασία για την εφαρμογή, επίδειξη γεωργικών πρακτικών και μεταφορά τεχνογνωσίας, είτε με τακτικές εκπαιδεύσεις, είτε με τη χρήση της νέας τεχνολογίας προκειμένου οι παραγωγοί να έχουν τη δυνατότητα επαφής με εξειδικευμένους επιστήμονες για θέματα που τους απασχολούν.
- Ενδυνάμωση και υποστήριξη των κατοίκων για την ανάπτυξη σύγχρονων ευέλικτων συλλογικοτήτων (ομάδες παραγωγών, ομάδες ανάπτυξης κοινωνικής επιχειρηματικής δραστηριότητας, clusters κ.λπ.) μέσα από συναντήσεις, εξειδικευμένα σεμινάρια, στοχευμένες ημερίδες, διασύνδεση των τοπικών παραγόντων με τους εξειδικευμένους επιστημονικούς φορείς για την εφαρμογή της τεχνογνωσίας.
- Καθιέρωση του *‘πράσινου πιστοποιητικού’* εκπαίδευσης.
- Προώθηση των προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες της παιδείας.
- Αξιοποίηση των μέσων μαζικής ενημέρωσης για περιβαλλοντική παιδεία και προώθηση του αγροτοδιατροφικού προτύπου της Κρήτης.
- Εκπαίδευση και αξιοποίηση εξειδικευμένων πωλητών και συστημάτων προώθησης που θα καλύπτει συνδυαστικά τις αγορές στις οποίες στοχεύει η Περιφέρεια Κρήτης για την πώληση των τοπικών προϊόντων.
- Οργάνωση ημερίδων και προγραμμάτων κατάρτισης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων στον τομέα της δικτύωσης επιχειρήσεων και της καθιέρωσης διατομεακών συνεργασιών (cross-sector partnerships).

Ειδικότερα για την Ζωική Παραγωγή:

- Πρόγραμμα με δράσεις που θα βοηθήσουν να αρθεί η απαξίωση των ανθρώπων, που ασχολούνται με τη κτηνοτροφία, που υπάρχει σήμερα.
- Αξιοποίηση και αναβάθμιση του Σταθμού Γεωργικής Έρευνας Ασωμάτων, ούτως ώστε να αποτελέσει την πηγή της επιμόρφωσης για το κτηνοτρόφο επαγγελματία και δυνατότητα χορήγησης πράσινου πιστοποιητικού.

- Ίδρυση σχολής τυροκομίας.
- Συνεργασία όλων των φορέων της Κρήτης και των επιστημονικών ιδρυμάτων για τη δημιουργία ινστιτούτου μελισσοκομίας που θα προτείνει και θα σχεδιάζει λύσεις προς όφελος των μελισσοκόμων της Κρήτης.
- Καθιέρωση εκδηλώσεων με ανταλλαγή απόψεων, εμπειριών, και διάχυση τεχνογνωσίας σε θέματα εκτροφής των ζώων και βράβευση εκτροφέων, ζώων προϊόντων με εμπλοκή των Δήμων.
- Δημιουργία και καθιέρωση Παγκρήτιου Συνεδρίου Μελισσοκομίας.

Ειδικότερα για την Αλιεία:

- Δημιουργία σχολής αλιείας στην Κρήτη για την εκπαίδευση όσων ασχολούνται ή πρόκειται να ασχοληθούν με την αλιεία. Αξιοποίηση του ΕΛΚΕΘΕ στην Κρήτη για την δημιουργία και στήριξη της σχολής αλιείας.

Μακροπρόθεσμες Δράσεις

- Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές και μειονεκτικές περιοχές με οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική αναβάθμιση.

Ειδικότερα για την Ζωική Παραγωγή:

- Βελτίωση του επιπέδου και του όγκου της τεχνικής στήριξης και των συμβουλευτικών υπηρεσιών που προσφέρονται στους ανθρώπους που ασχολούνται με τη ζωική παραγωγή, ούτως ώστε να αρχίσουν να ασχολούνται περισσότερο και με αξιοπρέπεια με το επάγγελμά τους.

4.1.2.ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Άμεσες Δράσεις

- Δημιουργία εδαφολογικού χάρτη και εδαφοκλιματικών ζωνών για την εγκατάσταση των διαφόρων καλλιεργειών, με γνώμονα την διασφάλιση των καλύτερων δυνατών συνθηκών για την ανάπτυξη και παραγωγή προϊόντων ανώτερης ποιότητας.
- Παρέμβαση στο ΥΠΑΑΤ για αλλαγή της νομοθεσίας περί αναδασμού προκειμένου αυτή να επιτρέπει την αποτελεσματική εφαρμογή του.
- Ελαχιστοποίηση των γεωτρήσεων ειδικότερα στις περιοχές που υπάρχει πρόβλημα πτώσης της στάθμης του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα.
- Δημιουργία εντός του νέου οργανισμού της Περιφέρειας, Δ/σης Πολιτικής Γης Περιφέρειας Κρήτης, όπως δημιουργήθηκε σε 6 από τις 13 Περιφέρειες της χώρας και υπάρχει και στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Σ'

αυτή να υπαχθούν τα τμήματα Τοπογραφίας Εποικισμού και Αναδασμού των Π.Ε.

- Αναβάθμιση και λειτουργία των σταθμών για συλλογή κλιματικών και βιοκλιματικών δεδομένων.
- Δημιουργία σχεδίων ΣΧΟΑΠ σε κάθε δήμο για την χωροθέτηση όλων των δραστηριοτήτων. Έτσι θα ξεκαθαριστούν τα θέματα που δημιουργούν προβλήματα και εντάσεις σήμερα.
- Ιεράρχηση και προγραμματισμός της εκτέλεσης των βασικών έργων που θα εξασφαλίζουν την σωστή και οικονομική διακίνηση των προϊόντων του πρωτογενή τομέα. Συνεργασία με τους Δήμους.
- Προώθηση της δημιουργίας υποδομών μεταποίησης με την προώθηση της αξιοποίησης των αναπτυξιακών προγραμμάτων.
- Παρέμβαση για απλοποίηση στις διαδικασίες για τα σχέδια βελτίωσης.

Ειδικότερα για την Ζωική Παραγωγή:

- Αξιοποίηση της υφιστάμενης σφαγιοτεχνικής υποδομής για την παραγωγή ασφαλών και ποιοτικών προϊόντων, με παράλληλη επεξεργασία των αποβλήτων για την προστασία του περιβάλλοντος.
- Εκσυγχρονισμός των σφαγείων ούτως ώστε να μπορούν να αναλαμβάνουν την συνολική διαχείριση προϊόντος και υποπροϊόντος.
- Προώθηση της δημιουργίας μονάδων τυποποίησης φρέσκου παστεριωμένου γάλακτος.
- Απλοποίηση της διαδικασίας για την χορήγηση των αδειών ίδρυσης και λειτουργίας κτηνοτροφικών μονάδων και την νομιμοποίηση των αυθαίρετων κτηνοτροφικών κτισμάτων.
- Προώθηση και εφαρμογή του προγράμματος εξηλεκτρισμού των εκμεταλλεύσεων
- Διευκόλυνση της επιχορήγησης για την ενεργειακή κάλυψη των αναγκών με την χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ή της αξιοποίησης του βιοαερίου των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.
- Αξιοποίηση του Κέντρου ζωοανθρωπονόσων Ανωγείων.
- Προώθηση της δημιουργίας μονάδων παραγωγής βιοαερίου οι οποίες θα επεξεργάζονται και θα αξιοποιούν τα απόβλητα των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και των μεταποιητικών μονάδων άμεσα, και αξιοποίηση του βιοαερίου για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.
- Διευκόλυνση στην αδειοδότηση των μεταποιητικών μονάδων αλλά με ταυτόχρονη προστασία του περιβάλλοντος.
- Προώθηση της δημιουργίας περιφερειακών διεπαγγελματικών οργανώσεων για τα προϊόντα της ζωικής παραγωγής.

Ειδικότερα για την Αλιεία:

- Διερεύνηση και καθορισμός θέσεων που μπορούν να δημιουργηθούν σταθμοί ιχθυοκαλλιέργειας στην Κρήτη.
- Εκπόνηση Σχεδίου Χωροθέτησης Περιοχών για την ανάπτυξη της ιχθυοκαλλιέργειας ξεπερνώντας τα γραφειοκρατικά εμπόδια, με αρχή την προστασία του περιβάλλοντος.

Μεσοπρόθεσμες Δράσεις

- Δημιουργία εργαστηρίου αμπελο-οινικής τεχνολογίας για εφαρμοσμένη έρευνα, συμβουλευτικές υπηρεσίες, καθώς και τεχνικές υπηρεσίες, υπηρεσίες εργαστηρίου και εξειδικευμένες αναλύσεις.
- Βελτίωση και συντήρηση του αγροτικού οδικού δικτύου προκειμένου να υπάρχει η αναγκαία προσβασιμότητα προς τις γεωργικές και μεταποιητικές εκμεταλλεύσεις.
- Επέκταση και εκσυγχρονισμός των υπαρχουσών υποδομών τυποποίησης – μεταποίησης των προϊόντων.
- Δημιουργία τοπικών αγορών-δημοπρατηρίων για την κοινή διάθεση των προϊόντων.
- Αξιολόγηση και επικαιροποίηση των μελετών που υπάρχουν για φράγματα και λιμνοδεξαμενές.
- Ολοκλήρωση του υπάρχοντος δικτύου μετεωρολογικών σταθμών.
- Υλοποίηση έργων ανάδειξης των φυσικών πόρων της περιφέρειας με τη δημιουργία εξειδικευμένων «προορισμών» (παρατηρητήρια κλπ).
- Αξιοποίηση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για την εγκατάσταση και διαχείριση χώρων σίτισης αρπακτικών πτηνών (κανονισμών 1774/2002/EK και 322/2003/EK) και εφαρμογή των προϋποθέσεων που τίθενται (περίφραξη, περιοδικός καθαρισμός, πρωτόκολλα συντήρησης κλπ).
- Δημιουργία δικτύου «ταϊστών αρπακτικών» σε συνεργασία με την Δ/νσεις Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής και παράλληλη εκπαιδευτική/ ερευνητική (monitoring)/ οικότουριστική εκμετάλλευση.
- Έργα εξοικονόμησης ενέργειας για μικρές εγκαταστάσεις (φωτοβολταϊκά, ανεμογεννήτριες, γεωθερμία, κτλ) για εξασφάλιση της ενέργειας σε εκμεταλλεύσεις που είναι δύσκολη η μεταφορά ηλεκτρικού ρεύματος.
- Έργα ανακύκλωσης και αξιοποίησης των υπολειμμάτων γεωργικών βιομηχανιών ή άλλων αποβλήτων (πχ κομποστοποίηση).
- Ανάπτυξη συστημάτων ανακύκλωσης υλικών θερμοκηπιακών και υδροπονικών καλλιεργειών

Ειδικότερα για την Ζωική Παραγωγή:

- Δημιουργία γενικότερων υποδομών στους βοσκοτόπους που θα καλύπτουν ανάγκες του ζωικού κεφαλαίου. (πχ υδροδότηση).
- Μεταφορά των εγκαταστάσεων του Σταθμού Γεωργικής Ερεύνες Ασωμάτων Ρεθύμνου που έχει υπαχθεί στον Ελληνικό Γεωργικό Οργανισμό-ΔΗΜΗΤΡΑ σε κατάλληλο χώρο που δεν θα δημιουργεί περιβαλλοντικά θέματα και δημιουργία Σύγχρονων υποδομών για την Έρευνα, την Εκπαίδευση , επιμόρφωση και την γενετική βελτίωση των προβάτων και των αιγών της Κρήτη.
- Συμπλήρωση των απαιτούμενων σύγχρονων σφαγιοτεχνικών υποδομών στο νησί για την κάλυψη των αναγκών της περιφέρειας για την παραγωγή ασφαλών και ποιοτικών προϊόντων, με παράλληλη αξιοποίηση υποπροϊόντων σφαγής.
- Προώθηση της πρότασης του ΙΤΕ-ΙΥΜ (Ινστιτούτο Υπολογιστικών Μαθηματικών) για την ανάπτυξη παρατηρητηρίου κλίματος και κλιματικής αλλαγής στην περιφέρεια Κρήτης για υποστήριξη της γεωργικής και τουριστικής ανάπτυξης.
- Προώθηση της δημιουργίας συλλογικών υποδομών, κτηνοτροφικών πάρκων, επισκέψιμων αγροκτημάτων, δημοπρατηρίων κ.ά.
- Δημιουργία μελισσοκομικών πάρκων, όπου οι μελισσοκόμοι θα μπορούν να τοποθετούν τα μελισσοσμήνη τους, χωρίς τον κίνδυνο παρενόχλησης τουριστών.
- Φύτευση μελισσοκομικών φυτών που θα μπορούσαν να ευδοκιμήσουν στο έδαφος της Κρήτης, ιδιαίτερα σε αναξιοποίητες κρατικές εκτάσεις.
- Δημιουργία μιας «Διδακτικής Φάρμας» σε κάθε νομό. Να γίνουν, επί τόπου μικρά παραδοσιακά τυροκομεία, επισκέψιμος χώρος, καταλύματα για διαμονή, εστίαση και εκπαίδευση για τον τρόπο παραγωγής των προϊόντων.
- Δημιουργία, όπου είναι εφικτό, κτηνοτροφικών πάρκων.
- Αξιοποίηση της νέας ΚΑΠ, για την δημιουργία μεταποιητικών μονάδων και τυποποιητηρίων των τοπικών κτηνοτροφικών προϊόντων.

Ειδικότερα για την Αλιεία:

- Βελτίωση βασικών υποδομών αλιευτικών καταφυγίων με έργα που θα βελτιώσουν τις υπηρεσίες που παρέχονται στους αλιείς όπως π.χ. Βελτίωση συνθηκών εκφόρτωσης, υγιεινής και αποθήκευσης, προμήθειας καυσίμων, πάγου, νερού και ηλεκτρικής ενέργειας, συντήρησης των αλιευτικών σκαφών και επισκευής του εξοπλισμού
- Ίδρυση ιχθυοσκαλών ή ιχθυαγορών, μετά από σωστή χωροθέτηση, για χονδρική πώληση νωπών αλιευμάτων, , έλεγχο των αλιευμάτων και προστασία του καταναλωτή.
- Αναστολή της υποβάθμισης του θαλάσσιου περιβάλλοντος, της μείωσης των αλιευμάτων και των ιχθυοαποθεμάτων με την δημιουργία προστατευόμενων

θαλάσσιων περιοχών, είτε με την δημιουργία τεχνητών υφάλων, είτε με την δημιουργία θαλάσσιων πάρκων.

Μακροπρόθεσμες Δράσεις

- Διασύνδεση του αγροτοδιατροφικού τομέα (πρωτογενή και δευτερογενή) με τον ερευνητικό ιστό της Κρήτης για την διαρκή αντιμετώπιση των θεμάτων/προκλήσεων που προκύπτουν.
- Συνεργασία φορέων, ερευνητικών ιδρυμάτων και ιδιωτικών επιχειρήσεων προκειμένου να φθάνουν το ταχύτερο δυνατό σε εφαρμογή τα αποτελέσματα από τις έρευνες για τα τοπικά προϊόντα, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητάς τους, την πρόληψη ή καταστολή των ζημιών από εχθρούς και ασθένειες αλλά και το συνεχή έλεγχο, βελτίωση και πιστοποίησή τους.
- Ανάπτυξη υποδομών που θα υποστηρίζουν την ανάπτυξη και εξέλιξη του πρωτογενή τομέα με σεβασμό στο περιβάλλον (εγγειοβελτιωτικά έργα για τα οποία θα παρακολουθούνται παράμετροι όπως οι απορροές, οι διαρροές, οι καταναλώσεις, η ποιότητα νερών με χρήση ψηφιακής τεχνολογίας, κ.ά.)
- Δημιουργία βασικών έργων υποδομής για την διαχείριση των υδάτων σε καίρια σημεία του υδρογραφικού δικτύου της Κρήτης (υπερχειλιστές).
- Κατασκευή συλλογικών εγγειοβελτιωτικών έργων (φραγμάτων και λιμνοδεξαμενών) για τη συγκράτηση και αξιοποίηση των επιφανειακών υδάτων.
- Εκσυγχρονισμός, βελτίωση και επέκταση αρδευτικών δικτύων.
- Προώθηση του αναδασμού και ειδικότερα σε περιοχές όπου εκτελούνται εγγειοβελτιωτικά έργα και σε περιοχές όπου ο πολυτεμαχισμένος κλήρος αποτελεί σημαντικό ανασταλτικό παράγοντα ανάπτυξης.
- Δημιουργία περιβαλλοντικών προορισμών που δεν έχουν καθιερωθεί ως τέτοιοι στην παρούσα φάση. Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία θα είναι «από κάτω προς τα πάνω» με τις τοπικές κοινωνίες να διαλέγουν την κατεύθυνση που θέλουν για την περιοχή τους, μέσα από την συμμετοχή της και τον προσδιορισμό της χωροταξίας και του σχεδιασμού.
- Έργα και δράσεις για την προστασία των δασών (π.χ. Σελάκανο, Σύμη, Κρούστα, Βορίζια κ.α.) ιδιαίτερα κατά την θερινή περίοδο.

Ειδικότερα για την Ζωική Παραγωγή:

- Δημιουργία μικρών υδατοδεξαμενών για την εξασφάλιση επαρκούς άρδευσης για καλλιέργεια κτηνοτροφικών φυτών και των αναγκών των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.
- Υλοποίηση έργων ποτίσματος των ζώων.
- Αξιοποίηση όλων των υποπροϊόντων ζωικής προέλευσης (μαλλί, δέρμα, αίμα, κοπριά κ.ά.), είτε για την παρασκευή ζωοτροφών για ζώα συντροφιάς, είτε για

άλλες χρήσεις (πχ υφαντουργία), σε συνεργασία με άλλα κράτη όπου μπορεί να υπάρχει σχετική ζήτηση.

- Δημιουργία διαμετακομιστικού κέντρου προώθησης και εμπορίας των παραγόμενων προϊόντων (πχ. στα αεροδρόμια ή/και λιμάνια του νησιού).
- Ανάλυση των εξελίξεων στις μεταφορές των προϊόντων σε βάθος δεκαετίας, σχεδιασμός και προγραμματισμός των υποδομών για την αξιοποίηση των σύγχρονων μέσων διακίνησης των προϊόντων του αγροτοδιατροφικού τομέα.
- Καταγραφή υπαρχόντων βοσκοτόπων και βελτίωσή τους με φυτεύσεις για τη διατήρηση του περιβάλλοντος και την εξασφάλιση επάρκειας ζωοτροφών.
- Υλοποίηση έργων βελτίωσης της βλάστησης με (1) Σπορά – Φυτεύσεις, (2) Λίπανση, (3) Κοπή, (4) Βιολογικά μέσα, (5) Περιφράξεις, (6) Φυσικούς φράχτες.

4.1.3 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Άμεσες Δράσεις

- Περιφερειακός σχεδιασμός για τον τομέα της παραγωγής αγροτοδιατροφικών προϊόντων στοχεύοντας στην κάλυψη των αναγκών της Κρήτης σε τρόφιμα (όπου στην παρούσα φάση καλύπτονται με εισαγωγές), δεδομένου ότι σε αντίθεση με την επικρατούσα αντίληψη σχετικά με την επάρκεια της Κρήτης σε προϊόντα διατροφής, η Περιφέρεια εισάγει τρόφιμα.
- Ανάπτυξη και υποστήριξη διαδικτυακής πύλης (portal) για τον Πρωτογενή Τομέα, τα προϊόντα και το αγροτικό περιβάλλον της Κρήτης για την έγκυρη και άμεση, επιστημονική και τεχνική ενημέρωση του επιστημονικού προσωπικού, των αγροτών και συναφών επαγγελματιών, των εμπόρων αγροτικών προϊόντων κ.ά.
- Ενδυνάμωση της προσπάθειας οργάνωσης των παραγωγών σε οργανωτικά σχήματα (Ομάδες Παραγωγών, επιχειρηματικά δίκτυα κλπ) τα οποία θα βοηθήσουν στην παραγωγή προϊόντων και στην διάθεσή τους.
- Αξιοποίηση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για την υποχρεωτική εφαρμογή του «Συστήματος Παροχής Συμβουλών σε Γεωργικές Εκμεταλλεύσεις» (ΣΠΣΓΕ – Farm Advisory Committee) και προσαρμογή της υλοποίησης του προγράμματος για την Κρήτη με την εφαρμογή του θεσμού του Γεωργικού Συμβούλου για θέματα Πολλαπλής Συμμόρφωσης στην παραγωγή.
- Καταγραφή όλων των ποικιλιών των καλλιεργούμενων φυτικών ειδών και δημιουργία Τράπεζας Γενετικού Υλικού κατά κλάδο παραγωγής (Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός-ΔΗΜΗΤΡΑ, ΤΕΙ Κρήτης, ΜΑΙΧ).
- Προώθηση και εφαρμογή συστημάτων Ολοκληρωμένης Διαχείρισης και Βιολογικής Γεωργίας στον ελαιοκομικό κλάδο για την παραγωγή προϊόντων ΠΟΠ και ΠΓΕ.
- Πρωτοβουλία για την κατοχύρωση ελαιολάδου «Π.Γ.Ε. Κρήτη» με ενιαίο σήμα για ολόκληρη την Περιφέρεια.

- Προώθηση της εφαρμογής του κοινού σωρού κατά την παραγωγή ελαιολάδου με στόχο την μείωση του κόστους ελαιοποίησης και την βελτίωση της ποιότητας του τελικού προϊόντος.
- Προώθηση της συνεργασίας των ελαιουργείων.
- Πρωτοβουλία της Περιφέρειας Κρήτης για την αλλαγή του Κανονισμού 1019/2002 & της ΚΥΑ 255610/2003, για την αύξηση της μέγιστης συσκευασίας διάθεσης ελαιολάδων (5 λίτρα) στα εστιατόρια, η οποία θα διευκολύνει τα εστιατόρια και τα ξενοδοχεία που θέλουν να στραφούν στην αποκλειστική χρήση ελαιολάδου και θα συμβάλει στην άμεση αύξηση της κατανάλωσής του.
- Εκπόνηση ενός ολοκληρωμένου σχεδίου για τη φυτοπροστασία της ελιάς στην Κρήτη, με ιδιαίτερη έμφαση στην καταπολέμηση του δάκου της ελιάς και την ταυτόχρονη μεταφορά των αρμοδιοτήτων από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στην Περιφέρεια.
- Αντιμετώπιση των θεμάτων του αμπελουργικού τομέα της Κρήτης με την άμεση εφαρμογή προτάσεων από μελέτες που έχουν ήδη εκπονηθεί. Απαιτείται:
 - Ανάπτυξη μηχανισμού για συνεχή διεθνή παρακολούθηση της δυνατότητας διάθεσης, των ζητούμενων ποιοτικών χαρακτηριστικών και των τιμών των αμπελο-οινικών προϊόντων.
 - Άμεση προώθηση σχεδίου αναδιάρθρωσης καλλιεργειών
 - Επαναπροσδιορισμός ζωνών και συνολικών εκτάσεων για καλλιέργεια οινοποιήσιμων ποικιλιών και επιτραπέζιων ποικιλιών με βάση τις νέες ανάγκες και δεδομένα. Τα κριτήρια πρέπει είναι βιοκλιματικά αλλά και διαθεσιμότητας αρδευτικού ύδατος μεσοπρόθεσμα.
 - Για τα επιτραπέζια πρέπει να επιδιώκεται η συμπλήρωση των λευκών με έγχρωμες ποικιλίες και η κάλυψη της ζήτησης σε όλο το έτος, ενώ για τα οινοποιήσιμα η αξιοποίηση του ντόπιων ποικιλιών (π.χ. Κοτσιφάλι, Μαντηλάρι, Βιδιανό, Μοσχάτο Σπίνας) με εμπλουτισμό από ξένες ποικιλίες που πραγματικά αποδίδουν με μεγάλη σταθερότητα στις ιδιαίτερες συνθήκες της Κρήτης (π.χ. Syrah, λευκές) για παραγωγή οίνων με έντονο τοπικό χαρακτήρα και, όπου είναι απαραίτητο, με ευρωπαϊκή προσαρμογή οργανοληπτικών χαρακτηριστικών.
 - Προώθηση της ανάπτυξης της κομποστοποίησης και άλλων μεθόδων μεταποίησης των σταφυλιών.
 - Υποστήριξη των αμπελοκαλλιεργητών και των οινοποιών στην προσπάθεια ποιοτικής αναβάθμισης των αμπέλων και των οινοποιήσεων.
 - Προώθηση και υποστήριξη τη συνεργασίας των παραγωγικών και των μεταποιητικών φορέων με τα ερευνητικά και τα εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Περιφέρειας και όχι μόνο.
 - Ενίσχυση της Περιφερειακής Διεύθυνση Κρήτης του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού – ΔΗΜΗΤΡΑ για την ανάπτυξη ουσιαστικών και βιώσιμων δράσεων στον αμπελουργικό και τον οινοποιητικό τομέα.

- Αντιμετώπιση των προβλημάτων που υπάρχουν στη διαχείριση βιολογικών καλλιεργειών και συστημάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης στις φυτικές καλλιέργειες συνολικά.
- Προώθηση της παραγωγής προϊόντων που ζητά η αγορά και ο καταναλωτής (market driven production).
- Παράλληλη διατήρηση της εκτατικής μορφής ή επαναφορά παραδοσιακών εκτατικών πρακτικών στον πρωτογενή τομέα κατά περιοχές, ιδιαίτερα για την υποστήριξη παραδοσιακών προϊόντων Κρητικής Διατροφής.
- Απλοποίηση, στον βαθμό που αυτό είναι εφικτό, του συστήματος ελέγχου των παραγωγών, ούτως ώστε να έχουν την δυνατότητα να αφιερωθούν στην παραγωγή των προϊόντων και όχι στην δικαιολόγηση των επιδοτήσεων.
- Αξιοποίηση υποπροϊόντων ελαιουργείων ή άλλων υποπροϊόντων φυτικής προέλευσης για τη διατροφή των ζώων.
- Καθιέρωση συστήματος για την συστηματική συλλογή αξιόπιστων στοιχείων εισαγωγών – εξαγωγών αγροτοδιατροφικών προϊόντων στην Κρήτη.
- Αξιοποίηση των Περιοχών ΝΑΤΟΥΡΑ 2000, που μπορούν να αποτελέσουν το μεγαλύτερο αναπτυξιακό εργαλείο κάθε Περιφέρειας, με την αξιοποίηση του πλούτου τους (νερό, διατροφικά προϊόντα ποιότητας, τουρισμός ποιότητας, φυσικός πλούτος κ.λπ.).
- Επικαιροποίηση και έγκριση των υφιστάμενων ειδικών περιβαλλοντικών μελέτων (ΕΠΜ) που έχουν εκπονηθεί για τις περιοχές του δικτύου NATURA 2000.
- Σύνδεση των περιοχών του δικτύου NATURA 2000 με τα Ρυθμιστικά Σχέδια και Προγράμματα Προστασίας Περιβάλλοντος και τα Σχέδια Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης για το μη αστικό χώρο (ΣΧΟΟΑΠ, Ν-2508/97).
- Έκδοση των Προεδρικών Διαταγμάτων (ΠΔ) (Ν.2742/1999) και εξασφάλισης απευθείας επαφής μεταξύ τοπικής κοινωνίας και Ε.Ε. με την άμεση προώθηση της δημιουργίας Φορέα Διαχείρισης (Φ.Δ.) της κάθε περιοχής ΝΑΤΟΥΡΑ 2000 στον οποίο θα συμμετέχουν ΟΤΑ, Περιφέρεια, πανεπιστήμια, ειδικοί επιστήμονες, οι παραγωγικοί φορείς (συνεταιριστικά συμμετέχοντες) ΜΚΟ και περιβαλλοντικοί σύλλογοι.

Ειδικότερα για την Ζωική Παραγωγή:

- Καταγραφή του υπάρχοντος πληθυσμού σε αιγοπρόβατα και άλλα είδη παραγωγικών ζώων και εκμεταλλεύσεων.
- Καθιέρωση προγραμμάτων *έγκαιρης αντίδρασης* σε περιπτώσεις εμφάνισης ή εξάπλωσης νοσημάτων που προκαλούν ζημιές στο ζωικό κεφάλαιο και στις μέλισσες.
- Ανάπτυξη σχεδίου δράσης για την αντιμετώπιση ζωοανθρωπονόσων.

- Προώθηση διαδικασίας εξυγίανσης του ζωικού κεφαλαίου και ιδιαίτερα από την Βρουκέλλωση, την Προϊούσα Πνευμονία και την Παραφυματίωση.
- Λήψη μέτρων απ' την Περιφέρεια Κρήτης για τον περιορισμό της ασθένειας *NOSEMA CERANA* αλλά και των άλλων ασθενειών, που έχουν προσβάλει τα μελίσσια της Κρήτης, τα οποία κινδυνεύουν με αφανισμό.
- Ανάπτυξη της ημι-οικόσιτης ή και οικόσιτης εκτροφής ζώων με την αξιοποίηση των ελαιώνων και άλλων χώρων της φυτικής παραγωγής στη διατροφή τους, με στόχο τη συμπλήρωση του οικογενειακού εισοδήματος.
- Σύνδεση ζωικής με φυτική παραγωγή για μείωση κόστους παραγωγής.
- Λήψη μέτρων για το πρόβλημα της υπερβόσκησης. Διερεύνηση του βαθμού βοσκοφόρτωσης που αντέχει η κάθε περιοχή. Αξιοποίηση των υφιστάμενων μελετών και επέκταση στους υπόλοιπους Δήμους για την αρμονική συμβίωση ζώων και περιβάλλοντος. Εφόσον προκύψει ανάγκη, μείωση του αριθμού των εκτρεφόμενων ζώων στις περιοχές που υπάρχει πρόβλημα ερημοποίησης.

Ειδικότερα για την Αλιεία:

- Εκσυγχρονισμός αλιευτικής νομοθεσίας προκειμένου να προστατευτούν τα αλιευτικά αποθέματα, τα οποία υπεραλιεύονται.

Μεσοπρόθεσμες Δράσεις

- Δημιουργία στρατηγικής για την διαφοροποίηση της λειτουργίας των επιχειρήσεων και της παραγωγής των προϊόντων τους ανάλογα με τις αγορές στις οποίες στοχεύουν.
- Αναδιάρθρωση της παραγωγής προκειμένου, όπου και όσο αυτό είναι δυνατόν, οι προσφερόμενες ποικιλίες φρούτων και λαχανικών, αλλά και των άλλων παραγόμενων αγροτοδιατροφικών προϊόντων να είναι πιο κοντά στις διατροφικές προτιμήσεις των καταναλωτών στις αγορές στόχους και να καλύπτουν μια ευρύτερη χρονική περίοδο εντός του 12μήνου.
- Εκσυγχρονισμός και προσαρμογή των συνεταιριστικών οργανώσεων στα σύγχρονα κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα.
- Αξιοποίηση δευτερεύουσας σημασίας ποικιλιών ελιάς (πχ. θρούμπα) οι οποίες πέρα των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που έχουν ως ελαιόλαδο, έχουν δυνητικά αξία ως επιτραπέζιες και αξιοποιούν κυρίως ορεινές και επικλινείς εκτάσεις και η διατήρησή τους αποτελεί αναγκαιότητα περιβαλλοντική αλλά και πολιτισμική.
- Αναδιάρθρωση της καλλιέργειας των εσπεριδοειδών υπό την στενή τεχνική υποστήριξη των εκμεταλλεύσεων για την εισαγωγή και επέκταση νέων ποικιλιών εσπεριδοειδών.
- Ανάπτυξη αρωματικών – θεραπευτικών φυτών, αλλά και αυτοφυών φυτών της Κρήτης είτε ως λαχανικών είτε ως καλλωπιστικών.

- Κατάρτιση ολοκληρωμένου γεωργοπεριβαλλοντικού προγράμματος για τις περιοχές του δικτύου NATURA 2000 που θα προσβλέπει στις ενισχύσεις των παραγωγών που ακολουθούν σειρά δεσμεύσεων (πολλαπλή συμμόρφωση, εκτατικοποίηση κτηνοτροφίας, αποκατάσταση αναβαθμίδων, σπορά κτηνοτροφικών φυτών).
- Επικαιροποίηση ή εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης βόσκησης για τις περιοχές του δικτύου NATURA 2000, εφικτότητα αποκατάστασης αναβαθμίδων, δυνατότητες επαναφοράς τοπικών καλλιεργητικών ποικιλιών, διατύπωση συγκεκριμένων προτάσεων (π.χ. κόστος, ύψος ενισχύσεων, αριθμός παραγωγών για την κατάρτιση/ υποβολή ειδικού γεωργοπεριβαλλοντικού προγράμματος στο ΥΠΑΑΤ).
- Χαρακτηρισμός γεωργικών εκτάσεων εντός των περιοχών του δικτύου NATURA 2000 σε περιοχές υψηλής φυσικής αξίας (ΥΦΑ, High Nature Value Farming). Οι περιοχές αυτές είναι αγροτικές ζώνες με χαμηλές εισροές λιπασμάτων, παραδοσιακά συστήματα βόσκησης και ιδιαίτερα κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά.
- Ένταξη περιοχών του δικτύου NATURA 2000 αλλά και γειτονικών αγροτικών περιοχών στα γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα τα οποία στοχεύουν στην βελτίωση των βιοτόπων και των ειδών προτεραιότητας της ορνιθοπανίδας. Τα μέτρα αυτά συμπεριλαμβάνουν: Βιολογική γεωργία/ κτηνοτροφία, εκτατικοποίηση της κτηνοτροφίας, πρόγραμμα απειλούμενων αυτοχθόνων φυλών αγροτικών ζώων, διατήρηση και αποκατάσταση φυτοφρακτών, διατήρηση και ανακατασκευή αναβαθμίδων, διατήρηση γεωργικών εκτάσεων για την προστασία ειδών άγριας πανίδας.
- Αξιοποίηση κτηνοτροφικών και άλλων φυτών, όπως πχ της χαρουπιάς, του λούπινου, κλπ για την παραγωγή ζωοτροφών κι εξασφάλιση επάρκειας αυτών.
- Αξιοποίηση φυτικών υποπροϊόντων απ' την γεωργική παραγωγή ως ζωοτροφές (πχ φύλλο ελιάς, στράφυλο).
- Προώθηση της πολυλειτουργικότητας στην γεωργική εκμετάλλευση.
- Να εμπλουτιστεί και να προστατευτεί η μελισσοκομική χλωρίδα καθώς και να διαφυλαχτεί το δικαίωμα πρόσβασης του μελισσοκόμου στα δάση και τις μελισσότοπους.

Ειδικότερα για την Ζωική Παραγωγή:

- Αξιοποίηση Κρητικής φυλής αλόγων και σύνδεση με τουρισμό για την ανάπτυξη ιππικού τουρισμού. Ανάδειξη γιορτών που διοργανώνονται ετησίως για τα Γεωργαλίδικα άλογα.
- Υλοποίηση γενετικής βελτίωσης των ζώων.
- Αξιοποίηση και ανάδειξη και άλλων ειδών ζώων (πχ κουνέλια).
- Ίδρυση κέντρου γενετικής βελτίωσης στη Σχολή Ασωμάτων.

- Δημιουργία Σταθμού Διατήρησης Γενετικού υλικού στη Σχολή Ασωμάτων.
- Καθορισμός κτηνοτροφικών ζωνών όπου και αν χρειάζεται.
- Καθιέρωση συστημάτων Αειφορικής διαχείρισης βοσκότοπων.

Ειδικότερα για την Αλιεία:

- Δημιουργία ανεξάρτητης Δ/σης Αλιείας σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης, στην οποία θα υπάγονται τα Τμήματα Αλιείας των Περιφερειακών Ενοτήτων, για την ενιαία διαχείριση του υδάτινου πλούτου της Κρήτης.
- Προώθηση του αλιευτικού τουρισμού με την δημιουργία σχετικού νομοθετικού πλαισίου στα πρότυπα άλλων ευρωπαϊκών χωρών που τον εφαρμόζουν.
- Νομοθετική ρύθμιση για την αποζημίωση αλιέων για καταστροφές από ζημιές που παθαίνουν τα σκάφη και ο εξοπλισμός τους, χωρίς υπαιτιότητα τους από ασυνήθη θαλασσοταραχή ή από διάφορα προστατευόμενα είδη (πχ δελφίνια). (Πιθανή ένταξη στον ΕΛΓΑ)
- Διατήρηση των ιχθυοαποθεμάτων με τον περιορισμό της αλιευτικής προσπάθειας, με την τήρηση των όρων του Π.Δ. 261/91 σύμφωνα με το οποίο η χώρα μας έχει υποχρέωση να μην αυξήσει την δυναμικότητα του στόλου της (χωρητικότητα σκαφών) λόγω της ΚΑΠ.
- Τροποποίηση του Π.Δ. 261/91 όσον αφορά την ιπποδύναμη των μηχανών των αλιευτικών σκαφών.
- Προώθηση και διευκόλυνση της ανάπτυξης του κλάδου των ιχθυοκαλλιεργειών για την κάλυψη των αναγκών της Κρήτης.

Μακροπρόθεσμες Δράσεις

- Μακροχρόνιος σχεδιασμός, με βάση τις διεθνείς εξελίξεις (κοινωνικές, οικονομικές, τεχνολογικές κλπ) για τη διαρκή ανάπτυξη της Κρήτης. Καθορισμός των προϊόντων που πρέπει να μείνουν και αυτών που πρέπει να αντικατασταθούν και με ποια.
- Υλοποίηση ολοκληρωμένων δράσεων που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος πχ. συγκέντρωση βιομάζας, διαχείρισης του νερού, διαχείρισης των βοσκοτόπων κλπ.
- Αξιοποίηση των διαφόρων τοπικών ποικιλιών στα συστήματα παραγωγής.
- Δημιουργία σποροπαραγωγικού κέντρου τοπικών ποικιλιών και μητρικών φυτειών κυρίως ελιάς, αμπέλου, εσπεριδοειδών, κηπευτικών κλπ.
- Ανάπτυξη και προώθηση συστημάτων παραγωγής, που θα δίνει η νέα ΚΑΠ και θα οδηγεί προς προϊόντα ποιότητας, τα οποία εξασφαλίζουν την προστασία του περιβάλλοντος. Προώθηση της οικολογικής, φυσικής παραγωγής προϊόντων καθώς από το 2015 θα δίνονται ενισχύσεις με περιβαλλοντικά κριτήρια (πχ διατήρηση τοπίου).

- Καλλιέργεια αρωματικών, κτηνοτροφικών και άλλων φυτών για τη μελισσοκομία, την παραγωγή αιθέριων ελαίων και φαρμακευτικών ουσιών αλλά και για την παραγωγή λειτουργικών τροφίμων (functional foods)
- Προώθηση της παραγωγής χονδροειδών ζωοτροφών από κτηνοτροφικά φυτά στην Κρήτη.
- Διαφύλαξη της ισορροπία και της σχέσης της παραδοσιακής μελισσοκομίας με το περιβάλλον καθώς η αλληλεξάρτηση είναι ιδιαίτερα σημαντική και πρέπει να διαφυλαχθεί και να διατηρηθεί μελλοντικά προς όφελος όλων.

Ειδικότερα για την Ζωική Παραγωγή:

- Αξιοποίηση των ντόπιων φυλών.
- Εξυγίανση του υπάρχοντος ζωικού κεφαλαίου της περιφέρειας Κρήτη με πρόγραμμα εκρίζωσης και οριστικής απαλλαγής από νοσήματα & ανθρωπονόσους, τη διαχείριση του οποίου μπορεί να αναλάβει η αιρετή Περιφέρεια ούτως ώστε να εξασφαλιστεί η παραγωγή ποιοτικών προϊόντων.
- Υποστήριξη ενός βιώσιμου μοντέλου εκτατικής κτηνοτροφίας με στόχο τη μερική αυτάρκεια σε ζωοτροφές, προστασία του περιβάλλοντος, παραγωγικά βοσκοτόπια σε χόρτο και αειφορία.
- Συνεργασία και συνεκμετάλλευση του ζωτικού χώρου μεταξύ ζωικής και φυτικής παραγωγής.
- Καλλιέργεια κτηνοτροφικών φυτών για την αιγοπροβατοτροφία, η οποία θα εξασφαλίσει σημαντικές ποσότητες βοσκήσιμης ύλης με την παραγωγή σανών και μέσω αυτής της διαδικασίας, προστασία των βοσκοτόπων από τις πυρκαγιές.
- Πρωτοβουλία από την περιφέρεια για την επίλυση του ιδιοκτησιακού προβλήματος με οριοθέτηση των βοσκοτόπων, κτηματογράφηση και διευθέτηση των δημοσίων εκτάσεων.

4.1.4 ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Άμεσες Δράσεις

- Σχεδιασμός προγράμματος έρευνας και κατάρτισης επαγγελματιών (Chef και μαγείρων) για την χρήση του ελαιολάδου στο τηγάνισμα, σε συνεργασία με την Λέσχη Αρχιμαγείρων Κρήτης και σχετικά ερευνητικά ιδρύματα. Αποτέλεσμα του προγράμματος θα είναι η απομάκρυνση απ' τις καθιερωμένες πρακτικές χρήσης φυτικών ελαίων στο τηγάνισμα αντί του ελαιολάδου.
- Δημιουργία δικτύου με βάση τις νέες τεχνολογίες για την παρακολούθηση και καταγραφή των μετεωρολογικών δεδομένων, με αξιοποίηση και εκσυγχρονισμό των υπαρχόντων κανονισμών.
- Συλλογή στοιχείων και δημιουργία βάσης δεδομένων για τα περιβαλλοντικά προβλήματα του νησιού (παρατηρητήριο βιοποικιλότητας).

Μεσοπρόθεσμες Δράσεις

- Ενοποίηση των εμπορικών δυνατοτήτων, π.χ. με τη μορφή συνεργασιών των εξαγωγικών επιχειρήσεων (clustering) για την επίτευξη οικονομιών κλίμακας, ιδίως στο κομμάτι της εμπορίας.
- Ανάπτυξη και εφαρμογή καινοτόμων προσεγγίσεων στην αντιμετώπιση του δάκου με την χρήση Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών και άλλων νέων τεχνολογιών.
- Ανάπτυξη και εφαρμογή καινοτόμων συστημάτων καταγραφής της ιχνηλασιμότητας των τροφίμων από το χωράφι μέχρι το τραπέζι του καταναλωτή (παραγωγή, μεταποίηση, τυποποίηση και διάθεση τους στην κατανάλωση).
- Ανάπτυξη και εφαρμογή καινοτόμων προσεγγίσεων στην πρόβλεψη και αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών αλλαγών και της επίδρασής τους στην ποιότητα και την ποσότητα των τοπικά παραγόμενων αγροτικών προϊόντων.
- Ανάπτυξη μεθόδων παραγωγής και σήμανσης «πράσινων» προϊόντων με χαμηλό ενεργειακό αποτύπωμα.
- Έρευνα για την αξιοποίηση των οργανικών υποπροϊόντων της ελιάς και των άλλων καλλιεργειών για την θρέψη τους, για τη διατροφή των ζώων αλλά και για παραγωγή ενέργειας.
- Ανάπτυξη και διάχυση συστημάτων διαχείρισης των ζώων για παραγωγή προϊόντων που θα είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αγοράς, της κοινωνίας και θα σέβονται το περιβάλλον και θα έχουν ελάχιστες επιπτώσεις στην κλιματική αλλαγή.
- Δημιουργία ορθολογικού συστήματος διαχείρισης - εξοικονόμησης του νερού άρδευσης. Ακριβής υπολογισμός των αρδευτικών αναγκών για κάθε μια από τις κύριες καλλιέργειες της Κρήτης με τη χρήση προσεγγίσεων ελλειμματικής άρδευσης και υπολογισμών οφέλους και πραγματικού οικονομικού / περιβαλλοντικού κόστους, μετεωρολογικών παραμέτρων και στοιχείων από πειραματικούς αγρούς και η άμεση αξιοποίηση των αποτελεσμάτων από τους αγρότες. Δημιουργία αυτόματων μετεωρολογικών σταθμών.
- Εκπόνηση ολοκληρωμένου προγράμματος περιβαλλοντικής παρακολούθησης (monitoring) των οικοτόπων και των ειδών προτεραιότητας των περιοχών του Δικτύου NATURA 2000 με συγκεκριμένους στόχους και δράσεις.
- Ενοποίηση και βελτίωση των υφιστάμενων βάσεων δεδομένων που αφορούν την βιοποικιλότητα των περιοχών NATURA 2000 και σύνδεση τους με χωρική πληροφορία. (π.χ. ανάπτυξη συστήματος συλλογής και διαχείρισης δεδομένων και σύνδεση με την βιβλιοθήκη, τις συλλογές και την βάση δεδομένων του ΜΦΙΚ, ΜΑΙΧ, ΕΛΚΕΘΕ, ΙΤΕ, ΠΚ, ΤΕΙ κ.ά., για την βιοποικιλότητα της Κρήτης). Προσδιορισμός θεματικών ενοτήτων και επικαιροποίηση της πληροφορίας.
- Διαπίστευση και ανανέωση εργαστηρίου του Ελληνικού Γεωργικού Οργανισμού – ΔΗΜΗΤΡΑ για την ταυτοποίηση, διασφάλιση αυθεντικότητας και για έλεγχο

αληθούς ως προς τον τύπο (true to type) διακινούμενου πολλαπλασιαστικού υλικού καλλιεργουμένων φυτικών ειδών της Περιφέρειας Κρήτης, με Βιοτεχνολογικές μεθόδους.

- Καταγραφή και μετατροπή σε συμβατά πλαίσια ανταλλαγής πληροφοριών των υφιστάμενων δεδομένων σχετιζομένων με τους φυσικούς πόρους, χρήσης/ κάλυψης γης, γεωργικής πρακτικής και ιστορίας των αγροτεμαχίων, γεωλογικού υποβάθρου και τοπογραφίας.
- Χαρτογράφηση χρήσης / κάλυψης γης της Περιφέρειας Κρήτης σε συνδυασμό με παρελθούσα γνώση (σε μορφή χαρτών ή άλλη), πολυπαραγοντική αναγνώριση τάσεων και ευκαιριών και εκπόνηση χαρτών εφαρμογής βάσει νομικού καθεστώτος και αναπτυξιακών στόχων.
- Έρευνα για την δημιουργία και εμπορία βιολογικών οργανισμών για τη βιολογική καταπολέμηση εντομολογικών εχθρών την επίτευξη της επικοινωνίας στα θερμοκήπια.

Μακροπρόθεσμες Δράσεις

- Απομόνωση, ταυτοποίηση και μελέτη ουσιών από φυσικές πηγές για την αξιοποίηση των αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών και την παραγωγή τελικών προϊόντων (αιθέρων ελαίων, φαρμακευτικών ουσιών, άλλων εκχυλισμάτων κα).
- Μελέτη της αντιοξειδωτικής δράσης, της βιολογικής ενεργότητας και των πιθανών εφαρμογών καθαρών ουσιών, μειγμάτων, εκχυλισμάτων, τελικών προϊόντων.
- Ανάπτυξη νέων μεθόδων για τη μελέτη και αξιοποίηση των φυσικών προϊόντων.
- Ανάπτυξη μεθοδολογιών για την αξιοποίηση των αποβλήτων των γεωργικών, βιομηχανικών και βιοτεχνικών δραστηριοτήτων της Κρήτης για ανάκτηση προϊόντων προστιθέμενης αξίας για τις βιομηχανίες των φαρμάκων, καλλυντικών και τροφίμων.
- Τεκμηρίωση των «λειτουργικών» ιδιοτήτων προϊόντων του πρωτογενή τομέα της Κρήτης απέναντι στην European Food Safety Authority (EFSA).
- Ανάπτυξη ρομποτικού συστήματος για εργασίες εντός θερμοκηπίου.
- Μελέτη και εφαρμογή καινοτόμων δράσεων για την αποφυγή ή τη δραστική μείωση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, αλλά και για την αποτροπή της ίδιας της κλιματικής αλλαγής, στο μέτρο επηρεάζεται και επηρεάζει τις δράσεις της γεωργίας και της κτηνοτροφίας και την προσαρμογή των μεθόδων παραγωγής στις νέες συνθήκες.
- Εισαγωγή φυτικών ειδών της υποτροπικής και τροπικής ζώνης (μάνγκο, λίτσι, φραγκόσυκα κλπ.) και δημιουργία πιλοτικών φυτειών σε περιοχές της Κρήτης.
- Αξιοποίηση, εφόσον είναι εφικτό, προϊόντων της θάλασσας, όπως τα φύκη, για την παρασκευή ζωοτροφών ή βιολιπάσματος.

- Υλοποίηση πιλοτικών προγραμμάτων για την υιοθέτηση των συστημάτων «κοινωνικά υποστηριζόμενης αγροτικής παραγωγής» (Community Supported Agriculture – CSA) που αναπτύχθηκε και προωθείται στο εξωτερικό για την μείωση των 'ενδιάμεσων' μεταξύ παραγωγών και καταναλωτών και την άμεση στήριξη των παραγωγών.

4.1.5 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΧΝΗΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Άμεσες Δράσεις

- Ενεργοποίηση του ελεγκτικού μηχανισμού σε επίπεδο Περιφέρειας για την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής και Εθνικής νομοθεσίας που επιβάλλει την εγκατάσταση συστημάτων διαχείρισης της ασφάλειας των παραγόμενων προϊόντων και της τήρησης της ιχνηλασιμότητάς τους από το χωράφι μέχρι το τραπέζι.
- Αλλαγή του καθεστώτος εμπορίας του ελαιολάδου ούτως ώστε το προϊόν να διατίθενται πλέον ως τυποποιημένο και όχι ως χύμα.
- Αντιμετώπιση του προβλήματος με τις παράνομες εισαγωγές και ελληνοποιήσεις με την ενεργοποίηση του ελεγκτικού μηχανισμού της Περιφέρειας Κρήτης.
- Αντιμετώπιση του προβλήματος της «Κρητικοποίησης» με την ενεργοποίηση του ελεγκτικού μηχανισμού της Χώρας.
- Αξιοποίηση υπαρχουσών μελετών και εργασιών για την κατάδειξη των ιδιομορφιών των κρητικών τύπων μελιού (θυμάρι, πευκοθύμαρο) και την κατοχύρωσή τους ως προϊόντα ΠΟΠ ή ΠΓΕ.
- Προώθηση της κατοχύρωσης των προϊόντων ως ΠΟΠ, ΠΓΕ σε γάλα και κρέας. Να συνταχθούν και να κατατεθούν μελέτες για την κατοχύρωση κι άλλων προϊόντων (γαλακτοκομικά: τυροζούλι, ανθότυρος, ξινόχοντρος, Λευκό τυρί άλμης με άλλο όνομα κ.ά., κρέας όπως απάκι, σύγλινο, ξιδάτο λουκάνικο κ.ά.
- Εφαρμογή της νομοθεσίας, Ευρωπαϊκής και Εθνικής, για την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή των συστημάτων διαχείρισης της ασφάλειας και ποιότητας των προϊόντων και της πιστοποίησής τους.
- Εφαρμογή της νομοθεσίας, Ευρωπαϊκής και Εθνικής, για την επαλήθευση της λειτουργίας των συστημάτων διαχείρισης της ασφάλειας και ποιότητας των προϊόντων με την εκτέλεση διαπιστευμένων μεθόδων ανάλυσης.

Ειδικότερα για την Ζωική Παραγωγή:

- Εφαρμογή της νομοθεσίας, Ευρωπαϊκής και Εθνικής, για την επαλήθευση της λειτουργίας των συστημάτων διαχείρισης της ασφάλειας και ποιότητας των ζωοτροφών.

- Υποχρέωση των τυποποιητών μελιού να αναγράφουν στις συσκευασίες τον τόπο προέλευσης του μελιού και τον παραγωγό, ελαχιστοποιώντας τις πιθανότητες εξαπάτησης του καταναλωτή
- Εφαρμογή της νομοθεσίας για τα μελισσοκομικά εργαστήρια ούτως ώστε να καταχωρηθούν στο τοπικό μητρώο.

Ειδικότερα για την Αλιεία:

- Έκδοση κανονισμού λειτουργίας αλιευτικών κλιμακίων και του ελέγχου νωπών αλιευτικών προϊόντων, σύμφωνα με τον Νόμο 2538/97 (όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον Ν. 2945/2001).
- Εφαρμογή της αλιευτικής νομοθεσίας που υπάγεται στις κατά τόπους Λιμενικές Αρχές, οι οποίες θα πρέπει να αποκτήσουν το απαραίτητο προσωπικό και μέσα, ώστε να γίνεται αποτελεσματικός έλεγχος.

Μεσοπρόθεσμες Δράσεις

- Καταγραφή των δημόσιων και ιδιωτικών δομών για εργαστηριακές αναλύσεις για τρόφιμα, νερά, περιβάλλον για ελέγχους και αυτοελέγχους στην Περιφέρεια Κρήτης και προώθηση της κάλυψης των κενών που υπάρχουν.
- Εφαρμογή της νομοθεσίας, Ευρωπαϊκής και Εθνικής, για την ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή των συστημάτων διαχείρισης της ασφάλειας και ποιότητας των προϊόντων και της πιστοποίησής τους.
- Προώθηση της καθολικής Εφαρμογής των συστημάτων διαχείρισης της ασφάλειας των προϊόντων και της ιχνηλασιμότητας, από τον χώρο παραγωγής (πχ αγρόκτημα στάβλο,) μέχρι και την κατανάλωση και όχι μόνο στη μεταποίηση των αγροτοδιατροφικών προϊόντων.
- Δημιουργία ειδικού σήματος – λογότυπου, με το οποίο θα πιστοποιείται η ταυτότητα – προέλευση ενός ζωικού προϊόντος όταν αυτό χρησιμοποιείται σε σύνθετα προϊόντα (πχ τυρί σε τυρόπιτες) για αποφυγή χρήσης της ονομασίας από επιτήδειους και εξασφάλιση της προστασίας της εγχώριας παραγωγής.
- Επιτάχυνση των αδειοδοτήσεων των μεταποιητικών μονάδων και αποκλεισμός των μην νόμιμων.
- Σύνδεση αγροτικών προϊόντων και του παραδοσιακού τρόπου παραγωγής τους με τις περιοχές του δικτύου NATURA 2000 και διερεύνηση της σκοπιμότητας κατοχύρωσης τοπικών σημάτων για Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ).

4.1.6 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Άμεσες Δράσεις

- Σχεδιασμός και υλοποίηση οργανωμένης στρατηγικής μάρκετινγκ (Integrated Marketing Strategy) σε περιφερειακό επίπεδο για την προβολή των τοπικών προϊόντων η οποία θα στοχεύει στη ενίσχυση του Brand της Κρήτης.
- Διοργάνωση ετήσιας παγκρήτιας έκθεσης αγροτικών προϊόντων κάτω από την ομπρέλα της Περιφέρειας Κρήτης.
- Εύρεση αγορών στις οποίες υπάρχει άμεσα ζήτηση για τα κρητικά προϊόντα και στις οποίες μπορούν να επιτευχθούν αξιοπρεπείς τιμές.
- Ανάπτυξη και υποστήριξη διαδικτυακής πύλης (portal) για τον πρωτογενή τομέα, τα προϊόντα και το αγροτικό περιβάλλον της Κρήτης για την πληροφόρηση των τοπικών καταναλωτών, των επισκεπτών και της τουριστικής βιομηχανίας, της εκπαιδευτικής κοινότητας και του ευρύτερου κοινού, για τις παραγωγικές διαδικασίες και την αξία των αγροτικών προϊόντων.
- Συνεργασία με την τοπική τουριστική βιομηχανία και κυρίαρχα τον ξενοδοχειακό κλάδο, για την καθιέρωση δράσεων προβολής και την γνωριμία των επισκεπτών με τα τοπικά προϊόντα (πχ διανομή φυλλαδίων και οπτικοακουστικού υλικού προβολής).
- Καμπάνια προβολής της σύνδεσης/ εξάρτησης της βιοποικιλότητας της Κρήτης με τον πρωτογενή τομέα και κατ' επέκταση διαφήμιση της παραγωγής «καθαρών/ ποιοτικών» προϊόντων στο νησί.
- Έκδοση ειδικών οικοτουριστικών οδηγών, διανομή τους σε ΟΤΑ, Δ/σεις δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ) και σύνδεση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων των φορέων με οικολογικό προσανατολισμό και περιεχόμενο (πχ Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης, «Θαλασσόκοσμου») με τις δραστηριότητες των ΚΠΕ (π.χ. διοργάνωση θεματικών σεμιναρίων, εκδρομών για εκπαιδευτικούς).
- Καταγραφή των σημείων πώλησης των κρητικών προϊόντων στην υπόλοιπη Ελλάδα και το εξωτερικό και προβολή της κωδικοποιημένης πληροφορίας σε έλληνες και ξένους που εκφράζουν ενδιαφέρον για την αγορά τους εκτός του νησιού. Δημιουργία ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων που θα αναρτάται και στο διαδίκτυο και θα είναι εύκολα προσβάσιμη και επεξεργάσιμη.
- Καθιέρωση της ετήσιας διοργάνωση διήμερου συμποσίου στην Κρήτη με θέμα τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των εξαγωγών των αγροτικών προϊόντων, παρουσία αγροτικών, εμπορικών και πολιτικών φορέων, τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Στο περιθώριο του συμποσίου θα δοθεί η δυνατότητα διαμόρφωσης «επιχειρησιακών πυρήνων» που θα προχωρήσουν σε κάποιες πρώτες δράσεις επιχειρηματικής δικτύωσης στον τομέα των εξαγωγών.
- Ανάπτυξη της αναγκαίας τεχνογνωσίας σε θέματα διοίκησης και διείσδυσης αγορών του εξωτερικού.

Ειδικότερα για την Ζωική Παραγωγή:

- Σύνδεση και ανάδειξη των ηθών και εθίμων με την ζωική παραγωγή και ανάδειξη της ιστορίας των τοπικών παραδοσιακών προϊόντων.

Μεσοπρόθεσμες Δράσεις

- Διοργάνωση στοχευμένων παρουσιάσεων των αγροτικών προϊόντων εκτός Ελλάδας (π.χ Βρυξέλλες, Γερμανία) υπό την αιγίδα της Περιφέρειας, για την γνωριμία και προώθηση των κρητικών προϊόντων στο εξωτερικό. Οι συγκεκριμένες παρουσιάσεις θα μπορούν να διοργανωθούν με την μορφή Roadshows στοχεύοντας σε εισαγωγείς και επιχειρηματίες της εστίασης και του ξενοδοχειακού κλάδου.
- Δημιουργία σημείων προώθησης / πώλησης αλλά και τοπικών αγορών για την προβολή και διακίνηση των αγροτικών προϊόντων.
- Δημιουργία μιας Στρατηγικής Διανομής στο πλαίσιο της γενικότερης στρατηγικής μάρκετινγκ, για την διαμόρφωση του δικτύου διανομής και διακίνησης των κρητικών προϊόντων και αφετέρου την διασφάλιση της ομαλής ροής προϊόντων (εφοδιασμός).
- Καθιέρωση ετήσιων εκδηλώσεων B2B (Business To Business) για την γνωριμία εξαγωγέων με τοπικούς επιχειρηματίες, με πρωτοβουλία της Περιφέρειας Κρήτης και σε συνεργασία με φορείς με αντικείμενο την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και των εξαγωγών.
- Δημιουργία portal για την βιοποικιλότητα των περιοχών NATURA 2000 στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας και σύνδεση/ τροφοδοσία των ΟΤΑ με πληροφορίες.
- Δημιουργία info-Kiosk στις «πύλες εισόδου» του νησιού (αεροδρόμια, λιμάνια) με όλη την απαραίτητη πληροφορία για τα αγροτοδιατροφικά, προϊόντα, την βιοποικιλότητα της Κρήτης, γνωριμία με τις περιοχές του δικτύου NATURA 2000 στην ενδοχώρα, προτάσεις για εναλλακτικό και γαστρονομικό τουρισμό κλπ.
- Εκσυγχρονισμός της επιχειρηματικής δράσης των εξαγωγέων με τον συντονισμό παραγωγής, παραγγελιών και αποστολών για μείωση του κόστους εφοδιασμού και βελτίωση των περιθωρίων κέρδους (piggybacking), επένδυση σε σύγχρονο εξοπλισμό και αναθεώρηση των διαδικασιών αποθήκευσης, τυποποίησης, συσκευασίας και αποστολής προϊόντων, σταδιακή αποδυνάμωση του ρόλου των διεθνών ενδιαμέσων/ εξαγωγέων (Freight Forwarders) στην εκτέλεση της εξαγωγικής προσπάθειας και περιορισμός τους στη μεταφορά και μόνον των προϊόντων.
- Συστηματική προώθηση και προβολή της παραγωγής προϊόντων λίγων ή μηδενικών χιλιομέτρων, τα οποία έχουν ελάχιστο περιβαλλοντικό αποτύπωμα.
- Ίδρυση ενός φορέα ο οποίος θα διαθέτει ειδικό εμπορικό τμήμα για την προώθηση των κρητικών προϊόντων και σε συνεργασία των σχετικών ιδρυμάτων

τρίτοβάθμιας εκπαίδευσης της χώρας θα συλλέγει στοιχεία αναφορικά με την οικονομική αποτελεσματικότητα της εμπορικής πολιτικής, θα διερευνά συστηματικά τις τάσεις της ζήτησης και τις προτιμήσεις της κατανάλωσης στις χώρες ενδιαφέροντος, θα εναρμονίζει κατάλληλα την εμπορική πολιτική ώστε να αντισταθμίσει τις καταναλωτικές προτιμήσεις και θα προτείνει τις αναγκαίες καλλιεργητικές παρεμβάσεις σε επίπεδο καλλιέργειας.

Ειδικότερα για την Ζωική Παραγωγή:

- Στόχευση της προώθησης των ζωικών προϊόντων κατ' αρχήν στους Έλληνες και δευτερευόντως στους ξένους, οι οποίοι δεν είναι τόσο εξοικειωμένοι με τις ιδιαίτερες αυτές τοπικές γεύσεις.
- Στρατηγική για να αποκτήσει το Κρητικό μέλι την δική του ταυτότητα και να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της νοθείας.

Μακροπρόθεσμες Δράσεις

- Καθιέρωση συστημάτων διαρκούς έρευνας αγοράς και εφαρμογής σύγχρονων μεθόδων προώθησης των αγροτοδιατροφικών προϊόντων.
- Καθιέρωση συστήματος συλλογής στοιχείων για την ακριβή γνώση της αναγκαίας διασποράς και διάχυσης των επικοινωνιακών μηνυμάτων για την επίτευξη των στόχων της κάθε επικοινωνιακής καμπάνιας, και του κόστους της κάθε ενέργειας που απαιτείται για τη διασφάλιση της διασποράς και διάχυσης των επικοινωνιακών μηνυμάτων.

4.2 ΚΡΗΤΙΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ

4.2.1 ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ

Άμεσες Δράσεις

- Συγκρότηση ομάδας εμπειρογνομόνων που θα λειτουργούν συμβουλευτικά προς την Περιφέρεια Κρήτης με στόχο την προστασία του πολιτιστικού «πόρου» Κρητική Διατροφή. Η ομάδα αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει εκπροσώπους απ' όλα τα επιστημονικά Ιδρύματα και ΑΕΙ του νησιού και όχι μόνο, καθώς και ερευνητές που έχουν να επιδείξουν έργο στην παραγωγή των κρητικών προϊόντων, στη λαογραφική, στην ιστορική και στην γαστρονομική έρευνα.

- Συνεργασία με εκπαιδευτικά, ακαδημαϊκά ιδρύματα, λαογράφους και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη για την κατάρτιση φακέλου και προώθηση της αναγνώρισης του «Κρητικού Διατροφικού Προτύπου» ως άυλη πολιτιστική κληρονομιά της UNESCO, σύμφωνα με το αίτημα που έχει ήδη κατατεθεί από το «Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας» από το 2009.
- Δημιουργία προγράμματος ενημέρωσης για την υιοθέτηση από τους καταναλωτές της Κρητικής Διατροφής ως πρότυπο διατροφής για παιδιά και έφηβους, σε συνεργασία με εξειδικευμένους Διαιτολόγους- Διατροφολόγους, ψυχολόγους και εκπαιδευτικούς. Το πρόγραμμα θα συμπεριλαμβάνει ομιλίες και οπτικοακουστικό υλικό και θα υλοποιηθεί σε συνεργασία με τις υπηρεσίες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, συλλόγους εκπαιδευτικών/παιδαγωγών και συλλόγους γονέων και κηδεμόνων.
- Πρωτοβουλία για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών και γονέων και κηδεμόνων για την σημασία της υγιεινής διατροφής, τον ρόλο τους στην υιοθέτηση υγιεινών διατροφικών προτύπων από τα παιδιά, τα οφέλη της Κρητικής Διατροφής και την ευθύνη τους για τον καθορισμό των διατροφικών προτύπων της νέας γενιάς.
- Συνεργασία με το «Δίκτυο Εθελοντισμού Κρήτης» (ΔΙ.ΕΘ.Κ.) για την ανάπτυξη εθελοντικών προγραμμάτων για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση παιδιών, γονέων και κηδεμόνων για τα οφέλη της Κρητικής Διατροφής και την αξία των τοπικών προϊόντων.
- Συνδιοργάνωση ενημερωτικών ημερίδων της Περιφέρειας Κρήτης με διάφορους φορείς για την ευαισθητοποίηση φορέων, επιχειρηματιών και πολιτών για τα θέματα της Κρητικής Γαστρονομίας και την ανάδειξη του «Σήματος Ποιότητας Κρητικής Κουζίνας» της Περιφέρειας, το οποίο θα οδηγήσει στην ευαισθητοποίηση των κατοίκων και την ενσυνείδητη επιλογή των πιστοποιημένων εστιατορίων για τις εξόδους τους.
- Δημιουργία «Σχολής Κρητικής Κουζίνας» με προγράμματα εξειδίκευσης ντόπιων Σεφ και μαγείρων στην Κρητική Κουζίνα και την χρήση τοπικών προϊόντων στην κουζίνα, σε συνεργασία με την Λέσχη Αρχιμαγείρων Κρήτης.
- Διοργάνωση Συμποσίου για την Κρητική Διατροφή με στόχο την ολοκληρωμένη ενημέρωση όλων των ενδιαφερόμενων μερών για το Κρητικό Διατροφικό Πρότυπο και τα τοπικά προϊόντα και την καθιέρωση της Περιφέρειας Κρήτης στην συνείδηση του κόσμου ως κεντρικό φορέα για την διάσωση, διάδοση και προβολή της Κρητικής Διατροφής.
- Καταγραφή, για διάσωση και ανάδειξη, όλου του πλούτου της Κρήτης και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του κάθε επιμέρους τομέα (χλωρίδα, πανίδα ανά είδος κατηγορία και γεωγραφική κάλυψη, αρχαιολογικά και βυζαντινά μνημεία ανά είδος κατηγορία και τοποθεσία, ποτάμια ρυάκια πηγές (ιαματικές), φαράγγια, οροπέδια, σπήλαια, δάση, γεωλογικά πετρώματα, μονοπάτια (παλιά και νέα), Διατροφικές ειδικότητες και εορτές – πανηγύρια).

Μεσοπρόθεσμες Δράσεις

- Κατάρτιση εργαζομένων εστίασης και τουρισμού για την σωστή προβολή της Κρητικής Κουζίνας και των τοπικών προϊόντων, οι οποίοι θα λειτουργήσουν ως άτυποι πρεσβευτές – και «φορείς» του Κρητικού Διατροφικού Πολιτισμού, εκπαιδεύοντας με την σειρά τους, τους πελάτες τους.
- Κατάρτιση μελών κοινωνικών επιχειρήσεων (πχ γυναικείοι συνεταιρισμοί) στην παραγωγή και διάθεση προϊόντων διατροφής καθώς και στην διοργάνωση και παροχή υπηρεσιών γαστρονομικού τουρισμού. Η δράση αυτή θα συμβάλλει στην αξιοποίηση της Κρητικής Διατροφικής Παράδοσης και των τοπικά παραγόμενων προϊόντων ως πόρων για την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στην ενδοχώρα.
- Διοργάνωση πρακτικών προγραμμάτων για την γνωριμία Σεφ και μαγείρων του εξωτερικού ή άλλων περιοχών της Ελλάδας με την Κρητική Γαστρονομία και την χρήση των τοπικών προϊόντων στην κουζίνα. Το πρόγραμμα θα συμπεριλαμβάνει θεωρητική ενημέρωση, πρακτική εξάσκηση και επισκέψεις σε παραγωγικές μονάδες (αναδεικνύοντας όλη την αλυσίδα παραγωγής) και πιστοποιημένα εστιατόρια του νησιού.
- Σχεδιασμός και υλοποίηση πρακτικού εκπαιδευτικού προγράμματος (μαθημάτων και εγχειριδίων) σε συνεργασία με καταξιωμένους επαγγελματίες, για την κάλυψη των βασικών ελλείψεων σε γνώσεις και δεξιότητες των απασχολούμενων μαγείρων στον τομέα της εστίασης και της ξενοδοχείας και την αναβάθμιση της ποιότητας της προσφερόμενης Κρητικής κουζίνας.
- Δημιουργία ειδικής χάρτινης ενημερωτικής κατασκευής «Τροχός Εποχικότητας Τοπικών Προϊόντων» σε αντιστοιχία με τροχούς που έχουν δημιουργηθεί στο εξωτερικό, για την εκμάθηση των λαχανικών και τοπικών προϊόντων που είναι «εποχής» και την κατάρτιση των παιδιών μέσα από παιχνίδι.
- Δημιουργία «εκπαιδευτικής βαλίτσας» για εκπαιδευτικούς για την υλοποίηση αυτόνομων παρουσιάσεων σε παιδιά με θέμα την υγιεινή Κρητική Διατροφική Πρότυπο, ιδιαίτερα αυτό που βασίζεται στα τοπικά παραγόμενα προϊόντα.

Μακροπρόθεσμες Δράσεις

- Αναβάθμιση και εμπλουτισμός θεματικών αγροτικών γιορτών στην ενδοχώρα με βάση διεθνείς και ντόπιες πρακτικές, καθιερώνοντάς τες ως πόλο προσέλκυσης για ντόπιους και επισκέπτες που θέλουν να γνωρίσουν τα τοπικά προϊόντα και τις τοπικές πολιτιστικές πρακτικές που σχετίζονται με αυτά. Η δράση αυτή θα αναβαθμίσει και θα εμπλουτίσει το γαστρονομικό τουριστικό χαρτοφυλάκιο της Κρήτης.

4.2.2 ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Άμεσες Δράσεις

- Δημιουργία των «Δρόμων των Κρητικών Γεύσεων» που θα αποτελούν τουριστικές διαδρομές οι οποίες θα συνδέουν μεταξύ τους, τις διαδικασίες και τα συστήματα παραγωγής των τοπικών προϊόντων, τις επιχειρήσεις και σημεία που σχετίζονται με την γαστρονομία του νησιού και τα οποία θα μπορούν να επισκεφθούν οι ταξιδιώτες. Η δημιουργία των συγκεκριμένων διαδρομών θα βοηθήσει στην διαμόρφωση τουριστικών πακέτων και θεματικών διαδρομών για όσους θέλουν να κάνουν γαστρονομικό τουρισμό στην Κρήτη.
- Δημιουργία και λειτουργία Κέντρου Κρητικής Γαστρονομίας στο Ρέθυμνο για την γνωριμία των επισκεπτών με την πλούσια γαστρονομική παράδοση και τα τοπικά προϊόντα της Κρήτης μέσα από μια εξειδικευμένη δομή. Η δημιουργία του κέντρου έχει ήδη ενταχθεί στο έργο «ΓΕΥΣΙΣΤΟΥΡ» που θα υλοποιήσει η Περιφέρεια Κρήτης στα πλαίσια του προγράμματος INTERREG, και του οποίου την λειτουργία θα αναλάβει το «Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας».

Μεσοπρόθεσμες Δράσεις

- Δημιουργία επιχειρηματικών δικτύων ή άτυπης πλατφόρμας συνεργασίας τοπικών φορέων με την προώθηση της στενής συνεργασία μεταξύ δημοσίου, επιχειρήσεων και πολιτών για την ανάδειξη της Κρητικής Διατροφής και των τοπικών προϊόντων ως ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων της Κρήτης, καθώς και για την καθιέρωση του νησιού ως γαστρονομικό προορισμό.
- Οργάνωση προσφοράς υπηρεσιών διευκόλυνσης και υποστήριξης των υπαρχόντων επιχειρηματικών δικτύων και της δημιουργίας νέων από φορείς της Περιφέρειας Κρήτης, όπως η πιλοτική υποστήριξη που προσφέρει «Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας» στο Δίκτυο Οινοποιών Κρήτης μετά από πρωτοβουλία της Περιφέρειας.
- Αξιοποίηση της μελέτης δημιουργίας του Κέντρου Γαστρονομίας στο Ρέθυμνο για την δημιουργία ενός δικτύου «Κέντρων Κρητικής Γαστρονομίας» που θα καλύπτει όλη την Κρήτη. Τα κέντρα αυτά θα μπορεί να προβάλουν συνολικά την Κρητική γαστρονομία και τα προϊόντα της ή να είναι θεματικά και να εξειδικεύονται σε προϊόντα που είναι χαρακτηριστικά της περιοχής.
- Δημιουργία μόνιμου εκθεσιακού χώρου για τα τοπικά προϊόντα στο Διεθνές Εκθεσιακό Κέντρο Κρήτης, σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Εξαγωγέων Κρήτης και τα Επιμελητήρια του νησιού.

4.2.3 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ / ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άμεσες Δράσεις

- Διαμόρφωση του γαστρονομικού τουριστικού προϊόντος της Κρήτης με τον την καταγραφή και ανάδειξη όλων των Κρητικών επιχειρήσεων και φορέων που παράγουν τοπικά προϊόντα και προσφέρουν ποιοτικές γαστρονομικές εμπειρίες. Αναβάθμιση της γαστρονομικής προσφοράς μέσα από έμπρακτη υποστήριξη των κρητικών επιχειρήσεων που ενδιαφέρονται.
- Δημιουργία του «Τοπικού Γαστρονομικού Εδεσματολογίου» της Κρήτης με την μορφή ηλεκτρονικής Βάσης Δεδομένων με τοπικά πιάτα και συνταγές που θεωρούνται παραδοσιακά. Η δημιουργία του θα αποτελέσει την πρώτη συντονισμένη καταγραφή της παραδοσιακής γαστρονομίας της Κρήτης και τη δημιουργία πολύτιμου αρχειακού υλικού. Η δράση έχει ενταχθεί στο έργο «ΓΕΥΣΙΣΤΟΥΡ» από το «Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας»

Μεσοπρόθεσμες Δράσεις

- Ανάπτυξη υπηρεσιών προσωπικής περιποίησης (πχ spa) με την χρήση εμβληματικών κρητικών προϊόντων (πχ. κρασί, ελαιόλαδο, μέλι) βασίζοντας το στα καταγεγραμμένα αρχαιολογικά ευρήματα που μαρτυρούν την χρήση τους για την προσωπική περιποίηση των κατοίκων της Κρήτης από τα Μινωικά χρόνια.

4.2.4 ΕΡΕΥΝΑ, ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Άμεσες Δράσεις

- Ο σχεδιασμός βάσης δεδομένων και γαστρονομικού χάρτη, με όλα τα αναγκαία πεδία που θα περιγράφουν με πληρότητα κάθε στοιχείο του γαστρονομικού χαρτοφυλακίου και η αυτόματη απεικόνιση τους στον διαδραστικό χάρτη των ιστοσελίδων της Περιφέρειας Κρήτης, του «Κρητικού Συμφώνου Ποιότητας» και άλλων φορέων που προβάλλουν την τοπική γαστρονομία.

Μεσοπρόθεσμες Δράσεις

- Ανάπτυξη και εφαρμογή καινοτόμων μεθόδων για την ενημέρωση των κατοίκων που δραστηριοποιούνται στην ύπαιθρο, σε αγροτικές και απόκεντρες περιοχές της Περιφέρειας Κρήτης, με στόχο την μείωση του ψηφιακού χάσματος. Συλλογή και ομαδοποίηση ψηφιακού περιεχομένου και αποστολής στοχευμένων ενημερωτικών μηνυμάτων με χρήσιμες πληροφορίες στο κινητό τηλέφωνο ή το email. Αξιοποίηση του έργου «ΥΠΑΙΘΡΟΣ».

- Έρευνα πεδίου σε ξενοδοχεία για την οικονομική βιωσιμότητα της χρήσης τοπικών προϊόντων και της υιοθέτησης κρητικών συνταγών σε ξενοδοχειακές κουζίνες.
- Έρευνα για την παραγωγή τοπικών παραδοσιακών τροφίμων, ενσωματώνοντας, όπου χρειάζεται, νέες τεχνολογίες, όρους υγιεινής και ασφάλειας.

4.2.5 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ ΙΧΝΗΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑΣ & ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ

Άμεσες Δράσεις

- Δημιουργία των **απαιτούμενων προτύπων** της «Περιφερειακής Ετικέτας Κρήτης» τα οποία θα καθορίζουν τις προδιαγραφές για την πιστοποίηση μιας σειρά από προϊόντα και υπηρεσίες του αγροτοδιατροφικού και τουριστικού τομέα. Ήδη έχουν δημιουργηθεί τα πρώτα δύο Σήματα της «Κρητικής Κουζίνας» (ενιαίο πλέον για όλη την Κρήτη), και τα «Επισκέψιμα Οινοποιεία», τα οποία πιστοποιεί εκ μέρους της Περιφέρειας το «Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας». Η δημιουργία της Περιφερειακής ετικέτας θα πρέπει να ολοκληρωθεί με την δημιουργία λογοτύπων (Κρήτη και των επιμέρους «πεδίων» πιστοποίησης) που θα κατοχυρωθούν διεθνώς.
- Να ολοκληρωθεί άμεσα το Σήμα «Κρητικές Γεύσεις» για τα ξενοδοχεία τα οποία προσφέρουν κρητικά προϊόντα και εδέσματα στο μενού τους, για το οποίο ήδη έχει ολοκληρωθεί μελέτη και διαβούλευση με τους φορείς του τουρισμού από το «Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας», και να ενταχθεί στην «Περιφερειακή Ετικέτα Κρήτης».
- Να ξεκινήσει η συνεργασία της Περιφέρειας Κρήτης με τον φορέα CRETACERT ούτως ώστε να αξιοποιηθεί και να ενταχθεί η πιστοποίηση των Κρητικών προϊόντων στην «Περιφερειακή Ετικέτα Κρήτης» και κάτω από το Σήμα «Κρήτη».
- Να διευρυνθούν τα πεδία πιστοποίησης τοπικών προϊόντων βάσει των οποίων πιστοποιεί τώρα ο CRETACERT, ούτως ώστε η «Περιφερειακή Ετικέτα Κρήτης» να συμπεριλαμβάνει και άλλα τοπικά προϊόντα, όπως τυροκομικά, κρέας, οίνο, μέλι κα.
- Να ξεκινήσει διαβούλευση με τους φορείς του εναλλακτικού τουρισμού του νησιού για την δημιουργία αντίστοιχων Σημάτων για τον Αγροτουρισμό, τον Τουρισμό Υπαίθρου και τον Γαστρονομικό Τουρισμό, που δρουν συμπληρωματικά στην ανάπτυξη του αγροτικού χώρου. Τα Σήματα αυτά θα ενταχθούν με την σειρά τους στην «Περιφερειακή Ετικέτα Κρήτης».

Μεσοπρόθεσμες Δράσεις

- Για κάθε επιμέρους Σήμα της «Περιφερειακής Ετικέτας Κρήτη» να επιλεγεί η ιδανική οργάνωση της πιστοποίησης και να καθοριστεί εάν αυτή θα διεξάγεται από φορείς της Περιφέρειας (όπως γίνεται σήμερα απ' το «Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας» για τις υπηρεσίες) ή υπεργολάβους. Σε κάθε περίπτωση οι φορείς πιστοποίησης θα πρέπει να λειτουργούν βάσει του διεθνούς προτύπου EN 45011:98 για τη λειτουργία φορέων με αμεροληψία και τεκμηριωμένη επάρκεια.
- Αποστολή των Σημάτων της «Περιφερειακής Ετικέτας Κρήτης» στην Ευρωπαϊκή Ένωση για κατοχύρωση. Μετά την διαδικασία αυτή η Ε.Ε. θα υιοθετήσει ως ευρωπαϊκά τα εθελοντικά Περιφερειακά Σήματα της Κρήτης, εξασφαλίζοντας την αναγνώριση, προστασία και χρηματοδότησή τους.
- Διερεύνηση της δυνατότητας δημιουργίας «διαβαθμίσεων» στο Σήμα «Κρητικής Κουζίνας» της «Περιφερειακής Ετικέτας Κρήτης». Η διαβάθμιση του Σήματος θα γίνει μετά από την πιστοποίηση ενός μεγάλου αριθμού εστιατορίων οπότε και θα προκύψουν κάποιες διαφοροποιήσεις αναφορικά με τις προσφερόμενες υπηρεσίες ή/και τα προϊόντα που καταναλώνονται (πχ ένα πράσινο σήμα για εστιατόρια με υψηλή κατανάλωση βιολογικών προϊόντων).

Μακροπρόθεσμες Δράσεις

- Συνεργασία με τον ΕΛΟΤ για την δημιουργία των αντίστοιχων Εθνικών Προτύπων. Η κίνηση αυτή θα προσδώσει μεγάλη αναγνωρισιμότητα και κύρος στα Σήματα και τις πιστοποιημένες επιχειρήσεις, ενώ θα λειτουργήσει ως ένα επιπλέον μέτρο προστασίας και προβολής της Περιφέρειας και του αγροτοδιατροφικού της τομέα.
- Συνεργασία με εστιάτορες της υπόλοιπης Ελλάδας και του εξωτερικού για την αναβάθμιση της προσφερόμενης Κρητικής κουζίνας, δημιουργώντας μια ειδική παραλλαγή του Σήματος «Κρητικής Κουζίνας» της «Περιφερειακής Ετικέτας Κρήτης», η οποία θα είναι προσαρμοσμένη στην πραγματικότητα που επικρατεί εκτός νησιού (Ελλάδα και εξωτερικό).

4.2.6 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ / ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άμεσες Δράσεις

- Σύσταση, με πρωτοβουλία της Περιφέρειας ενός περιφερειακού Οργανισμού Διαχείρισης & Προώθησης του Προορισμού Κρήτη (Destination Management Organization - DMO) που θα υλοποιεί μια αποτελεσματική προβολή της Κρήτης και θα στοχεύει στην διαχείριση και τον συντονισμό των επιμέρους στοιχείων που συνθέτουν την εμπειρία της διαμονής του επισκέπτη, μεγιστοποιώντας την αξία τους. Η συγκεκριμένη πρόταση αποτελεί το κεντρικό πόρισμα του

“Προγράμματος Προορισμών Αριστείας” (SMED) του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού και κρίνεται ότι αποτελεί προαπαιτούμενο για την αποτελεσματική αναβάθμιση και λειτουργία της Κρήτης ως Τουριστικού Προορισμού, αλλά και την ανάδειξη της γαστρονομίας ως κεντρικού μέρους της ταυτότητας του νησιού.

- Δημιουργία ενός κατάλληλου και συνεπούς προγράμματος προβολής της Κρήτης ως προορισμού που προσφέρει γαστρονομικές εμπειρίες, και προβολής του μέσα απ’ τον Περιφερειακό Οργανισμό Διαχείρισης και Προώθησης του Προορισμού Κρήτη (DMO).
- Διοργάνωση εκδηλώσεων σε όλη την Κρήτη (αστικά κέντρα και ενδοχώρα) για την αναλυτική παρουσίαση των επιμέρους Σημάτων της «Περιφερειακής Ετικέτας Κρήτη», των προδιαγραφών, της διαδικασίας πιστοποίησης και του πλάνου για την προβολή των πιστοποιημένων επιχειρήσεων / προϊόντων.
- Χρήση του διαδικτύου ως το βασικό εργαλείο προβολής της Κρητικής γαστρονομίας, η οποία θα γίνει μέσω ειδικού γαστρονομικού Portal της περιφέρειας Κρήτης, καθώς και της ιστοσελίδας του «Κρητικού Συμφώνου Ποιότητας»
- Δημιουργία περιεχομένου (content) υψηλής ποιότητας (κειμένων, φωτογραφιών, βίντεο, χαρτών, βάσεων δεδομένων κα) για έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας και προβολής. Η δράση αυτή δημιουργεί από μόνη της εκτεταμένη δωρεάν προβολή μέσω της αναδημοσίευσης σε μέσα τρίτων.
- Κατάρτιση πλήρους Σχεδίου Μάρκετινγκ για την προβολή της «Περιφερειακής Ετικέτας Κρήτη», το οποίο θα κάνει την αξία των Σημάτων μετρήσιμη σε όρους αναγνωρισιμότητας.
- Δημιουργία διαδικτυακού προφίλ της Περιφέρειας Κρήτης και των φορέων της στα διάφορα μέσα κοινωνικής δικτύωσης (blog, facebook, youtube κλπ), για την αξιοποίηση των πλέον χρησιμοποιούμενων μέσων ενημέρωσης αλλά και άμεσης επικοινωνίας. Αυτό θα πετύχει την δημιουργία σχέσεων εμπιστοσύνης και πιο στοχευμένη προβολή με την δημιουργία ενός διευρυμένου δικτύου επαφών που θα ενημερώνονται συνεχώς για νέες δράσεις.
- Δημιουργία εξειδικευμένου φυλλαδίου για την Κρητική Διατροφή, του οποίου ο κεντρικός στόχος θα είναι η ανάδειξή της ως την βάση της Μεσογειακής Διατροφής, και της αποδεδειγμένη σχέσης της με την καλή υγεία και την γευστική κουζίνα της.
- Συμμετοχή σε εκθέσεις τουρισμού και προϊόντων διατροφής με στόχο την ανάδειξη της Κρητικής Γαστρονομίας ως ποιοτικού τουριστικού πόρου και της Κρήτη ως ενός μοναδικού γαστρονομικού τουριστικού προορισμού.
- Συνεργασία με την Λέσχη Αρχιμαγείρων Κρήτης για την δημιουργία ενός «πρωτοκόλλου» για την προβολή της Κρητικής γαστρονομίας στις εκθέσεις τουρισμού και προϊόντων που θα συμμετέχει η Περιφέρεια Κρήτης.
- Κατάρτιση ειδικού πρωτόκολλου σε συνεργασία με το Δίκτυο Οινοποιών Κρήτης, που θα ορίζει με ποια διαδικασία θα επιλέγονται κάθε χρόνο οι οίνοι

«Πρεσβευτές» που θα εκπροσωπούν την Κρήτη σε τρίτους (πχ εκθέσεις, δημοσιογράφους, opinion makers). Θέσπιση κριτήριων επιλογής και σύσταση ανεξάρτητης επιτροπής αξιολόγησης η οποία κάθε χρόνο θα διενεργεί κάθε χρόνο τις αξιολογήσεις.

- Καταγραφή υπαρχουσών υποδομών, ψηφιακών και μη, και ανάδειξη αυτών σε πολυεπίπεδη γεωχωρική πληροφορία σε βάσεις δεδομένων και μεταδεδομένων.
- Εντοπισμός και συντονισμός δυνατοτήτων, συνεργειών και συμπληρωματικότητας μεταξύ φορέων με κοινό ή παρεμφερές αντικείμενο στον χώρο της ανάδειξης της κρητικής γαστρονομίας.
- Τεκμηρίωση της προβολής των παραδοσιακών προϊόντων με την ιστορία και το πολιτιστικό υπόβαθρο τους.
- Δημιουργία διαδικτυακού «γαστρονομικού ημερολογίου» στο οποίο θα καταγράφονται όλες οι εκδηλώσεις πολιτιστικού, γαστρονομικού, εκπαιδευτικού κλπ ενδιαφέροντος που αφορούν τον αγροτοδιατροφικό τομέα και πολιτισμό της Κρήτης και θα προσφέρονται με πρακτικό και εύκολο τρόπο.

Μεσοπρόθεσμες Δράσεις

- Ανάπτυξη του γαστρονομικού brand της Κρητικής γαστρονομίας σε συνεργασία με επαγγελματίες της διαφήμισης και της επικοινωνίας, το οποίο θα την κάνει αναγνωρίσιμη και θα αναδεικνύει την ιδιαιτερότητά της.
- Δημιουργία ενός τουριστικού Portal διεθνών προδιαγραφών, μεγάλο κομμάτι του οποίου θα αφιερωθεί στις διαδικασίες παραγωγής των τοπικών προϊόντων και στην Κρητική Γαστρονομία και την ανάδειξη της Κρήτης ως γαστρονομικού προορισμού. Δικτύωση όλων των υπαρχόντων ιστοσελίδων με γαστρονομικό περιεχόμενο στον κεντρικό αυτό ιστότοπο.
- Δημιουργία διαδικτυακής βάσης δεδομένων με πιάτα και συνταγές που θεωρούνται παραδοσιακά της Κρήτης, τα οποία θα προέρχονται από το «Κρητικό Γαστρονομικό Εδεσματολόγιο» και θα είναι διαθέσιμα σε διάφορες γλώσσες. Η συγκεκριμένη εφαρμογή θα αποτελεί κομμάτι της διαδικτυακής τουριστικής πλατφόρμας της Περιφέρειας Κρήτης.
- Καθιέρωση προσκλήσεων – συνεργασίας (familiarization trips) με εξειδικευμένους δημοσιογράφους που ασχολούνται με την γαστρονομία, την διατροφή και τον εναλλακτικό τουρισμό για την ξενάγηση και γνωριμία τους με την Κρητική Κουζίνα και τα τοπικά προϊόντα και γεύσεις.
- Καθιέρωση προσκλήσεων - συνεργασίας με εξειδικευμένους Τουριστικούς Πράκτορες για την γνωριμία με τις επιχειρήσεις γαστρονομικού τουρισμού του νησιού και την διευκόλυνση της δημιουργίας πακέτων γαστρονομικού τουρισμού και την καθιέρωση της Κρήτης ως γαστρονομικού προορισμού.
- Δημιουργία διαφημιστικού φυλλαδίου, μετά την πιστοποίηση μιας κρίσιμης μάζας επιχειρήσεων, για τα Σήματα της «Περιφερειακής Ετικέτας Κρήτης» και των

πιστοποιημένων επιχειρήσεων που θα διανέμεται εντός και εκτός Κρήτης σε δράσεις προβολής του τουρισμού και των τοπικών προϊόντων.

- Τοποθέτηση ενημερωτικών σταντ και εκθετηρίων τοπικών προϊόντων σε κομβικά σημεία για την προβολή της Κρητικής Διατροφής και των τοπικών προϊόντων.
- Παραγωγή ολιγόλεπτων ενημερωτικών ντοκιμαντέρ για την Κρητική Διατροφή και τις επιμέρους θεματικές κατηγορίες προϊόντων που θα ωθήσει τους επισκέπτες να εξερευνήσουν και να γνωρίσουν διάφορες περιοχές, προϊόντα και γεύσεις του νησιού. Η θεματολογία των ντοκιμαντέρ θα μπορούσε να είναι: Κρητική Δίαιτα, Ελιά και ελαιόλαδο, Λαχανικά, χόρτα, όσπρια και φρούτα, Δημητριακά και προϊόντα ζύμης, Γαλακτοκομικά προϊόντα και ζωική παραγωγή, Κρητικός αμπελώνας, Κρητικά βότανα.
- Δημιουργία καλαίσθητων καρτ-ποστάλ και σελιδοδεικτών με πληροφορίες και συνταγές της Κρητικής Κουζίνας για διαφημιστικούς λόγους.
- Δημιουργία ενός έντυπου «Γευστικού - Οινικού Οδοιπορικού» για την Κρήτη, το οποίο θα αποτελεί ένα χρήσιμο τουριστικό οδηγό για τους επισκέπτες προκειμένου να ανακαλύψουν τον νέο αυτό Γαστρονομικό Τουριστικό Προορισμό.
- Δημιουργία και διατήρηση θεματικού blog γύρω από το «Κρητικό Διατροφικό Πρότυπο» με στόχο την ενημέρωση, κινητοποίηση και εκκίνηση διάλογο γύρω από κρίσιμα θέματα που αφορούν στην διατροφή, την αειφόρο ανάπτυξη, την υγεία κ.α. Στο συγκεκριμένο blog θα συνεισφέρουν με τα άρθρα και τις απόψεις τους οι επιστήμονες των Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων και των ερευνητικών φορέων, άλλοι επιστήμονες και επαγγελματίες του χώρου του χώρου, αλλά και απλοί παραγωγοί ή καταναλωτές.
- Εμπλουτισμός ιστοσελίδων τρίτων που χρησιμεύουν ως πηγή πληροφόρησης για θέματα που σχετίζονται με την Κρητική Διατροφή, τα τοπικά προϊόντα κ.ά., όπως η wikipedia και άλλες διαδικτυακές εγκυκλοπαίδειες.
- Δημιουργία προφίλ σε ιστοσελίδες οι οποίες χρησιμεύουν ως διαδικτυακές βάσεις δεδομένων για οπτικοακουστικό υλικό (φωτογραφίες, βίντεο) με θέμα την Κρητική Διατροφή και τα τοπικά προϊόντα (πχ. www.youtube.com και www.flickr.com) κάνοντας ευκολότερα διαθέσιμο το σχετικό οπτικοακουστικό υλικό.
- Δημιουργία διαφημιστικών «Οδηγών τσέπης» για τις διάφορες επιμέρους κατηγορίες προϊόντων (πχ τυροκομικά προϊόντα, άγρια χόρτα, ελαιόλαδο) καθώς και αυτοτελών θεματικών κατηγοριών του Κρητικού Διατροφικού Πολιτισμού (πχ νηστείες, Κρητικός Γάμος).
- Διοργάνωση θεματικών εκδηλώσεων γύρω από τα θέματα της Κρητικής Διατροφής και του γαστρονομικού τουρισμού, όπως: Φεστιβάλ ταινιών και ντοκιμαντέρ γαστρονομικού ενδιαφέροντος, ποδηλατικοί γύροι γαστρονομίας, θεματικές κρουαζιέρες, απονομή βραβείων σε υποδειγματικές πιστοποιημένες επιχειρήσεις, διαγωνισμοί Παραδοσιακής Κρητικής Κουζίνας κ.α.

- Προώθηση της χρήσης των τοπικών ζωικών προϊόντων στα τοπικά εστιατόρια πχ χρήση της γραβιέρας Κρήτης στην πίτσα, στις μακαρονάδες, στο σαγανάκι, κλπ, με ταυτόχρονη αναφορά του ιδιαίτερου αυτού συστατικού στο μενού.
- Δημιουργία μονάδων οικολογικού και γαστρονομικού τουρισμού για την διατήρηση των εκμεταλλεύσεων σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές, σε συνδυασμό με την προώθηση τουριστικών δραστηριοτήτων γευσιγνωσίας.

Μακροπρόθεσμες Δράσεις

- Δημιουργία διαφημιστικών «καλαθιών τοπικών προϊόντων» τα οποία θα λειτουργούν ως επαγγελματικά δώρα σε πολιτικούς, επισκέπτες, δημοσιογράφους κλπ και θα περιλαμβάνουν ποιοτικά και πιστοποιημένα τοπικά προϊόντα, αντιπροσωπευτικά του «Καλαθιού Προϊόντων Κρήτης».
- Έκδοση, σε συνεργασία με εξειδικευμένους επαγγελματίες, σειράς εξειδικευμένων βιβλίων σχετικά με τις δυνατότητες υιοθέτησης της Κρητικής Διατροφής από ειδικές ομάδες στόχου (πχ παιδιά, έγκυες, άτομα που κάνουν δίαιτα ή νηστεύουν) με τα οφέλη και πρακτικές συμβουλές.
- Παραγωγή σειράς οδηγών με βίντεο για την παρασκευή και συντήρηση προϊόντων διατροφής, για την διευκόλυνση της υιοθέτησης της διατροφικής παράδοσης της Κρήτης από τα σημερινά νοικοκυριά. Οι οδηγοί αυτοί θα μαγνητοσκοπηθούν με την λογική των εκπομπών μαγειρικής.
- Αξιοποίηση όλων των φορέων (πολιτιστικοί και περιβαλλοντικοί σύλλογοι Κρήτης κ.α.) για την δημιουργία ενός δικτύου διάχυσης γνώσης και πληροφορίας έτσι ώστε να προωθούνται τα τοπικά προϊόντα και υπηρεσίες, ο πολιτισμός κλπ.

4.3 ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΦΟΡΕΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΑΓΡΟΤΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Δεδομένης της σημασίας που έχει ο αγροτοδιατροφικός τομέας για την Κρήτη, της κρισιμότητας των προβλημάτων που αντιμετωπίζει, καθώς και της φύσης των προτάσεων που προκύπτουν από το Στρατηγικό σχέδιο, απορρέει η ανάγκη για την **δημιουργία μιας εξειδικευμένης δομής από την Περιφέρεια Κρήτης.**

Η δομή αυτή θα μπορέσει να συμβάλει στη διαχείριση και στη λύση των διαρθρωτικών και των αναπτυξιακών προβλημάτων του τομέα για **τη δημιουργία μιας βιώσιμης, δίκαιης και αειφόρου οικονομίας.** Μια τέτοια προσπάθεια προϋποθέτει την σωστή και συντονισμένη ανάπτυξη του πρωτογενή και δευτερογενή τομέα των αγροτοδιατροφικών προϊόντων, εξασφαλίζοντας την **συνεργασία, την ενεργό συμμετοχή και τον συντονισμό** των δράσεων των εμπλεκόμενων φορέων.

Η δομή προτείνεται να είναι **η δημιουργία εταιρείας ανάπτυξης του αγροτοδιατροφικού τομέα της Κρήτης από την Περιφέρεια,** η οποία θα διαχειρίζεται και θα προωθεί το «Καλάθι Προϊόντων της Κρήτης». Θα αποτελεί το εργαλείο υλοποίησης του Στρατηγικού Σχεδίου για την ανάπτυξη, αναβάθμιση, του αγροτοδιατροφικού τομέα της Κρήτης και του brand «Κρήτη».

Η συγκεκριμένη δομή αποτελεί ανάγκη για την Κρήτη, ενώ παράλληλα συνάδει απόλυτα με την πρωτοβουλία του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για την ανάπτυξη και διαχείριση των «Καλαθιών Προϊόντων» των Περιφερειών της Ελλάδας. Πιο συγκεκριμένα, βάση του Άρθρου 9 «Αγροτοδιατροφικές Συμπράξεις της Περιφέρειας» του Νόμου 4015/2011 (Θεσμικό πλαίσιο για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, τις συλλογικές οργανώσεις και την επιχειρηματικότητα του αγροτικού κόσμου - Οργάνωση της εποπτείας του Κράτους), το Υπουργείο προτείνει και στηρίζει την σύσταση και την δημιουργία **«Αγροτοδιατροφικών Συμπράξεων» με πρωτοβουλία των Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων** της χώρας, οι οποίες θα είναι **αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες** με σκοπό την ανάδειξη των προϊόντων της εκάστοτε περιοχής και την υποστήριξη της δημιουργίας και προώθησης των «Καλαθιών της Περιφέρειας».

Νομική Βάση

Σύμφωνα με το Άρθρο 194 παρ. 1 του Νόμου υπ' αριθμ. 3852/2010 "Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης" οι περιφέρειες μπορούν να συνιστούν μία επιχείρηση, η οποία έχει τη μορφή της αναπτυξιακής ανώνυμης εταιρίας, εφόσον δεν συμμετέχουν σε άλλη αναπτυξιακή ανώνυμη εταιρεία στην οποία κατέχουν την πλειοψηφία του μετοχικού κεφαλαίου. Η αναπτυξιακή εταιρεία λειτουργεί σύμφωνα με τις διατάξεις της εμπορικής και φορολογικής νομοθεσίας και τις ειδικότερες ρυθμίσεις των επόμενων παραγράφων. Αποκλειστικό αντικείμενο της ανωτέρω επιχείρησης είναι α) Η επιστημονική και τεχνική

υποστήριξη των περιφερειών, της Ένωσης Περιφερειών, β) Η προώθηση της επιχειρηματικής, οικονομικής και γενικότερα βιώσιμης ανάπτυξης της περιφέρειας, καθώς και η ανάπτυξη δραστηριοτήτων προστασίας του περιβάλλοντος και γ) Η συμμετοχή τους σε αντίστοιχα προγράμματα ή η εφαρμογή σχετικών πολιτικών σε διαπεριφερειακό ή σε ευρύτερο γεωγραφικό χώρο.

Το νόμο αυτό έρχεται να συμπληρώσει το Άρθρο 9 παρ. 1 του Νόμου υπ' αριθμ. 4015/2011«Θεσμικό πλαίσιο για τους αγροτικούς συνεταιρισμούς, τις συλλογικές οργανώσεις και την επιχειρηματικότητα του αγροτικού κόσμου – Οργάνωση της εποπτείας του Κράτους» που αναφέρει ότι με πρωτοβουλία των Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων της Χώρας μπορούν να συστήνονται αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες με σκοπό α) την ανάδειξη προβολή και προώθηση των διατροφικών προϊόντων που παράγονται στα διοικητικά όρια της κάθε Περιφέρειας και β) την παροχή υπηρεσιών τεκμηρίωσης, υποστήριξης και προώθησης των «καλαθιών της περιφέρειας».

Μορφή

Η "Αγροτοδιατροφική Σύμπραξη Περιφέρειας Κρήτης" θα είναι αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία με μειοψηφική συμμετοχή της Περιφέρειας Κρήτης (έως 49%) και πλειοψηφία (51% +) τις οργανώσεις και τις ομάδες των παραγωγών καθώς και τις επιχειρήσεις πρώτης μεταποίησης. Θα έχει Πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο καθώς και τη δομή και την οργάνωση ιδιωτικής εταιρείας όμως ταυτόχρονα ο βαθμός διαφοροποίησης της από τις υπάρχουσες δομές και οργανώσεις θα είναι υψηλότατος γιατί πρόκειται στην ουσία για τη θεσμική Αναπτυξιακή Εταιρεία της Περιφέρειας Κρήτης. Η διαφορά της Αναπτυξιακής Μη κερδοσκοπικής Εταιρείας από μία Α.Ε είναι ότι έχει ισοσκελισμένο προϋπολογισμό δηλαδή τα κέρδη δεν διανέμονται στους μετόχους και χρησιμοποιούνται για τον εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών της και τη συμμετοχή της σε επιχειρησιακά προγράμματα.

Καταστατικό

Το μετοχικό σχήμα της εταιρείας θα έχει ως εξής. Συμμετοχή της Περιφέρειας Κρήτης έως 49% και πλειοψηφία (51% +) οι οργανώσεις και οι ομάδες των παραγωγών καθώς και οι επιχειρήσεις πρώτης μεταποίησης. Το καταστατικό έχοντας πάρει την τελική μορφή του θα υποβληθεί στην περιφέρεια.

Το υπάρχον Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας είναι ένας καινοτόμος θεσμός, που στηρίζεται στην αλληλογνωριμία, την αμοιβαία αναγνώριση, το σεβασμό, την συνεργασία, και λειτουργεί σε εθελοντική βάση. Η πρότασή μας είναι η ενσωμάτωσή του στην Αγροτοδιατροφική Σύμπραξη και ο μετασχηματισμός του καταστατικού του και η μεταφορά έδρας του από το Ρέθυμνο στο Ηράκλειο.

Το «Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας» ως αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία, η οποία δραστηριοποιείται στα γεωγραφικά πλαίσια της Περιφέρειας Κρήτης έχει σκοπό την διάσωση, προβολή και διάδοση του προτύπου της τοπικής διατροφής αλλά και την πιστοποίηση χώρων εστίασης που προσφέρουν πιάτα της τοπικής κουζίνας. Η δημιουργία όμως της «Αγροτοδιατροφικής Σύμπραξης της Περιφέρειας Κρήτης» θα καλύψει την ανάγκη για συντονισμένη προβολή και προώθηση της Διατροφής της Κρήτης και την προαγωγή των τοπικών προϊόντων όχι μόνο σε επίπεδο νησιού αλλά και στην υπόλοιπη Ελλάδα και διεθνώς.

Σύστημα Ποιότητας της Εταιρείας

Η Αγροτοδιατροφική Σύμπραξη της περιφέρειας Κρήτης θα πιστοποιηθεί βάσει του διεθνούς προτύπου διαχείρισης ποιότητας ISO 9001:2008, ΕΛΟΤ 1429 (διαχειριστική επάρκεια) και ISO 17025 (πιστοποίηση εργαστηρίων).

Μέσα από την λειτουργία του ο φορέας θα συμβάλει καθοριστικά στην δικτύωση και στη διασύνδεση των δυο πυλώνων της Κρητικής οικονομίας - του πρωτογενή και της συναφούς με αυτόν μεταποίησης και του τουριστικού.

Για την επίτευξη των παραπάνω ο φορέας **θα προωθεί** την αναβάθμιση και την πιστοποίηση της ποιότητας των παραγόμενων αγροτοδιατροφικών προϊόντων, την εξασφάλιση της διατροφικής επάρκειας του νησιού, την κάλυψη της κυμαινόμενης ζήτησης καθ' όλη την διάρκεια του έτους, την υποστήριξη και προσανατολισμό των παραγωγών και την ασφάλεια και ιχνηλασιμότητα των κρητικών προϊόντων.

Στόχο αποτελεί ο φορέας να έχει εξασφαλισμένη οικονομική βιωσιμότητα, να λειτουργεί με ιδιωτικοοικονομικά κριτήρια, με τα υψηλότερα δυνατά standards στην ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, να αναπτύσσει και να προωθεί αποτελεσματικά το επώνυμο και πιστοποιημένο προϊόν «Κρήτη» διεθνώς. Η εταιρεία θα αποτελέσει ένα ουσιαστικό «στήριγμα» του κρητικού παραγωγού. Η προώθηση που θα κάνει για τα τοπικά προϊόντα θα είναι κατευθυνόμενη και θα στοχεύει στην εσωτερική αγορά, στη τουριστική αγορά, στην καθιέρωσή των προϊόντων σε αγορές της Ελλάδας και του εξωτερικού και στην αύξηση των εξαγωγών.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΓΡΟΤΟΔΙΑΤΡΟΦΙΚΗΣ ΣΥΜΠΡΑΞΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Με βάση τις προτάσεις που προηγήθηκαν στο Στρατηγικό Σχέδιο προτείνεται οι βασικοί άξονες στους οποίους θα δραστηριοποιείται η «Αγροτοδιατροφική Σύμπραξη Κρήτης» να είναι οι παρακάτω:

1. Υποστήριξη της στρατηγικής ανάπτυξης του πρωτογενή τομέα της Κρήτης
2. Υποστήριξη της διαχείρισης του «Καλαθιού Προϊόντων της Κρήτης» και προσανατολισμός των παραγωγών

3. Οργάνωση προτύπων και εποπτεία της Πιστοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών με το εμπορικό Σήμα «Κρήτη» στα πλαίσια της «Περιφερειακής Ετικέτας Κρήτης».
4. Υποστηρικτικές υπηρεσίες προς τους παραγωγούς για την υλοποίηση του «Συστήματος Παροχής Συμβούλων σε Γεωργικές Εκμεταλλεύσεις» (ΣΠΣΓΕ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Κρήτη, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες.
5. Υποστήριξη της δικτύωσης παραγωγών και επιχειρήσεων του αγροτοδιατροφικού τομέα (πχ Δικτύου Οινοποιών Κρήτης, Ομάδων Παραγωγών κλπ.)
6. Προβολή των κρητικών αγροτοδιατροφικών προϊόντων, με τον κατάλληλο σχεδιασμό, την υλοποίηση και αναπροσαρμογή μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής μάρκετινγκ
7. Δημιουργία τμήματος προώθησης.

Ο φορέας θα αποτελέσει το εργαλείο για να πετύχει η Κρήτη τους κεντρικούς στόχους που έχουν τεθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση για τον αγροτοδιατροφικό τομέα. Οι στόχοι για να επιβεβαιωθεί ο πρωτοποριακός σχεδιασμός και η ανάγκη δημιουργίας του είναι :

1. Υποστήριξη της παραγωγής προϊόντων που ζητάει η αγορά (market orientation)
2. Υποστήριξη σε οργανώσεις η παραγωγούς που θα το ζητούν
3. Ανάδειξη των κινήτρων για την βελτίωση των προδιαγραφών ποιότητας των προϊόντων και την υιοθέτηση πρακτικών αειφορικής διαχείρισης στην παραγωγή τους.
4. Μεγιστοποίηση της ανταποδοτικότητας των επενδυσόμενων χρημάτων (value for money) στον αγροτοδιατροφικό τομέα

Βασική λειτουργία της «Αγροτοδιατροφικής Σύμπραξης Κρήτης» θα αποτελεί η **άμεση συνεργασία με την δομή που θα δημιουργήσει η Περιφέρεια για την προώθηση του τουριστικού προϊόντος του νησιού** και την διαχείριση του τουριστικού προορισμού Κρήτη. Με αυτόν τον τρόπο θα εξασφαλίζεται ο συντονισμός στην προβολή του Σήματος «Κρήτη», των πιστοποιημένων επιχειρήσεων και των αγροτοδιατροφικών προϊόντων του νησιού στα πλαίσια της **ανάδειξης των Κρητικών προϊόντων, της Κρητικής Διατροφής και της τοπικής γαστρονομίας ως βασικό τουριστικό πόρο του νησιού**. Η συνεργασία αυτή θα λειτουργήσει πολλαπλασιαστικά στις δράσεις προώθησης των τοπικών προϊόντων καθώς θα ενισχύσει την αναγνωσιμότητα του Σήματος «Κρήτη» και των τοπικών προϊόντων, θα αυξήσει την ζήτησή τους από επισκέπτες και επιχειρηματίες του τουρισμού και θα καθιερώσει τα Κρητικά προϊόντα και την Κρητική γαστρονομία ως αναπόσπαστο κομμάτι του brand του νησιού. Η προβολή αυτή θα ενισχύσει ακόμα περισσότερο τα κίνητρα για την

πιστοποίηση των προϊόντων και υπηρεσιών του αγροτοδιατροφικού τομέα από τους κρητικούς, καθιερώνοντάς την ως την «αυτονόητη επιλογή».

Ο φορέας στοχεύει να αποτελέσει ένα από τα εργαλεία όπου η Περιφέρεια Κρήτης καλείται να λειτουργήσει στρατηγικά και να επενδύσει σε προϊόντα και υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας και πολλαπλασιαστικού αποτελέσματος και να σπάσει ο φαύλος κύκλος της κρητικής οικονομίας που χαρακτηρίζεται απ' την εξάρτηση από τις γεωργικές επιδοτήσεις και τον φτηνό τουρισμό στον οποίο κανένα χώρο δεν έχουν τα τοπικά προϊόντα, τα οποία πωλούνται σε εξευτελιστικές τιμές παραγωγού ή μένουν αδιάθετα.

Η «Αγροτοδιατροφική Σύμπραξη Κρήτης» θα έχει την δυνατότητα να λειτουργήσει σαν μια **παγκρήτια πλατφόρμα συνεργασίας** η οποία θα οδηγήσει στην από κοινού λύση των προβλημάτων που τόσα χρόνια συντελούν στην μείωση της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας, οδηγώντας σε μια πιο εύρωστη, σταθερή και αυτάρκη οικονομία.

Ο φορέας θα ενσωματώσει την δομή του «Κρητικού Συμφώνου Ποιότητας», που υπάρχει και λειτουργεί και το έργο του Creta Cert.

4. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παράρτημα Α – Συμμετέχοντες στις ομάδες εργασίας

Παράρτημα Β – Εισηγήσεις συντονιστών ομάδων εργασίας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΕΣ ΣΤΙΣ ΟΜΑΔΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. ΟΜΑΔΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

- Θεανώ Βρέντζου-Σκορδαλάκη, Αντιπεριφερειάρχης
- Νικόλαος Ε. Σκουλάς, (ειδικός Συνεργάτης Πρωθυπουργού)
- Ευάγγελος Καπετανάκης, Πρόεδρος Τ.Ε.Ι. Κρήτης
- Αναπληρωτής: Βασίλης Ζαχαρόπουλος, Αντιπρόεδρος Τ.Ε.Ι. Κρήτης
- Άλκης Καλαμπόκης, Πρόεδρος του Συνδέσμου Εξαγωγέων Κρήτης
- Γιώργος Τζωρτζάκης, Πρόεδρος ΟΑΣΝΗ
- Νικόλαος Μπιρλιράκης, Πρόεδρος της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών Ρεθύμνου.
- Δρ Κωνσταντίνος Χαρτζουλάκης, Διευθυντής Ινστιτούτου Ελιάς και Υποτροπικών Φυτών Χανίων
- Αλκίνοος Νικολαΐδης, Διευθυντής του Μεσογειακού Αγρονομικού Ινστιτούτου Χανίων
- Αναπληρωτής: Δρ Γεώργιος Μπαουράκης, Συντονιστής Σπουδών του Μεσογειακού Αγρονομικού Ινστιτούτου Χανίων
- Νικόλαος Μαυράκης, Δ/ντής της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας της Περιφέρειας Κρήτης.
- Ζαχάρης Σωμαράς, Δ/ντής της Διεύθυνσης Κτηνιατρικής της Περιφέρειας Κρήτης
- Πρόδρομος Καλαϊτζής, Σύμβουλος Γενικών Υποθέσεων της COPA-COGECA
- Αλέξανδρος Στεφανάκης, Δόκτωρ Κτηνιατρικής, Εκπρόσωπος ΓΕΩΤΕΕ
- Κωνσταντίνος Συνολάκης, Διευθυντής του ΕΛΚΕΘΕ
- Αναπληρωτής: Κώστας Ντούνας, Δ/ντης Ερευνών του Ινστιτούτου θαλάσσιας Βιολογίας και Γενετικής του ΕΛΚΕΘΕ
- Στράτος Μηλιδάκης, Προϊστάμενος Τμήματος Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων ΟΑΔΥΚ ΑΕ
- Μαυρογιάννης Γεώργιος, Διευθυντής Αναπτυξιακής Ηρακλείου Α.Ε. ΟΤΑ
- Αναπληρώτρια: Αμαλία Ταβλαδωράκη, Προϊσταμένη Τμήματος Ανάπτυξης Υπαίθρου Αναπτυξιακής Ηρακλείου Α.Ε. ΟΤΑ
- Θέμης Μαγκανάς, Γενικός Διευθυντής ΟΑΝΑΚ Α.Ε.
- Στουρνάρας Κωνσταντίνος Γεωπόνος, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων,
- Αναπληρώτρια: Ράππου Μαγδαληνή Γεωπόνος, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων,
- Ρισσάκη Μιχαηλία, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, Διεύθυνση Ζωικής, Παραγωγής & ΑΠΑ Τμήμα Μελισσοκομίας & Σηροτροφίας’.

2. ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ: ΜΑΥΡΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ & ΞΥΛΟΥΡΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ

1.	Στέλιος Αλεξάκης	Μέλος Δ.Σ. Εθνικής Διεπαγγελματικής Οργάνωσης Αμπέλου & Οίνου
2.	Δημήτριος Γκούμας	Διευθυντής Σχολής Γεωπονίας ΤΕΙ Κρήτης
3.	Γεώργιος Δασκαλάκης	Προϊστάμενος Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής ΠΕ Ηρακλείου
4.	Κωνσταντίνος Καμπιτάκης	Πρόεδρος ΓΕΩΤΕΕ (Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος παράρτημα Κρήτης)

5.	Εμμανουήλ Καμπουράκης	Αναπληρωτής Διευθυντής Ινστιτούτου Λαχανοκομίας & Ανθοκομίας Ηρακλείου
6.	Ευάγγελος Καπετανάκης	Πρόεδρος ΤΕΙ Κρήτης
7.	Παναγιώτης Κεφάλας	Συντονιστής Σπουδών στην Ποιότητα Τροφίμων στο Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων
8.	Ευστάθιος Κορνάρος	Πρόεδρος Ομοσπονδίας Αγροτικών Συλλόγων Ν. Λασιθίου
9.	Ιωάννης Λιβιεράτος	Συντονιστής Σπουδών Αειφόρου Ανάπτυξης - Βιολογικά Προϊόντα στο ΜΑΙΧ
10.	Νικόλαος Μαυράκης	Προϊστάμενος Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας Περιφέρειας Κρήτης
11.	Νικόλαος Μπουνάκης	Σύμβουλος Επιχειρήσεων-Εργαστηριακός Συνεργάτης Σχολής Γεωπονίας ΤΕΙ Κρήτης
12.	Μανόλης Νοικοκυράκης	Διεύθυνση δια Βίου Μάθησης, Απασχόλησης & Εμπορίου Π.Ε. Ηρακλείου
13.	Μιχαήλ Ποτηράκης	Προϊστάμενος Τμήματος Προγραμματισμού της Περιφερειακής Δ/σης Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Ηρακλείου
14.	Μαγδαληνή Ράππου	Γεωπόνος, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, Διεύθυνση ΠΑΠ Δενδροκηπευτικής
15.	Κωνσταντίνος Στουρνάρας	Γεωπόνος, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, Διεύθυνση ΠΑΠ Δενδροκηπευτικής
16.	Γεώργιος Τζωρτζάκης	Πρόεδρος ΟΑΣΝΗ (Ομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων Ηρακλείου)
17.	Μανόλης Φραγκάκης	Επιμελητήριο Ηρακλείου
18.	Κωνσταντίνος Χαρτζουλάκης	Διευθυντής Ινστιτούτου Υποτροπικών & Ελιάς Χανίων ΕΘΙΑΓΕ
19.	Μανόλης Χριστάκης	Πρόεδρος Αγροτοβιομηχανικού Συνεταιρισμού Τυμπακίου
20.	Γεώργιος Ψαρράς	Ερευνητής Ινστιτούτου Υποτροπικών & Ελιάς Χανίων ΕΘΙΑΓΕ

3. ΖΩΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ - ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ: ΣΩΜΑΡΑΣ ΖΑΧΑΡΗΣ & ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ ΑΛΕΚΟΣ

1.	Κων/νος Καράτζης	Εκπρόσωπος της ομάδας Παραγωγών Κτηνοτρόφων Κρήτης «Κρητικά Μιτάτα», Πρόεδρος ΣΕΚΝΗ
2.	Γιάννης Λεονταράκης	Κτηνοτρόφος, Περιφερειακός Σύμβουλος
3.	Μιχάλης Μαραγκουδάκης	Γεωπόνος, Υπάλληλος ΠΕ Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής
4.	Νικόλαος Μαυράκης	Προϊστάμενος Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας Περιφέρειας Κρήτης

5.	Νικόλαος Μπιρλιράκης	Πρόεδρος Ένωσης Αγροτικών Συν/σμών Ρεθύμνου
6.	Μιχάλης Ξυλούρης	Γεωπόνος, Υπάλληλος ΠΕ Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής
7.	Εμμανουήλ Πατεράκης	Μέλος Διοικητικού Συμβουλίου Συνδέσμου Ελληνικής Κτηνοτροφίας - Δ. Ρεθύμνης
8.	Δημήτρης Παττακός	Διευθυντής Αναπτυξιακού Κέντρου Ορεινού Μυλοπόταμου-Μαλεβυζίου (ΑΚΟΜ)
9.	Μιχαηλία Ρισσάκη	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων Διεύθυνση Ζωικής Παραγωγής & ΑΠΑ Τμήμα Μελισσοκομίας & Σηροτρ.
10.	Αλέκος Στεφανάκης	Dr Κτηνιατρικής
11.	Ζαχαρίας Σωμαράς	Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής Περιφέρειας Κρήτης
12.	Εμμανουήλ Χνάρης	Κτηνοτρόφος, Περιφερειακός Σύμβουλος

4. ΑΛΙΕΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:ΚΑΟΥΡΗ ΣΤΡΑΤΟΥΛΑ & ΒΑΛΛΑ ΕΛΕΝΗ

1.	Κώστας Ντούνας	Διευθυντής Ερευνών - Ινστιτούτο Θαλάσσιας Βιολογίας & Γενετικής του ΕΛΚΕΘΕ
2.	Στρατούλα Καούρη	Προϊσταμένη Τμήματος Αλιείας της Διεύθυνσης Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας Περιφέρειας Κρήτης
3.	Ελένη Βάλλα	Προϊσταμένη του Τμήματος Αλιείας της Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Π.Ε. Ηρακλείου
4.	Μανόλης Μαντζαράκης	Πρόεδρος Συλλόγου Επαγγελματιών Αλιέων Ηρακλείου
5.	Στράτος Μηλιδάκης	Προϊστάμενος Τμήματος Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων ΟΑΔΥΚ ΑΕ
6.	Γεώργιος Τσερπές	Διευθυντής Ερευνών του Ινστιτούτου Θαλασσιών Βιολογικών Πόρων του ΕΛΚΕΘΕ
7.	Αμαλία Ταβλαδωράκη	Προϊσταμένη Τμήματος Ανάπτυξης Υπαίθρου, Αναπτυξιακής Ηρακλείου Α.Ε. ΟΤΑ

5. ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ - ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ (ΥΔΑΤΑ, ΓΗ, ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ)

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ:ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ & ΔΟΥΜΠΟΣ ΜΙΧΑΗΛΣ

1.	Μιχάλης Δούμπος	Επίκουρος Καθηγητής του Τμήματος Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης Πολυτεχνείου Κρήτης
2.	Κων/νος Καλυβάς	Πολιτικός Μηχανικός Β' βαθμού, Υπάλληλος της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων Π.Ε. Ηρακλείου
3.	Νικόλαος Καμπάνης	Κύριος Ερευνητής Υπολογιστικής Ρευστοδυναμικής - Αριθμητικής Ανάλυσης Ινστιτούτο Υπολογιστικών Μαθηματικών Ι.Τ.Ε.
4.	Κων/νος Καμπιτάκης	Πρόεδρος ΓΕΩΤΕΕ (Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδος παράρτημα Κρήτης)
5.	Γιώργος Κανδεράκης	Προϊστάμενος Τμήματος Εγγύων Βελτιώσεων Γενικής Γραμματείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης
6.	Κων/νος Κατεχάκης	Προϊστάμενος Τμήματος Τοπογραφίας, Εποικισμού & Αναδασμού

7.	Αικατερίνη Κουναλάκη	Επιστημονικός Συνεργάτης Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Εργαστήριο Εδαφολογίας
8.	Μαρίνος Κριτσωτάκης	Γεωλόγος, Διευθυντής, Διεύθυνσης Πολιτικής Προστασίας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Κρήτης
9.	Γιώργος Κωτούλας	Διευθυντής Ερευνών ΕΛΚΕΘΕ
10.	Πέτρος Λυμπεράκης	Πρόεδρος του Φορέα Διαχείρισης Σαμαριάς, Βιολόγος, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας
11.	Ιωάννης Μανάκος	Συντονιστής Σπουδών Διαχείρισης Περιβάλλοντος στο Μεσογειακό Αγρονομικό Ινστιτούτο Χανίων
12.	Νικόλαος Μαυράκης	Διευθυντής Αγροτικής Οικονομίας Περιφέρειας Κρήτης
13.	Σταύρος Ξηρουχάκης	Ορνιθολόγος, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας
14.	Δημήτρης Παπαγιαννάκης	Προϊστάμενος Τμήματος, ΥΕΒ
15.	Γιάννης Παπαδάκης	Οικονομολόγος
16.	Μιχάλης Παπαδάκης	Διευθυντής Ενυδρείου Κρήτης
17.	Χαράλαμπος Παπαδάκης	Γεωπόνος, Υπάλληλος ΠΕ Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής
18.	Χαρά Παρασύρη	Προϊσταμένη Τμήματος Συγκοινωνιακών Έργων Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων ΠΕ Ηρακλείου
19.	Στέλιος Σπινθάκης	Τοπογράφος, Μηχανικός Β' βαθμού, Υπάλληλος της Διεύθυνσης Τεχνικών Έργων Π.Ε. Ηρακλείου
20.	Αλέκος Στεφανάκης	Δόκτωρ Κτηνιατρικής
21.	Ζαχαρίας Σωμαράς	Προϊστάμενος Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής Περιφέρειας Κρήτης

6. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ: ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ & ΜΟΥΝΤΡΑΚΗ ΖΗΝΟΒΙΑ

1.	Καπετανάκης Ευάγγελος	Πρόεδρος ΤΕΙ Κρήτης
2.	Κουναλάκη Αικατερίνη	Επιστημονικός Συνεργάτης Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών, Εργαστήριο Εδαφολογίας
3.	Μουντράκη Ζηνοβία	Υπεύθυνη στο Κέντρο «ΔΗΜΗΤΡΑ» παράρτημα του ΟΕΓΕΚΑ
4.	Μπαουράκης Γεώργιος	Συντονιστής Σπουδών του Τμήματος Οικονομίας & Διοίκησης Επιχειρήσεων ΜΑΙΧ
5.	Μπουνάκης Νικόλαος	Σύμβουλος Επιχειρήσεων-Εργαστηριακός Συνεργάτης Σχολής Γεωπονίας ΤΕΙ Κρήτης
6.	Νικολαΐδης Αλκίνοος	Διευθυντής του Μεσογειακού Αγρονομικού Ινστιτούτου Χανίων
7.	Σκουλάς Νίκος	τ. Γενικός Γραμματέας Ε.Ο.Τ. & τ. Υπουργός Τουρισμού (ειδικός Συνεργάτης Πρωθυπουργού)

7. ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ: ΜΠΑΟΥΡΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ & ΜΠΙΡΛΙΡΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

1.	Νικόλαος Δουλουφάκης	Πρόεδρος του Δικτύου Οινοποιών Ν. Ηρακλείου
----	----------------------	---

2. Πρόδρομος Καλαϊτζής	Σύμβουλος Γενικών Υποθέσεων της COPA-COGECA (ευρωπαϊκές αγροτικές οργανώσεις & συνεταιρισμοί)
3. Άλκης Καλαμπόκης	Πρόεδρος Creta-Cert
4. Κων/νος Καρατζής	Εκπρόσωπος της ομάδας Παραγωγών Κτηνοτρόφων Κρήτης «Κρητικά Μιτάτα», Πρόεδρος ΣΕΚΝΗ
5. Μανώλης Κουτεντάκης	Οικονομολόγος, Μέλος του Οικονομικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΟΕΕΤΑΚ) & Δ/ντής Εμπορικ. Τμ. της ΕΑΣ Ηρακλείου
6. Ευστάθιος Κορνάρος	Πρόεδρος Ομοσπονδίας Αγροτικών Συλλόγων Ν. Λασιθίου
7. Γιάννης Λεονταράκης	Κτηνοτρόφος, Περιφερειακός Σύμβουλος
8. Ιωάννης Μαλαθράκης	Πρόεδρος Αγροτικού Συνεταιρισμού “Notos Fresh”
9. Άννα Μίχου	Αντιπρόεδρος Creta - Cert
10. Γεώργιος Μπαουράκης	Συντονιστής Σπουδών του Τμήματος Οικονομίας & Διοίκησης Επιχειρήσεων ΜΑΙΧ
11. Νικόλαος Μπιρλιράκης	Πρόεδρος Ένωσης Αγροτικών Συν/σμών Ρεθύμνου
12. Ζωή Νόβακ	Διευθύντρια Κρητικού Συμφώνου Ποιότητας
13. Αντώνης Πλεξουσάκης	Γραμματέας Αγροτικού Συνεταιρισμού “Notos Fresh”
14. Γεώργιος Τζωρτζάκης	Πρόεδρος ΟΑΣΝΗ (Ομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων Ηρακλείου)
15. Αικατερίνη Φασουλάκη	Πρόεδρος του Γυναικείου Συνεταιρισμού «Η Κρουσανιώτισσα»
16. Μανόλης Φραγκάκης	Επιμελητήριο Ηρακλείου

8. ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΡΗΤΗΣ - ΣΥΝΤΑΞΗ ΦΑΚΕΛΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΣΤΟΥΣ ΑΪΛΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ ΤΗΣ UNESCO

1. Ευάγγελος Καπετανάκης	Πρόεδρος ΤΕΙ Κρήτης
2. Γεώργιος Νικολακάκης	Αναπληρωτής Καθηγητής Τμ. Φιλοσοφικών & Κοινωνικών Σπουδών Πανεπιστημίου Κρήτης
3. Νίκος Ψιλάκης	Δημοσιογράφος, Συγγραφέας

9. ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ: ΜΠΟΥΝΑΚΗΣ ΝΙΚΟΣ & ΝΟΒΑΚ ΖΩΗ

1. Γιάννης Γουλιδάκης	Οικονομολόγος, Περιφερειακός Σύμβουλος
Πρόδρομος Καλαϊτζής	Σύμβουλος Γενικών Υποθέσεων της COPA-COGECA (ευρωπαϊκές αγροτικές οργανώσεις και συνεταιρισμοί)
2. Άλκης Καλαμπόκης	Πρόεδρος του Συνδέσμου Εξαγωγέων Κρήτης
4. Γεώργιος Κοκκίνης	Οικονομολόγος- Σύμβουλος Επιχειρήσεων
5. Νικόλαος Μπιρλιράκης	Πρόεδρος Ένωσης Αγροτικών Συν/σμών Ρεθύμνου
6. Νικόλαος Μπουνάκης	Σύμβουλος Επιχειρήσεων-Εργαστηριακός Συνεργάτης

7.	Ζωή Νόβακ Εμμανουήλ Νοικοκυράκης	Σχολής Γεωπονίας ΤΕΙ Κρήτης Διευθύντρια Κρητικού Συμφώνου Ποιότητας Διεύθυνση δια Βίου Μάθησης, Απασχόλησης & Εμπορίου Π.Ε. Ηρακλείου
8.	Μαγδαληνή Ράππου	Γεωπόνος, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, Διεύθυνση ΠΑΠ Δενδροκηπευτικής
9.	Χάρης Ροδιτάκης	Συνεργάτης Περιφέρειας σε θέματα Τουρισμού
10.	Νίκος Σκουλάς	τ. Γενικός Γραμματέας Ε.Ο.Τ. & τ. Υπουργός Τουρισμού (ειδικός Συνεργάτης Πρωθυπουργού)
11.	Κωνσταντίνος Στουρνάρας	Γεωπόνος, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, Διεύθυνση ΠΑΠ Δενδροκηπευτικής
12.	Ζαχαρίας Σωμαράς	Διευθυντής Γενικής Διεύθυνσης Κτηνιατρικής Περιφέρειας Κρήτης
13.		

10. ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ

1.	Γιάννης Ασκοξυλάκης	Μηχανικός Τηλεπικοινωνιών, Εργαστήριο Τηλεπικοινωνιών & Δικτύων, ΙΤΕ
2.	Νίκος Ζωγραφάκης	Προϊστάμενος Ενεργειακού Κέντρου Αποκεντρωμένης Περιφέρειας
3.	Παναγιώτης Καλαϊτζής	Συντονιστής Σπουδών & Έρευνας Γεωργικής Γενετικής & Βιοτεχνολογίας ΜΑΙΧ
4.	Ευάγγελος Καπετανάκης	Πρόεδρος ΤΕΙ Κρήτης
5.	Αντώνης Μηλιαράκης	Τεχνική Διαχείριση Έργων, Τμήματος Έρευνας και Ανάπτυξης Forthnet Α.Ε.
6.	Νικόλαος Μπουνάκης	Σύμβουλος Επιχειρήσεων-Εργαστηριακός Συνεργάτης Σχολής Γεωπονίας ΤΕΙ Κρήτης
7.	Δήμος Παναγόπουλος	Μηχανικός Τηλεπικοινωνιών, Ίδρυμα Τεχνολογίας & Έρευνας
8.	Αναστάσιος Πουλιέζος	Καθηγητής Πολυτεχνείου Κρήτης
9.	Μανόλης Στρατάκης	Διευθυντής Ερευνητικών Έργων Forthnet Α.Ε.
10.	Ευάγγελος Τζουβελέκας	Καθηγητής Οικονομικού Τμήματος του Πανεπιστημίου Κρήτης

11. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

1.	Ελένη Σαπαλίδου	Γεωπόνος - Υπάλληλος ΠΕ Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής
2.	Στέλιος Γιακουμάκης	Γεωπόνος - Υπάλληλος ΠΕ Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής
3.	Εμμανουήλ Φιλίππου	Γεωπόνος - Υπάλληλος ΠΕ Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής
4.	Ευγενία Στυλιανού	Γεωπόνος, Προϊσταμένη Τμήματος Προγραμματισμού και Ανάπτυξης Δήμου Αρχανών & Μέλος Διοικούσας Επιτροπής ΓΕΩΤΕΕ Κρήτης
5.	Χαράλαμπος Παπαδάκης	Γεωπόνος, Υπάλληλος ΠΕ Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής
6.	Βασίλης Τζανακάκης	Γεωπόνος, Υπάλληλος ΠΕ Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής

7.	Γιώργος Μπαντουβάκης	Γεωπόνος, Υπάλληλος ΠΕ Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής
8.	Νικόλαος Μαυράκης	Διευθυντής Αγροτικής Οικονομίας Περιφέρειας Κρήτης
9.	Μπάμπης Αντωνακάκης	Διευθυντής Αναπτυξιακής Λασιθίου Α.Ε.
10.	Δημήτρης Ψαρράς	Μέλος Οργάνωσης «Φοίνιξ» Εφαρμογών Βιώσιμης Ανάπτυξης
11.	Σταύρος Ξηρουχάκης	Ορνιθολόγος, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας
12.	Πέτρος Λυμπεράκης	Πρόεδρος του Φορέα Διαχείρισης Σαμαριάς, Βιολόγος, Μουσείο Φυσικής Ιστορίας
13.	Μαρία Κασωτάκη	Προϊσταμένη Διαχειριστικής Αρχής Κρήτης
14.	Στρατούλα Καούρη	Προϊσταμένη Τμήματος Αλιείας της Δ/νσης Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής
15.	Γεώργιος Δασκαλάκης	Προϊστάμενος Διεύθυνσης Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής ΠΕ Ηρακλείου
16.	Μιχαήλ Ποτηράκης	Προϊστάμενος Τμήματος Προγραμματισμού της Δ/νσης Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

“ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΚΡΗΤΗΣ - ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ- ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ”

2. ΖΩΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ - ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗ

“ΟΜΑΔΑ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ. ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ”

3. ΑΛΙΕΙΑ

“ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΜΕΑ ΑΛΙΕΙΑΣ.”

4. ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ - ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ (ΥΔΑΤΑ, ΓΗ, ΦΥΣΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ)

“ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ-ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ - Π Ρ Ο Τ Α Σ Ε Ι Σ”

5. ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ

Α) “ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ - ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ”

Β) “ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΤΟΜΕΑ”

6. ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

“ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΟΜΑΔΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ «ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ”

7. ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΡΗΤΗΣ - ΣΥΝΤΑΞΗ ΦΑΚΕΛΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΤΑΞΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΣΤΟΥΣ ΑΪΛΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ ΤΗΣ UNESCO

8. ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ

Α) “ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΩΣ ΓΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΟ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟ ΒΑΣΙΣΜΕΝΟ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΙΚΗ ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΚΑΙ ΤΑ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΑ ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΤΟΠΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ”

Β) “ΠΡΟΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ”

9. ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

“ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟΓΕΝΗ ΤΟΜΕΑ”

10. ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

“ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ”

ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΓΡΟΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ-ΦΥΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ

ΓΕΝΙΚΑ

Η γεωργία μαζί με τον τουρισμό αλλά και τις περιβαλλοντικές δράσεις που έχουν σχέση με τον τομέα της ενέργειας, της διαχείρισης της βιομάζας καθώς και η διαχείριση αποβλήτων είναι οι πυλώνες που θα αποτελέσουν την ατμομηχανή για την Ανάπτυξη της Κρήτης. Μιας ανάπτυξης ανθρωποκεντρικής και απόλυτα φιλοπεριβαλλοντικής που θα βελτιώσει και θα αναβαθμίσει την ποιότητα ζωής των κατοίκων της υπαίθρου αλλά και των αστικών κέντρων. Με δεδομένη αυτή τη θέση μας θεωρούμε ότι η ανάπτυξη της υπαίθρου δεν μπορεί να είναι ξεκομμένη από άλλες δράσεις που βελτιώνουν την ποιότητα ζωής (υγεία, κοινωνική πρόνοια κλπ.) των ανθρώπων που την υπηρετούν.

Πιστεύουμε επίσης ότι το επίκεντρο του ενδιαφέροντος μας πρέπει να είναι η οικονομική μονάδα που λέγεται γεωργική εκμετάλλευση. Για την λειτουργία και την ανάπτυξή της θα πρέπει να λάβουμε πολύ σοβαρά υπόψη μας το μικρό μέγεθος και τον πολυτεμαχισμό της, το χαμηλό επίπεδο εκπαίδευσης - ενημέρωσης των παραγωγών μας αλλά και τις μεγάλες αδυναμίες του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης το οποίο λόγω του διαμελισμού του και την υπερσυγκέντρωση της εξουσίας δεν μπορεί πλέον να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις των καιρών και να βοηθήσει τον απλό παραγωγό. Ταυτόχρονα πρέπει να λάβουμε σοβαρά υπόψη μας την επικείμενη αλλαγή της ΚΑΠ και να συζητήσουμε πως θα δράσουμε στο νέο τοπίο όπως διαμορφώνεται.

Με δεδομένη λοιπόν την νέα πραγματικότητα θεωρούμε ότι είναι απολύτως αναγκαία η πραγματοποίηση δράσεων οι οποίες θα μπορέσουν να δώσουν προοπτική στον κάτοικο της υπαίθρου προκειμένου να αποκτήσει οικονομικό ενδιαφέρον και να ξαναγαπήσει 'αυτό που κάνει. Έτσι ομαδοποιώντας τις Δράσεις μας αλλά ταυτόχρονα ιεραρχώντας ως προς το χρόνο υλοποίησης έχουμε να προτείνουμε τα εξής:

ΔΡΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΩΝ

Άμεσες δράσεις

1. Να γνωρίσουμε ακριβώς ποια είναι η κατάσταση του Αγροτικού Χώρου καταγράφοντας με ακρίβεια την πραγματικότητα τόσο σε επίπεδο προσωπικού όσο και σε επίπεδο γεωργικής εκμετάλλευσης.
2. Άμεση ενημέρωση του κόσμου για το πώς καταγράφεται η κατάσταση, ποιες είναι οι απαιτήσεις για την λειτουργία της και τον τρόπο που πιθανόν να καταφέρουμε να την αντιμετωπίσουμε.
3. Την αναγκαιότητα ένταξης του σε οργανωτικά σχήματα που θα του επιτρέψει να μπορεί να ελπίζει (Ο.Π).

Μεσοπρόθεσμες

1. Την με κάθε τρόπο μεταφορά γνώσης στους καλλιεργητές και την προσαρμογή στη νέα πραγματικότητα και αυτό μπορεί να γίνει με την αναδιοργάνωση και αναβάθμιση της Γεωργικής Εκπαίδευσης.
2. Καθιέρωση του θεσμού του Γεωργικού Συμβούλου προκειμένου να θωρακιστεί ο Αγρότης μας με τον επιστημονικό του σύμβουλο.
3. Αξιοποίηση της νέας ΚΑΠ προκειμένου η καταβολή των ενισχύσεων να είναι δικαιότερη και να την εισπράττουν εκείνοι που πραγματικά εργάζονται στον Αγροτικό Τομέα.

Μακροπρόθεσμες

1. Πρέπει πάση θυσία να αντιληφθούν οι καλλιεργητές μας ότι τα σχέδια διαχείρισης τους πρέπει να έχουν στόχο την προστασία του περιβάλλοντος και αυτό δεν μπορεί να γίνει αλλιώς από την συνειδητοποίηση όλων μας και ιδιαίτερα των παραγωγών μας ότι με τέτοιες δράσεις μπορούν τα προϊόντα τους να αποκτήσουν συγκριτικό πλεονέκτημα διότι όλη μας η παραγωγική διαδικασία θα βασίζεται σε αρχές και αξίες που στοχεύουν στην αειφόρο Ανάπτυξη. Για τον λόγο αυτό είναι απολύτως αναγκαία η κινητοποίηση και των Δήμων με την Υπηρεσία Γεωργίας που διαθέτουν να βάλλουν σαν πρώτη προτεραιότητα την υλοποίηση δράσεων που σχετίζονται με την προστασία του

περιβάλλοντος πχ. συγκέντρωση βιομάζας, διαχείρισης του νερού, διαχείρισης των βοσκοτόπων κλπ.

2. Την μελέτη και εφαρμογή μέτρων για την επαπειλούμενη κλιματική αλλαγή και την εγκατάσταση νέων καλλιεργειών στις νέες συνθήκες.

ΦΥΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Άμεσες δράσεις

1. Καταγραφή όλων των ποικιλιών των καλλιεργούμενων ειδών και δημιουργία Τράπεζας Γενετικού υλικού κατά κλάδο παραγωγής.

2. Προώθηση συστημάτων διαχείρισης βιολογικών καλλιεργειών και ολοκληρωμένης διαχείρισης.

Μεσοπρόθεσμες

1. Εξυγίανση και αξιολόγηση του γενετικού υλικού και δημιουργία τράπεζας με ταυτόχρονη καταχώρηση τους στον εθνικό κατάλογο.

Μακροπρόθεσμες

1. Αξιοποίηση των διαφόρων ποικιλιών στην παραγωγική διαδικασία.

2. Δημιουργία σποροπαραγωγικού κέντρου.

3. Δημιουργία Μητρικών Φυτειών κυρίως ελιάς, αμπέλου, εσπεριδοειδών κλπ.

ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Άμεσες δράσεις

1. Είναι απολύτως αναγκαία η δημιουργία εδαφολογικού χάρτη κατά τα πρότυπα που αναφέρονται στην εισήγηση του κυρίου Χατζζουλάκη.

2.Η δημιουργία εδαφοκλιματικών ζωνών για την εγκατάσταση των διαφόρων καλλιεργειών προκειμένου να διασφαλίζονται οι καλύτερες δυνατές συνθήκες για την ανάπτυξη και την παραγωγή προϊόντων ανώτερης ποιότητας..

3.Η δημιουργία δικτύου με βάση τις νέες τεχνολογίες για την παρακολούθηση και καταγραφή των μετεωρολογικών δεδομένων.

Μεσοπρόθεσμες

1.Πρώθηση του αναδασμού και ειδικότερα σε περιοχές όπου εκτελούνται εγγειοβελτιωτικά έργα και κυρίως στο ήδη εγκεκριμένο σχέδιο του Καστελλίου Μεσσαράς.

2.Βελτίωση του αγροτικού οδικού δικτύου προκειμένου να υπάρχει η αναγκαία προσβασιμότητα προς τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

Μακροπρόθεσμες

1.Να προωθηθούν όλα τα προτεινόμενα έργα που έχουν σχεδιαστεί και αναφέρονται στο κεφάλαιο των Υποδομών.

2.Αναδιοργάνωση του ΕΘΙΑΓΕ για την παραγωγή και διοχέτευση της επιστημονικής γνώσης στους καλλιεργητές μας.

ΑΓΟΡΑ -ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ

Άμεσες δράσεις

1.Ενημέρωση των παραγωγών μας για την παραγωγή προϊόντων που θέλει η αγορά (έρευνα αγοράς).

2.Δημιουργία ελεγκτικού μηχανισμού σε επίπεδο Περιφέρειας προκειμένου να υπάρχει μια συντονισμένη δράση των Υπηρεσιών της Περιφέρειας με τη δημιουργία μικτών συνεργείων από τα υπηρεσίες της ανά Περιφερειακή Ενότητα.

3.Προβολή και προώθηση των προϊόντων μας τονίζοντας ιδιαίτερα τα ποιοτικά τους χαρακτηριστικά και τον τρόπο παραγωγής τους.

Μεσοπρόθεσμες

1. Καθιέρωση ενιαίου σήματος για τα παραγόμενα στην Κρήτη προϊόντα.
2. Βελτίωση των ήδη υπάρχοντων υποδομών τυποποίησης - μεταποίησης των προϊόντων μας.
3. Δημιουργία τοπικών αγορών για την διακίνηση των αγροτικών προϊόντων με παράλληλη αναβάθμιση των συνεταιριστικών οργανώσεων μέσω της συνεννόησης αλλά και τις ισχυροποιήσεις ως οικονομικές μονάδες.

Μακροπρόθεσμες

1. Έρευνα αγοράς και εφαρμογή σύγχρονων μεθόδων προώθησης των Αγροτικών - προϊόντων καθιέρωση της συμβολαιακής Γεωργίας.

Πέρα όμως των παραπάνω δράσεων που πρέπει να γίνουν προκειμένου ο τομέας της φυτικής παραγωγής να ξαναβρεί τον βηματισμό του και να μπορέσει να επιβιώσει στο νέο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, είναι ανάγκη να γίνουν και πολύ σοβαρές δράσεις στον κάθε κλάδο παραγωγής χωριστά λόγω των ιδιαιτεροτήτων που παρουσιάζονται.

Αναλυτικά λοιπόν οι προτάσεις μας είναι:

Α.ΕΛΑΙΟΚΟΜΙΑ και ελαιοκομικά προϊόντα

1. Προώθηση και εφαρμογή συστημάτων ολοκληρωμένης Διαχείρισης και Βιολογικής Γεωργίας με ταυτόχρονη ανάδειξη του ελαιολάδου ως ΠΟΠ ή Π.Γ.Ε με ενιαίο σήμα για ολόκληρη την Κρήτη.
2. Εφαρμογή του κοινού σωρού προκειμένου να μειώσουμε το κόστος ελαιοποίησης, την βελτίωση της ποιότητας και την εξάλειψη αυτού του απαράδεκτου τρόπου χειρισμού του ελαιοκάρπου από την συγκομιδή μέχρι την ελαιοποίηση.
3. Μεγέθυνση μέσω της συνεννόησης των ελαιουργείων.

4.Αλλαγή του καθεστώτος εμπορίας ώστε ο καλλιεργητής να είναι απόλυτα διασφαλισμένος και το προϊόν να διατίθεται πλέον ως τυποποιημένο και όχι ως χύμα.

5.Αξιοποίηση δευτερεύουσας σημασίας ποικιλιών ελιάς (θρούμπα) οι οποίες πέρα των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που έχουν ως ελαιόλαδο αξιοποιούν κυρίως ορεινές και επικλινείς εκτάσεις και η διατήρηση τους αποτελεί αναγκαιότητα περιβαλλοντική αλλά και πολιτισμική.

5.Για τη φυτοπροστασία της ελιάς προτείνεται να εκπονηθεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο φυτοπροστασίας στην Κρήτη με ιδιαίτερη έμφαση στην καταπολέμηση του δάκου της ελιάς με ταυτόχρονη μεταφορά των αρμοδιοτήτων από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων στην Περιφέρεια.

6.Οργάνωση δικτύου ελαιώνων ως αποδεικτικοί για την εφαρμογή, επίδειξη γεωργικών πρακτικών και μεταφορά τεχνογνωσίας, είτε με τακτικές εκπαιδεύσεις είτε με τη χρήση της τεχνολογίας προκειμένου οι παραγωγοί μας να έχουν τη δυνατότητα επαφής με εξειδικευμένους επιστήμονες για θέματα που τους απασχολούν.

7.Αξιοποίηση των οργανικών υποπροϊόντων της ελιάς για την θρέψη της αλλά και για παραγωγή ενέργειας.

ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΑΜΠΕΛΟΟΙΝΙΚΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ

Θεωρούμε ότι είναι ζήτημα πρώτης προτεραιότητας είναι η έναρξη εφαρμογής αμπελουργικής μελέτης θέτοντας ως πρώτη προτεραιότητας ζήτημα την παραγωγή υγιούς πολλαπλασιαστικού υλικού με ταυτόχρονη διατήρηση του ήδη υπάρχοντος Γενετικού Υλικού που διατηρεί το ΕΘΙΑΓΕ.

Με την εφαρμογή-υλοποίηση της Μελέτης ουσιαστικά αντιμετωπίζονται ριζικά τα θέματα του αμπελουργικού τομέα της Κρήτης.

ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ

1.Είναι αναγκαία η ανάδειξη και βελτίωση των διαφόρων τοπικών ποικιλιών κηπευτικών και το σχεδιασμό πρότυπων συστημάτων βιολογικής παραγωγής και ολοκληρωμένης διαχείρισης.

2.Δημιουργία σποροπαραγωγικών κέντρων ώστε να σταματήσουμε πλέον να εξαρτώμεθα από διάφορα διεθνή κέντρα.

3. Προώθηση προτύπων βιολογικής και ολοκληρωμένης διαχείρισης.
4. Ενδυνάμωση της προσπάθειας οργάνωσης των παραγωγών σε οργανωτικά σχήματα τα οποία θα τον βοηθήσουν και στην παραγωγή προϊόντων αλλά κυρίως στην διάθεσή τους.
5. Παροχή κινήτρων για την πραγματοποίηση επενδύσεων στον τομέα ακόμα και υπό μορφή Αστικής Εταιρείας.
6. Δημιουργία τοπικών αγορών-δημοπρατηρίων για την κοινή διάθεση των προϊόντων τους.

ΕΣΠΕΡΙΔΟΕΙΔΗ

Τα εσπεριδοειδή αποτελούν μια παραδοσιακή καλλιέργεια της Κρήτης και καλλιεργούνται σε ορισμένα οικοσυστήματα δημιουργώντας έτσι ένα ιδιαίτερο γεωργικό τοπίο που πολλές φορές χαρακτηρίζει ολόκληρη την περιοχή. Για την διατήρηση αυτής της καλλιέργειας είναι απόλυτα αναγκαία η αναδιάρθρωση της με αφορμή την αναγκαιότητα αντικατάστασης των δέντρων λόγω του καταστροφικού ιού της Τριστέσσας. Για το λόγω αυτό είναι αναγκαία:

1. Η τεχνική υποστήριξη των καλλιεργητών για την εισαγωγή και επέκταση νέων ποικιλιών εσπεριδοειδών υπό τη στενή παρακολούθηση του ΕΘΙΑΓΕ.
2. Την παραγωγή και διάθεση υγιούς πολλαπλασιαστικού υλικού.
3. Την υποστήριξη της παραγωγής για την διάδοση συστημάτων παραγωγής βιολογικής και ολοκληρωμένης διαχείρισης.
4. Την οργάνωση δικτύου για την προβολή και προώθηση των προϊόντων τους.

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ (Μικρές Καλλιέργειες)

1. Τεχνική υποστήριξη για την ανάπτυξη καλλιεργειών για τις οποίες δεν υπάρχει ιδιαίτερη παράδοση στην Κρήτη (Ροδάκινα, Βερίκοκα, Κεράσια, Βανίλιες κλπ)
2. Την εισαγωγή φυτικών ειδών της υποτροπικής και τροπικής ζώνης όπως μάνγκο, λίτσι, φραγκόσυκα κλπ.) Η προσπάθεια αυτή θα προβλέπει δημιουργία πιλοτικών φυτειών σε συγκεκριμένες περιοχές της Κρήτης.
3. Την τεχνική στήριξη για την ανάπτυξη αρωματικών -θεραπευτικών φυτών αλλά και αυτοφυών φυτών της Κρήτης είτε ως λαχανικά είτε ως καλλωπιστικά.

4.Την δημιουργία πληροφοριακού υλικού για τις εναλλακτικές καλλιέργειες και τα παραγόμενα από αυτές προϊόντα καθώς και την διάχυση του με την έκδοση ενημερωτικών φυλλαδίων και του διαδικτύου, προς τους ενδιαφερόμενους.

Θεωρώ υποχρέωση μου να σας γνωρίσω ότι στην παρούσα συνοπτική παρουσίαση αξιοποιήθηκαν κατά το δυνατόν όλες οι εισηγήσεις των συμμετεχόντων στην Επιτροπή και σε κάθε περίπτωση αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας εισήγησης.

Τέλος θέλω να ευχαριστήσω όλα τα μέλη της επιτροπής για τη συνεργασία

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΜΑΥΡΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΟΜΑΔΑ ΖΩΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ.

ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

(Έγινε συζήτηση με τα μέλη της ομάδας και τελική επεξεργασία από τους Συντονιστές της ομάδας)

Γενικά

Κοινωνικοί, Οικονομικοί, περιβαλλοντικοί, πολιτιστικοί και δημογραφικοί λόγοι επιβάλλουν να μείνει ζωντανός ο κλάδος της ζωικής παραγωγής.

Η αρχή που πρέπει να μας καθοδηγεί είναι ότι κάθε τοπικός πλούτος πρέπει να αναπτύσσεται ισόρροπα και με την ενεργή συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών. Το κέρδος να ξαναεπενδύεται στον τόπο αυτό και να μη φεύγει σε άλλη περιοχή. Εάν κάτι από αυτά τα στοιχεία δεν τηρηθεί τότε η ανάπτυξη αυτή δεν είναι βιώσιμη και θα έχει ημερομηνία λήξης.

Η μη ενεργή συμμετοχή των τοπικών κοινωνιών σημαίνει παθητική στάση και επομένως αναποτελεσματικότητα των οποιαδήποτε προτάσεων , Δράσεων προταθούν και εφαρμοστούν

Γενικά οι προτάσεις θα πρέπει να είναι προς την κατεύθυνση της ανασυγκρότησης της κοινωνίας και της οικονομίας της ενδοχώρας, η οποία θα έχει και σαν φυσική συνέπεια την βιώσιμη ανάπτυξη του κλάδου της Ζωικής παραγωγής.

Θα πρέπει να λάβομε υπόψη τα νέα δεδομένα (ορισμένα δεν είναι νέα αλλά εμείς σαν κοινωνία δεν τα αντιληφθήκαμε) όπως είναι η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας, η παγκοσμιοποίηση της πληροφορίας, η παγκοσμιοποίηση της τεχνολογίας, και η κρίση που διέρχεται η Χώρα μας σήμερα.

Προτάσεις - Δράσεις Ομάδας Ζωικής Παραγωγής

Σε θέματα που αφορούν: Τους ανθρώπους

Άμεσες

- Πρέπει να αντιμετωπιστεί σοβαρά και υπεύθυνα το πρόβλημα της κοινωνικής απαξίωσης, των ανθρώπων που ασχολούνται με τη ζωική παραγωγή.
- Ο έλεγχος της ζωοκλοπής. Το σύστημα πήγε τους νέους κτηνοτρόφους σε καπετανιλίκια.
- Συγκέντρωση στοιχείων και καταγραφή για να ξέρουμε την ηλικιακή σύνθεση του πληθυσμού που ασχολείται με τον τομέα της ζωικής παραγωγής.

- Απαιτείται η καθιέρωση συστημάτων ενημέρωσης και επιμόρφωσης των κτηνοτρόφων και των μελισσοκόμων σε θέματα σύγχρονης τεχνογνωσίας και τα πλήγματα που υφίσταται ο κλάδος από τις εκάστοτε αντίξοες καιρικές συνθήκες και κ ασθένειες που προκαλούν ζημιές.
- Ενημέρωση του κόσμου σχετικά με την υφιστάμενη κατάσταση και της εμφύσησης εκ μέρους της πολιτείας, της δέσμευσης από όλες τις πλευρές για τη συνεργασία και αφοσίωση στην επίτευξη των τελικά επιλεχθέντων στόχων
- Θεσμικό πλαίσιο για Ομάδες Παραγωγών στην κτηνοτροφία
- Ευαισθητοποίηση του πληθυσμού αγροτικών - ορεινών περιοχών.

Μεσοπρόθεσμες

- Πρόγραμμα με δράσεις που θα βοηθήσουν να αρθεί η απαξίωση των ανθρώπων που υπάρχει σήμερα και να επιτρέπει να ζουν όλοι οι εμπλεκόμενοι αξιοπρεπώς.
- Πρέπει να δημιουργηθούν αγροτικά σχολεία.
- Αξιοποίηση και αναβάθμιση της Γεωργική Σχολή Μεσσαράς, για να αποτελέσει την πηγή της επιμόρφωσης για το αγρότη επαγγελματία.
- Αξιοποίηση και αναβάθμιση του Σταθμού Γεωργικής Ερεύνες Ασωμάτων -Σταθμός εκπαίδευσης, για να αποτελέσει την πηγή της επιμόρφωσης για το κτηνοτροφο επαγγελματία.
- Ίδρυση σχολής τυροκομίας.
- Πρέπει να εκμεταλλευτούμε τη νέα ΚΑΠ, οι στόχοι μας να έχουν αναπτυξιακό χαρακτήρα με δυνατότητα αειφορίας
- Να καθιερωθεί το πράσινο πιστοποιητικό εκπαίδευσης

Μακροπρόθεσμες

- Βελτίωσης του επιπέδου - όγκου τεχνικής στήριξης και συμβουλευτικών υπηρεσιών. Οι άνθρωποι που ασχολούνται με τη ζωική παραγωγή πρέπει να πεισθούν να καθίσουν και να ακούσουν και θα αρχίσουν να ασχολούνται περισσότερο και με αξιοπρέπεια με τη δουλεία τους.
- Βελτίωση της ποιότητας ζωής στις αγροτικές και μειονεκτικές περιοχές με οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική αναβάθμιση

Σε θέματα που αφορούν: Το Ζωικό κεφάλαιο

Άμεσες

- Πρέπει να γίνεται καταγραφή του υπάρχοντος πληθυσμού σε αιγοπρόβατα, και αλλά είδη παραγωγικών ζώων και εκμεταλλεύσεων
- Καθιέρωση προγραμμάτων έγκαιρης αντίδρασης σε περιπτώσεις εμφάνισης ή εξάπλωσης νοσημάτων που προκαλούν ζημιές στο ζωικό κεφάλαιο και στις μέλισσες.
- Ανάπτυξη σχεδίου δράσης για αντιμετώπιση ζωοανθρωπονόσων.
- Πρέπει να ξεκινήσει η διαδικασία εξυγίανσης του ζωικού κεφαλαίου και ιδιαίτερα της Βρουκέλλωσης, της Προϊούσας πνευμονίας και της Παραφυματίωσης.

- Η περιφέρεια Κρήτης πρέπει να λάβει άμεσα μέτρα για τον περιορισμό της ασθένειας <<NOSEMACERANA>> αλλά και των άλλων ασθενειών φυσικά, που έχουν χτυπήσει τα μελίσσια της Κρήτης τα οποία κινδυνεύουν με αφανισμό.

Μεσοπρόθεσμες

- Πρέπει να εκμεταλλευτούμε τη νέα ΚΑΠ, οι στόχοι μας να έχουν αναπτυξιακό χαρακτήρα με δυνατότητα αειφορίας
- Αξιοποίηση Κρητικής φυλής αλόγων, σύνδεση με τουρισμό
- Πρέπει να ξεκινήσει η γενετική βελτίωση των ζώων.
- Η αξιοποίηση και άλλων ειδών ζώων και ανάδειξή τους, όπως πχ τα κουνέλια κά
- Ίδρυση κέντρου γενετικής βελτίωσης στη Σχολή Ασωμάτων
- Πρέπει να δημιουργηθεί Σταθμός Διατήρησης Γενετικού υλικού στη Σχολή Ασωμάτων.

Μακροπρόθεσμες

- Αξιοποίηση των ντόπιων φυλών, να αρχίσει να λειτουργεί το Κέντρο γενετικής βελτίωσης.
- Εξυγίανση του υπάρχοντος ζωικού κεφαλαίου της περιφέρειας Κρήτη με πρόγραμμα εκρίζωσης και οριστικής απαλλαγής από νοσήματα & ανθρωπονόσους , τη διαχείριση του οποίου μπορεί να αναλάβει η αιρετή Περιφέρεια. ούτως ώστε να εξασφαλιστεί η παραγωγή ποιοτικών προϊόντων

Σε θέματα που αφορούν: Τις υποδομές

Άμεσες

- Αξιοποίηση της υφιστάμενης σφαγιοτεχνικής υποδομής για την παραγωγή ασφαλών και ποιοτικών προϊόντων, με παράλληλη επεξεργασία των αποβλήτων για την προστασία του περιβάλλοντος.
- Προώθηση της Δημιουργία μονάδων τυποποίησης φρέσκου παστεριωμένου γάλακτος.
- Παρέμβαση για απλοποίηση στις διαδικασίες για σχέδια βελτίωσης.
- Απλοποίηση της διαδικασίας για την χορήγηση των αδειών ίδρυσης και λειτουργίας κτηνοτροφικών μονάδων και την νομιμοποίηση των αυθαίρετων κτηνοτροφικών κτισμάτων.
- Προώθηση και εφαρμογή πρόγραμμα εξηλεκτρισμού των στάβλων
- Διευκόλυνση, επιχορήγηση στη ενεργειακή κάλυψη με χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ή βιοαερίων κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.
- Αξιοποίηση του Κέντρου ζωοανθρωπονόσων Ανωγείων.

Μεσοπρόθεσμες

- Δημιουργία γενικότερων υποδομών στα υπάρχοντα βοσκοτόπια πχ υδροδότηση, κλπ

- Δημιουργία σύγχρονων σφαγιοτεχνικών υποδομών στο νησί για την κάλυψη των αναγκών της περιφέρειας για την παραγωγή ασφαλών και ποιοτικών προϊόντων, με παράλληλη επεξεργασία των αποβλήτων για την προστασία του περιβάλλοντος
- Προώθηση της πρότασης του ΙΤΕ-ΙΥΜ για την ανάπτυξη παρατηρητηρίου κλίματος & κλιματικής αλλαγής στην περιφέρεια Κρήτης για υποστήριξη της γεωργικής (πρωτογενής τομέας) και τουριστικής (τρίτογενής τομέας) ανάπτυξης.
- Πρέπει να εκμεταλλευτούμε τη νέα ΚΑΠ, οι στόχοι μας να έχουν αναπτυξιακό χαρακτήρα με δυνατότητα αειφορίας

Μακροπρόθεσμες

- Δημιουργία μικρών υδατοδεξαμενών για την εξασφάλιση επαρκούς άρδευσης για καλλιέργεια κτηνοτροφικών φυτών και των αναγκών των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων.
- Αξιοποίηση όλων των υποπροϊόντων ζωικής προέλευσης (μαλλί, δέρμα, αίμα, κοπριά, κλπ), είτε για την παρασκευή ζωοτροφών (πχ αιματάλευρα ή προϊόντα διατροφής για ζώα συντροφιάς), είτε για άλλες χρήσεις (πχ υφαντουργία, κλπ), σε συνεργασία με άλλα κράτη όπου μπορεί να υπάρξει σχετική ζήτηση
- Δημιουργία διαμετακομιστικού κέντρου προώθησης και εμπορίας των παραγόμενων προϊόντων πχ στα αεροδρόμια ή/και λιμάνια του νησιού
- Συνεργασία όλων των φορέων της Κρήτης και των επιστημονικών ιδρυμάτων για τη δημιουργία ινστιτούτου μελισσοκομίας που θα προτείνει και θα σχεδιάζει λύσεις προς όφελος των μελισσοκόμων της Κρήτης.
- Δημιουργία εργαστηρίου ανάλυσης ποιοτικών χαρακτηριστικών του Κρητικού μελιού.
- Υποδομές για την Ορθολογική διαχείριση υδατικών πόρων

Σε θέματα που αφορούν: Τους Βοσκοτόπους

Άμεσες

- Ορθολογική διαχείριση βοσκότοπων. Πρέπει να ληφθούν μέτρα για το πρόβλημα της υπερβόσκησης.
 - Η σωστή εφαρμογή ενός προγράμματος εκτατικοποίησης μπορεί να δώσει δίκαιη λύση και να εξασφαλίσει το εισόδημα του παραγωγού.
 - Εναλλακτική: αποδέσμευση επιδοτήσεων από ζωικό κεφάλαιο.
 - Τα συστήματα βόσκησης, που θα εφαρμοστούν πρέπει να εξειδικευτούν αν δήμο ή περιοχή δήμου και μπορεί να είναι:
- Συνεχές σύστημα
 - Σύστημα αναστολής της βόσκησης
 - Σύστημα περιτροπικής βόσκησης
 - (i) αυξάνει την παραγωγή κατά 10-20% λόγω αναπαύσεως των φυτών,

- (ii) παρέχει ομοιόμορφη βόσκηση και μετά αναβλάστηση,
- (iii) συμβάλλει στη διατήρηση της επιθυμητής συνθέσεως των Αγρωστωδών και των ψυχανθών

- Σύστημα αναστολής και περιφοράς της βόσκησης

Η επιλογή του καταλληλότερου συστήματος θα γίνεται ανάλογα με τους στόχους που θέλουμε να επιτύχουμε. Γι' αυτό πρέπει να γίνει με πολύ προσοχή, σε κάθε περιοχή χωριστά, ώστε να επιτευχθούν τα επιθυμητά αποτελέσματα με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

- Καθορισμός κτηνοτροφικών ζωνών
- Διερεύνηση του βαθμού βοσκοφόρτωσης που αντέχει η κάθε περιοχή, Αξιοποίηση των υφιστάμενων μελετών και επέκταση στους υπόλοιπους Δήμους, ούτως ώστε να υπάρχει αρμονική συμβίωση των ζώων και του περιβάλλοντος κι εφόσον προκύψει ανάγκη, μείωση του αριθμού των εκτρεφόμενων ζώων στο νησί.

Μεσοπρόθεσμες

- Αειφορική Διαχείριση βοσκότοπων
- Αξιοποίηση κτηνοτροφικών και άλλων φυτών, όπως πχ της χαρουπιάς, του λούπινου, κλπ για την παραγωγή ζωοτροφών κι εξασφάλιση επάρκειας αυτών
- Πρέπει να φυτευτούν μελισσοκομικά φυτά.
- Πρέπει να εκμεταλλευτούμε τη νέα ΚΑΠ, οι στόχοι μας να έχουν αναπτυξιακό χαρακτήρα με δυνατότητα αειφορίας

Μακροπρόθεσμες

- Καταγραφή υπαρχόντων βοσκοτόπων και βελτίωσή τους με φυτεύσεις για τη διατήρηση του περιβάλλοντος και την εξασφάλιση επάρκειας ζωοτροφών
- Μετατροπή ορισμένων περιοχών σε Προορισμούς
- Αυξημένη προστασία των δασών(π.χσελάκανο,σύμη,κρούστα,βορίζιακ.α) ιδιαίτερα κατά την θερινή περίοδο.
- Φύτευση μελισσοκομικών φυτών σε αναξιοποίητες κρατικές εκτάσεις που θα μπορούσαν να ευδοκιμήσουν στο έδαφος της Κρήτης.

- *Έργα βελτίωσης της βλάστησης*

Σπορά - Φυτεύσεις: Το σημαντικότερο μέτρο που πρέπει να ληφθεί είναι η μείωση της πίεσης της βοσκής. Σε εκτάσεις που έχουν ερημώσει αρκεί μόνο η απομάκρυνση της βόσκησης για τουλάχιστον ένα χρόνο. Έτσι, θα δοθεί η δυνατότητα ενεργοποίησης ειδών που υπάρχουν στην «τράπεζα» σπόρων του εδάφους.

Λίπανση: αποτελεί μία από τις σημαντικότερες βελτιωτικές παρεμβάσεις στους φυσικούς βοσκότοπους.

Κοπή: εφαρμογή άλλων μέσων (εκτός της φωτιάς), όπως κοπή με μηχανικά μέσα σε συνδυασμό με λίπανση με άζωτο και φώσφορο σε προβληματικές εκτάσεις.

Βιολογικά μέσα: Γενικά μέτρα που είναι απαραίτητα για την ορθολογική διαχείριση των βοσκοτόπων.

Περιφράξεις: Οι περιφράξεις αποτελούν προϋπόθεση για την ορθολογική διαχείριση των βοσκοτόπων.

Φυσικοί φράχτες: προτείνεται η διατήρηση και βελτίωση των υπαρχόντων και η δημιουργία νέων. Οι φυτοφράχτες πρέπει να είναι πυκνοί και κατά προτίμηση δίπλα σε πρηνή, ξερολιθιές και ακαλλιέργητα κρᾶσπεδα χωραφιών.

- **Έργα ποτίσματος των ζώων**
- **Ενημέρωση των κτηνοτρόφων** Θα πρέπει να γίνει υπό μορφή σεμιναρίων ενημέρωση στους κτηνοτρόφους για τις θετικές επιπτώσεις που θα έχουν όλα τα μέτρα που προτείνονται, τόσο σε αυτούς και τα ζώα τους, όσο και στους βοσκότοπους τους αλλά και στο περιβάλλον - Οικοσύστημα γενικότερα.
- **Επίλυση του ιδιοκτησιακού** προβλήματος, οριοθέτηση των βοσκοτόπων, κτηματογράφηση, διευθέτηση των δημοσίων εκτάσεων.
- **Εφαρμογή διαχειριστικών σχεδίων** και διαχείριση βοσκοτόπων με βάση την βοσκοϊκανότητα.
- **Καθορισμός ζωνών απαγόρευσης βοσκής** σε απειλούμενα από κατάρρευση οικοσυστήματα.
- **Πρωώθηση των προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης** Σε όλες τις βαθμίδες της παιδείας. Αξιοποίηση των μέσων μαζικής ενημέρωσης για περιβαλλοντική παιδεία.

- **Καλλιέργεια κτηνοτροφικών φυτών για την αιγοπροβατοτροφία** Η καλλιέργεια κτηνοτροφικών φυτών δίδει σημαντικές ποσότητες βοσκήσιμης ύλης στην αιγοπροβατοτροφία με την παραγωγή σανών και μέσω αυτής της διαδικασίας, προστασία στους βοσκότοπους.

Σε θέματα που αφορούν: Το περιβάλλον

Άμεσες

- Πρέπει να υπάρξει άμεσα σχέδιο ΣΧΟΑΠ σε κάθε δήμο για να ξεκαθαριστεί που γίνεται τι χωρίς να τσακώνεται ο ένας με τον άλλο και να συμβαίνουν όλα όσα συμβαίνουν σήμερα
- Πρέπει να προωθηθεί η δημιουργία μονάδων παραγωγής βιοαερίου και αξιοποίηση για ηλεκτρική ενέργεια οι οποίες θα επεξεργάζονται και θα αξιοποιούν τα απόβλητα των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και των μεταποιητικών μονάδων **άμεσα**
- Το μεγαλύτερο αναπτυξιακό εργαλείο κάθε Περιφέρειας .Περιοχές ΝΑΤΟΥΡΑ 2000, το όνομα τους, δυστυχώς, δεν δίνει να καταλάβουν οι πολίτες και οι φορείς την πραγματική διάσταση αυτού του εργαλείου. Κανονικά έπρεπε να ονομάζεται ΖΩΗ γιατί ο πραγματικός στόχος του θεσμού είναι η βελτίωση της ποιότητας ζωής του τοπικού κατοίκου με εργαλείο το περιβάλλον και τον πολιτισμό και με μέθοδο την γνώση, την συνεργασία, την διαφάνεια και την συμμετοχή να το επιτύχει. Είναι θεσμικά κατοχυρωμένα από όλες τις πλευρές, οικονομικά, νομοθετικά. Ο πλούτος των ΝΑΤΟΥΡΑ μέγιστος (ενεργεία, νερό, διατροφικά προϊόντα ποιότητας, τουρισμό ποιότητας, μέταλλα - ορυκτά, φυσικός πλούτος κ.λπ.) και η Ε.Ε θέλει οι περιοχές αυτές να γίνουν ο οδηγός για να μάθουν οι τοπικές κοινωνίες να διαχειρίζονται τον πλούτο τους, παράδειγμα προς μίμηση.
- Για να γίνει αυτό και να υπάρχει η απευθείας επαφή μεταξύ τοπικής κοινωνίας και Ε.Ε. πρέπει να δημιουργηθεί ο Φορέας Διαχείρισης (Φ.Δ.) στον οποίο θα συμμετέχουν ΟΤΑ, περιφέρεια, πανεπιστήμια, ειδικοί επιστήμονες, οι παραγωγικοί φορείς (συναιτεριστικά παρουσιαζόμενοι) ΜΚΟ και περιβαλλοντικοί σύλλογοι. Ο Φ.Δ. έχει σαν καθήκον να καταγράψει όλο τον πλούτο της περιοχής να τον αναλύσει και να εκφράσει ένα Διαχειριστικό Σχέδιο (ανανεώνεται ανά πενταετία) το οποίο μετά την έγκριση του από εθνικούς τοπικούς φορείς και την Ε.Ε. δίνει το δικαίωμα στην κοινωνία αυτή να κτίσει την κοινωνία της ανεξάρτητα από κεντρικές επιλογές και να διαλέξει τον δρόμο της.

Μεσοπρόθεσμες

- Η Κρήτη πρέπει να μετατραπεί σε πράσινο νησί σε όλους τους τομείς. Ολοκληρωμένη βιολογική διαχείριση και brand name.
- Πρέπει να εκμεταλλευτούμε τη νέα ΚΑΠ, οι στόχοι μας να έχουν αναπτυξιακό χαρακτήρα με δυνατότητα αειφορίας

Μακροπρόθεσμες

- Δημιουργία περιβαλλοντικών προορισμών. Οι τοπικές κοινωνίες - περιφέρειες διαλέγουν τον δρόμο τους με χωροταξία, σχεδιασμό και συμμετοχή.

Σε θέματα που αφορούν: Τη σύνδεση με τη φυτική παραγωγή και τη συνδυασμένη και αειφόρο διαχείριση όλων των παραπάνω

Άμεσες

- Άμεσα να αναπτυχθεί η ημιοιοκοσιτη και η οικόσιτη εκτροφή και η συμπλήρωση του εισοδήματος και η αξιοποίηση των ελαιώνων και όλων των δράσεων της φυτικής παραγωγής.
- Σύνδεση ζωικής με φυτική παραγωγή για μείωση κόστους παραγωγής

Μεσοπρόθεσμες

- Να εκμεταλλευτούμε το 70% που είναι δενδρώδεις καλλιέργειες με σπορά κτηνοτροφικών φυτών σε ελαιώνες. (Να βγάλουμε σανό και να κανομε οικονομία στα λιπάσματα).
- Τα φυτικά υποπροϊόντα να χρησιμοποιηθούν σαν ζωοτροφές (φύλλο ελιάς και στράφυλο κά)
- Αξιοποίηση των ορεινών όγκων με χωροταξικό σχεδιασμό χρήσεων γης , με εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης από τους Δήμους και με φορείς διαχείρισης στους οποίους θα συμμετέχουν οι τοπικές κοινωνίες.
- Να προχωρήσουμε σε πολυλειτουργικότητα.
- Προώθηση της Διδακτική φάρμα, να ανοίξει μια σε κάθε νομό..Ευρύτερες κτηνοτροφικές ζώνες να γίνουν, επί τόπου μικρά παραδοσιακά τυροκομεία, επισκέψιμος χώρος, καταλύματα για διαμονή, εστίαση και εκπαίδευση για τον τρόπο παραγωγής των προϊόντων.
- Πρέπει να εκμεταλλευτούμε τη νέα ΚΑΠ, οι στόχοι μας να έχουν αναπτυξιακό χαρακτήρα με δυνατότητα αειφορίας

Μακροπρόθεσμες

- Η σχέση Ζωικής με φυτική παραγωγή είναι ανάποδη (70-30) και προβληματική, τόσο από τη πλευρά των κτηνοτρόφων όσο και από των αγροτών (εκατέρωθεν παράπονα). Πρέπει να υπάρξει συνεργασία, συνεκμετάλλευση ζωτικού χώρου που έχουν και οι 2 τομείς. Αντιστροφή κλίματος
- Υποστήριξη ενός βιώσιμου μοντέλου εκτατικής κτηνοτροφίας με στόχο τη μερική αυτάρκεια σε ζωοτροφές, προστασία του περιβάλλοντος, παραγωγικά βοσκοτόπια σε χόρτο, αειφορία.
- Ανάπτυξη και προώθηση συστημάτων παραγωγής , που μας δίνει η νέα ΚΑΠ και οδηγεί προς προϊόντα ποιότητας/προστασία περιβάλλοντος. Από το 2015 θα δίνονται ενισχύσεις με περιβαλλοντικά κριτήρια (πχ διατήρηση τοπίου). Πρέπει να πάμε σε οικολογική, φυσική παραγωγή προϊόντων (συγκριτικό πλεονέκτημα).
- Δημιουργία, εφόσον είναι εφικτό, κτηνοτροφικών πάρκων, όπου τα ζώα θα μπορούν να βόσκουν, υπό ελεγχόμενες, όμως, συνθήκες για την προστασία του περιβάλλοντος
- Δημιουργία μελισσοκομικών πάρκων, όπου οι μελισσοκόμοι θα μπορούν να τοποθετούν τα μελισσοσμήνη τους, χωρίς τον κίνδυνο παρενόχλησης τουριστών
- Καλλιέργεια αρωματικών ή/και κτηνοτροφικών φυτών για τη μελισσοκομία και την παραγωγή αιθερίων ελαίων
- Προώθηση της παραγωγής ζωοτροφών (κτηνοτροφικών φυτών) στην Κρήτη
- Η αλληλεξάρτηση της παραδοσιακής μελισσοκομίας με το περιβάλλον είναι ιδιαίτερα σημαντική και η ισορροπία αυτής της σχέσης πρέπει να διαφυλαχθεί και να διατηρηθεί μελλοντικά προς όφελος όλων.

Σε θέματα που αφορούν: Τη διαχείριση των εκμεταλλεύσεων

Άμεσες

- Απλοποίηση, στον βαθμό που αυτό είναι εφικτό, του συστήματος ελέγχου των παραγωγών. Σήμερα σπαταλούν το χρόνο για να δικαιολογούν τις επιδοτήσεις και όχι για παραγωγή.
- Καθιέρωση μεθόδων συστημάτων μεταφοράς τεχνογνωσίας και τεχνικής στήριξης για προληπτική ορθολογική διαχείριση των εκμεταλλεύσεων.
- Πραγματοποίηση επισκέψεων σε εκμεταλλεύσεις που λειτουργούν ορθολογικά και είναι βιώσιμες. Προκειμένου να αρχίσουν να πιστεύουν στις δυνατότητες καινοστη δυναμική του κλάδου.
- Αξιοποίηση, στον βαθμό που αυτό είναι εφικτό, υποπροϊόντων ελαιουργείων ή άλλων υποπροϊόντων φυτικής προέλευσης για τη διατροφή των ζώων

Μεσοπρόθεσμες

- Προώθηση της δημιουργίας των κατάλληλων υποδομών εκσυγχρονισμού των εκμεταλλεύσεων.
- Καθιέρωση εκδηλώσεων με ανταλλαγή απόψεων, εμπειριών, και διάχυση τεχνογνωσίας σε θέματα εκτροφής των ζώων και βράβευση εκτροφέων, ζώων προϊόντων. Εμπλοκή των δήμων.
- Δημιουργία και καθιέρωση Παγκρήτιου Συνεδρίου Μελισσοκομίας.
- Να εμπλουτιστεί και να προστατευτεί η μελισσοκομική χλωρίδα καθώς και να διαφυλαχτεί το δικαίωμα πρόσβασης του μελισσοκόμου στα δάση και τις μελισσότοπους.

Μακροπρόθεσμες

- Ανάπτυξη και διάχυση συστημάτων διαχείρισης των ζώων για παραγωγή προϊόντων που θα είναι σύμφωνα με τις απαιτήσεις της αγοράς, της κοινωνίας και θα σέβονται το περιβάλλον και θα έχουν ελάχιστες επιπτώσεις στην κλιματική αλλαγή.
- Σύνδεση των Ερευνητικών Ιδρυμάτων και των Πανεπιστημίων με τις εκμεταλλεύσεις για μεταφορά τεχνογνωσίας και προσαρμογή στις ανάγκες.
- Καθιέρωση δράσεων για Σύνδεση της μεταποίησης με την παραγωγική διαδικασία στη ζωική παραγωγή.
- Αξιοποίηση, εφόσον είναι εφικτό, προϊόντων της θάλασσας, όπως τα φύκη, για την παρασκευή ζωοτροφών ή βιολιπάσματος

Σε θέματα που αφορούν: Τη διαχείριση και την μεταποίηση των προϊόντων

Άμεσες

- Απαιτείται η προώθηση της δημιουργίας υποδομών μεταποίησης που είναι εγκληματικά ελλειμματική.
- Διευκόλυνση στην αδειδότηση των μεταποιητικών μονάδων αλλά με ταυτόχρονη προστασία του περιβάλλοντος.
- Τα Σφαγεία πρέπει να εξελιχθούν και να γίνουν δημοπρατήρια κρέατος. Συνολική διαχείριση προϊόντος και υποπροϊόντος
- Πρέπει να εφαρμοστεί η νομοθεσία για τα μελισσοκομικά εργαστήρια για να καταχωρηθούν στο τοπικό μητρώο.
- Προώθηση της δημιουργίας περιφερειακών διεπαγγελματικών οργανώσεων για τα προϊόντα της ζωικής παραγωγής.

Μεσοπρόθεσμες

- Πρέπει να εκμεταλλευτούμε τη νέα ΚΑΠ, για την δημιουργία μεταποιητικών μονάδων και τυποποιητηρίων των τοπικών κτηνοτροφικών προϊόντων.
- Απαραίτητη η προώθηση της τυποποίησης του κρέατος.
- Έμφαση στη δημιουργία υποδομών για στη συσκευασία τη σήμανση και τη διαφήμιση.
- Πρέπει να αξιοποιούνται τα υποπροϊόντα σφαγής, αντί να πληρώνουμε πρόστιμα. Χρειάζονται σφαγιοτεχνικές υποδομές

Μακροπρόθεσμες

- Έρευνα αγοράς για τις τάσεις του καταναλωτή ντόπιου και ξένου και ενημέρωση της τοπικής μεταποίησης για έγκαιρη προσαρμογή.

Σε θέματα που αφορούν: Την προώθηση, κεντρικά, των προϊόντων με την δημιουργία Brand Name

Άμεσες

- Οργανωμένη και συστηματική προβολή, με ολοκληρωμένα προγράμματα βασισμένα στη δημιουργία μιας ισχυρής εικόνας για τα κρητικά προϊόντα.
- Πρέπει να προωθηθεί άμεσα η κατοχύρωση των προϊόντων ως ΠΟΠ, ΠΕΓΕΠ σε γάλα και Κρέας (να φτιαχτούν και να κατατεθούν μελέτες για κατοχύρωση κι άλλων γαλακτοκομικών (τυροζούλι, ανθότυρος, ξινόχοντρος κλπ) φέτα με άλλο όνομα πχ σφήνα.απάκι συγλινο ,ξυδάτο λουκάνικο)
- Υπό τη σκέπη της Περιφέρειας να διοργανώνεται Παγκρήτια έκθεση αγροτικών προϊόντων.
- Πρέπει να βρούμε αγορά- αγορές για να πουλούνται τα προϊόντα μας σε αξιοπρεπή τιμή

Μεσοπρόθεσμες

- Προώθηση των ζωικών προϊόντων κατ'αρχήν στους Έλληνες και δευτερευόντως στους ξένους, οι οποίοι μπορεί να μην είναι τόσο εξοικειωμένοι με τις δικές μας γεύσεις .
- Προβολή, μετά από παραγωγή Προϊόντων λίγων ή μηδενικών χιλιομέτρων και ελάχιστο περιβαλλοντικό αποτύπωμα.
- Πρέπει να αναδεικνύεται η ιστορία κάθε παραδοσιακού προϊόντος και να προβάλλεται στον καταναλωτή.
- Ήδη υπάρχουν μελέτες και εργασίες που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να καταδείξουν τις ιδιαιτερότητες των κρητικών τύπων μελιού (θυμάρι, πευκοθύμαρο) και να κατοχυρώσουν την ταυτότητα τους στην ελληνική και διεθνή αγορά και να στηρίξουν μια αίτηση για Π.Ο.Π ή Π.Γ.Ε στο Κρητικό μέλι
- Το Κρητικό μέλι πρέπει να αποκτήσει την δική του ταυτότητα για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της νοθείας.

Μακροπρόθεσμες

- Σχεδιασμός για το τι θέλουμε να είναι η Κρήτη σε 10 χρόνια και πως θα το κάνουμε. Ποια προϊόντα θέλουμε να μείνουν και που και ποια να αντικατασταθούν και με τι.
- Η περιφέρεια Κρήτης με τις υπηρεσίες της και την συνεργασία των μελισσοκομικών συλλόγων της Κρήτης να αναλάβει την διαφήμιση και προώθηση του κρητικού μελιού με δικό της BRANDNAME εξασφαλίζοντας extra εισόδημα στους μελισσοκόμους της Κρήτης που θα ήθελαν να συνεργαστούν.
- Διοργάνωση παρουσιάσεων των αγροτικών προϊόντων συμπεριλαμβανομένου και του κρητικού μελιού και των λοιπών προϊόντων της κυψέλης εκτός Ελλάδας π.χ στις Βρυξέλλες υπό την αιγίδα της περιφέρειας για την προώθηση των κρητικών προϊόντων στο εξωτερικό.

Σε θέματα που αφορούν: Την εφαρμογή της νομοθεσίας με έλεγχο από το χωράφι μέχρι το τραπέζι

Άμεσες

- Πρέπει να αντιμετωπίζεται το πρόβλημα με τις παράνομες εισαγωγές και ελληνοποιήσεις.
- Πρέπει να επιβληθεί η ιχνηλασιμότητα και η προστασία από την παγκοσμιοποίηση με ουσιαστικούς Ελέγχους
- Πρέπει να γίνει ηλεκτρονική σήμανση για να υπάρξει πλήρης ταυτοποίηση, ιχνηλασιμότητα
- Δημιουργία σήματος - λογότυπου, με το οποίο θα πιστοποιείται η ταυτότητα - προέλευση ενός ζωικού προϊόντος όταν αυτό χρησιμοποιείται σε σύνθετα προϊόντα πχ τυρί σε τυρόπιτες, κλπ για αποφυγή χρήσης της ονομασίας από επιτήδιους και προστασία της εγχώριας παραγωγής
- Να υποχρεώνονται οι επιχειρήσεις που τυποποιούν μέλια να αναγράφουν στις συσκευασίες τον τόπο προέλευσης του μελιού και τον παραγωγό ελαχιστοποιώντας έτσι τις πιθανότητες εξαπάτησης του καταναλωτή

Μεσοπρόθεσμες

- Εφαρμογή κανόνων HACCP από τον στάβλο μέχρι και την κατανάλωση και όχι μόνο στη μεταποίηση των ζωικών προϊόντων
- Επιτάχυνση των αδειοδοτήσεων των μεταποιητικών μονάδων και αποκλεισμός των μην νόμιμων.

Σε θέματα που αφορούν: Την ενημέρωση των καταναλωτών. Μέσα και έξω από την Κρήτη και τη σύνδεση της Ζωικής παραγωγής με τον τουρισμό.

Άμεσες

- Δημιουργία περιπτέρων στις πύλες εισόδου από την περιφέρεια για τα προϊόντα
- Δημιουργία από τους κτηνοτροφικούς Δήμους εκθετηρίων και σημείων προβολής των προϊόντων του Δήμου τους.
- Σύνδεση και ανάδειξη των ηθών και εθίμων με την ζωική παραγωγή και να αναδειχτεί όχι το παραμύθι που πουλούν οι ξένοι αλλά η αλήθεια (άμεσα)
- Προώθηση της χρήσης των τοπικών ζωικών προϊόντων στα τοπικά εστιατόρια πχ χρήση της γραβιέρας Κρήτης στην πίτσα, στις μακαρονάδες, κλπ, με ταυτόχρονη αναφορά του ιδιαίτερου αυτού συστατικού στο μενού
- Πρέπει να ενεργοποιηθεί το Κρητικό σύμφωνο Ποιότητας και Ο CRETA CERT.

Μεσοπρόθεσμες

- Πρέπει να οργανωθεί η παρουσία των προϊόντων και η καταξίωση τους στην συνείδηση των ντόπιων καταναλωτών των επισκεπτών και χωρών στόχοι που πρέπει να επιλεγούν.
- Πρέπει να βρεθούν κίνητρα για τους ξενοδόχους και τα καταστήματα μαζικής εστίασης.
- Δημιουργία μονάδων οικοτουρισμού για διατήρηση εκμεταλλεύσεων σε ορεινές και μειονεκτικές περιοχές, σε συνδυασμό με προώθηση τουριστικών δραστηριοτήτων γευσιγνωσίας

Μακροπρόθεσμες

- Ενίσχυση των σχέσεων του αγροτικού χώρου με τα αστικά κέντρα και τις ανεπτυγμένες τουριστικές περιοχές.
- Άμβλυνση των ανισοτήτων σε επίπεδο Δήμων της περιφέρειας
- Καταγραφή (που ισοδυναμεί με διάσωση ανάδειξη) όλου του πλούτου της Κρήτης και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του κάθε ενός (Χλωρίδα , πανίδα ανά είδος ,κατηγορία και γεωγραφική κάλυψη, Αρχαιολογικά, βυζαντινά μνημεία ανά είδος και κατηγορία και τοποθεσία., Ποτάμια, ρυάκια, πηγές (ιαματικές), φαράγγια, οροπέδια, σπήλαια, δάση, γεωλογικά πετρώματα, μονοπάτια (παλιά και νέα), Διατροφικές ειδικότητες και εορτές - πανηγύρια)
- Αξιοποίηση Όλων των φορέων (πολιτιστικοί και περιβαλλοντικοί σύλλογοι Κρήτης κά) για να δημιουργήσουμε το δίκτυο διάχυσης γνώσης και πληροφορίας έτσι ώστε να προωθούνται τα τοπικά προϊόντα και υπηρεσίες πολιτισμός κλπ)

Προβλήματα - προτάσεις τομέα αλιείας.

Τα σημαντικότερα προβλήματα του Τομέα της Αλιείας, συνοψίζονται παρακάτω:

A) Νομοθεσία:

1) Άδειες αλιείας.

Αναθεώρηση του Π.Δ.666/66.

Το γεγονός ότι η χορήγηση επαγγελματικών αδειών αλιείας σε σκάφη στηρίζεται στο Β.Δ. 666/66 είναι ένα πρόβλημα . Χρειάζεται αναθεώρηση με βάση και τις σημερινές συνθήκες. Είναι ένα θέμα το οποίο η πολιτεία θα πρέπει να το προχωρήσει και να ξεκαθαρίσει ποιοι θα είναι οι επαγγελματίες αλιείς. Θα συνεχίσουν οι αγρότες και οι περιστασιακά εργαζόμενοι σε άλλες εργασίες να μπορούν να είναι επαγγελματίες; Τι θα γίνει με τα μικρά νησιά που θέλουμε να μην εγκαταλειφθούν; Θα υπάρχει ειδική μεταχείριση για τους κατοίκους αυτούς να μπορούν να είναι επαγγελματίες αλιείς και παράλληλα να κάνουν κάποια άλλη εργασία;

Το θέμα αυτό αφορά βέβαια όλη την ελληνική επικράτεια, δεδομένου ότι οι άδειες αυτές δεν είναι τοπικού χαρακτήρα.

2) Μέθοδοι αλιείας.

Εκσυγχρονισμός αλιευτικής νομοθεσίας.

Προκειμένου να προστατευτούν τα αλιευτικά αποθέματα, τα οποία υπεραλιεύονται, θα πρέπει να εκσυγχρονιστεί η αλιευτική νομοθεσία (μέγεθος ανοίγματος των δικτύων, μέγεθος και αριθμός αγκιστριών κ.λ.π.).

3) Αλιευτικός Τουρισμός.

Νομοθετικό πλαίσιο που θα επιτρέπει στους επαγγελματίες αλιείς να ασχολούνται με τον αλιευτικό τουρισμό.

Ο αλιευτικός τουρισμός δίνει την δυνατότητα σε πλοιοκτήτες επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών, να ασχολούνται με τον αλιευτικό τουρισμό, αποκτώντας ένα συμπληρωματικό εισόδημα, απαραίτητο για τους ίδιους, που θα βοηθήσει στην βιωσιμότητα των αλιευτικών τους επιχειρήσεων. Η δραστηριότητα αυτή αν και εφαρμόζεται σε άλλες χώρες π.χ. στην γειτονική Ιταλία, δεν εφαρμόζεται ακόμα στην χώρα μας, επειδή απαιτείται αλλαγή της αλιευτικής νομοθεσίας. Ο καθορισμός νομοθετικού πλαισίου που θα διέπει τον αλιευτικό τουρισμό μαζί με την σχετική προσαρμογή της αλιευτικής νομοθεσίας, είναι ζητούμενα, για την έναρξη αυτής της δραστηριότητας και στην χώρα μας.

4) Έλεγχος αλιευμάτων.

Έκδοση κανονισμού λειτουργίας αλιευτικών κλιμακίων.

Θα πρέπει να εκδοθεί ο Κανονισμός λειτουργίας των αλιευτικών κλιμακίων ελέγχου νωπών αλιευτικών προϊόντων, σύμφωνα με τον Νόμο 2538/97, όπως αυτός τροποποιήθηκε με τον Ν. 2945/2001. Τα αλιευτικά κλιμάκια δεν μπορούν να λειτουργήσουν και ουσιαστικά ο Νόμος έχει καταστεί ανενεργός. Οι έλεγχοι που γίνονται σήμερα από τα Λιμεναρχεία και την Δ/νση Εμπορίου, χωρίς την παρουσία Ιχθυολόγων και με δεδομένη την έλλειψη του απαιτούμενου προσωπικού στις παραπάνω υπηρεσίες, είναι ανεπαρκείς , με αποτέλεσμα συχνά στην αγορά να διακινούνται υπομεγέθη αλιεύματα.

5) Αποζημίωση των αλιέων για καταστροφές.

Νομοθετική ρύθμιση για την αποζημίωση αλιέων για καταστροφές.

Αποζημίωση των αλιέων για ζημιές που παθαίνουν τα σκάφη και ο εξοπλισμός τους, χωρίς υπαιτιότητα τους, από ασυνήθη θαλασσοταραχή ή από διάφορα προστατευόμενα είδη (δελφίνια, φώκιες κλπ).

Είναι ο μοναδικός κλάδος του πρωτογενή τομέα, που δεν αποζημιώνεται από πουθενά και θα πρέπει το αρμόδιο Υπουργείο Θαλασσίων Υποθέσεων Νήσων & Αλιείας, να κάνει ενέργειες για την λύση του σοβαρού αυτού προβλήματος.

6) Τροποποίηση του Π.Δ. 261/91 όσον αφορά την ιπποδύναμη των μηχανών των αλιευτικών σκαφών.

Μία από τις βασικές αρχές της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) είναι η διατήρηση των αλιευτικών αποθεμάτων προς όφελος των μελλοντικών γενεών. Η ΚΑΠ αναμορφώθηκε από 1/3/2003 με τον ΚΑΝ (ΕΚ) 2371/2002 και ισχύει για μία δεκαετία. Σύμφωνα με τον κανονισμό ο κοινοτικός στόλος θα πρέπει να μειωθεί προκειμένου να ευθυγραμμισθεί με τους διαθέσιμους πόρους και θα πρέπει να θεσπιστούν ειδικά μέτρα προκειμένου να επιτευχθεί ο στόχος αυτός, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού επιπέδων αναφοράς για την αλιευτική ικανότητα του στόλου, των οποίων δεν επιτρέπεται η υπέρβαση καθώς και ενός ειδικού μέσου για την προώθηση της διάλυσης των αλιευτικών σκαφών και εθνικών καθεστώτων εισόδου/εξόδου από τον στόλο.

Ένα από τα μέτρα για να διατηρηθούν τα ιχθυαποθέματα είναι ο περιορισμός της αλιευτικής προσπάθειας και επομένως η δυναμικότητα του στόλου μας.

Η αυστηρή τήρηση των όρων του Π.Δ. 261/91 απορρέει από τις υποχρεώσεις που έχει η χώρα μας να μην αυξήσει την δυναμικότητα του στόλου της (χωρητικότητα σκαφών και ιπποδύναμη μηχανής) λόγω της ΚΑΠ. Σε διαφορετική περίπτωση η χώρα μας κινδυνεύει να υποστεί κυρώσεις. Ωστόσο πιστεύουμε ότι η δέσμευση της ιπποδύναμης των μηχανών των αλιευτικών σκαφών, σχετίζεται όχι μόνο με την δυναμικότητα αλλά και με την ασφάλεια του σκάφους και προτείνουμε την απελευθέρωση της, λόγω της βαρύνουσας σημασίας της τελευταίας.

Β) Υποδομές:

1) Αλιευτικά καταφύγια.

Βελτίωση βασικών υποδομών αλιευτικών καταφυγίων.

Τα αλιευτικά καταφύγια στερούνται, σχεδόν στο σύνολο τους, βασικών υποδομών και εξυπηρετούν σχεδόν μόνο τον ελλιμενισμό των σκαφών. Έργα που θα βελτιώσουν τις υπηρεσίες που παρέχονται στους αλιείς όπως π.χ. Βελτίωση των συνθηκών εκφόρτωσης, υγιεινής και αποθήκευσης, προμήθειας καυσίμων, πάγου, νερού και ηλεκτρικής ενέργειας, συντήρησης των αλιευτικών σκαφών και επισκευής του εξοπλισμού των μπορούν να ενταχθούν στο μέτρο 3.3. του ΕΠΑΛ 2007-2013. Σχετικές προτάσεις μπορούν να υποβληθούν από τους φορείς διαχείρισης των αλιευτικών καταφυγίων (Οργανισμός Λιμένα Ηρακλείου και Δημοτικά Λιμενικά Ταμεία).

2) Εμπορία αλιευτικών προϊόντων.

Ίδρυση ιχθυοσκαλών ή ιχθυαγορών για χονδρική πώληση νωπών αλιευμάτων.

Η μόνη ιχθυόσκαλα που λειτουργεί στην Κρήτη, είναι στην Σούδα Χανίων, απ' όπου διακινούνται τα αλιεύματα που προορίζονται για χονδρική πώληση, μετά τον απαραίτητο Κτηνιατρικό έλεγχο. Προβλήματα ωστόσο δημιουργούνται με την υποχρέωση διακίνησης των

αλιευμάτων μέσω ιχθυόσκαλας, από απομακρυσμένες περιοχές και για μικρές ποσότητες (Παλαιόχωρα, Σφακιά κ.λ.π.)

Όσον αφορά το Ηράκλειο, η χονδρική πώληση των νωπών αλιευμάτων, γίνεται στο κέντρο της πόλης κάτω από απαράδεκτες συνθήκες με πολλά προβλήματα όπως κυκλοφοριακό, διατάραξη κοινής ησυχίας, περιβαλλοντικά προβλήματα. Η υπηρεσία σε συνεργασία με τον Ο.Λ.Η. προωθούσε την δημιουργία Ιχθυόσκαλας στην Λιμενική ζώνη που θα έδινε λύση στο πρόβλημα της διακίνησης των αλιευμάτων και του υγειονομικού ελέγχου αυτών.

Μέχρι σήμερα δεν έχει προχωρήσει μια τέτοια διαδικασία και δεν φαίνεται από πλευράς ΟΛΗ να υπάρχει στους άμεσους στόχους του η δημιουργία Ιχθυόσκαλας.

Ο Δήμος Ηρακλείου θέλοντας να βοηθήσει στο παραπάνω πρόβλημα, πρότεινε την ίδρυση Ιχθυαγοράς χονδρικής πώλησης αλιευμάτων στη θέση «Μαύρος Σπήλιος» περιοχή Νέας Λαχαναγοράς (εκτός λιμενικής ζώνης), την οποία είχε εγκρίνει το Δ.Σ. Ωστόσο η πρόταση αυτή δεν προχώρησε. Σε σχετική αλληλογραφία της υπηρεσίας μας με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπ.Α.Αν.κ' Τροφίμων προκειμένου να εξεταστεί η δυνατότητα χρηματοδότησης ιχθυαγοράς χονδρικής πώλησης στο Ηράκλειο, αυτή φαίνεται να υπάρχει, όσον αφορά το μέτρο 3.3 του Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013, μόνο για εντός της ζώνης λιμένα προτάσεις.

Στους Νομούς Λασιθίου και Ρεθύμνου, δεν υπάρχουν οργανωμένοι χώροι διακίνησης νωπών αλιευμάτων.

Γ) Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αλιείας 2007-2013.

Άμεση προκήρυξη όλων των μέτρων του Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013.

Το νέο Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013, έχει ήδη καθυστερήσει να ενεργοποιηθεί και τα μέτρα για τα οποία υπάρχει πρόσκληση υποβολής προτάσεων, είναι τα παρακάτω:

(πηγή: www.alieia.gr, ενημέρωση 20-5-2011)

ΜΕ ΤΡ Ο	ΠΡ ΟΣ ΚΛ ΗΣ Η	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ	ΠΡΟΫΠΟΛΟ ΓΙΣΜΟΣ	ΥΠΟΛΟΙΠΟ	ΕΝΑΡΞΗ	ΛΗΞΗ
1. 1	1 ^Η	Μόνιμη παύση αλιευτικών δραστηριοτήτων	50.267.000,00 ευρώ		1/3/2011	31/7/2011
2. 2	1 ^Η	Αλιεία εσωτερικών υδάτων			8/3/2010	-
3. 2	2 ^Η	Προστασία και ανάπτυξη υδρόβιας πανίδας & χλωρίδας	2.300.000,00 ευρώ	257.637,00 ευρώ	8/3/2010	-
3. 3	1 ^Η	Αλιευτικοί λιμένες, τόποι εκφόρτωσης καταφύγια	30.000.000,00 ευρώ	10.000.000,00 ευρώ	15/10/2008	-

Δ) Προστασία θαλάσσιου περιβάλλοντος.

Δημιουργία προστατευόμενων θαλάσσιων περιοχών.

Είναι γεγονός ότι το θαλάσσιο περιβάλλον υποβαθμίζεται συνεχώς και τα αλιεύματα μειώνονται. Καθημερινά γινόμαστε μάρτυρες παραπόνων από τους αλιείς για την δραματική μείωση των ιχθυοαποθεμάτων. Η δημιουργία προστατευόμενων περιοχών, είτε με την δημιουργία τεχνητών υφάλων, είτε με την δημιουργία θαλάσσιων πάρκων, θα βοηθήσει στην προστασία του περιβάλλοντος, στην αύξηση των ιχθυοαποθεμάτων και θα αναπτύξει τον καταδυτικό τουρισμό.

Η καθυστέρηση της ενεργοποίησης του Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013 και η απουσία χρηματοδότησης για μελέτες, είναι αρνητική για τον τομέα.

Το Ινστιτούτο Θαλάσσιας Βιολογίας & Γενετικής σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Βιολογικών Πόρων του ΕΛΚΕΘΕ, εκπόνησαν το 2008, στα πλαίσια του Ε.Π. Αλιείας, μια εμπεριστατωμένη ωκεανογραφική και ιχθυολογική μελέτη του κόλπου της Μεσσαράς.

Η πολυδιάστατη αυτή μελέτη, είχε ως στόχο την διερεύνηση της κατάστασης του θαλάσσιου οικοσυστήματος του κόλπου, με αποκλειστικό στόχο την ορθολογική διαχείριση των τοπικών αλιευτικών πόρων. Στα συμπεράσματα της, υποστηρίχθηκε με σύγχρονα επιστημονικά ωκεανογραφικά / ιχθυολογικά κριτήρια, η αναγκαιότητα ίδρυσης δύο προστατευόμενων αλιευτικών περιοχών, στο κεντρικό παράκτιο τμήμα του κόλπου. Στην συνέχεια το 2010, το ΕΛΚΕΘΕ εκπόνησε μία μελέτη με τίτλο: «Διερεύνηση τεχνικο-οικονομικών προδιαγραφών, για την δημιουργία προστατευόμενων θαλάσσιων περιοχών στον κόλπο της Μεσσαράς, με χρήση τεχνολογίας τεχνητών υφάλων - ειδική μελέτη σκοπιμότητας.» για λογαριασμό των Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων Ηρακλείου και Ρεθύμνου. Η μελέτη αυτή στηρίχθηκε στα συμπεράσματα των μελετών που προηγήθηκαν στην περιοχή του κόλπου από το 1988 μέχρι το 2008, αλλά και στην συλλογή νέων πρωτογενών ωκεανογραφικών και ιχθυολογικών δεδομένων και απαραίτητων συμπληρωματικών πληροφοριών, σχετικά με το οικοσύστημα του κόλπου. Μέσα από την επεξεργασία όλων των δεδομένων, που εντάχθηκαν στο τοπικό κοινωνικο - οικονομικό πλαίσιο και τα προβλήματα άσκησης της αλιευτικής δραστηριότητας στην περιοχή, η μελέτη κατέδειξε τελικά την σκοπιμότητα της ίδρυσης δύο προστατευόμενων περιοχών αλιείας στην περιοχή, με κατασκευή και πόντιση τεχνητών υφάλων, στον κόλπο της Μεσσαράς. Πρότείνει παράλληλα σύγχρονες τεχνικές λύσεις, ώστε να συμβάλλει στην περαιτέρω ωρίμανση και προώθηση της ένταξης του έργου στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αλιείας 2007-2013 ή σε ένα ανάλογο Περιφερειακό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα.

Ο κόλπος της Μεσσαράς αποτελεί από γεωμορφολογική άποψη, ένα μοναδικό οικοσύστημα για την νότια Κρήτη και παραδοσιακά ένα από τα κυριότερα αλιευτικά πεδία του Νότιου Αιγαίου. Σήμερα, το οικοσύστημα του κόλπου απειλείται με ολοκληρωτική κατάρρευση, αν δεν ληφθούν άμεσα διαχειριστικά μέτρα. Σύμφωνα με τα επιστημονικά συμπεράσματα του ΕΛΚΕΘΕ, τεκμηριώθηκε σε σύγκριση με παλαιότερες μελέτες, μια γενική μείωση των αλιευμάτων του κόλπου της τάξης του 30 - 40 %, που συνοδεύεται από μια ανάλογη μείωση της πρωτογενούς παραγωγικότητας του θαλάσσιου οικοσυστήματος. Οι σημαντικές αυτές αρνητικές επιπτώσεις φαίνεται να αποτελούν μια συνδυαστική συνέπεια της υπεραλίευσης που υφίσταται διαχρονικά ο κόλπος, αλλά και της μείωσης των συγκεντρώσεων των θρεπτικών συστατικών χερσογενούς προέλευσης (φερτών υλικών) που καταλήγουν στο θαλάσσιο σύστημα, εξαιτίας της παρατηρούμενης μείωσης των βροχοπτώσεων και πιθανότατα εξαιτίας τεχνικών παρεμβάσεων στα ανάντη, που παρεμποδίζουν την φυσική ροή του νερού στις λεκάνες απορροής και την τελική κατάληξη του στο θαλάσσιο αποδέκτη. Στα κύρια διαχειριστικά μέτρα που προτείνονται, είναι η ίδρυση δύο προστατευόμενων θαλάσσιων περιοχών, συνολικής έκτασης δέκα (10) περίπου τετραγωνικών χιλιομέτρων, στην παράκτια αβαθή ζώνη του κόλπου, με χρήση της τεχνολογίας των τεχνητών υφάλων. Στόχος των

μέτρων αυτών είναι η προστασία των πεδίων ανάπτυξης νεαρών ιχθύων εμπορικής σημασίας και παράλληλα η ενεργητική προστασία των παράκτιων ενδιαιτημάτων και της τοπικής βιοποικιλότητας, κυρίως από την παράνομη αλιεία με συρόμενα αλιευτικά εργαλεία.

Σύμφωνα με τον σχετικό Ευρωπαϊκό Κανονισμό 1967/2006 σχετικά με τα αναγκαία μέτρα διαχείρισης για την βιώσιμη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων στην Μεσόγειο Θάλασσα, δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στον καθορισμό Εθνικών και Κοινοτικών προστατευόμενων περιοχών αλιείας, ως κύριο μέσο επίτευξης της ανάκαμψης των ιχθυοαποθεμάτων. Ένας από τους βασικούς άξονες του νέου Ε.Π.ΑΛ. 2007-2013, αναφέρεται πράγματι στην υιοθέτηση μέτρων για την βελτίωση της κατάστασης των υπεραλιευμένων ιχθυοαποθεμάτων της χώρας μας και γενικότερα για την διατήρηση των βιολογικών πόρων, παράλληλα με την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος. Ειδικότερα τα έργα ανάπτυξης προστατευόμενων περιοχών αλιείας με χρήση τεχνολογίας τεχνητών υφάλων, εντάσσονται στο μέτρο 3.2 που αναφέρεται στην προστασία και ανάπτυξη της υδρόβιας πανίδας και χλωρίδας - τεχνητοί ύφαλοι, σχέδια και δράσεις διαχείρισης σχετικά με περιοχές NATURA 2000.

Τα επόμενα στάδια ωρίμανσης του έργου, μέχρι την τελική του ένταξη προς χρηματοδότηση, περιλαμβάνουν: α) την εκπόνηση οριστικής μελέτης λιμενικών έργων και β) την εκπόνηση της μελέτης προκαταρκτικής περιβαλλοντικής εκτίμησης (ΠΠΕ) και έγκριση περιβαλλοντικών όρων.

Άλλες υποψήφιες παράκτιες περιοχές, αναφέρονται στον ακόλουθο πίνακα:

ΠΕΡΙΟΧΕΣ	ΣΤΑΔΙΟ ΩΡΙΜΑΝΣΗΣ	ΦΟΡΕΑΣ
1. Όρμος Κισσάμου Χανίων	Υπάρχει μελέτη σκοπιμότητας	ΕΛΚΕΘΕ - ΙΘΑΒΙΓ / Ι.ΘΑΛ.
2. Ελαφονήσι Χανίων	Υπάρχει μελέτη σκοπιμότητας	ΕΛΚΕΘΕ - ΙΘΑΒΙΓ / Ι.ΘΑΛ.
3. Κόλπος Χανίων	Αιτήματα τοπικών φορέων	-
4. Κόλπος Ρεθύμνης	Αιτήματα τοπικών φορέων	-
5. Κόλπος Ηρακλείου	Υπάρχει μελέτη σκοπιμότητας	ΕΛΚΕΘΕ - ΙΘΑΒΙΓ
6. Κόλπος Μαλλίων	Αιτήματα τοπικών φορέων	-

Ε) Εκπαίδευση αλιέων.

Δημιουργία σχολής αλιείας στην Κρήτη.

Σήμερα δεν υπάρχει καμία εκπαίδευση όσων ασχολούνται ή πρόκειται να ασχοληθούν με την αλιεία. Από προφορική ενημέρωση που έχουμε από το Υπ.Α.Αν.κ' Τροφίμων η Ε.Ε. έχει χρηματοδοτήσει την ΠΑΣΕΓΕΣ και τον Οργανισμό ΟΓΕΕΚΑ-ΔΗΜΗΤΡΑ και έχουν γίνει κτιριακές εγκαταστάσεις σε Φθιώτιδα, Μαγνησία και Θεσσαλονίκη προκειμένου να στεγαστούν και να λειτουργήσουν σχολές αλιείας. Η ύπαρξη στην Κρήτη του ΕΛΚΕΘΕ θα μπορούσε να στηρίξει σχολή αλιείας στην Κρήτη.

Ζ) Υπηρεσίες σχετικές με τον τομέα αλιείας.

1) Δημιουργία ανεξάρτητης Δ/νσης Αλιείας σε επίπεδο Περιφέρειας Κρήτης, στην οποία θα υπάγονται τα Τμήματα Αλιείας των Περιφερειακών Ενοτήτων.

2) Ενίσχυση σε προσωπικό και μέσα των Λιμενικών Αρχών της Κρήτης.

Ο τομέας αλιείας τόσο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όσο και στην χώρα μας, λειτουργεί ως ανεξάρτητη δραστηριότητα, που δεν εντάσσεται διοικητικά ούτε ενοποιείται, πολύ δε περισσότερο δεν τίθεται υπό την εποπτεία των άλλων τομέων της αγροτικής ανάπτυξης.

Η άσκηση των αρμοδιοτήτων του τομέα αλιείας, απαιτεί εξειδικευμένο προσωπικό, το οποίο θα πρέπει να έχει ένα σύνθετο φάσμα θεωρητικών και πρακτικών γνώσεων και τούτο διότι στηρίζεται σε ιδιαίτερα εξειδικευμένο επιστημονικό αντικείμενο, όπως είναι αυτό της ιχθυολογίας, της υδροβιολογίας και της διαχείρισης των υδάτινων οικοσυστημάτων, με διαφορετικό και ανεξάρτητο πεδίο δράσης, από αυτό που αφορά στην χέρσο.

Για το λόγο αυτό προτείνουμε δημιουργία Διεύθυνσης Αλιείας σε επίπεδο Κρήτης, στην οποία θα υπάγονται τα Τμήματα Αλιείας των Περιφερειακών Ενοτήτων, που θα βοηθήσει στην ενιαία διαχείριση του υδάτινου πλούτου της Κρήτης. Θα πρέπει να επισημάνουμε το γεγονός ότι υπάρχει σημαντική έλλειψη εξειδικευμένου προσωπικού (Ιχθυολόγων και Τεχνολόγων Ιχθυολόγων), σε όλες τις Περιφερειακές Ενώτητες και μάλιστα στην Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνου, δεν υπηρετεί κανένας υπάλληλος αντίστοιχης ειδικότητας.

Σύμφωνα με τα άρθρα 94 και 95 του Ν. 3852/7-6-2010'' «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης» ένα μεγάλο μέρος των αρμοδιοτήτων του Τομέα Αλιείας που ασκούσαν μέχρι 31-12-2010 από τις Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις αποδίδονται στους ΟΤΑ από 1-1-2013 και μεταβατικά ασκούνται από την αιρετή Περιφέρεια μέχρι 31-12-2012.

Επίσης σύμφωνα με το άρθρο 186 αρμοδιότητες του Τομέα που είχαν οι Κρατικές Περιφέρειες μεταβιβάζονται στην αιρετή Περιφέρεια στις 1-1-2012.

Το άρθρο 99 παρ.2 αναφέρει: Δήμοι της ίδιας περιφέρειας και η οικεία περιφέρεια μπορούν να συνάπτουν μεταξύ τους συμβάσεις συνεργασίας, με τις οποίες αναλαμβάνουν την άσκηση αρμοδιοτήτων, ή την υποστήριξη της άσκησής της, για λογαριασμό ενός ή περισσότερων των συμβαλλόμενων μερών. Οι συμβάσεις αυτές καλούνται «συμβάσεις διαβαθμιδικής συνεργασίας».

Η συντριπτική πλειοψηφία των αρμοδιοτήτων του Τομέα αφορά θέματα διαχείρισης Δημόσιας περιουσίας. Ο κατακερματισμός των αρμοδιοτήτων θα δημιουργήσει δυσλειτουργίες και θα υποβαθμίσει τον Τομέα.

Θα έχει οικονομικό κόστος γιατί θα πρέπει οι Δήμοι να προσλάβουν ειδικούς επιστήμονες Ιχθυολόγους και Τεχνολόγους αν θελήσουν να δουν με αξιώσεις τον Κλάδο και με δεδομένο ότι στις Περιφέρειες υπηρετούν ελάχιστοι υπάλληλοι αυτών των ειδικοτήτων. Αλλά και αυτό αν θεωρητικά θα ήταν εφικτό, κάτω από τις σημερινές δύσκολες συνθήκες, ο οποίος σχεδιασμός και προγραμματισμός για την εφαρμογή πολιτικών για την ανάπτυξη της αλιείας θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την υφιστάμενη κατάσταση του Τομέα και δεν μπορεί να γίνει στα στενά όρια ενός Δήμου.

Τα αλιευτικά σκάφη δεν αλιεύουν ποτέ μόνο στα όρια ενός Δήμου(αν θα θεωρήσουμε ότι μπορούμε να βάλουμε σύνορα στη θάλασσα. Επομένως ο φορέας που θα πρέπει να έχει την αρμοδιότητα θα πρέπει να είναι περισσότερος ευρύς.

Θεωρούμε ότι θα πρέπει να ζητηθεί η τροποποίηση του νόμου 3852 και εναλλακτικά να εξεταστεί η περίπτωση των συμβάσεων διαβαθμιδικής συνεργασίας.

Ο έλεγχος εφαρμογής της αλιευτικής νομοθεσίας υπάγεται στις κατά τόπους Λιμενικές Αρχές, οι οποίες θα πρέπει να αποκτήσουν το απαραίτητο προσωπικό και μέσα, ώστε να γίνεται σωστότερος έλεγχος.

Π Ρ Ο Τ Α Σ Ε Ι Σ

Α. ΕΓΓΕΙΕΣ ΒΕΛΤΙΩΣΕΙΣ - ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΥΔΑΤΩΝ

ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ

1. Ελαχιστοποίηση των γεωτρήσεων ειδικότερα στις περιοχές που υπάρχει πρόβλημα πτώσης της στάθμης του υπόγειου υδροφόρου ορίζοντα.
2. Να αξιολογηθούν και να επικαιροποιηθούν οι μελέτες που υπάρχουν για φράγματα και λιμνοδεξαμενές.
3. Ίδρυση Γενικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (ΓΟΕΒ) σε κάθε Π.Ε (νομό).
(Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Καλλικράτη, οι ΓΟΕΒ εποπτεύονται από το τμήμα Δομών Περιβάλλοντος της Δ/νσης Τεχνικών Έργων των Περιφερειακών ενοτήτων). Προκειμένου να υλοποιηθεί η σύσταση των ΓΟΕΒ, επιβάλλεται η κατάλληλη στελέχωση των τμημάτων Δομών Περιβάλλοντος των Δ/σεων Τεχνικών Έργων των Περιφερειακών ενοτήτων.
4. Μελέτη επάρκειας υπάρχοντος δικτύου μετεωρολογικών σταθμών.
5. Αναβάθμιση και λειτουργία των σταθμών για συλλογή κλιματικών και βιοκλιματικών δεδομένων
6. Ορθολογικό σύστημα διαχείρισης - εξοικονόμησης νερού άρδευσης. (Ο ακριβής υπολογισμός των αρδευτικών αναγκών για κάθε μια από τις κύριες καλλιέργειες της Κρήτης με τη χρήση μετεωρολογικών παραμέτρων και στοιχείων από πειραματικούς αγρούς και η άμεση αξιοποίηση των αποτελεσμάτων από τους αγρότες . Αυτόματοι μετεωρολογικοί σταθμοί (560.000 ΕΥΡΩ)
7. Το αναπτυξιακό πρόγραμμα του αγροτικού εξηλεκτρισμού πρέπει να συνεχιστεί . Κρίνεται απαραίτητη η άμεση χρηματοδότηση του.
8. Η επανασύσταση της **Δ/νσης Εγγείων Βελτιώσεων** στα πρότυπα της προηγούμενης δομής της, δεδομένου ότι δεν νοείται η υλοποίηση οποιασδήποτε δράσης σχετικής με νερό χωρίς την στήριξη μιας κεντρικής υπηρεσίας .

9. Θα πρέπει να δημιουργηθεί με το νέο οργανισμό της Περιφέρειας **Δ/ση Πολιτικής Γης Περιφέρειας Κρήτης**, όπως δημιουργήθηκε σε 6 από τις 13 Περιφέρειες της χώρας και υπάρχει και στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και σ' αυτή να υπαχθούν τα τμήματα Τοπογραφίας Εποικισμού και Αναδασμού των Π.Ε.

ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ

1. Έργα ανάδειξης των φυσικών πόρων της περιφέρειας με τη δημιουργία προορισμών (παρατηρητήρια κλπ)
2. Εμπλουτισμός του υπογείου υδροφόρου ορίζοντα, κύρια μέσω των γεωτρήσεων.

ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ

1. Ανάπτυξη υποδομών που θα υποστηρίζουν την ανάπτυξη και εξέλιξη του πρωτογενή τομέα με σεβασμό στο περιβάλλον (εγγειοβελτιωτικά έργα για τα οποία θα παρακολουθούνται παράμετροι όπως οι απορροές, οι διαρροές, οι καταναλώσεις, η ποιότητα νερών με χρήση ψηφιακής τεχνολογίας, κ.λ.π)
2. Δημιουργία βασικών έργων υποδομής για την διαχείριση των υδάτων σε καίρια σημεία του υδρογραφικού δικτύου της Κρήτης (υπερχειλιστές).
3. Κατασκευή συλλογικών εγγειοβελτιωτικών έργων για τη συγκράτηση και αξιοποίηση των επιφανειακών υδάτων. (φραγμάτων και λιμνοδεξαμενών).
4. Εκσυγχρονισμός, βελτίωση και επέκταση αρδευτικών δικτύων
5. Περιοχές που μπορεί να γίνει αναδασμός
 - Περιοχή αρδευτικού έργου Νιπιδιτού συνολικής έκτασης 4.500 στρεμ.
 - Περιοχής Καστελλίου Δ.Φαιστού και Λυσμάτων Δ.Γόρτυνας.(επέκταση Γ ζώνης Μεσσαράς)
 - Περιοχή άρδευσης φράγματος Πλακιώτισσας έκτασης 48.800 στρεμ..
 - Περιοχή άρδευσης φράγματος Ινίου, συνολικής έκτασης 14.000 στρεμ
 - Επέκταση προς ανατολάς της Γ ζώνης Μεσσαράς μέχρι τα όρια του ΤΟΕΒ Βασιλικών Ανωγείων και παλαιάς αποτύπωσης προς αναδασμό περιοχής Αγ. Δέκα συνολικής έκτασης 42.000 στρεμ
 - Περιοχή Αποστόλων, Ζωφόρων, Βόννης, Θραψανού, συνολικής έκτασης 11.000 στρεμ
6. Σύνταξη εδαφολογικού χάρτη Κρητης (2.376.000 ΕΥΡΩ)

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1. Η διοικητική διαχείριση του Περιβάλλοντος να φύγει από τον τομέα υποδομών και να έλθει στον τομέα Αγροτικής Οικονομίας.
2. Επικαιροποίηση και έγκριση των υφιστάμενων ειδικών περιβαλλοντικών μελέτων (ΕΠΜ) που έχουν εκπονηθεί για τις περιοχές του δικτύου NATURA 2000. Έκδοση των Προεδρικών Διαταγμάτων (ΠΔ) και δημιουργία φορέων διαχείρισης (ΦΔ, Ν.2742/1999).
3. Σύνδεση των περιοχών του δικτύου NATURA 2000 με τα Ρυθμιστικά Σχέδια και Προγράμματα Προστασίας Περιβάλλοντος και τα Σχέδιο Χωρικής και Οικιστικής Οργάνωσης Ανοικτής Πόλης για το μη αστικό χώρο (ΣΧΟΟΑΠ, Ν_2508/97.
4. Περιφερειακός στρατηγικός σχεδιασμός για την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο νησί.
5. Κατάρτιση ολοκληρωμένου γεωργοπεριβαλλοντικού προγράμματος για τις περιοχές του δικτύου NATURA 2000 που θα προσβλέπει στις ενισχύσεις των παραγωγών που ακολουθούν σειρά δεσμεύσεων (πολλαπλή συμμόρφωση, εκτατικοποίηση κτηνοτροφίας, αποκατάσταση αναβαθμίδων, σπορά κτηνοτροφικών φυτών). Επικαιροποίηση ή εκπόνηση σχεδίων διαχείρισης βόσκησης για τις περιοχές του δικτύου NATURA 2000, εφικτότητα αποκατάστασης αναβαθμίδων, δυνατότητες επαναφοράς τοπικών καλλιεργητικών ποικιλιών, διατύπωση συγκεκριμένων προτάσεων (π.χ. κόστος, ύψος ενισχύσεων, αριθμός παραγωγών για την κατάρτιση/ υποβολή ειδικού γεωργοπεριβαλλοντικού προγράμματος στο ΥΠΑΑΤ.

ΕΡΕΥΝΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ

1. Εκπόνηση ολοκληρωμένου προγράμματος περιβαλλοντικής παρακολούθησης (monitoring) των οικοτόπων και ειδών προτεραιότητας των περιοχών του Δικτύου 2000 με συγκεκριμένους στόχους, δράσεις και τον ελάχιστο δυνατό προϋπολογισμό.

2. Ενοποίηση και βελτίωση των υφιστάμενων βάσεων δεδομένων που αφορούν την βιοποικιλότητα των περιοχών NATURA 2000 και σύνδεση τους με χωρική πληροφορία. (π.χ. ανάπτυξη συστήματος συλλογής και διαχείρισης δεδομένων και σύνδεση με την βιβλιοθήκη, τις συλλογές και την βάση δεδομένων του ΜΦΙΚ, ΜΑΙΧ, ΕΛΚΕΘΕ, ΙΤΕ, ΠΚ κλπ, για την βιοποικιλότητα της Κρήτης). Προσδιορισμός θεματικών ενοτήτων και επικαιροποίηση της πληροφορίας.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ - ΕΥΑΙΣΘΗΟΠΟΙΗΣΗ

1. Δημιουργία web portal στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας και σύνδεση/τροφοδοσία ΟΤΑ με την ανάλογη πληροφορία. Συλλογή στοιχείων και δημιουργία βάσεων δεδομένων για τα περιβαλλοντικά προβλήματα του νησιού (παρατηρητήριο βιοποικιλότητας).

ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ - ΕΥΑΙΣΘΗΤΟΠΟΙΗΣΗ

1. Δημιουργία info-quiiosk στις «πύλες εισόδου» του νησιού (αεροδρόμια, λιμάνια) με όλη την απαραίτητη πληροφορία την βιοποικιλότητα της Κρήτης, γνωριμία με τις περιοχές του δικτύου NATURA 2000 στην ενδοχώρα, προτάσεις για εναλλακτικό τουρισμό κλπ.
2. Υλοποίηση προγράμματος ενημέρωσης του τοπικού πληθυσμού για τις δυνατότητες που παρέχει η αναθεωρημένη ΚΑΠ στα θέματα διατήρησης και υιοθέτησης εκτατικών πρακτικών. (Η ενημέρωση μπορεί να γίνεται με την μορφή ημερίδων για τους παραγωγούς και τεχνοκρατικής υποστήριξης σε τοπικό επίπεδο δηλαδή πιστοποίησης και προβολής τοπικών προϊόντων, διαδικασίες ένταξης στους αγροπεριβαλλοντικούς κανονισμούς. Ενδείκνυται η εμπλοκή των αγροτικών συνεταιρισμών, ομάδων παραγωγών και αναπτυξιακών εταιρειών).
3. Καμπάνια προβολής της σύνδεσης/ εξάρτησης της βιοποικιλότητας της Κρήτης με τον πρωτογενή τομέα και κατ' επέκταση διαφήμιση της παραγωγής «καθάρων/ ποιοτικών» προϊόντων. (Στην Κρήτη σχεδόν όλα τα είδη της άγριας πανίδας είναι κατά βάση αγροτικά (*“farmland species”*) και έχουν συνεξελιχθεί με τις παραδοσιακές αγροτοκτηνοτροφικές δραστηριότητες του ανθρώπου). Άλλες «μορφές» βιοποικιλότητας που συνδέονται με τον πρωτογενή τομέα και μπορούν επίσης να αναδειχθούν με δράσεις ενημέρωσης/ευαισθητοποίησης είναι: α) η ποικιλία άγριων φυτών και ζώων που παρατηρούνται μέσα σε παραδοσιακά αγροτικά

συστήματα (όπως στους αιωνόβιους ελαιώνες, καλλιεργούμενους με παραδοσιακές μεθόδους και υποψήφιους για ένταξη επίσης στα Αγροκτήματα Υψηλής Φυσικής Αξίας -ΥΦΑ, βλ. και παρακάτω για ΥΦΑ) (π.χ. αυτοφυή βρώσιμα χόρτα, αρωματικά φυτά, κ.α. ή πουλιά, ερπετά, χειρόπτερα, κ.α. ζώα που επίσης βρίσκουν εκεί καταφύγιο και τροφή) (αναφορά: έργο 'CENTOLIMED' LIFE+, MAIX), β), η **αγρο-βιοποικιλότητα**, δηλ. οι τοπικές παραδοσιακές ποικιλίες καλλιεργούμενων φυτών και οι τοπικές φυλές ζώων, που κατάφεραν να επιβιώσουν μέχρι σήμερα, διατηρούνται από καλλιεργητές - εκτροφείς ή σε Τράπεζες Γενετικού Υλικού και χρήζουν προστασίας, ανάδειξης και αξιοποίησης (αναφορά: έργο 'REVERSE' Interreg IVC - MAIX).

4. Έκδοση ειδικών οικοτουριστικών οδηγών, διανομή σε ΟΤΑ, Δ/νσεις δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ). Σύνδεση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων της έκθεσης του ΜΦΙΚ, του συλλόγου των «Φίλων του Μουσείου Φυσικής Ιστορίας Κρήτης», του θαλασσόκοσμου με τις δραστηριότητες των Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (ΚΠΕ) (π.χ. διοργάνωση θεματικών σεμιναρίων, εκδρομών για εκπαιδευτικούς).

ΔΙΚΤΥΟ NATURA 2000 - ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ & ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

1. Χαρακτηρισμός γεωργικών εκτάσεων εντός των περιοχών του δικτύου NATURA 2000 σε περιοχές υψηλής φυσικής αξίας (ΥΦΑ, High Nature Value farming). Οι περιοχές αυτές είναι ουσιαστικά αγροτικές ζώνες με χαμηλές εισροές λιπασμάτων, παραδοσιακά συστήματα βόσκησης και ιδιαίτερα κοινωνικο-οικονομικά χαρακτηριστικά. (Στόχος της νέας αναμόρφωσης της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής το 2013 είναι οι ενισχύσεις των ΥΦΑ αγροτικών περιοχών (Πυλώνας Ι) και η επιλεξιμότητα τους σε προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης (Πυλώνας ΙΙ, π.χ. νέα ειδικού τύπου LEADER). Ωστόσο αυτές οι περιοχές θα πρέπει να ακολουθούν τους κανόνες πολλαπλής συμμόρφωσης και ορθών γεωργικών πρακτικών). Η ιδέα των High Nature Value Farmlands (Αγροκτήματα Υψηλής Φυσικής Αξίας-ΑΥΦΑ) είναι ακριβώς για να προστατέψει εκτάσεις εκτός των ήδη προστατευόμενων περιοχών (όπως του δικτύου Natura 2000). Γιατί να περιορισθεί εντός αυτού του δικτύου; Σε ένα μεσοπρόθεσμο πλαίσιο δράσης, όπως το συζητούμενο, μπορεί να τεθεί ο στόχος για όλες τις περιοχές, και εκτός του δικτύου NATURA 2000. Επίσης, επιπλέον των περιοχών που αναφέρονται σήμερα ως 'συνήθη' ΑΥΦΑ (παραδοσιακοί βοσκότοποι, δασικές και καλλιεργούμενες εκτάσεις), γίνεται προσπάθεια ένταξης σε αυτήν την κατηγορία και των αιωνόβιων ελαιώνων (το πλέον χαρακτηριστικό στοιχείο της Κρήτης) (βλ. έργο 'CENTOLIMED' LIFE+, MAIX), μια προσπάθεια που θα πρέπει να υποστηριχθεί σε επίπεδο Περιφέρειας.

2. Ένταξη περιοχών του δικτύου NATURA 2000 αλλά και γειτονικών αγροτικών περιοχών στα γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα τα οποία στοχεύουν στην βελτίωση των βιοτόπων ειδών προτεραιότητας της ορνιθοπανίδας. (Βιολογική γεωργία/ κτηνοτροφία, εκτατικοποίηση της κτηνοτροφίας, πρόγραμμα απειλούμενων αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων, διατήρηση και αποκατάσταση φυτοφρακτών, διατήρηση και ανακατασκευή αναβαθμίδων, διατήρηση γεωργικών εκτάσεων για την προστασία ειδών άγριας πανίδας. Το τελευταίο μέτρο (ΚΥΑ 131921/3003, ΦΕΚ 1733/Β/25-11-2003) όριζε την ενίσχυση αγροτών σε περιοχές του δικτύου NATURA 2000 για την παρουσία ειδών προτεραιότητας στις εκμεταλλεύσεις τους και φιλοπεριβαλλοντικές πρακτικές. (Η ομάδα των πουλιών που περιελάμβανε το συγκεκριμένο μέτρο, συναντώνται σε όλες τις περιοχές του δικτύου NATURA 2000 της Κρήτης).
3. Εκμετάλλευση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας για την εγκατάσταση και διαχείριση χώρων σίτισης αρπακτικών πτηνών δηλαδή των κανονισμών 1774/2002/ΕΚ και 322/2003/ΕΚ και εφαρμογή των προϋποθέσεων που θέτει (περίφραξη, περιοδικός καθαρισμός, πρωτόκολλα συντήρησης κλπ). Προτείνεται η δημιουργία δικτύου «ταϊστρών αρπακτικών» (8-10 σε όλο το νησί) σε συνεργασία με την Δ/νσεις Κτηνιατρικής και παράλληλη εκπαιδευτική/ ερευνητική (monitoring)/ οικοτουριστική εκμετάλλευση. Ένταξη τους σε οικολογικά μονοπάτια, κατασκευή και εκμετάλλευση παρατηρητήριων, ενεργοποίηση και δημιουργία κέντρων ενημέρωσης, σύνδεση με ΚΠΕ, αγροτουριστικά καταλύματα και αγροτουριστικούς. (Το οικονομικό κόστος καταστροφής ή μεταποίησης των ζωικών αποβλήτων μπορεί να γίνει κέρδος για τον παραγωγό και το καταναλωτή στους οποίους μετακυλιέται συνήθως η «απώλεια εισοδήματος» των ενδιαμέσων. Παράλληλα επιτυγχάνεται η ενίσχυση των πληθυσμών των φυσικών εξυγιαντών των ορεινών οικοσυστημάτων και η φυσική ανακύκλωση των ζωικών αποβλήτων σε περιοχές όπου ο κτηνιατρικός έλεγχος είναι αδύνατος). (ΜΣ), (Μ)
4. Σύνδεση αγροτικών προϊόντων και του παραδοσιακού τρόπου παραγωγής τους με τις περιοχές του δικτύου NATURA 2000. (Ενδείκνυνται η ένδειξη Προστατευόμενης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ). Τα προϊόντα αυτά στο πρωτογενές στάδιο της παραγωγής τους παράγονται στις περιοχές αυτές και έχουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Το συγκριτικό τους πλεονέκτημα είναι η εγγύηση για την προέλευση και τον τρόπο παραγωγής, υψηλή προστιθέμενη αξία, ταύτιση τους με φυσικές περιοχές ιδιαίτερης οικολογικής αξίας. Ωστόσο απαιτείται η διατήρηση- προώθηση και προβολή τοπικών φυλών ζώων και η πιστοποίηση κτηνοτροφικών προϊόντων προερχόμενων από αυτές). Και πάλι, δεν είναι αναγκαία η σύνδεση με περιοχές του δικτύου NATURA 2000. Αυτό σε πολλές περιπτώσεις μπορεί να αποτελέσει τροχοπέδη στον καθορισμό των προδιαγραφών των προϊόντων! Σημαντική δράση, για την οποία

μπορούμε να αντλήσουμε χρήσιμα συμπεράσματα από ανάλογες πρακτικές που υλοποιούνται σε επίπεδο άλλων Ευρωπαϊκών Περιφερειών και καταγράφονται σε διάφορα προγράμματα Συνεργασίας (π.χ. REVERSE-Interreg IVC, στο MAIX).

5. Ορισμός μικρού αριθμού (5-10) και μικρής έκτασης (1-2 km και μέχρι του βάθους των 200 m) θαλάσσιων προστατευόμενων περιοχών όπου θα απαγορεύεται η άσκηση κάθε μορφής αλιείας (πιθανότατα σε συνάφεια με χερσαίες περιοχές Natura 2000) όπου υπάρχει δυνατότητα άμεσου 4ωρου ελέγχου από τις υπηρεσίες του Λιμενικού Σώματος. (Πρακτικά αυτό σημαίνει πολύ κοντά σε παραθαλάσσιες πόλεις/κωμοπόλεις).

Να βγουν οικοτουριστικοί οδηγοί όπου είμαστε έτοιμοι (ορνιθοπανίδα) αλλά και να οργανώσουμε το προϊόν αυτό από πλευράς υποδομών ενημέρωσης και προσέλκυσης οικοτουριστών. (υπάρχουν ήδη κάποιες υποδομές έτοιμες άλλες είναι υπό σχεδιασμό και κάποιες άλλες περιμένουν την υλοποίηση τους και φυσικά πολλές χρειάζονται την ένταξη τους σε αυτή την διαδικασία). Υπάρχει έτοιμο υλικό για οικοτουριστικούς οδηγούς και για θέματα άγριας χλωρίδας (και απ'ό,τι γνωρίζουμε και για θέματα γεωλογίας του νησιού). Αυτοί οι οδηγοί θα ήταν κατά τη γνώμη μας πληρέστεροι εάν περιλάμβαναν όλα τα παραπάνω θέματα και επίσης, πληροφορίες -όχι απαραίτητα πολύ λεπτομερείες- για αγροτο-τουριστικές εγκαταστάσεις, αρχαιολογικούς χώρους, άλλους ενδιαφέροντες επισκέψιμους χώρους.

Γ. ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ

1. Να προωθηθεί η δημιουργία μονάδων παραγωγής βιοαερίου και αξιοποίηση για ηλεκτρική ενέργεια οι οποίες θα επεξεργάζονται και θα αξιοποιούν τα απόβλητα των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και των μεταποιητικών μονάδων άμεσα
2. Δημιουργία γενικότερων υποδομών στα υπάρχοντα βοσκοτόπια (πχ υδροδότηση, εφαρμογής επιτροπικής βόσκησης, εμπλουτισμού φύτευσης μελισσοκομικών φυτών κλπ)
3. Δημιουργία μικρών υδατοδεξαμενών για την εξασφάλιση επαρκούς άρδευσης για καλλιέργεια κτηνοτροφικών φυτών και των αναγκών των κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων

4. Έλεγχος των ζωοτροφών, ώστε να μην περιέχουν γενετικά τροποποιημένους οργανισμούς ή άλλα υλικά ασύμβατα με τα επιθυμητά προϊόντα. Οι εταιρείες που προμηθεύουν τους παραγωγούς είναι λίγες και ο έλεγχος της ποιότητας των ζωοτροφών σχετικά εύκολος (π.χ. δεν χρειάζονται εργαστήρια αλλά έλεγχος της προέλευσης των πρώτων υλών που χρησιμοποιούνται).
5. Αυστηρός έλεγχος της ποιότητας της παραγωγής από πιστοποιημένα εργαστήρια για να αποτρέψει χρήση ασύμβατων μεθόδων (ορμόνες, αντιβιοτικά κ.α.) που θα αυξάνουν την ποσότητα υποβαθμίζοντας την ποιότητα.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ

1. Προώθηση της δημιουργίας συλλογικών υποδομών, κτηνοτροφικά πάρκα, επισκέψιμα αγροκτήματα, δημοπρατήρια κá).
2. Δημιουργία μελισσοκομικών πάρκων, όπου οι μελισσοκόμοι θα μπορούν να τοποθετούν τα μελισσοσμήνη τους, χωρίς τον κίνδυνο παρενόχλησης τουριστών. Χρειάζεται και η άποψη των σχετικών φορέων του νησιού (μελισσοκομικοί σύλλογοι, κ.α.) αλλά και η άποψη ειδικών επιστημόνων. Χρειάζεται επίσης προσοχή στην έννοια του ‘μελισσοκομικού πάρκου’! Εάν εννοούμε το χαρακτηρισμό ήδη υπαρχόντων φυσικών εκτάσεων που εκμεταλλεύονται οι μελισσοκόμοι, δεν υπάρχει πρόβλημα. Αλλά εάν εννοούμε τη δημιουργία νέων χώρων (με φυτεύσεις ειδών αμφίβολης μελισσοκομικής αξίας για το ‘προφίλ’ του Κρητικού μελιού), τότε κατά τη γνώμη μας και σύμφωνα με την μέχρι σήμερα εμπειρία μας στο μελισσοκομικό χώρο, πιο σωστό θα είναι να ενημερωθούν σχετικά οι τουρίστες! Δεν μπορούν να εκδιωχθούν οι μελισσοκόμοι από τα δάση και τις άλλες περιοχές για να μην ενοχλούν τους τουρίστες και να περιοριστούν σε μελισσοκομικά πάρκα!
3. Αξιοποίηση της υφιστάμενης σφαγιοτεχνικής υποδομής για την παραγωγή ασφαλών και ποιοτικών προϊόντων, με παράλληλη επεξεργασία των αποβλήτων για την προστασία του περιβάλλοντος
4. Προώθηση της Διδακτική φάρμα, να ανοίξει μια σε κάθε νομό. Ευρύτερες κτηνοτροφικές ζώνες να γίνουν, επί τόπου μικρά παραδοσιακά τυροκομεία, επισκέψιμος χώρος, καταλύματα για διαμονή, εστίαση και εκπαίδευση για τον τρόπο παραγωγής των προϊόντων.

ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ

1. Δημιουργία σύγχρονων σφαγιοτεχνικών υποδομών στο νησί για την κάλυψη των αναγκών της περιφέρειας για την παραγωγή ασφαλών και ποιοτικών προϊόντων, με παράλληλη επεξεργασία των αποβλήτων για την προστασία του περιβάλλοντος
2. Προώθηση της Δημιουργία μονάδων τυποποίησης φρέσκου παστεριωμένου γάλακτος

ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ

1. Συνεργασία όλων των φορέων της Κρήτης και των επιστημονικών ιδρυμάτων για τη δημιουργία ινστιτούτου μελισσοκομίας που θα προτείνει και θα σχεδιάζει λύσεις προς όφελος των μελισσοκόμων της Κρήτης. Να ληφθεί απλά υπόψη ότι υπάρχει ήδη Ινστιτούτο Μελισσοκομίας του ΕΘΙΑΓΕ στη Χαλκιδική, το οποίο υπολειτουργεί λόγω έλλειψης προσωπικού και κονδυλίων! Αν γίνει κάτι τέτοιο στην Κρήτη, το οποίο βέβαια είναι απαραίτητο, από την πλευρά της Περιφέρειας, θα πρέπει να διασφαλιστεί η σωστή και απρόσκοπτη λειτουργία του.
2. Δημιουργία εργαστηρίου ανάλυσης ποιοτικών χαρακτηριστικών του Κρητικού μελιού. ανάπτυξη εμπορικών δικτύων. Υπάρχει ήδη εμπειρία ~10 ετών σε αναλύσεις Κρητικού μελιού στο εργαστήριο Αναλυτικής Χημείας του ΜΑΙΧ που θα μπορεί να συνεισφέρει σε αυτήν την κατεύθυνση.

Δ. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΔΟΠΟΙΑ

ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ

1. Βελτίωση συντήρηση των υφιστάμενων υποδομών για την διευκόλυνση της διακίνησης, συντήρησης και διαχείρισης των προϊόντων του πρωτογενή τομέα. Να ζητηθεί από όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, υπηρεσίες να αποτυπώσουν τις απόλυτα άμεσες ανάγκες και να ιεραρχηθούν.
2. Συντήρηση του αγροτικού οδικού δικτύου - Ασφαλής σύνδεση με το υπάρχον Επαρχιακό και Εθνικό δίκτυο.

ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ

A. ΠΡΟΣΠΕΛΑΣΙΜΟΤΗΤΑ (ΔΡΟΜΟΙ, ΛΙΜΑΝΙΑ)

1. Ανάλυση των εξελίξεων στις μεταφορές των προϊόντων σε βάθος δεκαετίας και σχεδιασμός, προγραμματισμός των υποδομών για την αξιοποίηση των σύγχρονων μέσων διακίνησης των προϊόντων του πρωτογενή τομέα. (χρήση αεροπλάνων για τα αλλοιώσιμα, Δημιουργία σύγχρονων υποδομών για την φορτοεκφόρτωση στα λιμάνια, Δημιουργία σύγχρονων οδικών αξόνων για την μεταφορά μεγάλου όγκου προϊόντων κλπ)
2. Ιεράρχηση και προγραμματισμός της εκτέλεσης των βασικών έργων που θα εξασφαλίζουν την σωστή και οικονομική διακίνηση των προϊόντων του πρωτογενή τομέα. (Δημοτικοί και διαδημοτικοί δρόμοι, ολοκλήρωση του Βόρειου Οδικού άξονα, Βελτίωση, ολοκλήρωση κάθετων αξόνων σημαντικών για τη διακίνηση των προϊόντων, δημιουργία υποδομών φορτοεκφόρτωσης στα λιμάνια)

E. ΠΡΟΪΟΝΤΑ - ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΠΡΟΒΟΛΗ

ΒΡΑΧΥΠΡΟΘΕΣΜΕΣ

1. Υιοθέτηση και προώθηση των προτύπων της Μεσογειακής Διατροφής με βιολογικά ή αειφόρου παραγωγής τοπικά προϊόντα . Μεσοπρόθεσμα σε αυτήν τη δράση, θα πρέπει να ενταχθούν και οι τοπικές ποικιλίες καλλιεργούμενων φυτών για να υπάρχει ακόμη πιο έντονη σύνδεση με τον τόπο και μεγαλύτερη προστιθέμενη αξία στα τελικά τοπικά προϊόντα!
2. Δημιουργία σύγχρονης ιστοσελίδας σε περιφέρεια και στους δήμους στην οποία θα προβάλλονται όλα τα τοπικά παραγόμενα προϊόντα κάθε περιοχής- και πληροφορίες για τις τοπικές ποικιλίες, μαζί με τα σχετικά ιστορικά, ανθρωπολογικά, κοινωνικά στοιχεία που συνδέονται με αυτές τις ποικιλίες, την καλλιέργειά τους και την μεταποίηση ή χρήση τους.
3. Δημιουργία περίπτερων, χώρων (από την περιφέρεια) στις πύλες εισόδου και σε κεντρικά σημεία από τις περιφερειακές ενότητες και τους δήμους προβολής παράθεσης τοπικών προϊόντων.
4. Άμεση προώθηση της οργάνωσης εκδηλώσεων γιορτών πανηγυριών για τα τοπικά προϊόντα
5. Ενεργοποίηση και προώθηση της λειτουργίας του Κρητικού Σύμφωνου ποιότητας και του CRETA CERT.
6. Υιοθέτηση και προώθηση ενιαίας ταυτότητας και σήματος για το Νησί και τα προϊόντα του.

7. Προσδιορισμός ενός «καλαθιού προϊόντων» που θα περιλαμβάνει όλα τα προϊόντα της Κρήτης που υπάρχουν ήδη ή θα υπάρξουν στο μέλλον, ως αποτέλεσμα της ανάπτυξης της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας στην Κρήτη.
8. Προώθηση του παραπάνω «καλαθιού» με:
 - a. Ίδρυση τοπικών αγορών
 - b. διασύνδεση με τουριστικό τομέα
 - c. προώθηση στις αγορές εσωτερικού και εξωτερικού.
 - d. την ανάπτυξη του marketing και
 - e. τη γενναία ενίσχυση του τουριστικού ρεύματος προς την
 - f. ενδοχώρα της Κρήτης
9. Οργάνωση δικτύου πιστοποίησης προϊόντων με βάση τα υπάρχοντα ΑΕΙ - Ερευνητικά κέντρα
10. Ενδυνάμωση και υποστήριξη των κατοίκων για την ανάπτυξη σύγχρονων ευέλικτων συλλογικοτήτων (ομάδες παραγωγών, ομάδες ανάπτυξης κοινωνικής επιχειρηματικής δραστηριότητας, clusters κ.λ.π) μέσα από συναντήσεις, εξειδικευμένα σεμινάρια, στοχευμένες ημερίδες, διασύνδεση των τοπικών παραγόντων με τους εξειδικευμένους επιστημονικούς φορείς για την εφαρμογή της τεχνογνωσίας
11. Ενημέρωση των συλλογικοτήτων αυτών αλλά και των μεμονωμένων κατοίκων για τα χρηματοδοτικά εργαλεία που υπάρχουν διαθέσιμα προκειμένου να αναπτύξουν τα επιχειρηματικά τους σχέδια
12. Διαπίστευση και ανανέωση εργαστηρίου ΕΘΙΑΓΕ για ταυτοποίηση, διασφάλιση αυθεντικότητας και για έλεγχο αληθούς ως προς τον τύπο (true to type) διακινούμενου πολλαπλασιαστικού υλικού καλλιεργουμένων φυτικών ειδών Περιφέρειας Κρήτης με Βιοτεχνολογικές μεθόδους. Το έργο θα δημιουργήσει μέρος των τεχνικών κανονισμών για την ταυτότητα του CretaCert.

ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ

1. Δημιουργία υποδομών παρουσίασης της ιστορίας και της άξιας των τοπικά παραγόμενων προϊόντων. Μουσεία που αφορούν τα τοπικά προϊόντα (ελαιουργεία, τυροκομεία, μητάτα, πατητήρια κλπ). Συνδυασμός της ιστορίας με την σύγχρονη παραγωγή.
2. Εκπόνηση μελετών που θα αφορούν την ανάπτυξη εναλλακτικών καλλιεργειών στο πλαίσιο αφενός της ζωνοποίησης των καλλιεργειών και αφετέρου στην κάλυψη της ζήτησης της αγοράς.

3. Δημιουργία ετήσιας παγκρήτιας έκθεσης τοπικών προϊόντων με σκοπό την προβολή τους και την ευαισθητοποίηση των ντόπιων καταναλωτών.
4. Προώθηση προϊόντων ονομασίας προέλευσης, αναβίωση και αξιοποίηση παλαιών ποικιλιών οπωροκηπευτικών, παραγωγή τοπικών παραδοσιακών τροφίμων, ενσωματώνοντας, όπου χρειάζεται, νέες τεχνολογίες και όρους υγιεινής και ασφάλειας.
5. Διατήρηση της εκτατικής μορφής ή επαναφορά παραδοσιακών εκτατικών πρακτικών στον πρωτογενή τομέα
6. Συνεργασία φορέων - ερευνητικών ιδρυμάτων και ιδιωτών προκειμένου να βρουν εφαρμογή οι έρευνες που γίνονται κατά καιρούς για τα τοπικά προϊόντα, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητάς τους, την πρόληψη ή καταστολή των ασθενειών αλλά και το συνεχή έλεγχο, βελτίωση και πιστοποίησή τους.

ΣΤ. ΑΝΑΔΕΙΞΗ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

1. Καταγραφή υπαρχόντων υποδομών, ψηφιακών και μη, και ανάδειξη αυτών σε πολυεπίπεδη γεωχωρική πληροφορία σε βάσεις δεδομένων και μεταδεδομένων.
2. Καταγραφή και μετατροπή σε συμβατά πλαίσια ανταλλαγής πληροφοριών των υφιστάμενων δεδομένων σχετιζομένων με τους φυσικούς πόρους, χρήσης/ κάλυψης γης, γεωργικής πρακτικής και ιστορίας των αγροτεμαχίων, γεωλογικού υποβάθρου και τοπογραφίας.
3. Χαρτογράφηση χρήσης / κάλυψης γης της Περιφέρειας Κρήτης, συνδυασμός με παρελθούσα γνώση (σε μορφή χαρτών ή άλλη), πολυπαραγοντική αναγνώριση τάσεων και ευκαιριών, εκπόνηση χαρτών εφαρμογής βάσει νομικού καθεστώτος και αναπτυξιακών στόχων.

Ζ. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ- ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

1. Εντοπισμός και συντονισμός δυνατοτήτων, συνεργειών, συμπληρωματικότητας μεταξύ φορέων με κοινό ή παρεμφερές αντικείμενο εργασίας.
2. Ανάπτυξη ικανοτήτων υφιστάμενου προσωπικού μέσω **σεμιναρίων** μετεκπαίδευσης σε καινοτόμες τεχνολογίες γεωπληροφορικής ή άλλες.
3. Ενίσχυση της **διά βίου εκπαίδευσης** των ενδιαφερόμενων εμπλεκομένων με τη γεωργία και τον τουρισμό.

Η. ΕΚΠΟΝΗΣΗ ΕΡΓΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

1. Εξοικονόμηση ενέργειας στην βάση μικρών εγκαταστάσεων (φωτοβολταϊκά, ανεμογεννήτριες, γεωθερμία, κτλ).
2. Ανακύκλωση και αξιοποίηση των υπολειμμάτων γεωργικών βιομηχανιών ή άλλων αποβλήτων (κομποστοποίηση).
3. Ανάπτυξη συστημάτων ανακύκλωσης θερμοκηπιακών υδροπονικών καλλιεργειών.

Θ. ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

1. Σταδιακή μετατροπή της επιδότησης στο κεφάλι, σε επιδότηση στην παραγωγή (δηλαδή ο παραγωγός επιδοτείται για κάθε κιλό προϊόντος που φέρνει στην αγορά):

1.ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΙΤΛΟΣ

ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΠΟΡΟΙ

Επαγγελματική κατάρτιση

2.ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Πρωτογενής Τομέας (σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων)

3.ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

(εξειδικευμένες προτάσεις)

Α)Η Περιφέρεια Κρήτης ενδιαφέρεται να αναπτύξει τον τομεα της εκπ/σης και επαγγελματικής κατάρτισης αλλά δεν έχει τα εργαλεία. Ποια είναι αυτά:

α) Δομές πιστοποιημένες

β)Χρηματοδότηση

Ακόμα και αν εξασφαλίσει τα χρήματα τώρα και ξεκινήσει να δημιουργεί δομές ,μέχρι αυτές να δημιουργηθούν και να πιστοποιηθούν θα περάσουν 3-4 χρόνια.

Ωστόσο εμείς τι κάνουμε; Στην Περιφέρεια Κρήτης υπάρχουν οργανωμένες δομές που μπορούμε να αξιοποιήσουμε σε συνεργασία με τον οργανισμό ΟΓΕΕΚΑ ΔΗΜΗΤΡΑ και σε μια παράλληλη λειτουργία που είναι εφικτό σε πρακτικό επίπεδο.

Ο οργανισμός θα λειτουργεί με την εκπ/ση των Ν. Αγροτών με οργάνωση σεμιναρίων 25 ημερών όπως γίνεται τώρα (400 Ν.Α στον Ν.Ηρακλείου και 1200 περίπου σε όλη την Κρήτη)και εμείς αναλαμβάνουμε το δύσκολο μέρος της οργάνωσης 10ημερων σεμιναρίων σε εξειδικευμένα θέματα και προς την κατεύθυνση που θέλουμε με βάση την προσαρμογή στις νέες ανάγκες, σε δεύτερη αίθουσα διδασκαλίας ,αξιοποιώντας τις δομές του οργανισμού. Επίσης αυτό θα γίνει με χρηματοδότη από τον οργανισμό . Σε αυτή τη φάση ο οργανισμός δεν μπορεί να μπει στο κομμάτι που θα καλύψουμε εμείς λόγω του μεγάλου αριθμού Ν.Αγροττων στους οποίους αναγκαστικά θα επικεντρωθεί .Έτσι λοιπόν εμείς καλύπτουμε τις σύγχρονες εκπ/κες ανάγκες της Κρήτης για την αναγκαία μετεξέλιξη και προσαρμογή της γεωργίας μας και το μόνο που απαιτείται από πλευράς μας είναι δουλειά , δουλειά , δουλειά .

Είναι αυτονόητο ότι για να εξασφαλίσουμε τη χρηματοδότηση ,τα προγράμματα μας θα υποβάλλονται και θα εγκρίνονται από τον οργανισμό. Εκτιμώ ότι ο οργανισμός θα συμφωνήσει διότι κυρίαρχο πρόβλημα γι'αυτόν που σχετίζεται με την ίδια την ύπαρξη του, είναι η απορρόφηση κοινοτικών κονδυλίων την οποία διασφαλίζει με την δική μας δωρεάν εργασία . Έτσι με το προτεινόμενο σχήμα όλοι θα είμαστε ευχαριστημένοι .Η περιφέρεια θα παραξει έργο με ``ξένα `` χρήματα και δομές , ο οργανισμός θα αυξήσει την απορρόφηση των κοινοτικών κονδυλίων με εργασία άλλων , οι αγρότες της Κρήτης θα καλύψουν τις εκπ/κες ανάγκες τους και θα γνωρίζουν ότι υπάρχουν τα εκπ/κα κέντρα σαν σημεία αναφοράς στα οποία θα μπορούν να απευθύνονται , η επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού θα είναι η λιγότερη δυνατή με αντίστοιχη αύξηση της απορρόφησης κοινοτικών χρημάτων .

Τα προγράμματα θα παρουσιάζονται σαν προγράμματα συνεργασίας των 2 φορέων . Εξάλλου η περιφέρεια επιβάλλεται να συνεργάζεται με τους πάντες για να παραξει έργο . Ο στόχος των δυο φορέων είναι κοινός , και οι δυο απευθύνονται στους αγρότες της Κρήτης . Αυτοί είναι και οι τελικοί αποδέκτες του όποιου προσφερομένου έργου .

Β) Το επόμενο ζήτημα που τίθεται άμεσα είναι :

- Πως πρέπει να **δομηθεί** η επαγ/κη κατάρτιση σε επίπεδο Περιφέρειας και ποιο είναι το **οργανωτικό** σχήμα που θα την εξυπηρετήσει . Θα πρέπει να δημιουργηθούν εκ του μηδενός κάποιες δομές .
 - α) Σε πρώτη φάση πρέπει να συγκροτηθούν Γραφεία επαγγελματικής κατάρτισης , ένα σε κάθε Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής της Περιφέρειας (1 ανά Νομό με την γεωγραφική έννοια του όρου) .Το κάθε γραφείο θα στελεχωθεί από δυο τουλάχιστον άτομα αυστηρά επιλεγμένα και με αποκλειστική απασχόληση στον τομεα της κατάρτισης , τα οποία θα εργάζονται εκ περιτροπής πρωί ή απόγευμα κατά τη διάρκεια υλοποίησης των σεμιναρίων .

Οι υπάλληλοι που θα στελεχώνουν τα γραφεία πρέπει να είναι ιδιαίτερα εργατικοί , φιλότιμοι ,με ευρύτητα σκέψης και διάθεση προσφοράς . Το γραφείο του Ηρακλείου θα συντονίζει , θα υποστηρίζει και θα παρακολουθεί την πορεία των λοιπών γραφείων. Απαραίτητη η προμήθεια ενός laptop για κάθε γραφείο .

Β) Επιβάλλεται η συμπαράσταση και η στήριξη από το γραφείο πρωτογενή τομεα καθώς και η εύκολη και γρήγορη πρόσβαση στην κ. Αντιπεριφερειάρχη γιατί συχνά τίθενται θέματα και προβλήματα που χρίζουν άμεσης απάντησης και που η επίλυση τους περνάει από εσάς . Δυσλειτουργίες της Δημόσιας Διοίκησης και γραφειοκρατικές εμπλοκές πρέπει να μειωθούν στο ελάχιστο δυνατόν .

γ) Θα απαιτηθούν κάποια χρήματα για περιπτώσεις που δεν μπορούν να καλυφθούν δαπάνες από τη χρηματοδότηση των προγραμμάτων λόγω περιορισμών των κοινοτικών κανονισμών (πχ. ημερίδες -διημερίδες - ενοικίαση ειδικού εξοπλισμού κατά περίπτωση κτλ).

Για το λογο αυτό και εάν δεν έγινε πρόβλεψη στον προϋπολογισμό , πρέπει να γίνει τροποποίηση και να προβλεφθούν κάποια χρήματα για τις ανάγκες κατάρτισης και ενημέρωσης , χωρίς να είναι απαραίτητο να περνάει κάθε φορά το όποιο ζήτημα από το Συμβούλιο .

Γ) Διαπίστωσα ότι πολλοί Δήμοι ζητούν τη δημιουργία Γεωργικών Σχολείων στις έδρες τους. Δεν διευκρινίζουν πως ακριβώς το εννοούν .Προσωπικά είμαι απόλυτα αντίθετη σε αυτό διότι:

α) Υπάρχει στην Κρήτη το Πρακτικό Γεωργικό Σχολείο Μεσσαρας , ένα άριστα οργανωμένο Κέντρο , με έμπειρο προσωπικό , με νέας τεχνολογίας εξοπλισμό , με εξαιρετικές υποδομές για θεωρητική κατάρτιση και πρακτική άσκηση , με πολλές παροχές στους εκπαιδευόμενους με δωρεάν παροχή ποιοτικής εκπαίδευσης και παρόλα αυτά παραμένει για 3 χρόνια ανενεργό λόγω απροθυμίας των αγροτόπαιδων να συμμετέχουν .

β) Η δημιουργία αντίστοιχου επιπέδου γεωργικών σχολείων διεσπαρμένων σε όλη την Κρήτη , είναι εξαιρετικά δύσκολη , το κόστος θα είναι τεράστιο , τόσο για την δημιουργία όσο και για την συντήρησή τους .

γ) Η συμμετοχή των εκπ/νων είναι εξαιρετικά αμφίβολη και η εμπειρία έχει δείξει ότι τα αγροτόπαιδα δεν δέχονται τους επιβαλλόμενους κανόνες και περιορισμούς που απορρέουν από την εκπαιδευτική διαδικασία με αμφίβολα αποτελέσματα . Εάν πραγματικά έχουν τη διάθεση να εκπαιδευθούν μπορούν να καλυφθούν από το Πρακτικό Γεωργικό Σχολείο Μεσσαράς .

Εξάλλου αυτό που πραγματικά χρειάζονται οι Δήμοι για τα μεγαλύτερης ηλικίας άτομα που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή παραγωγή είναι η εκπαίδευση τους με εκπ/σεις βραχείας διάρκειας στα νέα δεδομένα . Εάν επιθυμούν την οργάνωση εκπαιδεύσεων στις έδρες τους θα πρέπει και εκείνοι να αναλάβουν τις ευθύνες τους αναλαμβάνοντας μεγάλο μερίδιο συμμετοχής στις απαιτούμενες διαδικασίες .

Έτσι αυτό είναι εφικτό υπό προϋποθέσεις όπως:

- Εξασφάλιση του απαιτούμενου αριθμού των εκπ/νων
- Διάθεση αίθουσας κατάλληλης και ενός Η/Υ
- Διάθεση ενός υπαλλήλου του Δήμου για τις ώρες εκπαίδευσης
- Πιθανόν μικρή οικονομική συμμετοχή κατά περίπτωση

Δ) Κρίνω σκόπιμο να αναφερθώ και σε ένα άλλο ζήτημα που το θεωρώ σημαντικό . Τελευταία διαμορφώνεται μια εντελώς νέα κατάσταση στον πρωτογενή τομέα . Υπάρχει τάση και ενδιαφέρον πολλών νέων ατόμων αποφοίτων Α.Ε.Ι οι οποίοι λόγω κρίσης , ανεργίας και λοιπών συγκυριών στρέφονται στην πρωτογενή παραγωγή . Είναι ένα φαινόμενο πολύ θετικό

για την Ελληνική Γεωργία τη οποία θα συμπαρασύρουν σε μια ανοδική πορεία . Έχοντας μια άλλη φιλοσοφία και αντίληψη θα δημιουργήσουν βιώσιμες επιχειρήσεις και θα αποτελέσουν παράδειγμα προς μίμηση για τους αγρότες μας .

Πολύ σύντομα θα μπει θέμα εξειδικευμένης κατάρτισης για τα άτομα αυτά ανά αντικείμενο . Εδώ δημιουργείται πρόβλημα από πλευράς μας ,το οποίο πρέπει να ξεπερασθεί σε συνεργασία με το ΥΠΑΑΤ. Εμείς ζητούμε ως προαπαιτούμενο βιβλιάριο ΟΓΑ .Όμως τα παιδιά αυτά είναι ασφαλισμένα σε άλλα ταμεία . Είναι απαγορευτικό για μας να δεχθούμε την συμμετοχή τους σε εκπ/ση εάν δεν διαθέτουν βιβλιάριο ΟΓΑ .Αυτό πρέπει να αλλάξει.

Επίσης με βάση την πρόταση του ΤΕΙ Κρήτης την εκπαίδευση , επανεκπαίδευση και εξειδίκευση των πτυχιούχων του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα σε θέματα παραγωγής μπορεί να την αναλάβει το ινστιτούτο **Δ.Β.Μ** το οποίο έχει ιδρυθεί στο ΤΕΙ Κρήτης. Έχουν εκπονηθεί ολοκληρωμένα προγράμματα και είναι έτοιμα για υλοποίηση . Το πρόβλημα στην εν λόγω περίπτωση είναι η χρηματοδότηση . Ακόμη το ΤΕΙ Κρήτης προτείνει για στελέχη διοικητικών υπηρεσιών του πρωτογενή τομέα ,την παρακολούθηση κύκλων προγραμμάτων σε θέματα δημοσίας διοίκησης σε συνεργασία με το **ΙΝΕΠ - ΕΚΔΑ** και να ζητηθούν ειδικά προγράμματα για την Κρήτη ,τα οποία μπορούν να συμπληρωθούν από το πρόγραμμα **Δ.Β.Μ**

1. ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ

Ο πρωτογενής τομέας είναι σε κρίσιμη καμπή - απαραίτητη η μεταστροφή και μετεξέλιξη της γεωργίας μας με στόχο τη δημιουργία βιώσιμων επιχειρήσεων - μετάβαση από μια επιδοτούμενη γεωργία σε μια γεωργία όπου το αγροτικό εισόδημα θα προέρχεται από την παραγωγή και όχι τις επιδοτήσεις . Για τη μετεξέλιξη αυτή ο κρίσιμος παράγοντας είναι ο άνθρωπος . Η κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού αναδεικνύεται ως κομβικό σημείο προκειμένου να προσαρμοσθεί και να συνηθειτοποιήσει ότι το στίγμα της νέας

εποχής δίνουν ο έντονος ανταγωνισμός , η ταυτότητα και η ποιότητα των προϊόντων και η προστασία του περιβάλλοντος .Η προσπάθεια είναι δύσκολη . Ο Αγροτικός κόσμος καλείται να αφήσει πίσω του παλαιά αποτυχημένα σχήματα, να αλλάξει αντιλήψεις , νοοτροπίες και πρακτικές δεκαετιών .Καλείται να υιοθετήσει νέα τεχνογνωσία και τεχνολογία .Να στραφεί στην παραγωγή νέων προϊόντων με ταυτότητα , ποιοτικών , επώνυμων ,διαφορετικών ,υψηλής αναγνωρισιμότητας προϊόντων.

Να δημιουργήσει νέα σχήματα δράσης για την προώθηση των προϊόντων τους στην αγορά. Υπάρχουν αντιστάσεις , απροθυμία αγορών . Ωστόσο μέσα από τη γνώση έρχεται και η συνειδητοποίηση της αναγκαιότητας αυτών των αλλαγών και η αναζήτηση λύσεων .Οι αδυναμίες και τα προβλήματα είναι πολλά .

Τα σοβαρότερα εξ αυτών είναι :

α) Η παρεχόμενη εκπαίδευση είναι περιστασιακή και ευκαιριακή ανάλογα με την χρηματοδότηση χωρίς συνέχεια και συνέπεια .

β) Δεν υπάρχουν κατευθύνσεις Αγροτικής Πολιτικής συμβατές ασφαλώς με την Κ.Α.Π

γ) Η στελέχωση των δομών εκπαίδευσης είναι απολύτως ελλειμματική .

δ) Στρεβλή εφαρμογή πολλών αναπτυξιακών προγραμμάτων και κυρίως του προγράμματος Αγροτών .

ε) Απροθυμία των αγροτών για τη συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικά προγράμματα . Στα οξυμμένα προβλήματα που αντιμετωπίζουν ζητούν άμεσες απαντήσεις , ενώ η εκπαίδευση αποδίδει μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα . Επιβάλλεται η συνεργασία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς και κυρίως με τους ΔΗΜΟΥΣ.

ΜΟΥΝΤΡΑΚΗ

ΖΗΝΟΒΙΑ

Ανθρώπινο Δυναμικό του Πρωτογενούς Τομέα

Συνοπτικά, μετά και από σημερινή συζήτηση στη Συνέλευση της Σχολής Γεωπονίας:

Οι εξελίξεις στην οικονομία, τις αγορές, τα επαγγέλματα, την εγρήγορση των καταναλωτών και την προστασία του περιβάλλοντος, απαιτούν καλά εκπαιδευμένους/καταρτισμένους επαγγελματίες στον Πρωτογενή Τομέα. Το επερχόμενο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων, όπως ήδη συμβαίνει σε όλη την Ευρώπη, θα δίδει δικαίωμα άσκησης μιας επαγγελματικής δραστηριότητας μόνον να αποδεικνύεται ότι ο αιτών εργαζόμενος έχει πιστοποιημένες Γνώσεις, Δεξιότητες και Ικανότητες για τη δραστηριότητα αυτή. Ευκαιρία για να αναπτυχθούν Προγράμματα επαν-εκπαίδευσης/ εξειδίκευσης Πτυχιούχων και κατάρτισης των λοιπών επαγγελματιών είναι το Πλαίσιο της Δια Βίου Μάθησης.

Προτείνω την ανάπτυξη Προγραμμάτων στις εξής διακριτές Ομάδες:

1. Μη Πτυχιούχοι επαγγελματίες του Πρωτογενούς Τομέα. Για την κατάρτιση και επανα-κατάρτισή τους μπορούν να αξιοποιηθούν και να μετεξελιχθούν οι πολύχρονες εμπειρίες, τα Προγράμματα και οι δομές του Οργανισμού 'Δήμητρα', αφού εμπλουτισθούν με πόρους του Προγράμματος ΔΒΜ. Για το σκοπό αυτό πρέπει να εκπονηθούν Προγράμματα (έντυπο και ηλεκτρονικό διαδραστικό εκπαιδευτικό υλικό, πλήρη εκπαιδευτικά πακέτα, εκπαίδευση και πιστοποίηση εκπαιδευτών, διαδικασίες πιστοποίησης γνώσεων εκπαιδευομένων)
2. Πτυχιούχοι του ιδιωτικού και του δημόσιου τομέα, επαν-εκπαίδευση και εξειδίκευση σε θέματα παραγωγής. Στα Πλαίσια του προηγούμενου Νόμου για τη ΔΒΜ ιδρύθηκαν Ινστιτούτα ΔΒΜ (στην Κρήτη μόνο στο ΤΕΙ). Εκπονήθηκαν στο ΤΕΙ συμπαγή και ολοκληρωμένα προγράμματα τα οποία όμως δεν χρηματοδοτήθηκαν ποτέ (σε ολόκληρη τη χώρα). Μετά από μικρή μόνο ανανέωση- έχει ήδη ξεκινήσει- είναι έτοιμα για υλοποίηση. Άλλα μπορούν βέβαια να αναπτυχθούν σε συνεργασία με άλλους φορείς.
3. Στελέχη των διοικητικών υπηρεσιών του πρωτογενούς Τομέα. Πέρα από την επανεκπαίδευση και εξειδίκευση σε θέματα παραγωγής, απαραίτητη είναι η παρακολούθηση κύκλων προγραμμάτων σε θέματα δημόσιας διοίκησης, δυναμικά με αναφορές σε αντικείμενα του Πρωτογενούς Τομέα. Επειδή το τοπικό Περιφερειακό Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του ΕΚΔΑ έκλεισε, απαραίτητο είναι να αποκατασταθεί επικοινωνία με το ΙΝΕΠ- ΕΚΔΑ και να ζητηθούν ειδικά Προγράμματα για την Κρήτη. Αυτά μπορούν να συμπληρωθούν από το Πρόγραμμα ΔΒΜ.

Το ΤΕΙ Κρήτης και η Σχολή Γεωπονίας είναι στη διάθεση της Περιφέρειας Κρήτης για γνωμοδοτική συμβολή και για συμμετοχή σε σχετική Ομάδες Εργασίας για την ανάπτυξη των παραπάνω δραστηριοτήτων.

Β. Καπετανάκης

Με δεδομένη την κατάσταση που επικρατεί στην Ελληνική οικονομία και την ανάγκη λήψης μέτρων για την τόνωση του πρωτογενή τομέα, πρέπει να δούμε τα σημεία που ικανοποιούν τις άμεσες ανάγκες της πλειοψηφίας της παραγωγικής βάσης, ώστε τελικά να είμαστε αποτελεσματικοί στο θέμα της ανάπτυξης του πρωτογενούς τομέα της οικονομίας του νησιού μας.

Θεωρούμε ότι θέμα άμεσης προσοχής είναι η στήριξη οργανώσεων παραγωγών ώστε να αποκτήσουν πρόσβαση στις αγορές (εσωτερικού/εξωτερικού) με πιστοποιημένα, ποιοτικά, Κρητικά προϊόντα.

Σίγουρα πρέπει να χτίσουμε δυνατά ονόματα για τα προϊόντα μας, γύρω από το όνομα Κρήτη, παράλληλα όμως πρέπει να υπάρχει ένας μηχανισμός που θα διασφαλίζει την ποιότητά τους, ούτως ώστε οι ενέργειές μας να έχουν συσσωρευτικό αποτέλεσμα για τη φήμη τους, χωρίς να κινδυνεύουμε να τα χάσουμε όλα με την εμφάνιση του όποιου σκανδάλου. Κρίνουμε απαραίτητη την ύπαρξη και λειτουργία ενός **Φορέα Διαχείρισης** των Κρητικών προϊόντων, με δυνατότητες **Συμβουλευτικού - Ελεγκτικού Μηχανισμού**. Ο φορέας αυτό θα μπορούσε να συνεργαστεί με την Περιφέρεια Κρήτης για να στηθούν καμπάνιες προώθησης των (πιστοποιημένων) Κρητικών προϊόντων και σε συνεργασία με την υπηρεσία Φυτοϋγειονομικών Ελέγχων (της Π. Κ.) να λαμβάνει μέτρα για τη διασφάλιση της Κρητικής προέλευσης και υψηλής ποιότητας των προϊόντων αυτών.

Ο φορέας αυτός υπάρχει και θα μπορούσε να ξεκινήσει να υλοποιεί το έργο του. Είναι ο **Cretacert**. Αν και η αρχική του εξειδίκευση είναι στα νωπά φρούτα και λαχανικά, υπάρχει η πρόθεση για επέκταση της «ομπρέλας» πιστοποίησης και σε άλλα προϊόντα. Η υιοθέτηση του Φορέα και του σήματός του από την Περιφέρεια Κρήτης τον περασμένο Μάρτιο ικανοποίησε το όραμα όλων όσων πίστεψαν στην ιδέα του CRETACERT για την καθιέρωση των πιστοποιημένων ποιοτικών Κρητικών αγροδιατροφικών προϊόντων. Ωστόσο έως σήμερα δεν έχει τύχει ανάλογης οικονομικής υποστήριξης από την Περιφέρεια.

Συγκεκριμένα προτείνουμε:

1. Την άμεση προώθηση του σήματος που ήδη υπάρχει (Cretacert), ώστε να αυξηθούν οι ευκαιρίες για τα Κρητικά προϊόντα και την καθιέρωσή τους στην εγχώρια αλλά και τη διεθνή αγορά. Για να μπορέσει όμως το σήμα να γίνει γνωστό χρειάζονται πολλαπλές ενέργειες marketing και ο Φορέας, αποκλεισμένος από χρηματοδοτήσεις και Ευρωπαϊκά προγράμματα, για να μπορέσει να προσδώσει προστιθέμενη αξία στα προϊόντα αλλά και στους ίδιους τους παραγωγούς, χρειάζεται τη βοήθεια της Πολιτείας.
2. Τον προσδιορισμό συγκεκριμένων κριτηρίων και για τους υπόλοιπους κλάδους των αγροδιατροφικών Κρητικών προϊόντων, αφού στόχος του CRETACERT είναι να αγκαλιάσει το σύνολο των προϊόντων του νησιού.
3. Την ενίσχυση του ελεγκτικού μηχανισμού του φορέα, με επιπρόσθετους ελέγχους στον παραγωγό (πέρα από τους 2 βασικούς ελέγχους που προβλέπονται από το πρότυπο του Cretacert) και σε δεύτερη φάση την εγκαθίδρυση ενός μεγάλου πιστοποιημένου εργαστηρίου που αφενός θα παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες στους παραγωγούς τόσο σε θέματα καλλιεργητικών πρακτικών όσο και νέων καλλιεργειών και αφετέρου θα υποστηρίζει τον ελεγκτικό μηχανισμό. Η στήριξη του Cretacert κρίνεται σήμερα ιδιαίτερα απαραίτητη, αφού είναι ίσως ο μόνος φορέας που θα μπορούσε να αποκαταστήσει τη χαμένη φήμη των προϊόντων μας, μετά την κρίση του E. Coli, αλλά και να προλάβει τις επιπτώσεις επόμενων διατροφικών σκανδάλων.
4. Την ανάληψη διαφόρων ενεργειών καθιέρωσης του σήματος και προώθησης-διαφήμισης - marketing των συγκεκριμένων προϊόντων. Συγκεκριμένα προτείνουμε: ι) συνεργασία με διάφορους φορείς που εμπλέκονται τόσο στην εμπορία των προϊόντων αυτών (Εμπορικούς Ακόλουθους σε διάφορες χώρες με εξαγωγικό ενδιαφέρον, Σύνδεσμο Εξαγωγέων, κλπ) όσο και στις αλυσίδες διανομής των προϊόντων (αλυσίδες Σ/Μ, κλπ) και ιι) ανάληψη ενεργειών προώθησης-διαφήμισης (Διοργάνωση εκθέσεων, Συμμετοχή σε διεθνείς εκθέσεις (τύπου Fruitlogistika) με ενιαίο περίπτερο Περιφέρειας Κρήτης, Διαφημιστικές

καμπάνιες τόσο στο εξωτερικό όσο και στο εσωτερικό, αξιοποίηση διαδικτυακής δυνατότητας διαφήμισης - εμπορίας, κλπ)

5. Την ενίσχυση του βαθμού οργάνωσης των γεωργικών επιχειρήσεων της Κρήτης. Από τα πρόσφατα έκτακτα μέτρα της Ε.Ε. για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων στους παραγωγούς από την κρίση με το E. Coli, έγινε πασιφανές ότι η Ε.Ε. δίνει ιδιαίτερη έμφαση στις Ο.Π. Επιπλέον, θα πρέπει σαν Περιφέρεια να προωθηθεί-ενθαρρυνθεί και η συνένωση αυτών των Οργανώσεων σε Ενώσεις Ο.Π., που αν μη τι άλλο, θα μπορούν να έχουν ως κοινό στόχο, την προώθηση, ή και την αντιμετώπιση κρίσεων.

Πρόταση για την ανάπτυξη και ανάδειξη της Κρήτης ως Γαστρονομικό Προορισμό Βασισμένο στην Κρητική Διατροφή και τα πιστοποιημένα ποιοτικά τοπικά προϊόντα & υπηρεσίες

Δεδομένου ότι κατά την διάρκεια των συναντήσεων της Ομάδας Εργασίας «Εξωστρέφεια» αναδείχθηκαν δύο διαφορετικοί άξονες πάνω στους οποίους κρίθηκε ότι πρέπει να εργαστεί η Περιφέρεια για την ανάπτυξη της εξωστρέφειας, οι προτάσεις της Ομάδας διαχωρίστηκαν στις εξής προτάσεις:

1. Πρόταση για την υποστήριξη της προβολής και προώθησης αγροτικών προϊόντων και τροφίμων από την Περιφέρεια Κρήτης.
2. Πρόταση για την ανάπτυξη και ανάδειξη της Κρήτης ως γαστρονομικό προορισμό βασισμένο στην Κρητική Διατροφή και τα πιστοποιημένα ποιοτικά τοπικά προϊόντα & υπηρεσίες.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Κρητική Διατροφή - Ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της Περιφέρειας Κρήτης	126
Η Κρήτη γαστρονομικός προορισμός	129
Συντονισμένη ανάπτυξη του Πρωτογενή Τομέα απ' την Περιφέρεια Κρήτης	136
ΑΞΙΟΝΕΣ ΔΡΑΣΗΣ	138
Δημιουργία της Περιφερειακής Ετικέτας «Κρήτη» - Branding & πιστοποίηση της Κρητικής Ποιότητας	138
Γαστρονομικός Τουρισμός	142
Προβολή Κρητικής Γαστρονομίας	148
Πολιτική για το τοπικό προϊόν	161
Δικτύωση επιχειρήσεων του πρωτογενή τομέα	163
Κατάρτιση	166
Κρητική Διατροφή και νέα γενιά	170
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	173
Ενδεικτικό γαστρονομικό χαρτοφυλάκιο Κρήτης	173

Κρητική Διατροφή - Ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της Περιφέρειας Κρήτης

Με την εφαρμογή του νέου νόμου για την τοπική αυτοδιοίκηση την 1/1/2011 είναι προφανές ότι η Περιφέρεια Κρήτης αποτελεί πλέον τον αρμόδιο φυσικό διαχειριστή της Κρητικής Διατροφής και οφείλει να λειτουργήσει ως θεματοφύλακός της, εξασφαλίζοντας την καταγραφή, διάδοση και διάσωσή της. Ο φορέας της Περιφέρειας Κρήτης που θα συντονίζει τις δράσεις διαχείρισης του «πόρου» Κρητική Διατροφή θα είναι το «Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας» το οποίο θα λειτουργήσει ως πλατφόρμα συνεργασίας για όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη στον τομέα αυτό.

Δεδομένης της απομάκρυνσης τόσο των κατοίκων της Κρήτης (αλλαγή τρόπου διατροφής), όσο και των επιχειρηματικών πρακτικών (εστιατόρια, παραγωγοί προϊόντων, ξενοδοχεία κα) απ' την παραδοσιακή Κρητική Διατροφή, η Περιφέρεια Κρήτης, θα πρέπει να λειτουργήσει περισσότερο ως ένα «κίνημα» για την επιστροφή στην υγιεινή παραδοσιακή Κρητική Διατροφή, την ενίσχυση των τοπικών προϊόντων και την πιο αποτελεσματική σύνδεση της παραγωγής με τις υπηρεσίες του τουρισμού. Για την καθιέρωση της Κρήτης ως έναν ξεχωριστό και ποιοτικό γαστρονομικό προορισμό και την ενδυνάμωση της οικονομίας της. Κάτι τέτοιο δεν μπορεί να συμβεί με πρωτοβουλίες που ξεκινούν μόνο από την αγορά (market driven), καθώς για να πετύχει τον στόχο αυτό θα χρειαστεί να πετύχει συνεργασία μεταξύ φορέων, επιχειρήσεων και κοινωνικών ομάδων. Γι' αυτό είναι σημαντικό που αυτής της πρωτοβουλίας θα ηγηθεί η αιρετή Περιφέρεια, καθώς από την φύση τους σχεδιάστηκε για να μπορέσει να υποστηρίξει ένα τέτοιο όραμα για την ανάπτυξη του νησιού και να συσπειρώσει όσους χρειάζεται για να δουλέψουν συλλογικά προς αυτήν την κατεύθυνση, διαθέτοντας παράλληλα το κύρος και την δύναμη να υποστηρίξει μια τέτοια προσπάθεια. Μέσα από την συνεργασία η Περιφέρεια κερδίζει και έχει την δυνατότητα να χτίσει αποτελεσματικά πάνω στα χαρακτηριστικά που κάνουν την Κρήτη να ξεχωρίζει από άλλους προορισμούς. Ας είναι η Κρητική Διατροφή, τα τοπικά προϊόντα και η ποιότητα των υπηρεσιών μας το ανταγωνιστικό μας πλεονέκτημα.

Για να μπορέσει αυτό το κίνημα να γίνει πραγματικότητα, η στρατηγική της Περιφέρειας Κρήτης θα πρέπει να στηριχθεί στους εξής άξονες:

1. **Η τοπική γαστρονομική παράδοση:** προώθηση της Κρητικής Διατροφής ως τρόπος ζωής.
2. **Η υγεία:** προβολή της συμβολής της Κρητικής Διατροφής στην βελτίωση του επιπέδου υγείας, ως μέσο θεραπείας αλλά και πρόληψης.

3. **Τα τοπικά προϊόντα:** προσπάθεια για την βελτίωση της ποιότητας των κρητικών προϊόντων μέσω της στήριξης για τον εκσυγχρονισμό των διαδικασιών παραγωγής (σε παραγωγή, μεταποίηση, διανομή).
4. **Το περιβάλλον:** προώθηση της «πράσινης ανάπτυξης» του νησιού, προβάλλοντας την Κρήτη ως έναν τόπο με καθαρό περιβάλλον και μεγάλη βιοποικιλότητα, όπου παράγονται μοναδικά, ασφαλή και υγιεινά προϊόντα.
5. **Ο πολιτισμός:** προώθηση της Κρητικής Διατροφής ως αναπόσπαστο κομμάτι του κρητικού πολιτισμού και σύνδεση με τις τοπικές αξίες.
6. **Ο τουρισμός:** προώθηση του γαστρονομικού τουρισμού στο νησί, βασισμένος στα εκλεκτά τοπικά προϊόντα και την Κρητική Κουζίνα.

Βασικές προτάσεις για την ανάδειξη της Κρητικής Διατροφής ως ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της Κρήτης:

1. Προστασία της Κρητικής Διατροφής

Προτείνεται η συγκρότηση ομάδας εμπειρογνομένων για την προστασία και διαχείριση του «πόρου» Κρητική Διατροφή. Η ομάδα αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει εκπροσώπους απ' όλα τα επιστημονικά ΑΕΙ του νησιού και όχι μόνο, καθώς και ερευνητές που έχουν να επιδείξουν έργο στην λαογραφική, ιστορική, γαστρονομική έρευνα.

Πρωταρχικός ρόλος της ομάδας αυτής θα είναι η (διαρκής) τεκμηρίωση του όρου «Κρητική Διατροφή» με βάση τα νεότερα επιστημονικά δεδομένα, καθώς και η προσπάθεια σχηματοποίηση του Κρητικού Διατροφικού Προτύπου (πχ με την μορφή πυραμίδας), με σκοπό την καλύτερη επικοινωνία του στο ευρύ κοινό.

Η λειτουργία της ομάδας εμπειρογνομένων σε συνεργασία με την πιστοποίηση που προτείνεται αργότερα θα δίνουν την δυνατότητα να απαγορευθεί η χρήση των όρων «Κρητική Διατροφή» και «Κρητική Παραδοσιακή Κουζίνα» από μη πιστοποιημένους επαγγελματίες και παραγωγούς. Αν δεν υπάρξει πρακτικός τρόπος απαγόρευσης, θα επιδιωχθεί σε συνεργασία με τους συλλογικούς φορείς των επαγγελματιών η προβολή των πιστοποιημένων και η απαξίωση των μη πιστοποιημένων επιχειρήσεων.

2. Αναγνώριση της Κρητικής Διατροφής σαν εθνικό πόρο

Η κεντρική ηγεσία του τόπου πρέπει να αναγνωρίσει την Κρητική Διατροφή σαν εθνικό πόρο και να στηρίξει τις ενέργειες για την προστασία, την διάδοση και την αξιοποίησή του.

Για τον σκοπό αυτό, προτείνεται να συνταχθεί επιστολή προς τον Πρωθυπουργό και τους αρμόδιους Υπουργούς με συνοπτική αιτιολόγηση της εισήγησης. Η σύνταξη τη επιστολής θα γίνει απ' την Περιφέρεια Κρήτης που, για τον σκοπό αυτό, θα συνεργαστεί με ειδικούς και εμπειρογνώμονες του χώρου. Στην επιστολή αυτή θα τεκμηριώνεται η σημασία της αναγνώρισης της Κρητικής Διατροφής σαν εθνικό πόρο και θα θίγεται η ανάγκη της

παρουσίασης στις επίσημες εκδηλώσεις στο εσωτερικό και εξωτερικό της χώρας της Κρητικής Κουζίνας και άλλων τοπικών κουζινών της Ελλάδας, με τρόπο που να διασφαλίζεται η ορθή παρουσιάσή τους.

3. Πρωτοβουλία για την αναγνώριση του Κρητικού Διατροφικού Πολιτισμού από την UNESCO

Ως ο πλέον αρμόδιος φορέας, η Περιφέρεια Κρήτης θα πρέπει να ανανεώσει το αίτημα που κατατέθηκε μέσω του «Κρητικού Συμφώνου Ποιότητας» στις 20 Μαΐου 2009 στην Διεύθυνση Νεότερης Πολιτιστικής Κληρονομιάς του Υπουργείου, **για την κατάθεση αναλυτικού φακέλου με σκοπό την αναγνώριση του «Κρητικού Διατροφικού Πολιτισμού» ως άυλη πολιτιστική κληρονομιά της UNESCO.** Η εταιρεία «Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας» θα συντονίζει την προσπάθεια κατάρτισης του φακέλου και θα συνεργαστεί στενά με όλους όσους θα μπορέσουν να συνεισφέρουν στην ολοκληρωμένη τεκμηρίωση του συγκεκριμένου φακέλου (ανθρωπολόγους, λαογράφους, κοινωνιολόγους, ερευνητές, Πανεπιστήμιο Κρήτης κ.α.). Η αιρετή Περιφέρεια Κρήτης, λειτουργώντας πλέον ως ο θεματοφύλακας της Κρητικής Διατροφής, πρέπει να στηρίξει την πολιτική πίεση που θα ασκήσει στην ηγεσία του Υπουργείου σε ένα συγκεκριμένο σχέδιο δράσης για την προστασία και ανάδειξή της. Δεδομένης της αναγνώρισης της «Μεσογειακής Διατροφής» από την UNESCO, διαδικασία η οποία είχε καθυστερήσει την επεξεργασία του δικού αιτήματος της Κρήτης από πλευράς Υπουργείου, η δράση αυτή επείγει ακόμα περισσότερο. Η εταιρεία «Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας» έχει ήδη εξασφαλίσει ένα κονδύλι 30.000 ευρώ από το Πρόγραμμα «Πράσινη Ανάπτυξη» για την χρηματοδότηση της σύνταξης του φακέλου για την καταγραφή και αναγνώριση του «Κρητικού Διατροφικού Πολιτισμού», ενώ η Περιφέρεια Κρήτης ορθώς έχει δημιουργήσει και την αντίστοιχη Ομάδα Εργασίας με την συμμετοχή ειδικών, αποδεικνύοντας την σοβαρότητα με την οποία προσεγγίζει αυτή την ιδιαίτερα σημαντική πρωτοβουλία.

Η Κρήτη γαστρονομικός προορισμός

Οι διεθνείς τάσεις στον τουρισμό - που επικεντρώνονται στην βιώσιμη ανάπτυξη, την γαστρονομία, τις δραστηριότητες, την γνωριμία με τις τοπικές κοινωνίες και κάνουν την συμμετοχική διάσταση αναπόσπαστο κομμάτι της τουριστικής εμπειρίας - είναι ιδιαίτερα ευνοϊκές για την Κρήτη, καθώς αυτή μπορεί να αναπτύξει και να προσφέρει ένα εναλλακτικό τουριστικό προϊόν που θα είναι σε απόλυτη συνάφεια με τις τάσεις αυτές. Λόγω της φύσης της η ανάπτυξη του εναλλακτικού και γαστρονομικού τουριστικού προϊόντος της Κρήτης κρίνεται θα γίνει κατά κύριο λόγο στις λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές (ενδοχώρα και νότια παράλια) στις οποίες υπάρχει ακόμα αγροτική ζωή και ακολουθούνται σε μεγάλο βαθμό οι παραδόσεις, ενώ θα αξιοποιηθεί το ήδη υπάρχον τουριστικό ρεύμα (βόρεια παράλια) στο οποίο θα παρουσιαστούν οι εναλλακτικές τουριστικές προτάσεις για να εμπλουτίσουν την υπάρχουσα τουριστική εμπειρία.

Η διατροφή συμμετέχει με μεγάλο ποσοστό στην τουριστική δαπάνη των επισκεπτών (περίπου 60% για αμερικάνους & 40% για ευρωπαίους ταξιδιώτες). Η ένταξη και διαμόρφωση ενός γαστρονομικού τουριστικού προϊόντος σε έναν προορισμό θα οδηγήσει σε μια κατακόρυφη αύξηση των τουριστικών εσόδων τα οποία θα διαχέονται απευθείας στις τοπικές οικονομίες και θα συμβάλει καθοριστικά στην καθιέρωση ενός βιώσιμου οικονομικού συστήματος στην περιοχή.

Η καθιέρωση μιας περιοχής όπως η Κρήτης ως γαστρονομικού προορισμού θα καθιερώσει τα τοπικά προϊόντα και γεύσεις ως αναπόσπαστο κομμάτι του Brand του προορισμού. Αυτό θα τα συνδέσει άρρηκτα με την τουριστική εμπειρία των επισκεπτών στην περιοχή, με αποτέλεσμα να αυξηθεί κατακόρυφα η ζήτηση για τοπικά προϊόντα, αυξάνοντας την διακίνησή τους και τα έσοδα των παραγωγών.

Πιο συγκεκριμένα ο γαστρονομικός τουρισμός θα έχει ιδιαίτερα μεγάλο όφελος για την οικονομική ανάπτυξη και ανθεκτικότητα ενός προορισμού καθώς στοχεύει στην δημιουργία ενός νέου τουριστικού προϊόντος και την επιτυχημένη και αποτελεσματική σύνδεση της αγροτικής παραγωγής με τον τουριστικό τομέα. Η καθιέρωση της σύνδεσης αυτής θα διευκολύνει την απευθείας κατανάλωση και πώληση τοπικών, εποχικών και φρέσκων προϊόντων διατροφής, μειώνοντας παράλληλα την ανάγκη για μεσάζοντες και μονόπλευρη στήριξη των παραγωγών σε εξαγωγές.

Σύμφωνα με την Μελέτη «Η Γαστρονομία στο Μάρκετινγκ του Ελληνικού Τουρισμού», που ολοκλήρωσε ο ΣΕΤΕ το 2010, η Κρήτη αποτελεί την πιο ενδιαφέρουσα από γαστρονομικής άποψης περιοχή της Ελλάδας, παρουσιάζει μια ιδιαίτερη γαστρονομική ταυτότητα και αποτελεί το μόνο μέρος στην Ελλάδα που η τοπική κουζίνα είναι τόσο διαδεδομένη και προσιτή για τον τουρίστα. Αυτό οφείλεται κυρίως στις ταβέρνες της ενδοχώρας που διατήρησαν την παράδοση, τον πλούτο της Κρητικής Κουζίνας, την στάση ζωής των Κρητικών που διατηρούν ζωντανή την παράδοση και νοιώθουν ως πρεσβευτές της ιστορίας και της

πολιτιστικής τους κληρονομιάς καθώς και την μεγάλη αγροτική παραγωγή που περιλαμβάνει εξαιρετικής ποιότητας προϊόντα στο πλαίσιο της παραδοσιακής ή βιολογικής καλλιέργειας και κτηνοτροφίας.

Οι ευκαιρίες για την ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού στην Κρήτη συνοψίζονται στα εξής στοιχεία:

- Οι τουρίστες που ενδιαφέρονται να κάνουν γαστρονομικό τουρισμό είναι πιο εύποροι και δαπανούν μεγάλο ποσοστό του ταξιδιωτικού προϋπολογισμού σε δραστηριότητες γαστρονομικού ενδιαφέροντος, ενώ οι βασικές χώρες προέλευσης των «γαστροτουριστών» περιλαμβάνονται και οι κυριότερες αγορές του τουρισμού της Κρήτης. Η ένταξη της γαστρονομίας στο χαρτοφυλάκιο του νησιού θα διευκολύνει την διείσδυση στις καθιερωμένες αγορές δίνοντας άμεσα αποτελέσματα, ενώ θα εξασφαλίσει την εισροή επισκεπτών με υψηλή αγοραστική δύναμη.
- Το ελκυστικό τουριστικό χαρτοφυλάκιο γαστρονομικών προϊόντων της Κρήτης θα προσελκύει όχι μόνο τους τουρίστες της γαστρονομίας αλλά ένα ευρύτερο ταξιδιωτικό κοινό. Δεδομένης της μεγάλης τουριστικής κίνησης του νησιού, η ανάπτυξη του χαρτοφυλακίου της θα έχει έτοιμο αγοραστικό κοινό εξασφαλίζοντας άμεση βιωσιμότητα για τις νέες υπηρεσίες.
- Η προσφορά καλής τοπικής κουζίνας στους τουρίστες αποτελεί την ραχοκοκαλιά μιας ελκυστικής γαστρονομικής προσφοράς, κάτι που θα εξασφαλίσει το «Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας» με την απόδοση του «Σήματος Ποιότητας Κρητικής Κουζίνας».
- Το ξενοδοχειακό δυναμικό της Κρήτης είναι πολύ μεγάλο και η πρωτοβουλία δημιουργίας μιας «Κρητικής Γωνιάς» στα εστιατόριά, όπου προσφέρονται καθημερινά κρητικά εδέσματα, είναι ήδη αρκετά διαδεδομένη και μπορεί να συμβάλει τα μέγιστα στην γνωριμία των επισκεπτών με την Κρητική γαστρονομία.
- Το νησί διαθέτει πολλά εμβληματικά προϊόντα (πχ ελαιόλαδο, κρασί, τσικουδιά, μέλι) τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την δημιουργία θεματικών διαδρομών (πχ «οι Δρόμοι των Κρητικών Γεύσεων»), καθώς και για τον εμπλουτισμό του τουριστικού χαρτοφυλακίου με υπηρεσίες περιποίησης, όπως spa οιοθεραπείας.
- Η Κρήτη έχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα στον τομέα των επισκέψιμων χώρων παραγωγής, ειδικά σε οινοποιεία, καθώς υπάρχουν ώριμα δίκτυων οινοποιών στο νησί με επισκέψιμες υποδομές, ενώ υπάρχουν και άλλοι χώροι παραγωγής που έχουν διαμορφωθεί ειδικά για να δέχονται επισκέψεις (πχ ελαιοτριβεία) ή μπορούν εύκολα και με απλές μετατροπές να γίνουν επισκέψιμα (πχ γυναικείοι συνεταιρισμοί).
- Στην Κρήτη ισχύουν οι περισσότεροι από τους παράγοντες επιτυχίας που εφαρμόζουν οι κορυφαίοι γαστρονομικοί προορισμοί, καθώς
 1. Ισχυροποιεί την ταυτότητα του προορισμού αναδεικνύοντας τοπικά στοιχεία
 2. Ενισχύει την ποικιλία με την ανάπτυξη γαστρονομικών προϊόντων από τους τοπικούς τουριστικούς οργανισμούς
 3. Συνδέει την κουζίνα με την παράδοση και την πολιτιστική κληρονομιά
 4. Συνδέει τον τουρισμό με την παραγωγική βάση, ώστε να επωφελείται συνολικά ο προορισμός από την τουριστική ανάπτυξη

5. Έχει ισχυρή διαδικτυακή παρουσία, με πληρέστερες τουριστικές διαδικτυακές πύλες
6. Μεριμνά για την φιλικότητα του προορισμού στοχεύοντας στην προσφορά μιας άρτιας ταξιδιωτικής εμπειρίας
7. Προωθεί την συνεργασία και την δικτύωση, για να μπορέσει να διαχειριστεί το σύνολο των επιμέρους γαστρονομικών προϊόντων
8. Διαθέτει εκπαιδευμένα στελέχη, εξασφαλίζοντας επαγγελματισμό στην ανάπτυξη και προβολή του γαστρονομικού χαρτοφυλακίου μαζί με άλλες πτυχές του προορισμού.

Ανάπτυξη Γαστρονομικού Τουρισμού στην Κρήτη και Πράσινη Ανάπτυξη

Ο στόχος για την ανάπτυξη του Γαστρονομικού Τουρισμού στην Κρήτη έρχεται σε πλήρη συμφωνία με τις πολιτικές της Κυβέρνησης για την Πράσινη Ανάπτυξη καθώς:

- 2) στηρίζεται στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων για ποιοτικό τουρισμό, ποιοτική γεωργία, Κρητική Διατροφή, ποιότητα τροφίμων και συμβάλει στην στροφή της Κρητικής οικονομίας σε μια νέα αναπτυξιακή πορεία
- 3) δίνει αξία στα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Κρήτης προωθώντας μια ανάπτυξη συνδεδεμένη με τοπικές ιδιαιτερότητες και στοχεύοντας στην μετάβαση σε έναν ποιοτικό τουρισμό που θα προσφέρει ποικιλία υπηρεσιών, διαφοροποιημένων και στοχευμένων στα πλεονεκτήματα του νησιού
- 4) η Ποιότητα αποτελεί την έννοια-κλειδί της συγκεκριμένης στρατηγικής, εξασφαλίζοντας ότι οι υπηρεσίες και τα προϊόντα που θα προσφέρονται στον τομέα του γαστρονομικού τουρισμού θα έχουν ποιότητα και αξία, κάνοντας την Κρήτη ανταγωνιστικότερη
- 5) στηρίζεται σε δράσεις για την αποτύπωση του πολιτισμού, με σεβασμό στον άνθρωπο και το περιβάλλον και λειτουργεί με την λογική της συμμετοχικής διακυβέρνησης
- 6) συμβάλει στην αναβάθμιση της τουριστικής παιδείας και του τουριστικού προϊόντος, οδηγώντας στην πράσινη ανάπτυξη για τον τουρισμό της Κρήτης.

Η υλοποίηση του συγκεκριμένου Σχεδίου θα συμβάλει άμεσα στην Πράσινη Ανάπτυξη της Κρήτης καθώς:

- η αύξηση των ημερήσιων δαπανών των υπαρχόντων τουριστών της Κρήτης κατά 5 ευρώ αντιστοιχεί στην αύξηση του τουριστικού εισοδήματος από την άφιξη 254.000 τουριστών. Ο εμπλουτισμός του χαρτοφυλακίου του κρητικού τουρισμού με δράσεις γαστρονομίας θα συμβάλει στην αύξηση της κατά κεφαλήν κατανάλωσης, συντελώντας σε οικονομική ανάπτυξη και ευημερία με μικρότερο αριθμό επισκεπτών. Αυτό θα συμβάλει στην μείωση των αναγκαίων μεταφορών, συνεπώς και του «οικολογικού αποτυπώματος» της τουριστικής βιομηχανίας της Κρήτης.
- η δημιουργία ενός κινήματος για στήριξη της εντοπιότητας των προϊόντων διατροφής θα οδηγήσει στην κατακόρυφη αύξηση της κατανάλωσης κρητικών προϊόντων. Η νέα αυτή κατάσταση θα συμβάλει στην δραστική μείωση των “διατροφικών χιλιομέτρων” (food miles) που θα διανύουν τα προϊόντα που καταναλώνονται στο νησί, μειώνοντας την

επιβάρυνση στο περιβάλλον από τις εκπομπές σε διοξείδιο του άνθρακα και την κατανάλωση ενέργειας.

- η ανάπτυξη τουριστικών υπηρεσιών με επίκεντρο την ιδιαίτερη γαστρονομική ταυτότητα της Κρήτης θα συμβάλει στην προστασία της ενδημικής χλωρίδας και πανίδας και την αύξηση της βιοποικιλότητας.
- η στροφή στην κατανάλωση ποιοτικών εποχικών αγροτικών προϊόντων που θα έχουν παραχθεί με βιολογικό τρόπο θα αυξήσει την σχετική ζήτηση, κάνοντας οικονομικά βιώσιμη και συμφέρουσα την σταδιακή μετατροπή της αγροτικής παραγωγής της Κρήτης σε βιολογική, και την μακροπρόθεσμη καθιέρωση του νησιού ως Πράσινο Προορισμό.
- η άμεση σύνδεση της αγροτικής παραγωγής με τον τουρισμό και η ανάπτυξη τουρισμού ειδικών ενδιαφερόντων με άξονα την γαστρονομία και την Κρητική Διατροφή, θα οδηγήσει στην καθιέρωση ενός τουριστικού κύματος 12 μήνες το χρόνο που θα συμβάλει σε μια ήπια ανάπτυξη καθ' όλη την διάρκεια του έτους, αυξάνοντας τα κίνητρα για την υποστήριξη της ποιοτικής αγροτικής παραγωγής, συγκρατώντας τους κατοίκους της υπαίθρου, διατηρώντας το αγροτικό τοπίο και συμβάλλοντας στην μείωση της διάβρωσης του εδάφους από την εγκατάλειψη.

Με βάση τα παραπάνω μπορούμε με σιγουριά να υποστηρίξουμε ότι η Κρήτη μπορεί να αποτελέσει τον Πιλότο σε επίπεδο Ελλάδας για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού σε έναν προορισμό, και την αποτελεσματική σύζευξη της παραγωγής με την τουριστική βιομηχανία.

Η Κρήτη:

5. είναι ενιαίος προορισμός
6. είναι ήδη καθιερωμένος τουριστικός προορισμός
7. διαθέτει όλο το φάσμα των τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών (μαζικός, εναλλακτικός, πολιτιστικός, υπαίθρου, θαλάσσιος κ.α.) και μπορεί εύκολα να τα αναβαθμίσει ποιοτικά και να τα εμπλουτίσει
8. έχει ώριμες συνεργασίες σε επίπεδο παραγωγών αλλά και φορέων
9. έχει το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της τεκμηριωμένης και φημισμένης Κρητικής Διατροφής, η οποία αποτέλεσε την βάση για την δημιουργία της Μεσογειακής Διατροφής
10. έχει ποιοτικά προϊόντα διατροφής
11. διαθέτει το “Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας”, το οποίο μπορεί να λειτουργήσει σαν πλατφόρμα συνεργασίας μεταξύ πρωτογενή τομέα και τουρισμού για την ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού.

Στόχος της Περιφέρειας Κρήτης θα πρέπει να είναι να αποτελέσει η γαστρονομία έναν από τους τρεις κύριους λόγους για τους οποίους οι τουρίστες θα επιλέγουν την Κρήτη ως τόπο διακοπών μέσα στα επόμενα 3 με 5 χρόνια και η Κρήτη να καθιερωθεί ως διεθνής γαστρονομικός προορισμός.

Η Κρήτη μπορεί να αποδείξει ότι είναι ώριμη για να το καταφέρει, τόσο αναφορικά με το γαστρονομικό τουριστικό προϊόν που ήδη διαθέτει, όσο και με τις υπάρχουσες συνεργασίες, δίκτυα, Σήματα Ποιότητας και αναπτυξιακές δράσεις που έχουν υλοποιηθεί στο νησί. Μπορεί να αποτελέσει τον πρώτο προορισμό στην Ελλάδα που θα πετύχει να γίνει γαστρονομικός προορισμός μέσα στα επόμενα 3 χρόνια. Τα απαραίτητα βήματα είναι τα παρακάτω:

1. αναβάθμιση του υπάρχοντος τουριστικού προϊόντος
2. εμπλουτισμός του υπάρχοντος τουριστικού προϊόντος
3. δημιουργία νέου τουριστικού προϊόντος
4. άμεση σύνδεση αγροτικής παραγωγής με τον τουρισμό
5. καθιέρωση των τοπικών προϊόντων και της Κρητικής Διατροφής ως αναπόσπαστο κομμάτι του brand της Κρήτης, εξασφαλίζοντας ότι όλοι οι επισκέπτες θα επιδιώκουν να το βιώσουν (αγοράζοντας προϊόντα ή υπηρεσίες).

Το προτεινόμενο Σχέδιο Ανάπτυξης του Γαστρονομικού Τουρισμού στην Κρήτη θα πρέπει να υλοποιηθεί σε δύο φάσεις:

Α' ΦΑΣΗ - Διαμόρφωση Προϊόντος: Μορφοποίηση & αναβάθμιση της Κρητικής γαστρονομίας, ώστε να αποτελέσει διακριτό προϊόν στο χαρτοφυλάκιο των προϊόντων του Κρητικού τουρισμού.

Β' ΦΑΣΗ - Επικοινωνία: Ανάδειξη της Κρήτης ως προορισμό με σημαντική γαστρονομική προσφορά και προβολή.

Α' ΦΑΣΗ: Διαμόρφωση Γαστρονομικού Χαρτοφυλακίου

Στόχος του πρώτου σταδίου είναι *η διαμόρφωση του γαστρονομικού τουριστικού προϊόντος της Κρήτης*, όλων δηλαδή των σχετικών προσφερόμενων προϊόντα και υπηρεσιών.

Τα βήματα για την δημιουργία του ποιοτικού γαστρονομικού χαρτοφυλακίου είναι:

- Ο εντοπισμός όλων των Κρητικών επιχειρήσεων και φορέων που προσφέρουν ποιοτικές γαστρονομικές εμπειρίες
- Η αναβάθμιση της γαστρονομικής προσφοράς μέσα από έμπρακτη υποστήριξη των κρητικών επιχειρήσεων που επιθυμούν να προσφέρουν ποιοτική γαστρονομία.

Οι επιμέρους ενέργειες για την διαμόρφωση του γαστρονομικού χαρτοφυλακίου της Κρήτης είναι:

1. Ο σχεδιασμός βάσης δεδομένων και γαστρονομικού χάρτη, με όλα τα αναγκαία πεδία που θα περιγράφουν με πληρότητα κάθε στοιχείο του γαστρονομικού χαρτοφυλακίου και η αυτόματη απεικόνιση τους στον διαδραστικό χάρτη των ιστοσελίδων της Περιφέρειας Κρήτης και του «Κρητικού Συμφώνου Ποιότητας»
2. Ο εντοπισμός και η καταχώρηση της γαστρονομικής προσφοράς, για τον εντοπισμό επιχειρήσεων, φορέων, δραστηριοτήτων και λοιπών στοιχείων που μπορεί να ενταχθούν στο γαστρονομικό χαρτοφυλάκιο
3. Η ποιοτική αξιολόγηση της γαστρονομικής προσφοράς, με βάση συγκεκριμένα ποιοτικά κριτήρια, κάτι που ήδη κάνει το «Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας» για λογαριασμό της Περιφέρειας για τα εστιατόρια που προσφέρουν Κρητική Κουζίνα, καθώς και τα επισκέψιμα οινοποιεία, και διαθέτει τον μηχανισμό για να διαπιστώνει την συμμόρφωση.
4. Η ανάπτυξη του γαστρονομικού χαρτοφυλακίου, ενός πλήρους καταλόγου της Κρητικής γαστρονομικής προσφοράς που θα επικαιροποιείται περιοδικά και θα αναρτηθεί στο διαδίκτυο κάνοντας τις πληροφορίες εύκολα προσβάσιμες και δυναμικές.
5. Η υλοποίηση εκπαιδευτικού προγράμματος (μαθημάτων & εγχειριδίων) σε συνεργασία με καταξιωμένους επαγγελματίες και καθαρά πρακτικό χαρακτήρα, για την κάλυψη των βασικών ελλείψεων σε γνώσεις και δεξιότητες των εργαζομένων στον τουρισμό και την αναβάθμιση της Κρητικής γαστρονομίας.
6. Η ανάπτυξη του γαστρονομικού brand της Κρητικής γαστρονομίας σε συνεργασία με επαγγελματίες της διαφήμισης και της επικοινωνίας, το οποίο θα την κάνει αναγνωρίσιμη και θα αναδεικνύει την ιδιαιτερότητά της.

Β' ΦΑΣΗ: Επικοινωνιακό Πρόγραμμα

Στόχος είναι η δημιουργία ενός κατάλληλου και συνεπούς προγράμματος προβολής της Κρήτης ως προορισμού που προσφέρει γαστρονομικές εμπειρίες.

Επιγραμματικά οι επιμέρους ενέργειες του επικοινωνιακού προγράμματος είναι οι παρακάτω:

1. Παραγωγή κειμένων
2. Δημιουργία φωτογραφικού αρχείου
3. Δημιουργία διαδικτυακής πύλης (portal)
4. Παραγωγή γαστρονομικού οδηγού και άλλων εντύπων
5. Ενέργειες δημοσιότητας
6. Παραγωγή newsletters
7. Φιλοξενία δημοσιογράφων, τηλεοπτικών συνεργείων & επαγγελματιών του τουρισμού.
8. Συνεργασία με τουριστικούς πράκτορες για την προώθηση του γαστρονομικού χαρτοφυλακίου της Κρήτης.

Κρίσιμα για την δεύτερη φάση είναι:

1. η χρήση του διαδικτύου ως το βασικό εργαλείο προβολής. Η προβολή της Κρητικής γαστρονομίας στην τουριστική αγορά θα γίνει μέσω ειδικού γαστρονομικού Portal της περιφέρειας Κρήτης, καθώς και της ιστοσελίδας του «Κρητικού Συμφώνου Ποιότητας».
2. η δημιουργία περιεχομένου (content) υψηλής ποιότητας (κειμένων, φωτογραφιών, βίντεο, χαρτών, βάσεων δεδομένων κα) για έντυπα και ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας και προβολής. Η δράση αυτή δημιουργεί από μόνη της εκτεταμένη δωρεάν προβολή μέσω της αναδημοσίευσης σε μέσα τρίτων, και μάλιστα ασύγκριτα μεγαλύτερη από αυτήν που δημιουργούν οι παραδοσιακοί και ιδιαίτερα δαπανηροί τρόποι προβολής όπως η διαφήμιση.

Συντονισμένη ανάπτυξη του Πρωτογενή Τομέα απ' την Περιφέρεια Κρήτης

Η καθιέρωση της Κρήτης ως Γαστρονομικό Προορισμό προϋποθέτει την σωστή και συντονισμένη ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα. Προτείνεται επομένως η δημιουργία Εταιρείας Ανάπτυξης του Πρωτογενή Τομέα της Κρήτης από την Περιφέρεια Κρήτης, η οποία θα αποτελεί τον μοχλό ανάπτυξης, αναβάθμισης, δικτύωσης και διασύνδεσης του αγροτικού τομέα.

Δεδομένης της σημασίας που έχει ο Πρωτογενής Τομέας για την Κρήτη και της κρισιμότητας των προβλημάτων που αντιμετωπίζει, η εταιρεία αυτή μπορεί βάσει του νέου Νόμου για της τοπική αυτοδιοίκηση, να αποτελέσει την μοναδική Αναπτυξιακή Εταιρεία της Περιφέρειας Κρήτης την οποία θα ελέγχει και θα έχει την δυνατότητα να χρηματοδοτεί. Κρίνεται ότι σε πρώτη φάση δεν είναι σκόπιμο να συμμετέχουν στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας μεμονωμένοι παραγωγοί.

Οι βασικοί άξονες στους οποίους θα δραστηριοποιείται ο φορέας θα είναι οι παρακάτω:

1. Branding Κρήτης - Δημιουργία Σήματος «Κρήτη»
2. Στρατηγική ανάπτυξης πρωτογενή τομέα Κρήτης και κατεύθυνση παραγωγών
3. Περιφερειακή Ετικέτα «Κρήτη» - Πιστοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών που συνδέονται με τον πρωτογενή τομέα (προϊόντα, κρητική κουζίνα, επισκέψιμα οινοποιεία, αγροτουρισμός)
4. Δημιουργία και λειτουργία διαπιστευμένου Χημείου το οποίο θα εξασφαλίζει την ποιότητα των πιστοποιημένων προϊόντων
5. Υποστήριξη Δικτύωσης Παραγωγών (πχ Οινοποιών)
6. Εμπορική διεύθυνση - Τμήμα προώθησης / πωλήσεων

Δεδομένων των προτεινόμενων αξόνων δράσης της εταιρείας, αυτή θα έχει την δυνατότητα να έχει ανταποδοτικά οφέλη απ' την υλοποίηση των πιστοποιήσεων (κόστος πιστοποίησης), των χημικών/микροβιολογικών αναλύσεων (κόστος αναλύσεων) και την υποστήριξη των δικτύων παραγωγών (κόστος υποστηριζόμενου μέλους).

Στόχος είναι η εταιρεία να λειτουργεί με όρους αγοράς και να αναπτύξει και προωθήσει αποτελεσματικά το - επώνυμο πλέον και πιστοποιημένο - προϊόν «Κρήτη» διεθνώς. Η προώθηση που θα κάνει η εταιρεία για τα τοπικά προϊόντα θα είναι κατευθυνόμενη και θα στοχεύει στην καθιέρωσή τους σε αγορές της Ελλάδας και του εξωτερικού, στην αύξηση των εξαγωγών και της κατανάλωσης γενικότερα, με δράσεις εξειδικευμένες όπως η συμμετοχή σε εμπορικές εκθέσεις (όχι τουριστικές), διοργάνωση επιχειρηματικών συναντήσεων απευθείας με ομίλους εταιρειών κλπ.

Αναφορικά με την δημιουργία του Χημείου - Κέντρο ελέγχου αγροτοδιατροφικών προϊόντων και περιβαλλοντικών ρύπων - αυτή αποτελεί άμεση ανάγκη εφόσον η Περιφέρεια θέλει να εντάξει την πιστοποίηση των αγροτοδιατροφικών προϊόντων στην Περιφερειακή Ετικέτα «Κρήτη». Αυτό είναι κρίσιμο διότι εάν δεν υπάρχει έλεγχος κινδυνεύει να καταστραφεί η φήμη

του Brand «Κρήτη» από προϊόντα τα οποία θα είναι εκτός προδιαγραφών και δεν θα έχουν ελεγχθεί κανονικά. Η λειτουργία του Χημείου αφορά στην δημιουργία των Σήματα για την πιστοποίηση των κρητικών προϊόντων, των οποίων όμως οι έλεγχοι (микροβιολογικοί, χημικοί) θα γίνονται υποχρεωτικά απ' το εργαστήριο της Περιφέρειας, λειτουργώντας σαν ασφαλιστική δικλείδα. Η λειτουργία του εργαστηρίου θα συντελεί στην ασφάλεια καθώς και την εξασφάλιση ικνηλασιμότητας των πιστοποιημένων προϊόντων. Θα δημιουργήσει δηλαδή η Περιφέρεια Κρήτης ένα αντίστοιχο τοπικό «Γενικό Χημείο του Κράτους» καθώς υπάρχουν στην παρούσα φάση ιδιωτικά διαπιστευμένα εργαστήρια αλλά όχι σε όλους τους τομείς/πεδία ελέγχου, ενώ η συνεργασία με ιδιωτικά εργαστήρια δεν μπορεί να αποτελέσει εγγύηση για την Περιφέρεια ότι τα προϊόντα είναι ασφαλή και σύμφωνα με τις προδιαγραφές.

ΑΞΙΟΝΕΣ ΔΡΑΣΗΣ

Δημιουργία της Περιφερειακής Ετικέτας «Κρήτη» - Branding & πιστοποίηση της Κρητικής Ποιότητας

Branding

Το Brand ενός προορισμού αποτελεί την πηγή της διεθνούς ανταγωνιστικότητάς του και γι' αυτό η δημιουργία του πρέπει να αποτελέσει την πρώτη προτεραιότητα στην Κρήτη. Θα πρέπει να βασίζεται στην αυθεντική ουσία της Κρήτης και τα διαχρονικά χαρακτηριστικά της, ενώ θα έχει την δυνατότητα να προσαρμόζεται όσο χρειάζεται για τις επιμέρους ομάδες επισκεπτών στις οποίες θα στοχεύει κατά περίπτωση ο Προορισμός. Είναι απαραίτητο να δοθεί έμφαση στην αυθεντικότητα, την ποιότητα και την ποικιλία, το Brand να είναι κάτι το οποίο να το «ζει» ο προορισμός και να υπάρχει συνέπεια της προβαλλόμενης ταυτότητας με την πραγματικότητα, να υπάρχει συνοχή στην επικοινωνία του Brand, ενώ η στρατηγική επικοινωνίας του να βασίζεται σε έξυπνες και δημιουργικές ιδέες καθώς και την χρήση του διαδικτύου.

Φάσεις ανάπτυξης του Brand «Κρήτη»:

1. Προσδιορισμός του Brand του Προορισμού «Κρήτη»
2. Ανάπτυξη του Brand
3. Εφαρμογή, διαχείριση και παρακολούθηση του Brand.

Είναι προφανές ότι για την επίτευξη του στόχου της ανάπτυξης του γαστρονομικού τουρισμού στην Κρήτη είναι απαραίτητη η θεμελίωση της γαστρονομικής ταυτότητας του νησιού. Εφόσον η Κρήτη - στα πλαίσια δημιουργίας του Brand της σαν Προορισμό - αναπτύξει το γαστρονομικό της brand (το οποίο θα πρέπει να συνάδει και με την πραγματική γαστρονομική ταυτότητα του νησιού, δηλαδή αυτά που παράγονται, πωλούνται και καταναλώνονται τοπικά) θα μπορέσει να αναδείξει την γαστρονομία ως νέο τουριστικό πόρο και να διεκδικήσει μια θέση στον χάρτη του γαστρονομικού τουρισμού.

Περιφερειακή Ετικέτα «Κρήτη»

Ξεκινώντας από το υπάρχων «Σήμα Ποιότητας Κρητικής Κουζίνας» που απέδιδε το «Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας» το οποίο τώρα θα γίνει ενιαίο συμπεριλαμβάνοντας όλες τις αντίστοιχες πρωτοβουλίες του νησιού, η Περιφέρεια Κρήτης πρέπει να δημιουργήσει την Περιφερειακή Ετικέτα «Κρήτη» η οποία θα πιστοποιεί μια σειρά από προϊόντα και υπηρεσίες του αγροτοδιατροφικού και τουριστικού τομέα. Στην δράση αυτή η Περιφέρεια θα έχει τον κεντρικό ρόλο, τόσο στον σχεδιασμό αλλά και την υλοποίηση, δίνοντας αναγνωρισιμότητα και αξία στην πρωτοβουλία.

- Η «Περιφερειακή Ετικέτα» της Κρήτης θα αποδίδεται με την μορφή διαφορετικών Σημάτων Ποιότητας και θα αφορά στην «Κρητική Ποιότητα», όπως θα ορίζεται αυτή βάση του Brand της Κρήτης (πχ προϊόντα, κουζίνα, επισκέψιμα οινοποιεία).
- Τα πεδία εφαρμογής της «Περιφερειακής Ετικέτας» θα αφορούν τόσο σε προϊόντα όσο και σε υπηρεσίες.
- Το πρώτο Σήμα που θα δοθεί θα αφορά στα εστιατόρια που προσφέρουν Κρητική Κουζίνα.
- Η απόδοση του Σήματος είναι δράση συμπληρωματική της τουριστικής προβολής της Κρήτης. Αντίστοιχα, η αξία του Σήματος είναι ανάλογη των δράσεων προβολής που θα κάνει η Περιφέρεια για την γαστρονομία.
- Την διαχείριση της «Περιφερειακής Ετικέτας» θα αναλάβει η Εταιρεία Ανάπτυξης Πρωτογενούς Τομέα που θα δημιουργήσει η Περιφέρεια. Μέχρι την δημιουργία της εταιρείας το «Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας» θα λειτουργήσει ως πλατφόρμα συνεργασίας και συντονισμού των σχετικών δράσεων εκ μέρους της Περιφέρειας.

Πιστοποίηση Εστιατορίων Κρητικής Κουζίνας

Στο πλαίσιο της ενίσχυσης των ενεργειών της Περιφέρειας Κρήτης για την προστασία, διάσωση και διάδοση της Κρητικής Διατροφής στην Ελλάδα και το εξωτερικό, εντάσσεται η ενοποίηση των υπάρχοντων Σημάτων εστίασης που υπάρχουν στην Κρήτη για την δημιουργία ενός μοναδικού Σήματος που θα το απονέμει η Περιφέρεια, δράση την οποία, όπως προαναφέρθηκε, έχει αναλάβει να συντονίσει και υλοποιήσει το «Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας». Στόχος του συγκεκριμένου Σήματος είναι να λειτουργήσει ως μέσο:

- προστασίας και ανάδειξης της Κρητικής Διατροφής
- διάθεσης των Κρητικών προϊόντων
- αναβάθμισης των προσφερόμενων υπηρεσιών εστίασης
- σύνδεσης του πρωτογενούς τομέα με τον τουρισμό, και
- προώθησης της Κρήτης ως γαστρονομικό προορισμό.

Για τον συγκεκριμένο λόγο οι πιστοποιήσεις εστιατορίων με το «Σήμα Ποιότητας Κρητικής Κουζίνας» του «Κρητικού Συμφώνου Ποιότητας» έχουν παύσει από την άνοιξη του 2011, καθώς τα νέα εστιατόρια θα πιστοποιηθούν απευθείας με το νέο Σήμα της Περιφέρειας Κρήτης. Η δημιουργία του ενιαίου Σήματος θα πραγματοποιηθεί εντός του Ιουλίου του 2011 και το «Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας» θα λειτουργήσει ως ο φορέας πιστοποίησης της Περιφέρειας Κρήτης.

Παράλληλα, βάση της μελέτης που είχε πραγματοποιηθεί για την προσαρμογή του Σήματος για τον ξενοδοχειακό κλάδο, καθώς και την συνεργασία με τα Δίκτυα Οινοποιών Κρήτης, το «Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας» έχει αναλάβει την δημιουργία των Σημάτων «Κρητικές Γεύσεις» (για τα ξενοδοχεία) και «Ανοιχτά Οινοποιεία» εντός του 2011, των οποίων τα Σήματα και θα απονέμει.

Επόμενες δράσεις για την δημιουργία της Περιφερειακής Ετικέτας «Κρήτη»

1. Οριστικοποίηση των προδιαγραφών πιστοποίησης των άλλων Σημάτων της Περιφερειακής Ετικέτας «Κρήτη»

Όπως αναφέρθηκε προτείνεται η Περιφερειακή Ετικέτα «Κρήτη» να πιστοποιεί μια σειρά από προϊόντα και υπηρεσίες του αγροτοδιατροφικού και τουριστικού τομέα και θα περιλαμβάνουν τουλάχιστον τα επισκέψιμα οινοποιεία, εστιατόρια ξενοδοχείων που προσφέρουν κρητικά πιάτα, προϊόντα διατροφής και υπηρεσίες αγροτουρισμού. Οι προδιαγραφές πιστοποίησης θα πρέπει να οριστικοποιηθούν σύμφωνα με την υπάρχουσες συνθήκες της αγοράς, και αφού ληφθούν υπόψη οι προτάσεις επιχειρηματιών και συλλογικών φορέων.

Για την περίπτωση της πιστοποίησης των Κρητικών προϊόντων, είναι προφανές ότι η Περιφέρεια Κρήτης θα στηρίξει την πρωτοβουλία και την οριστικοποίηση των προδιαγραφών στην υπάρχουσα προσπάθεια του φορέα CRETACERT, ο οποίος ήδη έχει δημιουργήσει προδιαγραφές και έχει μια πρώτη εμπειρία απ' την προσπάθεια πιστοποίησης. Είναι επίσης προφανές ότι το τελικό Σήμα που θα δίδεται στα προϊόντα θα πρέπει να είναι αυτό της Περιφερειακής Ετικέτας «Κρήτη».

2. Κατάρτιση Σχεδίου Marketing

Είναι απαραίτητη η κατάρτιση πλήρους Σχεδίου Μάρκετινγκ για την προβολή της Περιφερειακής Ετικέτας «Κρήτη», το οποίο θα κάνει την αξία του Σήματος μετρήσιμη σε όρους αναγνωρισιμότητας. Πέρα από την καθοδήγηση που θα προσφέρει στον τρόπο προβολής του Σήματος, θα αποτελέσει ένα χειροπιαστό κίνητρο για τις επιχειρήσεις του νησιού που θέλουν να διεκδικήσουν πιστοποίηση.

3. Διοργάνωση Εκδηλώσεων Ενημέρωσης επιχειρηματιών.

Εκδηλώσεις για την αναλυτική παρουσίαση των επιμέρους Σημάτων της Περιφερειακής Ετικέτας «Κρήτη», των προδιαγραφών, της διαδικασίας πιστοποίησης και του πλάνου για την προβολή των πιστοποιημένων επιχειρήσεων / προϊόντων θα χρειαστεί να διοργανωθούν σε όλους τους Νομούς, ενώ προτιμότερο θα ήταν η εκδηλώσεις να μοιραστούν μεταξύ αστικών κέντρων και ενδοχώρας.

4. Προσδιορισμός λειτουργίας φορέα πιστοποίησης για κάθε επιμέρους Σήμα

Όπως είναι προφανές, για κάθε επιμέρους Σήμα της Περιφερειακής Ετικέτας «Κρήτη» θα πρέπει να διερευνηθεί ποια θα είναι η ιδανική οργάνωση της πιστοποίησης και ποιος φορέας θα αναλάβει το έργο αυτό. Για την πιστοποίηση των υπηρεσιών κρίνεται σκόπιμο να ακολουθηθεί το παράδειγμα του «Κρητικού Συμφώνου Ποιότητας» το οποίο ήδη διαθέτει τμήμα πιστοποίησης που αποδίδει το Σήμα Ποιότητας Κρητικής Κουζίνας, σύμφωνα με τις διεθνείς προδιαγραφές για τη λειτουργία φορέων πιστοποίησης με αμεροληψία και τεκμηριωμένη επάρκεια. Καθώς το αντικείμενο της πιστοποίησης ποιότητας είναι η παροχή υπηρεσιών εστίασης Κρητικής Κουζίνας, το Διεθνές πρότυπο στο οποίο βασίστηκε η μελέτη για τη λειτουργία του φορέα είναι το EN 45011:98 που ορίζει τις “Γενικές απαιτήσεις για τους φορείς πιστοποίησης που λειτουργούν Συστήματα Πιστοποίησης Προϊόντων”. Το συγκεκριμένο πρότυπο αποτελεί την Ευρωπαϊκή προσαρμογή του διεθνούς προτύπου ISO/IEC Guide 65 (1996), και είναι το πρότυπο με βάση το οποίο διαπιστεύονται οι φορείς που πιστοποιούν προϊόντα με βάση αναγνωρισμένα εθνικά πρότυπα.

Για την περίπτωση της πιστοποίησης των Κρητικών προϊόντων, διαδικασία η οποία είναι πολύ διαφορετική και πιο πολύπλοκη απ' την πιστοποίηση υπηρεσιών, είναι προφανές ότι η Περιφέρεια Κρήτης θα πρέπει, σε συνεργασία με τον CRETACERT, να δει ποια μορφή φορέα πιστοποίησης είναι πιο αποτελεσματική.

5. Δημιουργία Εθνικών Προτύπων σε συνεργασία με τον ΕΛΟΤ για τα επιμέρους Σήματα της Περιφερειακής Ετικέτας «Κρήτη»

Αφού δοκιμαστούν τα επιμέρους Σήματα για ένα διάστημα στην αγορά, το επόμενο βήμα θα είναι η συνεργασία με τον ΕΛΟΤ για την δημιουργία των αντίστοιχων Εθνικών Προτύπων. Η κίνηση αυτή θα προσδώσει μεγάλη αναγνωρισιμότητα και κύρος στα Σήματα και τις πιστοποιημένες επιχειρήσεις, ενώ θα λειτουργήσει ως ένα επιπλέον μέτρο προστασίας και προβολής της Περιφέρειας και του αγροτοδιατροφικού της τομέα. Η διαδικασία αυτή προβλέπει την δημόσια διαβούλευση με φορείς και επιχειρήσεις, το οποίο είναι θετικό για την περίπτωση της Περιφέρειας Κρήτης, καθώς αυτό έχει ήδη προβλεφθεί σαν διαδικασία για τα Σήματα που ήδη υπάρχουν (Κρητικής Κουζίνας, επισκέψιμων οινοποιείων, προϊόντων που πιστοποιεί ο CRETACERT).

6. Διαπίστευση φορέων πιστοποίησης

Αφού συνταχθούν τα Ελληνικά Πρότυπα, η Εταιρεία Ανάπτυξης Πρωτογενή Τομέα της Περιφέρειας θα μπορεί να διαπιστευθεί από τον ΕΣΥΔ ότι είναι ικανός φορέας πιστοποίησης για να απονείμει τα Σήματα που θα αποφασιστεί ότι είναι σκόπιμο να διατηρήσει την πιστοποίησή τους ο φορέας (πχ Κρητικής Κουζίνας, επισκέψιμων οινοποιείων). Η Διαπίστευση αυτή θα ενισχύσει ακόμα περισσότερο την φερεγγυότητα του φορέα και θα ενισχύσει τα Σήματα αυτά, καθιερώνοντας την Εταιρεία Ανάπτυξης Πρωτογενή Τομέα της Περιφέρειας ως έναν αμερόληπτο φορέα πιστοποίησης.

7. Αποστολή των προδιαγραφών του Σήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση για την υιοθέτησή της Περιφερειακής Ετικέτας «Κρήτη» ως ευρωπαϊκό Σήμα Ποιότητας.

Η δημιουργία της Περιφερειακής Ετικέτας «Κρήτη» αποτελεί μοναδική ευκαιρία για το νησί καθώς η Ευρωπαϊκή Ένωση ενισχύει τα προαιρετικά Ευρωπαϊκά Σήματα. Μια περιφέρεια μπορεί να δημιουργήσει δικό της Σήμα και να το προωθήσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση η οποία αν το εγκρίνει το υιοθετεί ως δικό της Σήμα. Μετά την ευρωπαϊκή κατοχύρωσή του, ένα Σήμα αναγνωρίζεται, προστατεύεται και χρηματοδοτείται από την Ε.Ε. και βγαίνει επώνυμα από την ΕΕ σε αγορές τρίτων χωρών.

Η Κρήτη έχει την ευκαιρία να κατοχυρώσει την Περιφερειακή Ετικέτα «Κρήτη» ως επίσημο Σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να πετύχει μεγάλη αναγνωρισιμότητα. Η δράση αυτή θα δώσει συνεκτικότητα καθώς θα διασφαλίσει χρηματοδότηση του προγράμματος, ένα οργανωμένο σύστημα προβολής και θα δώσει υπεραξία σε πιστοποιημένα προϊόντα και υπηρεσίες, υποστηρίζοντας άμεσα τους παραγωγούς / επιχειρηματίες.

Γαστρονομικός Τουρισμός

Ο Γαστρονομικός Τουρισμός αποτελεί μια μοναδική ευκαιρία για την Περιφέρεια Κρήτης καθώς αποτελεί έναν τρόπο εμπλουτισμού του υπάρχοντος τουριστικού προϊόντος, ένα κανάλι απορρόφησης των τοπικών προϊόντων στην τουριστική αγορά, μια νέα αγορά εναλλακτικού τουρισμού και την ευκαιρία για την καθιέρωση της Κρήτης ως εναλλακτικό Γαστρονομικό Τουριστικό Προορισμό. Η πλήρης εξάρτηση της τοπικής οικονομίας από τον τουριστικό τομέα, η συνεχής υποβάθμιση του τουριστικού μας προϊόντος, η συρρίκνωση του αγροτικού πληθυσμού και η μειωμένη διεθνής αναγνώριση των τοπικών προϊόντων διατροφής κάνουν επιτακτική την ανάγκη για την εύρεση μακροπρόθεσμων λύσεων που θα αυξήσουν την ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων, των παρεχόμενων υπηρεσιών και θα αυξήσουν την αντοχή της τοπικής οικονομίας.

Η ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού στο νησί θα γίνει με την υλοποίηση μιας σειράς δράσεων που θα έχουν σαν στόχο την δημιουργία ενός τουριστικού προϊόντος που θα είναι βασισμένο στους γαστρονομικούς πόρους, προϊόντα και υπηρεσίες της Κρήτης, το γαστρονομικό της δηλαδή χαρτοφυλάκιο (μια ενδεικτική καταγραφή του γαστρονομικού χαρτοφυλακίου της Κρήτης δίνεται στο Παράρτημα της παρούσας πρότασης). Στην δράση αυτή κεντρικό ρόλο θα παίξει η δημιουργία θεματικών τουριστικών διαδρομών με τον τίτλο «Δρόμοι των Κρητικών Γεύσεων» και η προβολή τους, ενώ συμπληρωματικά παρατίθεται και άλλες προτάσεις που κρίνεται πως θα βοηθήσουν στην κατεύθυνση αυτή.

Σχεδιασμός «Δρόμων των Κρητικών Γεύσεων»

Η Κρητική διατροφή βάσει ερευνών θεωρείται το πιο χαρακτηριστικό παράδειγμα μεσογειακής διατροφής με ιδιαίτερες ευεργετικές ιδιότητες στην υγεία και την μακροζωία. Αυτό συνιστά ένα ιδιαίτερο συγκριτικό πλεονέκτημα το οποίο αναγκαιεί άμεσης ανάδειξης και αξιοποίησης, καθώς μπορεί να συμβάλλει αφενός στη στήριξη του πρωτογενούς τομέα και αφετέρου, στη διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος με την ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού. Κρίνεται λοιπόν σκόπιμο η γαστρονομία να αναδειχθεί ως ξεχωριστός τουριστικός πόρος και να ενταχθεί στο τουριστικό προϊόν της Κρήτης με σκοπό τον εμπλουτισμό του υφιστάμενου τουριστικού προϊόντος και την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου.

Οι «Δρόμων των Κρητικών Γεύσεων» θα αποτελούν τουριστικές διαδρομές οι οποίες θα συνδέουν μεταξύ τους επιχειρήσεις και σημεία που σχετίζονται με την γαστρονομία του νησιού και τα οποία θα μπορούν να επισκεφθούν οι ταξιδιώτες, πχ πιστοποιημένα εστιατόρια Κρητικής Κουζίνας, επισκέψιμα ελαιοτριβεία, τυροκομεία, μνημειακά ελαιόδεντρα και επιχειρήσεις που διοργανώνουν μαθήματα Κρητικής Κουζίνας. Η δημιουργία των συγκεκριμένων διαδρομών θα βοηθήσει στην διαμόρφωση τουριστικών πακέτων και θεματικών διαδρομών για όσους θέλουν να κάνουν γαστρονομικό τουρισμό στην Κρήτη, και θα παρουσιάζει τα στοιχεία και τις πληροφορίες σχετικά με την τοποθεσία, τα προσφερόμενα προϊόντα και υπηρεσίες και το κόστος τους, το ωράριο λειτουργίας κ.α., με τέτοιο τρόπο που να είναι εύκολα προσβάσιμα και να διευκολύνουν τους επισκέπτες και τους τουριστικούς πράκτορες.

Για την επίτευξη των παραπάνω, προτείνεται η εκπόνηση των παρακάτω:

1. Καταγραφή των γαστρονομικών πόρων της Κρήτης. Με στόχο να ετοιμασθεί ένα Ολοκληρωμένο Σχέδιο που θα αφορά τη δημιουργία των Δρόμων των Κρητικών Γεύσεων, στόχος της καταγραφής θα είναι η αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης σε ότι αφορά τα στοιχεία που συνθέτουν το γαστρονομικό προϊόν της Κρήτης. Η καταγραφή θα περιλαμβάνει την αποτύπωση του Κρητικού Διατροφικού Προτύπου, των προϊόντων και εδεσμάτων την Κρητικής Διατροφής, τις κατηγορίες των γαστρονομικών πόρων του νησιού, τις επιχειρήσεις που προσφέρουν γαστρονομικά προϊόντα ή υπηρεσίες, τα σημεία ιδιαίτερου τουριστικού ενδιαφέροντος που γειτνιάζουν με τα σημεία γαστρονομικού ενδιαφέροντος και τις καλές πρακτικές.
2. Μελέτη Σχεδίου Ανάπτυξης και Εφαρμογής των Δρόμων των Κρητικών Γεύσεων. Σχεδιασμός, εντοπισμός και καταγραφή των δρόμων. Προσδιορισμός δράσεων, αξόνων και έργων για την υλοποίηση των Δρόμων Κρητικών Γεύσεων μέσω ολοκληρωμένου επιχειρηματικού σχεδίου.

Καθώς η ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού στηρίζεται στην γαστρονομική παράδοση της Κρήτης, η οποία είναι ακόμα ζωντανή στην ενδοχώρα, αυτή θα οδηγήσει στην ενεργό εμπλοκή των κατοίκων της στην προσφορά των συγκεκριμένων προϊόντων και υπηρεσιών. Η διαδικασία αυτή θα τονώσει τις τοπικές οικονομίες και θα ενισχύσει τα κίνητρα για την επιστροφή των κατοίκων στην επαρχία, ενώ θα δημιουργήσει ένα αναπτυξιακό μοντέλο που θα στηρίζεται στις τοπικές και παραδοσιακές αξίες και πρακτικές, βοηθώντας τες να μείνουν ζωντανές.

Οι επιπτώσεις στις περιοχές παρέμβασης θα είναι σε πολλές, σε πολλά επίπεδα και θα συμπεριλαμβάνουν:

1. Την αύξηση της συνεργασίας μεταξύ των τοπικών επιχειρήσεων, μέσω της δικτύωσης
2. αύξηση των ευκαιριών για επιχειρηματικές δραστηριότητες στον τομέα της παραγωγής, μεταποίησης και του εναλλακτικού τουρισμού
3. ανάδειξη του γαστρονομικού πλούτου της Κρήτης ως το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της ενδοχώρας που θα οδηγήσει στην προστασία του και την αύξηση του αισθήματος περηφάνιας των κατοίκων για την πολιτιστική τους κληρονομιά και ταυτότητα
4. την αύξηση της παροχής υπηρεσιών γαστρονομικού τουρισμού στην ενδοχώρα, η οποία θα διευκολύνει την οργανωμένη και προγραμματισμένη διάχυση επισκεπτών στις μειονεκτικές και ορεινές περιοχές με σκοπό την κατανάλωση προϊόντων και υπηρεσιών που θα ενισχύσουν άμεσα το εισόδημα των κατοίκων των περιοχών αυτών.
5. Συγκράτηση του πληθυσμού και προσέλκυσης νέων κατοίκων στην περιοχή παρέμβασης.

Η συγκεκριμένη δράση θα λειτουργήσει συνεργιστικά:

- Με τις δράσεις των τοπικών Δικτύων Οινοποιών τα οποία αναπτύσσουν τους «Δρόμους του Κρασιού» και δημιουργούν προδιαγραφές για την πιστοποίηση των Οινοποιείων που είναι επισκέψιμα.
- Με την δράση της «Ένωσης Αγροτουρισμού Κρήτης» και του «Παγκρήτιου Συνδέσμου Εναλλακτικού Τουρισμού», φορέων οι οποίοι εργάζονται για την δικτύωση των επιχειρήσεων της ενδοχώρας που προσφέρουν εναλλακτικό τουρισμό και μέρος των οποίων προσφέρει ή μπορεί εύκολα να αναπτύξει δράσεις γαστρονομικού τουρισμού.
- Με άλλες πρωτοβουλίες όπως η λειτουργία του Πολιτιστικού Κέντρου «Χαρουπόμυλος», το Μουσείο Ελιάς στα Καψαλιανά, το Οικομουσείο «Κουρητεία Οδός» στα Τζανακιανά και το Δίκτυο με τα μνημειακά ελαιόδεντρα που έχει αναπτύξει ο Σ.Ε.ΔΗ.Κ.

Δρόμοι των Κρητικών Γεύσεων - έντυπη και ηλεκτρονική προβολή

Η δημιουργία ενός Γευστικού - Οινικού Οδοιπορικού για την Κρήτη, το οποίο θα αποτελεί ένα χρήσιμο οδηγό για τους επισκέπτες προκειμένου να ανακαλύψουν τον νέο αυτό Γαστρονομικό Τουριστικό Προορισμό. Η δημιουργία του συγκεκριμένου οδοιπορικού αφορά τη δημιουργία νέου τουριστικού προϊόντος στην Κρήτη το οποίο θα προάγει την Γαστρονομική Παράδοση μέσα από τους «Δρόμους των Κρητικών Γεύσεων». Το συγκεκριμένο έντυπο θα λειτουργήσει σαν ταξιδιωτικός οδηγός για τον γαστρονομικό τουρισμό που θα αναπτυχθεί στην ενδοχώρα του νησιού και θα περιέχει πληροφορίες για την Κρητική Διατροφή, τα τοπικά προϊόντα, την γαστρονομική παράδοση, τα σημεία ιδιαίτερου γαστρονομικού ενδιαφέροντος, τα πιστοποιημένα εστιατόρια και τις επιχειρήσεις που προσφέρουν υπηρεσίες γαστρονομικού τουρισμού, δίνοντας παράλληλα και πληροφορίες για την ιστορία, τον πολιτισμό και τα σημεία ιδιαίτερου φυσικού κάλους της Κρήτης.

Η ηλεκτρονική προβολή του συγκεκριμένου υλικού θα γίνει με την ανάπτυξη ειδικής διαδικτυακής εφαρμογής η οποία θα παρουσιάζεται στην ιστοσελίδα τόσο της Περιφέρειας Κρήτης όσο και του «Κρητικού Συμφώνου Ποιότητας» (www.cretan-nutrition.gr) και θα συμπεριλαμβάνει, πέραν του ενημερωτικού υλικού, την βάση δεδομένων με τις σχετικές επιχειρήσεις και φορείς, καθώς και διαδραστικό χάρτη (με την μορφή χάρτη google) στον οποίο θα αποτυπώνονται όλα τα σημεία και οι επιχειρήσεις γαστρονομικού ενδιαφέροντος. Επίσης θα περιλαμβάνει την υλοποίηση πλάνου ηλεκτρονικού μάρκετινγκ για την προώθηση του υλικού και των επιχειρήσεων.

Η δημιουργία του συγκεκριμένου έντυπου και ηλεκτρονικού υλικού θα στοχεύει στην ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού της Κρήτης, με τρόπο που θα συνδέει τις ήδη υπάρχουσες επιχειρήσεις και σημεία γαστρονομικού ενδιαφέροντος και θα κάνει εύκολα προσβάσιμες τις πληροφορίες στους επισκέπτες.

Η παροχή των συγκεκριμένων πληροφοριών με πρακτικό, δομημένο και ελκυστικό τρόπο θα διευκολύνει την διάχυση των επισκεπτών του νησιού προς την ενδοχώρα, όπου και βρίσκονται οι επιχειρήσεις γαστρονομικού τουρισμού (ελαιοτριβεία, επισκέψιμοι χώροι παραγωγής, οινοποιεία, αγροτουριστικά καταλύματα που διοργανώνουν δράσεις γαστρονομικού τουρισμού κα), αυξάνοντας την επισκεψιμότητα και την κατανάλωση τοπικών προϊόντων. Η ανάπτυξη

του γαστρονομικού τουρισμού θα οδηγήσει με την σειρά της στην ανάπτυξη του εναλλακτικού προφίλ της Κρήτης και θα βοηθήσει στην καθιέρωσή της ως γαστρονομικό προορισμό, κάτι που θα εξασφαλίσει την αύξηση της τουριστικής περιόδου, ούτως ώστε αυτή να καλύπτει σχεδόν και τους 12 μήνες του χρόνου.

Επίσης, η δημιουργία των «Δρόμων των Κρητικών Γεύσεων» θα εξασφαλίσει την αποτελεσματική σύνδεση των επιχειρήσεων της ενδοχώρας με την μορφή ενός ολοκληρωμένου «πακέτου γαστρονομικού τουρισμού» το οποίο θα μπορεί να προωθείται άμεσα στους τουριστικούς πράκτορες, τα τουριστικά γραφεία και τους μεμονωμένους επισκέπτες του νησιού. Η δράση αυτή θα εξασφαλίσει την αποτελεσματική σύνδεση παραγωγής και τουριστικού τομέα δημιουργώντας ένα νέο τουριστικό προϊόν στις περιοχές παρέμβασης, βασισμένου στις τοπικές ιδιαιτερότητες και ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.

Άλλες προτάσεις για την ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού στην Κρήτη:

1. Δημιουργία και λειτουργία Κέντρου Κρητικής Γαστρονομίας

Για την προώθηση του γαστρονομικού τουρισμού στην Κρήτη είναι απαραίτητη η ανάπτυξη νέων εξειδικευμένων και ποιοτικών τουριστικών υπηρεσιών και η καθιέρωση αποτελεσματικών δικτύων προβολής, μέσα απ' τα οποία θα μπορούσε να δοθεί κατάλληλη πληροφόρηση στα ενδιαφερόμενα μέρη. Στα πλαίσια αυτά, κρίνεται πρωταρχικής σημασίας η δημιουργία του Κέντρου Κρητικής Γαστρονομίας στο Ρέθυμνο, το οποίο θα δημιουργηθεί από την Περιφέρεια Κρήτης στα πλαίσια του έργου «ΓΕΥΣΙΣΤΟΥΡ» του προγράμματος «INTERREG Ελλάδα Κύπρος». Για την καθιέρωση της Κρήτης ως Γαστρονομικό Προορισμό είναι απαραίτητη η δημιουργία εξειδικευμένων Δομών, αφιερωμένων στην προβολή της πλούσιας γαστρονομικής παράδοσης αλλά και συγκεκριμένων τοπικών προϊόντων, όπως είναι το ελαιόλαδο και το κρασί. Η λειτουργία μιας εξειδικευμένης Δομής όπως το Κέντρο Κρητικής Γαστρονομίας θα προσφέρει στην ανάπτυξη του Γαστρονομικού Τουρισμού με τέσσερις αλληλοϋποστηριζόμενους τρόπους:

A. Θα προσφέρει εξειδικευμένες θεματικές υπηρεσίες στους τουρίστες που ήδη επισκέπτονται το νησί, εμπλουτίζοντας το τουριστικό προϊόν και εντάσσοντας τα προϊόντα διατροφής σε τουριστικές υπηρεσίες που μπορούν να καταναλωθούν από τους επισκέπτες οι οποίοι διαμένουν στο Ρέθυμνο ή το επισκέπτονται από άλλες περιοχές της Κρήτης. Με αυτόν τον τρόπο θα εκμεταλλευθεί το ήδη υπάρχον τουριστικό κύμα, και θα το ωθήσει στην κατανάλωση ποιοτικών τοπικών προϊόντων, αυξάνοντας την κατά κεφαλήν κατανάλωση, καθώς και την διενέργεια επισκέψεων σε άλλα σημεία γαστρονομικού ενδιαφέροντος, διαχέοντας με αυτόν τον τρόπο την τουριστική κίνηση και στην ενδοχώρα.

B. Θα βοηθήσει στην ανάπτυξη υπηρεσιών γαστρονομικού τουρισμού υψηλής ποιότητας, στοχεύοντας σε εξειδικευμένες τουριστικές ομάδες στόχου, υψηλότερου εισοδηματικού προφίλ, οι οποίες ταξιδεύουν με στόχο την γνωριμία της τοπικής γαστρονομίας και του διατροφικού πολιτισμού μιας περιοχής. Με αυτόν τον τρόπο, θα προσελκύσει ένα νέο, πιο εξειδικευμένο και εναλλακτικό τουριστικό κύμα και, λειτουργώντας σαν κόμβος πληροφόρησης για γαστρονομικά θέματα, αλλά και τα υπάρχοντα σημεία γαστρονομικού

ενδιαφέροντος και τις προσφερόμενες υπηρεσίες γαστρονομικού τουρισμού, θα διοχετεύσει το κύμα αυτό σε όλα τα σημεία του νησιού, καθ' όλη την διάρκεια του χρόνου.

Γ. Παράλληλα με την αύξηση της ζήτησης, θα συμβάλει κρίσιμα στην ευαισθητοποίηση και ενημέρωση των κατοίκων και επιχειρηματιών του νησιού, παρουσιάζοντας τις προοπτικές για την νέα αυτή μορφή τουρισμού. Με συνεχείς δράσεις ενημέρωσης και κατάρτισης, θα προωθήσει την ανάπτυξη υπηρεσιών και προϊόντων γαστρονομικού τουρισμού, βασισμένων στην ποιότητα, την εντοπιότητα και την συνεργασία, ανοίγοντας και νέες προοπτικές στους ντόπιους επιχειρηματίες.

Δ. Θα λειτουργήσει σαν πρότυπο για την δημιουργία αντίστοιχων επισκέψιμων χώρων σε όλο το νησί, σε περιοχές με έντονη γαστρονομική ταυτότητα, βοηθώντας στην ανάπτυξη εναλλακτικών τουριστικών προορισμών και συμβάλλοντας στην δημιουργία μιας κρίσιμης μάζας διαθέσιμων υπηρεσιών γαστρονομικού τουρισμού για την καθιέρωση της Κρήτης ως Γαστρονομικό Τουριστικό Προορισμό.

Μετά την δημιουργία του πρώτου Κέντρου Κρητικής Γαστρονομίας στο Ρέθυμνο, η μελέτη δημιουργίας του και η εμπειρία που θα αποκτηθεί μπορεί να αξιοποιηθεί για την δημιουργία και άλλων τέτοιων χώρων σε όλη την Κρήτη.

2. Δημιουργία Κρητικού Γαστρονομικού Εδεσματολόγιου

Το Τοπικό Γαστρονομικό Εδεσματολόγιο θα έχει τη μορφή Βάσης Δεδομένων με τοπικά πιάτα και συνταγές που θεωρούνται παραδοσιακά της Κρήτης. Η δημιουργία του θα αποτελέσει την πρώτη συντονισμένη καταγραφή της παραδοσιακής γαστρονομίας της Κρήτης και τη δημιουργία πολύτιμου αρχειακού υλικού στο οποίο θα στηριχθεί η διαδικτυακή βάση δεδομένων που θα παρέχει την σχετική πληροφόρηση σε ντόπιοι και επισκέπτες, σχετικά με τον συνδυασμό των τοπικών προϊόντων και τους διαφορετικούς τρόπους μαγειρέματος, την εποχικότητα των πιάτων, καθώς και τη γεωγραφική «καταγωγή» τους, καταγράφοντας και κάνοντας διαθέσιμο στις επόμενες γενιές ένα σημαντικό κομμάτι του τοπικού Διατροφικού Πολιτισμού.

Η δημιουργία του Κρητικού Γαστρονομικού Εδεσματολόγιου, ανάλογα με την περίπτωση, προτείνεται να γίνει με τους εξής τρόπους:

1. Δημιουργία βάσης δεδομένων σε πρόγραμμα τύπου Access
2. Χρήση βιβλίων ή φωτοαντιγράφων του για την Κρητική Γαστρονομία από την βιβλιοθήκη του Κέντρου Κρητικής Γαστρονομίας και άλλες πηγές, σάρωση (scan) των συνταγών, μετατροπή των κειμένων απ' τις εικόνες σε ηλεκτρονικά κείμενα και καταχώρηση στην βάση δεδομένων
3. Διενέργεια συνεντεύξεων από πολίτες ή επαγγελματίες με την χρήση ηλεκτρονικού μαγνητοφώνου, φωτογράφιση ή βιντεοσκόπηση «πιάτων» και διαδικασίας εκτέλεσης συνταγών, απομαγνητοφώνηση και καταχώρηση στην βάση δεδομένων.

3. Διεύρυνση της Περιφερειακής Ετικέτας «Κρήτη» για την πιστοποίηση της παροχής υπηρεσιών γαστρονομικού τουρισμού

Αφού αναπτυχθεί μια κρίσιμη μάζα επιχειρήσεων που προσφέρουν υπηρεσίες γαστρονομικού τουρισμού, κρίνεται απαραίτητη η διεύρυνση από πλευράς Περιφέρειας για την ένταξη σε αυτό και επιχειρήσεων που προσφέρουν τέτοιες υπηρεσίες - πλην της εστίασης που ήδη θα πιστοποιούνται με το ήδη υπάρχον Σήμα. Παρότι δεν υπάρχει άλλη αντίστοιχη δράση πιστοποίησης στην Ελλάδα κρίνεται ότι η διεύρυνση της Περιφερειακής Ετικέτας με αυτό τον τρόπο θα εξασφαλίσει ένα υψηλό επίπεδο ποιότητας στις παρεχόμενες υπηρεσίες, και το Σήμα που θα αποδίδεται στις επιχειρήσεις θα τους προσδίδει κύρος, αναγνωρισιμότητα και αξιοπιστία, κάτι που θα συμβάλει γενικότερα στην ανάδειξη και καθιέρωση της Κρήτης ως Γαστρονομικός Τουριστικός Προορισμός. Όπως και με τα άλλα Σήματα της Περιφερειακής Ετικέτας, η οριστικοποίηση των προδιαγραφών και η επιλογή του τρόπου πιστοποίησης θα αποτελεί ευθύνη της Εταιρείας Ανάπτυξης του Πρωτογενή Τομέα της Κρήτης.

Προβολή Κρητικής Γαστρονομίας

Για την ανάπτυξη του Brand της Κρήτης και την ανάδειξη της Κρητικής Διατροφής και των τοπικών προϊόντων ως αναπόσπαστο κομμάτι της τοπικής ταυτότητας και ισχυρό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, είναι απαραίτητο η προβολή αυτή να γίνει συνολικά στα πλαίσια της προβολής του νησιού ως προορισμό. Όπως αναφέρθηκε και στο κομμάτι που αφορά στο Branding, η γαστρονομία πρέπει να αποτελέσει έναν απ' τους τουριστικούς πόρους που πρέπει να προβάλλει η Κρήτη και για να επιτευχθεί αυτό θα πρέπει να εξασφαλιστεί ότι η τουριστική προβολή γίνεται με τον καλύτερο και πιο αποτελεσματικό τρόπο.

Εταιρεία Διαχείρισης και Προώθησης του Τουριστικού Προορισμού «Κρήτη» (DMO - Destination Management Organization).

Ο τουρισμός είναι μια υπερβολικά ανταγωνιστική βιομηχανία. Για να ανταγωνιστεί ένας προορισμός αποτελεσματικά πρέπει να προσφέρει υψηλή αξία στους επισκέπτες, κάτι το οποίο εξαρτάται απ' την συνεργασία πολλών και διαφορετικών “συστατικών”. Απ' την στιγμή που ένας επισκέπτης φτάνει στον προορισμό μέχρι να φύγει, η αξία που λαμβάνει επηρεάζεται από πολλές υπηρεσίες και εμπειρίες, συμπεριλαμβανομένης μιας σειράς από δημόσιες υπηρεσίες, ιδιωτικά προϊόντα, συναναστροφές με την τοπική κοινωνία και φυσικά την φιλοξενία.

Είναι ζωτικής σημασίας αυτά τα επιμέρους στοιχεία που συνθέτουν την εμπειρία της διαμονής του επισκέπτη να διαχειριστούν και να συντονιστούν για να μεγιστοποιήσουν την αξία για τον επισκέπτη κατά την διάρκεια της διαμονής του. Η αποτελεσματική διαχείριση ενός προορισμού επιτρέπει στους προορισμούς να μεγιστοποιούν την αξία που προσφέρουν στους επισκέπτες ενώ εξασφαλίζουν οφέλη και βιωσιμότητα για τον τόπο.

Η συμβολή του τουρισμού και της οικονομίας επισκεπτών στην ευρύτερη οικονομία της Περιφέρειας Κρήτης καθώς και η επιβεβλημένη ανάγκη για τη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων του νησιού επιβάλλουν τη δημιουργία ισχυρών περιφερειακών διοικητικών δομών με διακριτούς ρόλους και αυξημένες θεσμικές αρμοδιότητες.

Σε αυτό το πλαίσιο και λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς πρακτικές σε επίπεδο βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης και στρατηγικής διαχείρισης και προώθησης του τουριστικού προϊόντος εκτιμάται ως απαραίτητη ενέργεια η **Σύσταση Περιφερειακού Οργανισμού Διαχείρισης & Προώθησης Προορισμού Κρήτης (DMO)** έχοντας πάντοτε ως στόχο την ισόρροπη οικονομική ανάπτυξη, το σεβασμό του φυσικού περιβάλλοντος, της πολιτισμικής ταυτότητας και του κοινωνικού ιστού της Κρήτης. Η συγκεκριμένη πρόταση αποτελεί το **κεντρικό πόρισμα του “Προγράμματος Προορισμών Αριστείας” (SMED)** του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού και κρίνεται ότι αποτελεί προαπαιτούμενο για την αποτελεσματική αναβάθμιση και λειτουργία της Κρήτης ως Τουριστικό Προορισμό.

Ο φορέας αυτός θα πρέπει να έχει μετόχους τους φορείς τουρισμού της Κρήτης και η περιφέρεια να διατηρεί ποσοστό μικρότερο του 51% που θα εξασφαλίζει την δυνατότητα εύκολης χρηματοδότησής του. Η δομή του φορέα θα πρέπει να ακολουθεί τα διεθνή δεδομένα και καλές πρακτικές των επιτυχημένων DMO του εξωτερικού, οι οποίοι πάντοτε έχουν ως

αποκλειστικό αντικείμενο προβολής τους τον τουριστικό προορισμό και όχι τα αγροτικά προϊόντα.

Όπως αναλύθηκε και σε αρχικό κεφάλαιο, η «Εταιρεία Ανάπτυξης Πρωτογενούς Τομέα» θα αναπτύξει τον πρωτογενή τομέα, θα εγκαταστήσει τα απαραίτητα συστήματα για την πιστοποίηση της ποιότητας και θα αποτελέσει τον μηχανισμό διασύνδεσής με τον τουριστικό τομέα. Στην συνέχεια η προβολή του τουρισμού που θα γίνεται μέσω του Φορέα Διαχείρισης και Προώθησης του Προορισμού Κρήτης (DMO) θα συμπεριλαμβάνει στις καμπάνιες της την Κρητική Γαστρονομία ως τουριστικό πόρο καθώς και το Σήμα «Κρήτη»

Προτεινόμενες δράσεις προβολής της Κρητικής Γαστρονομίας

Η προβολή της γαστρονομίας ως τουριστικό πόρο θα βασίζεται στις δράσεις της Περιφέρειας Κρήτης για την διάσωση και διάδοση του Κρητικού Διατροφικού Προτύπου, το οποίο θα οδηγήσει στην αύξηση της ζήτησης για Κρητική Κουζίνα, τοπικά προϊόντα και γενικότερα την ελκυστικότητα της Κρήτης ως τουριστικό προορισμό. Για να είναι πιο αποτελεσματική, η προβολή θα χρειαστεί να «σπάσει» στις διάφορες θεματικές κατηγορίες με τις οποίες συνδέεται το Κρητικό Διατροφικό Πρότυπο, σύμφωνα και με τους άξονες δράσης της εταιρείας: τοπική γαστρονομική παράδοση, υγεία, τοπικά προϊόντα, περιβάλλον, πολιτισμός, γαστρονομικός τουρισμός. Επίσης, για να έχει μεγαλύτερο εύρος και να επιτευχθεί η μέγιστη διάχυση πληροφοριών, είναι απαραίτητη η χρήση ποικιλίας σύγχρονων και παραδοσιακών μέσων επικοινωνίας - με έμφαση στις πλέον αποδοτικές τεχνικές προβολής - εξασφαλίζοντας την μέγιστη αποδοτικότητα. Ο συνδυασμός αυτός θα οδηγήσει στον «βομβαρδισμό» πληροφοριών για την Κρητική Διατροφή και τα τοπικά προϊόντα από διαφορετικές πηγές και ομάδες στόχου, οδηγώντας στην δημιουργία ενός κινήματος για την προώθηση της Κρητικής Γαστρονομικής Παράδοσης.

Ακολουθούν οι προτεινόμενες δράσεις προβολής ανάλογα με το μέσο που θα χρησιμοποιηθεί.

A. Διαδίκτυο

1. Δημιουργία ιστοσελίδας

Στην σημερινή κοινωνία της πληροφορίας, η δημιουργία ιστοσελίδας αποτελεί αδιαπραγμάτευτη δράση για την προβολή της εταιρείας της Κρητικής Διατροφής, των τοπικών προϊόντων και της Κρήτης γενικότερα. Στα πλαίσια της τουριστικής προβολής της Κρήτης, είναι απαραίτητη η δημιουργία ενός τουριστικού Portal, κομμάτι του οποίου θα αφιερωθεί στην Κρητική Γαστρονομία. Αυτή τη στιγμή λειτουργούν πολλά μικρά στατικά κατά το πλείστον sites από κάθε είδους φορείς, που δεν είναι ορατά από τους ενδιαφερομένους. Επιβάλλεται η δικτύωση σε ένα κεντρικό ιστότοπο στον οποίο θα περιλαμβάνονται: στοιχεία τεκμηρίωσης της Κρητικής Διατροφής, επιστημονικές πληροφορίες, ιστορικές και λαογραφικές αναφορές, ειδήσεις, εμπορικές πληροφορίες για κάθε είδους προϊόντα ή υπηρεσίες (εστιατόρια, υποδομές γαστρονομικού, ιατρικού τουρισμού, επισκέψιμα οινοποιεία, δρόμους Κρητικής Διατροφής κα), ένα τμήμα για το κοινό με κάθε είδους πληροφορίες (π.χ. σχετικές πολιτιστικές εκδηλώσεις στην Κρήτη ή αλλού, συνταγές, εφαρμογές, θεματικά μενού,

παράθυρο για διάλογο και πληροφορίες). Ο αρχικός σχεδιασμός, προτείνεται να γίνει από ομάδα επιστημόνων και αφού ενταχθεί στην επίσημη ιστοσελίδα για την τουριστική προβολή της Κρήτης, να συνδεθεί με την ήδη υπάρχουσα ιστοσελίδα του «Κρητικού Συμφώνου Ποιότητας». Στην συνέχεια, προτείνεται να κληθούν όλοι όσοι έχουν αναπτύξει παρόμοιες ιστοσελίδες να συμμετάσχουν και να ενταχθούν στην κεντρική δικτύωση.

2. Δημιουργία διαδικτυακής βάσης δεδομένων με συνταγές

Η διαδικτυακή βάση δεδομένων θα περιέχει τοπικά πιάτα και συνταγές που θεωρούνται παραδοσιακά της Κρήτης, τα οποία θα προέρχονται από το Κρητικό Γαστρονομικό Εδεσματολόγιο που θα συντάξει η εταιρεία στα πλαίσια ανάπτυξης του Γαστρονομικού Τουρισμού στο νησί. Ο στόχος της συγκεκριμένης Βάσης Δεδομένων είναι η δημιουργία μιας διαδικτυακής υποδομής απ' το οποία θα μπορούν ντόπιοι και επισκέπτες να αντλούν πληροφορίες σχετικά με τον συνδυασμό των τοπικών προϊόντων και τους διαφορετικούς τρόπους μαγειρέματος, την εποχικότητα των πιάτων, καθώς και τη γεωγραφική «καταγωγή» τους, καταγράφοντας και κάνοντας διαθέσιμο στις επόμενες γενιές ένα σημαντικό κομμάτι του τοπικού Διατροφικού Πολιτισμού. Αυτό θα συντελέσει στην ανάδειξη του γαστρονομικού πλούτου της περιοχής και την προσέλκυση στοχευμένου κοινού με θετικά αποτελέσματα σε όρους επισκεψιμότητας, επιχειρηματικότητας και τοπικής ανάπτυξης.

Η μορφή που θα παρουσιάζονται τα διάφορα «πιάτα» στη βάση δεδομένων θα είναι η παρακάτω:

1. Όνομα «πιάτου» - παραδοσιακού εδέσματος
2. Όνομα ατόμου που έδωσε τις πληροφορίες και βιβλιογραφική πηγή
3. Περιοχή στην οποία συναντάται
4. Εποχή του χρόνου ή γιορτή κατά την οποία ετοιμάζεται παραδοσιακά
5. φωτογραφία
5. Απαραίτητα υλικά
6. Οδηγίες εκτέλεσης συνταγής
7. Άλλα διαθέσιμα οπτικοακουστικά ντοκουμέντα (σε περίπτωση που η συνταγή έχει καταχωρηθεί μετά από συνέντευξη και υπάρχει σχετικό φωτογραφικό, ηχητικό ή βιντεοσκοπημένο υλικό)
8. Συσχέτιση με άλλες παραλλαγές του ίδιου εδέσματος της βάσης .

3. Δημιουργία και διατήρηση blog

Με την ταχύτατη ανάπτυξη της δημιουργίας προσωπικών και διαδραστικών ιστοσελίδων, κρίνεται απαραίτητο, συμπληρωματικά με την δημιουργία της ιστοσελίδας, η Περιφέρεια Κρήτης να δημιουργήσει και να διατηρήσει θεματικό blog γύρω από το Κρητικό Διατροφικό Πρότυπο. Η θεματολογία του blog θα κινείται γύρω απ' τους άξονες δράσεις της και στόχο θα έχει να ενημερώσει, να κινητοποιήσει και να ξεκινήσει έναν διάλογο γύρω από κρίσιμα θέματα που αφορούν στην διατροφή, την αειφόρο ανάπτυξη, την υγεία, το περιβάλλον, την κοινωνική επιχειρηματικότητα, τον εναλλακτικό τουρισμό, το μέλλον της Κρήτης κα. Για να εμπλουτίζεται συνεχώς το blog, καθώς και να εξασφαλιστεί ότι το περιεχόμενό του θα κρατάει

αμείωτο το ενδιαφέρον των επισκεπτών, αυτό θα φιλοξενήσει άρθρα και απόψεις συνεργατών της Περιφέρειας Κρήτης, εμπειρογνομόνων και εκπροσώπων φορέων που δραστηριοποιούνται σε θέματα σχετικά με αυτά της εταιρείας.

4. Εμπλουτισμός ιστοσελίδων τρίτων

Με τον ρόλο που έχει πλέον το διαδίκτυο στην ζωή μας και την καθημερινή μας ενημέρωση, είναι κεντρικής σημασίας ο εμπλουτισμός ιστοσελίδων που χρησιμεύουν ως πηγή πληροφόρησης για θέματα που σχετίζονται με την Κρητική Διατροφή, τα τοπικά προϊόντα κα. Σ' αυτήν την δράση θα συμπεριληφθούν ιστοσελίδες τύπου wikipedia, που χρησιμεύουν ως διαδικτυακές εγκυκλοπαίδειες και διαμορφώνονται από τους ίδιους τους χρήστες (open source), και ιστοσελίδες που αναδημοσιεύουν περιεχόμενο σχετικό με το αντικείμενο της Κρητικής Διατροφής και στις οποίες δίνεται η δυνατότητα για την παροχή συμπληρωματικών πληροφοριών.

5. Δημιουργία προφίλ Περιφέρειας σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης (social media)

Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης αποτελούν πλέον ένα απ' τα βασικά μέσα επικοινωνίας μεταξύ ατόμων, αλλά και ενημέρωσης. Διατηρώντας τον προσωπικό χαρακτήρα των χρηστών, σε συνδυασμό με την ταχύτητα μεταφοράς των πληροφοριών, τα μέσα αυτά κάνουν ιδιαίτερα αποτελεσματική την προβολή δράσεων, εταιρειών, εκδηλώσεων, ακόμα και στάσεων ζωής, καθώς λειτουργούν σαν διαφήμιση “στόμα με στόμα” και δίνουν την αίσθηση της αξιοπιστίας. Γι' αυτόν τον λόγο η Περιφέρεια και οι φορείς της κρίνεται ότι θα πρέπει δημιουργήσουν προφίλ στα διάφορα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, επιδιώκοντας να κάνει πιο στοχευμένη προβολή με την δημιουργία ενός διευρυμένου δικτύου επαφών που θα ενημερώνονται συνεχώς για τις νέες δράσεις τους.

6. Δημιουργία online βάσης δεδομένων για την προβολή φωτογραφιών και βίντεο

Για την πληρέστερη ενημέρωση των επισκεπτών του διαδικτύου, η Περιφέρεια πρέπει να δημιουργήσει δικά της προφίλ σε ιστοσελίδες οι οποίες χρησιμεύουν ως διαδικτυακές βάσης δεδομένων για οπτικοακουστικό υλικό (φωτογραφίες, βίντεο), όπως το www.youtube.com και το www.flickr.com. Έτσι θα κάνει ευκολότερα διαθέσιμο οπτικοακουστικό υλικό που δεν θα μπορούσε να παρουσιαστεί ή να “φορτωθεί” λόγω αυξημένου όγκου στην ιστοσελίδα της Περιφέρειας, το οποίο θα είναι σε καλύτερη ανάλυση και θα περνάει με μεγαλύτερη αμεσότητα πληροφορίες για την Κρήτη, την Κρητική Διατροφή, την γαστρο-οινική παράδοση και τα τοπικά προϊόντα του νησιού.

B. Υλικό Προβολής

1. Έντυπα Προβολής

1.1 Διαφημιστικό φυλλάδιο για την Κρητική Διατροφή

Για την συνοπτική παρουσίαση των δράσεων της Περιφέρειας για την Κρητική Διατροφή, πρέπει να δημιουργηθεί τρίπτυχο διαφημιστικό φυλλάδιο (διαστάσεων 41.5 x 25 εκ.). Στο φυλλάδιο θα παρουσιάζονται συνοπτικά, η Κρητική Διατροφή, το προφίλ της Περιφέρειας, το Σήμα Ποιότητας Κρητικής Κουζίνας (σκεπτικό, προδιαγραφές και διαδικασία πιστοποίησης) και στοιχεία επικοινωνίας, με παραπομπή στις ιστοσελίδες της Περιφέρειας. Το φυλλάδιο θα είναι

διαθέσιμο τουλάχιστον στα ελληνικά, αγγλικά, γερμανικά, ρώσικα και μια σκανδιναβική γλώσσα.

1.2 Διαφημιστικό έντυπο για την Κρητική Διατροφή

Για την ολοκληρωμένη προβολή της Κρητικής Διατροφής και των τοπικών προϊόντων, στην Ελλάδα και το εξωτερικό, θα πρέπει να δημιουργηθεί ειδικό πολυσέλιδο διαφημιστικό έντυπο. Το έντυπο θα αποτελεί τον βασικό μέσον προβολής της Κρητικής Διατροφής στις εκθέσεις τουρισμού και προϊόντων και θα περιλαμβάνει την συσχέτισή του Κρητικού Διατροφικού Προτύπου με την υγεία, αναλυτική παρουσίαση των διαφορετικών ομάδων τοπικών προϊόντων και μεμονωμένων προϊόντων με πιστοποίηση ΠΟΠ, ΠΓΕ και ΕΠΙΠ, την γαστρονομική ταυτότητα των τεσσάρων Νομών, συνταγές από κάθε Νομό, καθώς και παρουσίαση της Περιφέρειας Κρήτης, του Σήματος Ποιότητας Κρητικής Κουζίνας και των στοιχείων επικοινωνίας.

1.3 Διαφημιστικό φυλλάδιο για τα Σήματα της Περιφερειακής Ετικέτας «Κρήτη»

Για την παρουσίαση των Σημάτων της Περιφερειακής Ετικέτας «Κρήτη» και την εύρεση πελατών που θα επιδιώξουν να πιστοποιηθούν από την εταιρεία, κρίνεται χρήσιμη η δημιουργηθεί εξειδικευμένου διαφημιστικού φυλλαδίου. Στο φυλλάδιο θα παρουσιάζεται η Περιφέρεια Κρήτης, τα Σήματα, οι προδιαγραφές του, η διαδικασία πιστοποίησης, το κόστος, τα οφέλη των πιστοποιημένων επιχειρήσεων και τα στοιχεία επικοινωνίας της εταιρείας. Το φυλλάδιο θα είναι διαθέσιμο μόνο στα ελληνικά, αφού προορίζεται για την αγορά της Κρήτης.

1.4 Έντυπο για την προβολή των πιστοποιημένων επιχειρήσεων

Το έντυπο θα έχει σαν αντικείμενο προβολής τις επιχειρήσεις εστίασης που έχουν πάρει τα Σήματα της Περιφερειακής Ετικέτας, θα διανέμεται σε Ελλάδα και εξωτερικό και θα διατίθεται σε όλες τις εκθέσεις (τουριστικές και προϊόντων) στις οποίες θα συμμετέχει η Περιφέρεια Κρήτης. Θα εκδοθεί μόλις πιστοποιηθεί μια κρίσιμη μάζα επιχειρήσεων που να μπορεί να υποστηρίξει αριθμητικά την διεξαγωγή μιας τόσο εξειδικευμένης προβολής. Το μέγεθος του εντύπου θα είναι ανάλογο του αριθμού των πιστοποιημένων επιχειρήσεων και θα ανανεώνεται αρκετά τακτικά, ούτως ώστε να συμπεριλαμβάνει όλες τις νέες πιστοποιημένες επιχειρήσεις. Στο έντυπο θα παρουσιάζεται η Περιφέρεια Κρήτης, τα Σήματα της Περιφερειακής Ετικέτας, οι προδιαγραφές τους και αναλυτικά οι πιστοποιημένες επιχειρήσεις ανά Περιφερειακή Ενότητα. Η παρουσίαση της κάθε επιχείρησης θα περιλαμβάνει την ονομασία της, ένα συνοπτικό κείμενο παρουσίασης, φωτογραφία, διεύθυνση, ώρες λειτουργίας κλπ. Μελλοντικά, και ανάλογα με την μορφή που θα πάρει το συγκεκριμένο έντυπο, κρίνεται σκόπιμο να συμπεριληφθούν και χάρτες ανά Νομό, όπου θα φαίνεται που βρίσκονται οι πιστοποιημένες επιχειρήσεις.

1.5 Οδηγοί τσέπης Τοπικών Προϊόντων

Σε βάθος χρόνου και αφού ξεκινήσουν δυναμικά οι δράσεις για την ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού, πολύ καλή συμπληρωματική δράση προβολής είναι η δημιουργία

Οδηγών τσέπης για τις διάφορες επιμέρους κατηγορίες προϊόντων - πχ τυροκομικά προϊόντα, άγρια χόρτα, βότανα, ελαιόλαδο - καθώς και αυτοτελών θεματικών κατηγοριών του Κρητικού Διατροφικού Πολιτισμού - πχ Κρητική Διατροφή και νηστεία, ο Κρητικός γάμος κα. Το περιεχόμενο των οδηγών θα περιλαμβάνει παρουσίαση της Κρητικής Διατροφής, των κατηγοριών τροφίμων που προβάλλονται, αναλυτική παρουσίαση των επιμέρους προϊόντων, της ιστορίας και της χρήσης τους παραδοσιακά, σχετικών συνταγών καθώς και πληροφοριών για εκδηλώσεις, γιορτές ή υπηρεσίες γαστρονομικού τουρισμού που σχετίζονται με τα συγκεκριμένα τρόφιμα ή έθιμα. Το μέγεθος θα κάνει τους Οδηγούς τσέπης ιδιαίτερα εύχρηστους και ο αριθμός σελίδων δεν θα ξεπερνά τις τριάντα.

1.6 Έντυπο για το Κρητικό Ελαιόλαδο

Λόγω του πρωταγωνιστικού ρόλου του ελαιολάδου στην Κρητική Διατροφή, καθώς και στην τοπική αγορά, κρίνεται σημαντική η δημιουργία ειδικού εντύπου που θα προβάλλει τα Κρητικά Ελαιόλαδα. Το έντυπο, πέρα από ιστορικά στοιχεία και την διασύνδεσή του με την Κρητική Διατροφή και την υγεία, θα παρουσιάζει αναλυτικά τις ντόπιες ποικιλίες, τους τρόπους διαλογής, τις ποιότητες του παραγόμενου ελαιολάδου, τα τοπικά ελαιόλαδα ΠΟΠ & ΠΓΕ, καθώς και οδηγίες για την διεξαγωγή γευσιγνωσίας ελαιολάδου. Η έκδοση αυτή θα προβάλλει και θα εκπαιδεύει ταυτόχρονο τον καταναλωτή αναγνώστη, βοηθώντας στην αύξηση της ζήτησης για έξτρα παρθένο Κρητικό Ελαιόλαδο. Αντίστοιχο έντυπο έχει δημιουργήσει το «Κρητικό Σύμφωνο Ποιότητας» σε συνεργασία με το Διεθνές Συμβούλιο Ελαιοκομίας και το Ινστιτούτο Ελιάς και Υποτροπικών Φυτών Χανίων, το οποίο μπορεί να αποτελέσει την βάση για μια πιο πλήρη και επικαιροποιημένη έκδοση της Περιφέρειας.

2. Εξειδικευμένα Βιβλία διατροφής για την Κρητική Διατροφή

Για την εξειδίκευση των πληροφοριών σχετικά με τις δυνατότητες υιοθέτησης της Κρητικής Διατροφής από ειδικές ομάδες στόχου (πχ παιδιά, έγκυες, άτομα που κάνουν δίαιτα ή νηστεύουν), προτείνεται η έκδοση μιας σειράς εξειδικευμένων βιβλίων. Τα βιβλία θα δίνουν πρακτικές συμβουλές για το ειδικό διαιτολόγιο που θα πρέπει να ακολουθούν οι επιμέρους πληθυσμιακές ομάδες, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητές τους, και θα γίνουν σε συνεργασία με εξειδικευμένους επαγγελματίες και πανεπιστημιακά / ερευνητικά ιδρύματα. Στόχος της συγκεκριμένης σειράς θα είναι η διευκόλυνση της υιοθέτησης της Κρητικής Διατροφής από άτομα που έχουν ιδιαίτερες ανάγκες σχετικά με την διατροφή τους. Ενδεικτικά παραδείγματα θεμάτων για την σειρά βιβλίων είναι τα παρακάτω:

- α) Υγιεινό Κρητικό κολατσιό για παιδιά
- β) Κρητική Διατροφή και διατροφικές συμβουλές για εγκυμονούσες και νέες μητέρες
- γ) Επιλογές από την Κρητική Κουζίνα για διαβητικούς και πρακτικές διατροφικές συμβουλές
- δ) Ελαφριές συνταγές από την Κρητική Κουζίνα
- ε) Νηστίσιμα και ελαφριά πιάτα της Κρητικής Κουζίνας.

3. Κάρτες

Ένας εύκολος και πρακτικός τρόπος προβολής της Κρητικής Γαστρονομίας και των τοπικών προϊόντων είναι η δημιουργία καρτ-ποστάλ με σχετικά θέματα και πληροφορίες.

Παραδείγματα θεμάτων είναι φωτογραφίες και περιγραφή για την εκτέλεση εύκολων παραδοσιακών συνταγών, παρουσίαση φωτογραφικού κολάζ με όλα τα τυριά της Κρήτης, απεικόνιση ενδημικών βοτάνων με περιγραφή των χαρακτηριστικών και των ευεργετικών του ιδιοτήτων. Οι κάρτες από την πίσω μεριά τους θα είναι διαμορφωμένες σαν κανονικές καρτ-ποστάλ και θα μπορούν να αποσταλούν με το ταχυδρομείο.

4. Σελιδοδείκτες

Όπως με τις κάρτες, προτείνεται ως μικρό και εύχρηστο αναμνηστικό, να δημιουργηθούν σελιδοδείκτες με θέματα αντίστοιχα με αυτά που αναφέρθηκαν παραπάνω. Λόγω της ιδιομορφίας των σελιδοδεικτών, θα είναι ευκολότερο να χρησιμοποιηθούν για την καταγραφή συνταγών Κρητικής Κουζίνας.

5. Τροχός εποχικότητας τοπικών προϊόντων

Για την ενημέρωση και ευκολότερη εύρεση των λαχανικών και προϊόντων που είναι “της εποχής”, προτείνεται η δημιουργία χάρτινης κατασκευής “Τροχός Εποχικότητας Τοπικών Προϊόντων” σε αντιστοιχία τροχών που έχουν δημιουργηθεί και κυκλοφορούν στο εξωτερικό. Πέρα από την πρακτική και εύκολη ενημέρωση σχετικά με την εποχικότητα των προϊόντων, η συγκεκριμένη κατασκευή αποτελεί ένα ευχάριστο παιχνίδι για την εκμάθησή τους και από παιδιά.

6. Παραγωγή ολιγόλεπτων ενημερωτικών ντοκιμαντέρ για την Κρητική Διατροφή και τις επιμέρους θεματικές κατηγορίες προϊόντων

Στόχος των ντοκιμαντέρ θα είναι η προβολή της Κρήτης, των τοπικών προϊόντων, ποικιλιών, παραδόσεων και γεύσεων, με τρόπο που να είναι ελκυστικός, εύπεπτος και ευχάριστος για τους επισκέπτες και θα τους ωθεί να εξερευνήσουν και να γνωρίσουν και άλλες περιοχές, προϊόντα και γεύσεις του νησιού. Το περιεχόμενο των παρουσιάσεων θα αφορά σε όλη την Κρήτη, θα επικεντρώνεται στην παροχή πληροφοριών για την δίαιτα, την γαστρονομία, τον πολιτισμό και την ιστορία, παρουσιάζοντας παράλληλα και περιοχές ιδιαίτερου γαστρονομικού ενδιαφέροντος. Τα επτά (7) ολιγόλεπτα ντοκιμαντέρ θα χρησιμοποιηθούν:

- 1) στο Κέντρο Κρητικής Γαστρονομίας, ως το ενημερωτικό υλικό που θα προβάλλεται από τις οθόνες αφής στις επτά (7) θεματικές ενότητες της Έκθεσης
- 2) από τους επιχειρηματίες που θέλουν να αναπτύξουν δράσεις γαστρονομικού τουρισμού, όπου θα λειτουργήσουν υποστηρικτικά για να εμπλουτίσουν τις υπηρεσίες τους και να δώσουν μια σφαιρική ενημέρωση για την Κρητική γαστρονομία και τα τοπικά προϊόντα στους επισκέπτες
- 3) από σχολεία και άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα ως εκπαιδευτικό υλικό
- 4) στο διαδίκτυο, όπου θα μπορούν μέσα απ' την ιστοσελίδα της εταιρείας ή από τις διαδικτυακές βάσεις δεδομένων Βίντεο - τύπου youtube - να τα παρακολουθήσουν κάνοντας streaming, οι επισκέπτες του διαδικτύου που ενδιαφέρονται για τα θέματα αυτά.

Τα ολιγόλεπτα ντοκιμαντέρ θα είναι αυτοτελή, διάρκειας πέντε (5) με επτά (7) λεπτών και σπονδυλωτά, καθώς όλα μαζί θα δίνουν μια ολοκληρωμένη άποψη για την κρητική διατροφή και τα τοπικά προϊόντα. Παράλληλα, ανάλογα με την επιλογή της γαστρονομικής

δραστηριότητας που θα υλοποιήσει ο κάθε επιχειρηματίας του τουρισμού, θα του δίνεται η δυνατότητα να την εμπλουτίσει με τις αυτοτελείς και ολοκληρωμένες παρουσιάσεις που τον ενδιαφέρουν και σχετίζονται με το πρόγραμμα που θα προσφέρει (πχ να γίνει προβολή του “Κρητικού Αμπελώνα” όταν διοργανώσει μια βραδιά οινογνωσίας με τοπικούς οίνους).

Η θεματολογία των επτά ντοκιμαντέρ θα είναι η εξής:

1. Κρητική Δίαιτα
2. Ελιά και ελαιόλαδο
3. Λαχανικά, χόρτα, όσπρια και φρούτα
4. Δημητριακά και προϊόντα ζύμης
5. Γαλακτοκομικά προϊόντα και ζωική παραγωγή
6. Κρητικός αμπελώνας
7. Κρητικά βότανα

7. Παραγωγή ολοκληρωμένου ντοκιμαντέρ για την Κρητική Διατροφή

Συμπληρωματικά με την δημιουργία των ολιγόλεπτων ντοκιμαντέρ, κρίνεται σκόπιμο να δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο και αυτοτελές ντοκιμαντέρ για την Κρητική Διατροφή το οποίο να μπορεί να προβληθεί σε φεστιβάλ ντοκιμαντέρ, βραδιές ενημέρωσης και τηλεοπτικά προγράμματα καναλιών της Ελλάδας και του εξωτερικού. Η συγκεκριμένη παραγωγή δεν θα εστιάσει τόσο στην παρουσίαση των επιμέρους ομάδων τροφίμων, αλλά στην ίδια την Κρητική Διατροφή, τις διεθνείς ιατρικές μελέτες και την σχέση της με την υγεία, τις τρέχουσες διεθνείς κρίσεις (παγκοσμιοποίηση, οικονομική κρίση, διατροφικά σκάνδαλα, επιδημία παχυσαρκίας, κλιματικές αλλαγές, απώλεια κοινωνικής συνοχής, αστικοποίηση, ερημοποίηση της υπαίθρου), και θα καταλήγει στην παρουσίασή της ως μια σύγχρονη πρόταση για έναν εναλλακτικό και βιώσιμο τρόπο ζωής. Η διάρκεια του ντοκιμαντέρ θα είναι 40 λεπτά, η αφήγηση θα είναι στα ελληνικά και θα υπάρχει η δυνατότητα επιλογής για ελληνικούς και αγγλικούς υπότιτλους.

8. Παραγωγή οδηγών σύγχρονης παρασκευής / συντήρησης παραδοσιακών προϊόντων

Για την διευκόλυνση της υιοθέτησης της διατροφικής παράδοσης της Κρήτης από τα σημερινά νοικοκυριά, κρίνεται ότι θα είναι κρίσιμη η παραγωγή μιας σειράς οδηγών με βίντεο για την παρασκευή και συντήρηση προϊόντων διατροφής. Οι οδηγοί αυτοί θα δημιουργηθούν με την λογική των εκπομπών μαγειρικής, δείχνοντας κάθε βήμα για την προετοιμασία και εκτέλεση μιας διαδικασίας ή συνταγής, με επεξήγηση καθ' όλη την διάρκεια. Στόχος δεν θα είναι απλά η παρουσίαση παραδοσιακών συνταγών, αλλά η προσαρμογή τους (των υλικών αλλά και της εκτέλεσης) στις σύγχρονες ανάγκες (πχ για μαγείρεμα με λιγότερο λάδι, για τρόπους ψύξης χειροποίητου ψωμιού για μελλοντική χρήση), ούτως ώστε να ενθαρρυνθεί η υιοθέτηση του Κρητικού Διατροφικού Προτύπου.

Γ. Συμμετοχή σε Εκθέσεις

1. Εκθέσεις Τουρισμού

Η συμμετοχή της Περιφέρειας Κρήτης σε εκθέσεις τουρισμού είναι κρίσιμη και θα έχει ως αντικείμενο προβολής την Κρητική Γαστρονομία ως ποιοτικό τουριστικό πόρο και την Κρήτη ως έναν μοναδικό γαστρονομικό τουριστικό προορισμό. Η παρουσία στις εκθέσεις στις οποίες θα συμμετέχουν θα γίνεται με τα φυλλάδια που θα έχουν εξειδικευμένες πληροφορίες σχετικά με την Κρητική Διατροφή, τα τοπικά προϊόντα, την Περιφερειακή Ετικέτα «Κρήτη», τις πιστοποιημένες επιχειρήσεις, τις διαθέσιμες υπηρεσίες γαστρονομικού τουρισμού και τις περιοχές γαστρονομικού ενδιαφέροντος. Ανάλογα με τις ανάγκες, σε κάποιες απ' τις εκθέσεις θα συμμετέχουν και στελέχη της εταιρείας για την εξασφάλιση πιο στοχευμένης προβολής και την δημιουργία νέων επαφών που θα συμβάλουν στην αύξηση του ρεύματος του γαστρονομικού τουρισμού στο νησί.

Αναφορικά με την τουριστική προβολή της Περιφέρειας Κρήτης και την ανάδειξη της Κρητικής γαστρονομίας ως τουριστικό πόρο προτείνεται να υπάρξει συνεργασία με την Λέσχη Αρχιμαγείρων Κρήτης για την δημιουργία ενός «πρωτοκόλλου» για την προβολή της Κρητικής γαστρονομίας στις εκθέσεις τουρισμού και προϊόντων που θα συμμετέχει η Περιφέρεια Κρήτης. Το πρωτόκολλο αυτό θα λειτουργεί ως «Οδηγία Εργασίας» για τις εκθέσεις και θα συμπεριλαμβάνει το λεπτομερές πρόγραμμα που θα πρέπει να ακολουθηθεί από την ομάδα που θα διοργανώνει την συμμετοχή της Περιφέρειας στις εκθέσεις (θα συμπεριλαμβάνει πράγματα όπως: εδέσματα που κρίνεται ότι πρέπει να προετοιμάζονται και να προσφέρονται, περιγραφή δράσεων/μαγειρικών επιδείξεων για την προβολή της γαστρονομίας, απαραίτητος εξοπλισμός, αριθμός ατόμων που θα πρέπει να συμμετέχει στην ομάδα αποστολής κλπ).

2. Εκθέσεις Προϊόντων

Η συμμετοχή σε εκθέσεις προϊόντων θα γίνεται με αντικείμενο προβολής της γαστρονομικής παράδοσης της Κρήτης και των ποιοτικών τοπικών προϊόντων, κάτω απ' το "πέπλο" της φημισμένης Κρητικής Διατροφής και της αποδεδειγμένης θετικής σχέσης της με την υγεία. Όπως αναλύθηκε και νωρίτερα, στις εκθέσεις προϊόντων θα συμμετέχει η Εταιρεία Ανάπτυξης του Πρωτογενή Τομέα, με την παρουσία έμπειρων στελεχών ούτως ώστε να γίνουν στρατηγικές επαφές για την διεξαγωγή εμπορικών συναλλαγών αλλά και για να δωθεί μια ολοκληρωμένη εικόνα των διεθνών τάσεων στον τομέα της διατροφής και της τεχνολογίας παραγωγής τροφίμων.

Δ. Διοργάνωση Εκδηλώσεων

1. Ενημερωτικές ημερίδες

Οι ενημερωτικές ημερίδες θα αποτελέσουν ένα απ' τα πιο άμεσα και αποτελεσματικά μέσα για την ευαισθητοποίηση φορέων, επιχειρηματιών και πολιτών για τα θέματα της Κρητικής Γαστρονομίας, ενώ θα λειτουργήσουν σαν καταλύτες για την έναρξη ενός διαλόγου για την κοινή πορεία που θα πρέπει να υπάρξει σε επίπεδο Κρήτης για την ενίσχυση των ανταγωνιστικών της πλεονεκτημάτων, την βελτίωση του επιπέδου ζωής και την έξοδο από την κρίση (διαρθρωτική και διεθνή οικονομική). Η διοργάνωση των εκδηλώσεων θα γίνεται από την Περιφέρεια Κρήτης και ανάλογα με την θεματολογία, αυτές προτείνεται να συνδιοργανώνονται με άλλους φορείς. Οι ημερίδες θα υλοποιούνται διαδοχικά σε κάθε

Περιφερειακή Ενότητα, δίνοντας την δυνατότητα για ομοιόμορφη ενημέρωση σε όλες τις περιοχές του νησιού, η οποία θα οδηγήσει σε μια συλλογική ευαισθητοποίηση σε επίπεδο Κρήτης και θα διευκολύνει τις απαραίτητες αποφάσεις για αλλαγή και συλλογική δράση. Επίσης, η διαδοχική υλοποίηση των ημερίδων θα διευκολύνει πολύ την διοργάνωσή τους, καθώς ο κεντρικός σχεδιασμός θα γίνεται μια φορά και απλά θα προσαρμόζεται στις ιδιαίτερες συνθήκες και ανάγκες της κάθε Περιφερειακής Ενότητας. Να σημειωθεί ότι, σε κάθε ημερίδα υπάρχει η πιθανότητα να ανοιχτούν ευκαιρίες για την υλοποίηση νέων πρωτοβουλιών και δράσεων σε συνεργασία με φορείς, επιχειρήσεις και κοινωνικές ομάδες, οι οποίες να δεν έχουν προβλεφθεί στο παρόν επιχειρησιακό σχέδιο. Οι ευκαιρίες αυτές, καθώς θα προκύπτουν από υπάρχουσες ανάγκες, είναι ένα απ' τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα της διοργάνωσης ημερίδων, καθώς θα οδηγούν σε άμεσες δράσεις και προσαρμογές στις νέες συνθήκες και δυσκολίες, αυξάνοντας τα αντανakλαστικά της τοπικής κοινωνίας στις κρίσεις.

2. Συμπόσιο Κρητικής Διατροφής

Για την καθιέρωση της Περιφέρειας Κρήτης στην συνείδηση του κόσμου ως κεντρικό φορέα για την διάσωση, διάδοση και προβολή της Κρητικής Διατροφής, καθώς και για την πλήρη και ολοκληρωμένη ενημέρωση όλων των ενδιαφερόμενων μερών για το Κρητικό Διατροφικό Πρότυπο και τα τοπικά προϊόντα, κρίνεται σκόπιμη η διοργάνωση Συμποσίου για την Κρητική Διατροφή. Στόχοι του συμποσίου, πέρα απ' την προβολή και την ενημέρωση, θα είναι και η επίσημη αντιπρόταση της Περιφέρειας Κρήτης για την στροφή προς ένα μοντέλο πράσινης, βιώσιμης ανάπτυξης, το οποίο θα στηρίζεται στα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα του τόπου, με κυρίαρχο το θέμα της γαστρονομικής παράδοσης και των ποιοτικών τοπικών προϊόντων. Το Συμπόσιο θα κλείσει με συγκεκριμένες αναπτυξιακές προτάσεις και θα ενισχύσει ακόμα περισσότερο την σημασία της πρωτοβουλίας της Περιφέρειας Κρήτης απέναντι στις δεσμεύσεις τους για μια ολοκληρωμένη λύση στα αναπτυξιακά προβλήματα της Κρήτης. Το Συμπόσιο θα είναι τριήμερο και θα συμπεριλαμβάνει παράλληλες δράσεις με επισκέψεις σε πιστοποιημένα εστιατόρια, επιχειρήσεις γαστρονομικού τουρισμού και περιοχές ιδιαίτερου γαστρονομικού ενδιαφέροντος, καθώς και την ταυτόχρονη διοργάνωση τριήμερης έκθεσης παραδοσιακών τοπικών προϊόντων διατροφής, δράσεις οινογνωσίας, γευσιγνωσίας και μαγειρικές επιδείξεις. Το Συνέδριο θα αποτελέσει προϊόν διοργάνωσης της Περιφέρειας Κρήτης και θα ενισχύσει ιδιαίτερα την πρόταση της για την αναγνώριση του Κρητικού Διατροφικού Πολιτισμού ως άυλη πολιτιστική κληρονομιά της ανθρωπότητας από την UNESCO.

3. Αναβάθμιση και εμπλουτισμός θεματικών αγροτικών γιορτών στην ενδοχώρα

Κατά την διάρκεια του χρόνου, και κυρίως κατά τους καλοκαιρινούς μήνες, διοργανώνονται σε διάφορες περιοχές της Κρήτης γιορτές οι οποίες είναι συνδεδεμένες με τοπικά προϊόντα (Γιορτή Βοσκού στα Ζωνιανά, Γιορτή Τσικουδιάς στον Πλακιά, Αγροτικός Αύγουστος στα Χανιά κ). Με την αύξηση της βαρύτητας που αποκτά η γαστρονομία διεθνώς, οι γιορτές τοπικών προϊόντων αναβαθμίζονται και αποτελούν κατεξοχήν πόλο προσέλκυσης για ντόπιους και επισκέπτες που γνωρίζουν τα τοπικά προϊόντα και τις τοπικές πολιτιστικές πρακτικές που σχετίζονται με αυτά.

Η Περιφέρεια Κρήτης μπορεί να αναλάβει την πρωτοβουλία για μια συνεργασία που θα στοχεύει στην επεξεργασία των γιορτών όπως γίνονται σήμερα και να εμπλουτιστούν αυτές

με πρακτικές που εφαρμόζονται με επιτυχία διεθνώς. Με τον τρόπο αυτό οι τοπικές γιορτές θα αποκτήσουν πιο ολοκληρωμένο χαρακτήρα, θα γίνουν πιο ανοιχτές και φιλικές προς τους επισκέπτες και θα έχουν την δυνατότητα να προσελκύσουν μεγαλύτερο αριθμό επισκεπτών, καθώς και να αποτελέσουν μέσον για την οικονομική ενίσχυση των περιοχών αυτών. Χαρακτηριστικά παραδείγματα εμπλουτισμού τέτοιων εκδηλώσεων είναι η παράλληλη λειτουργία οργανωμένης αγοράς τοπικών προϊόντων και η διεξαγωγή μαγειρικών επιδείξεων και δράσεων γευσιγνωσίας σε συνεργασία με τους κατοίκους της περιοχής. Ενδιαφέρουσα προοπτική αποτελεί και η εμπλοκή ομάδων ντόπιων γυναικών σε κάθε περιοχή (ακόμα κι εάν αυτές δεν συμμετέχουν σε γυναικείους συνεταιρισμούς) για την οργάνωση μαγειρικών επιδείξεων, διαγωνισμών μαγειρικής και την πώληση τοπικών προϊόντων, ενισχύοντας την εξωστρέφεια τους και δίνοντας τους την ευκαιρία να αυξήσουν το εισόδημά τους με την πώληση παραδοσιακών προϊόντων. Τέτοιες δράσεις μπορούν να γίνουν εύκολα με την βοήθεια μιας βασικής κατάρτισης των ντόπιων γυναικών. Μια τέτοια πρωτοβουλία θα εμπλουτίσει τις γιορτές τοπικών προϊόντων με αυθεντικές εμπειρίες και προϊόντα, και θα συνδέσει ακόμα πιο αποτελεσματικά την ιδιαίτερη «ταυτότητα» της περιοχής με το συγκεκριμένο προϊόν το οποίο θα προβάλλεται. Επίσης θα αποτελέσει ιδανικό «προθάλαμο» για την οργάνωση τοπικών γυναικείων συνεταιρισμών οι οποίοι θα μπορούν να προσφέρουν επί πληρωμή μαθήματα Κρητικής Κουζίνας σε επισκέπτες, εμπλουτίζοντας το γαστρονομικό τουριστικό προϊόν της περιοχής και ενισχύοντας την τοπική οικονομία.

4. Άλλες θεματικές εκδηλώσεις

Οι επιλογές για την οργάνωση θεματικών εκδηλώσεων γύρω από τους άξονες δράσης της εταιρείας είναι ανεξάντλητες. Προτείνεται κάθε εκδήλωση να έχει σαφή θεματολογία, κοινό και στόχους, ούτως ώστε να επιτυγχάνεται η καλύτερη οικονομική διαχείριση. Ενδεικτικά, κάποιες απ' τις θεματικές εκδηλώσεις που μπορεί να διοργανώσει η εταιρεία είναι οι εξής:

1. Φεστιβάλ ταινιών και ντοκιμαντέρ γαστρονομικού ενδιαφέροντος σε συνδυασμό με μαγειρικές επιδείξεις, στα πλαίσια των περιφερειακών εκδηλώσεων του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης
2. Ποδηλατικοί γύροι γαστρονομίας
 1. Θεματικές Κρουαζιέρες (πχ για την Κρητική Γαστρονομία, τον Κρητικό Αμπελώνα)
 2. Βραδιές απονομής βραβείων σε υποδειγματικές επιχειρήσεις και επιχειρηματίες της Κρήτης, στον χώρο της διατροφής, της εστίασης και του γαστρονομικού τουρισμού
3. Διαγωνισμοί Παραδοσιακής Κρητικής Κουζίνας
4. Μαγειρικές επιδείξεις / gala Κρητικών Προϊόντων σε γνωστά εστιατόρια
5. Πολιτιστικές εκδηλώσεις με κεντρικό θέμα την Κρητική Διατροφή, σε συνεργασία με συλλόγους ομογενών.

Ε. Μονάδα Υποδοχής / Πληροφόρησης

1. Διοργάνωση πρακτικών προγραμμάτων για την γνωριμία Σεφ και μαγείρων με την Κρητική Γαστρονομία και την χρήση των τοπικών προϊόντων στην κουζίνα

Για να προβληθεί η τοπική γαστρονομία και να αναδειχθεί ως ξεχωριστός τουριστικός πόρος, οι δράσεις προβολής δεν θα πρέπει να περιοριστούν στην διαφήμιση και την συμμετοχή σε εκθέσεις. Καθώς ο απώτερος στόχος είναι η προώθηση των τοπικών προϊόντων αλλά και η υιοθέτηση του Κρητικού Διατροφικού Προτύπου ως καθημερινή πρακτική, προτείνεται να υλοποιηθούν προγράμματα κατάρτισης μαγείρων και σεφ στην Κρητική Κουζίνα. Η πραγματοποίηση των σεμιναρίων μπορεί να γίνει καθ' όλη την διάρκεια του έτους και, κατά προτίμηση, από Οκτώβριο μέχρι Μάιο.

Στόχος του προγράμματος θα είναι η γνωριμία και εξοικείωση αυτής της κατηγορίας επαγγελματιών με το διατροφικό πρότυπο και τα προϊόντα μας θα έχει πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα, καθώς επιστρέφοντας στις χώρες τους θα λειτουργούν ως διαφημιστές μας, αλλά και ως σημεία επαφής μας με τους ανθρώπους και τους επιχειρηματίες της περιοχής τους. Επίσης θα προσφέρει και προς την κατεύθυνση της επιμήκυνσης της τουριστικής σαιζόν, με τον εμπλουτισμό του προϊόντος μας με εναλλακτικές δράσεις κατά τους «νεκρούς» τουριστικά μήνες.

Ομάδα στόχος του προγράμματος είναι μάγειροι και σεφ από το εξωτερικό ή άλλες περιοχές της Ελλάδας. Ειδικότερα θα επιδιωχθεί η συμμετοχή:

1. σεφ με αναγνωρισιμότητα ή που να εργάζονται σε μεγάλες επιχειρήσεις
2. σεφ που εργάζονται ως εκπαιδευτές σε σχολές μαγειρικής
3. επαγγελματιών που έχουν θέσεις κλειδιά σε φορείς όπως σχολεία, νοσοκομεία, φοιτητικές εστίες, οίκους ευγηρίας κ.λπ.

Για την υλοποίηση του προγράμματος θα δημιουργηθεί ένας μηχανισμός υποδοχής και μια υποδομή μέσω της οποίας θα μπορούν ξένοι επαγγελματίες να έρχονται οργανωμένα στην Κρήτη και να τους προσφέρεται μια σειρά υπηρεσιών που θα σχετίζονται με την τοπική κουζίνα. Στο «πακέτο» υπηρεσιών θα συμπεριλαμβάνονται:

1. Ενημέρωση πάνω στο Κρητικό Διατροφικό Πρότυπο και την δομή του, την συσχέτισή του με θέματα υγείας, την φιλοσοφία της τοπικής γαστρονομίας και τα χαρακτηριστικά των προϊόντων που χρησιμοποιούνται.
2. Πρακτική εκμάθηση πάνω στην εκτέλεση των παραδοσιακών συνταγών και την χρήση των τοπικών προϊόντων, με βάση στην χρήση του ελαιολάδου
3. Επισκέψεις σε μονάδες παραγωγής τοπικών προϊόντων και παρουσίαση των ιδιαιτεροτήτων των τοπικών πρακτικών
4. Γνωριμία με ντόπιους παραγωγούς ή εκπροσώπους ομάδων παραγωγών με έμμεσο στόχο την διερεύνηση προοπτικών συνεργασίας.

Παρότι η Κρητική Διατροφή είναι μία, οι κουζίνες ουσιαστικά είναι «τοπικές», διαφέρουν δηλαδή από Νομό σε Νομό. Στόχος είναι τα προγράμματα αυτά να έχουν «κυλιόμενο» χαρακτήρα, να υλοποιούνται δηλαδή διαδοχικά σε όλη την Κρήτη μοιράζοντας της ημέρες ανάμεσα στις 4 Περιφερειακές ενότητες. Το «μοίρασμα» των ημερών θα γίνει ανάλογα με την συνολική διάρκεια του εκάστοτε εκπαιδευτικού προγράμματος.

Για την εξασφάλιση της παροχής υπηρεσιών υψηλής ποιότητας προτείνεται σε κάθε Νομό να

διερευνηθούν οι δυνατότητες συνεργασίας με ικανούς επαγγελματίες του χώρου (μαγείρους και σεφ) οι οποίοι να είναι στο «ίδιο μήκος κύματος» με τους στόχους του συγκεκριμένου προγράμματος. Οι επαγγελματίες αυτοί θα αποτελέσουν τους «εκπαιδευτές» των προγραμμάτων κατάρτισης και θα μπορούσαν να είναι μέλη φορέων που έχουν ως στόχο τους την προβολή της Κρητικής Διατροφής ή μεμονωμένοι επαγγελματίες που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν σε μια τέτοια προσπάθεια. Θα δημιουργηθεί ένας μηχανισμός υποδοχής και μια υποδομή μέσω της οποίας θα μπορούν ξένοι επαγγελματίες να έρχονται οργανωμένα στην Κρήτη και να τους προσφέρεται μια σειρά υπηρεσιών που θα σχετίζονται με την τοπική κουζίνα.

2. Ξενάγηση και πληροφόρηση Δημοσιογράφων

Για την εξασφάλιση της μέγιστης κάλυψης θεμάτων σχετικά με την Κρητική Διατροφή, τα τοπικά προϊόντα, τις πιστοποιημένες επιχειρήσεις και τις παρεχόμενες υπηρεσίες γαστρονομικού τουρισμού στο νησί, κρίνεται ιδιαίτερα σημαντική η καθιέρωση συνεργασίας με εξειδικευμένους δημοσιογράφους που ασχολούνται με την γαστρονομία, την διατροφή, τον εναλλακτικό τουρισμό, την ποιότητα και την Περιφερειακή Ανάπτυξη. Η συνεργασία με τους δημοσιογράφους θα γίνεται για την διευκόλυνσή τους στην αναζήτηση θεματολογίας και υλικού για τα αφιερώματά τους. Η Περιφέρεια Κρήτης θα μπορέσει να περάσει πληροφορίες για τις δράσεις της στους δημοσιογράφους, ακόμα κι αν δεν αποτελεί η ίδια το αντικείμενο της αρθρογραφίας. Επίσης, λόγω της πληθώρας των συλλογικών φορέων αλλά και των μεμονωμένων επιχειρήσεων με τις οποίες θα έρχεται σε επαφή μέσω της καθημερινής δραστηριότητάς της, θα έχει την δυνατότητα να εντοπίζει τις επιχειρήσεις οι οποίες ταιριάζουν περισσότερο σε αυτά που ψάχνουν οι δημοσιογράφοι και να τους κατατοπίζει ανάλογα, δίνοντας στοιχεία επικοινωνίας ή συνοδεύοντάς τους στις επισκέψεις τους. Η ξενάγηση δημοσιογράφων που θα κάνουν σχετικά αφιερώματα για την Κρήτη και την γαστρονομική της παράδοση, θα γίνεται σε συνεργασία με συνεργάτες της Περιφέρειας Κρήτης, με στόχο την πληρέστερη ενημέρωση για τα θέματα τα οποία αφορούν στην ευρύτερη εικόνα της Κρήτης ως ποιοτικό γαστρονομικό προορισμό.

3. Πληροφόρηση και καθοδήγηση Τουριστικών Πρακτόρων

Για την προώθηση των τοπικών τουριστικών επιχειρήσεων αλλά κυρίως για την διευκόλυνση της καθιέρωσης της Κρήτης ως γαστρονομικό τουριστικό προορισμό, κρίνεται σκόπιμη η καθιέρωση συνεργασίας με εξειδικευμένους Τουριστικούς Πράκτορες. Ρόλος της Περιφέρειας Κρήτης θα είναι η πληροφόρηση και καθοδήγηση των πρακτόρων για τον σχεδιασμό πακέτων γαστρονομικού τουρισμού, προτείνοντας διαδρομές που θα συνδυάζουν επισκέψεις σε χώρους ιδιαίτερου φυσικού κάλους, ιστορικής σημασίας ή γαστρονομικού ενδιαφέροντος, εστίαση σε πιστοποιημένα εστιατόρια, διοργάνωση δραστηριοτήτων γαστρονομικού τουρισμού σε επιχειρήσεις και οινοποιεία και διαμονή σε τοπικές επιχειρήσεις. Για την αποτελεσματικότερη προώθηση του γαστρονομικού τουρισμού, η εταιρεία θα μπορεί να παίρνει πρωτοβουλίες για την δημιουργία πακέτων γαστρονομικού τουρισμού με τουριστικούς πράκτορες που ήδη δραστηριοποιούνται στην Κρήτη ή που είναι επιτυχημένοι στο εξωτερικό, συντονίζοντας τους τοπικούς επιχειρηματίες.

Πολιτική για το τοπικό προϊόν

Η Περιφέρεια Κρήτης μπορεί να παίξει έναν κεντρικό ρόλο στην ανάδειξη, προστασία και προβολή των τοπικών προϊόντων καθώς και στην προώθησή τους στις αγορές (τοπικές, ελληνικές και του εξωτερικού). Η λειτουργία του σε αυτόν τον τομέα θα αφορά στην χάραξη κοινής πολιτικής και την ανάληψη πρωτοβουλιών, τις οποίες στην συνέχεια θα υλοποιεί - ανάλογα με την περίπτωση - σε συνεργασία με τοπικούς και εθνικούς φορείς και επιχειρήσεις. Κάποιοι προτεινόμενοι άξονες για την ανάπτυξη πολιτικής για το τοπικό προϊόν είναι οι παρακάτω:

1. Προτάσεις για τις υπάρχουσες ευκαιρίες αναγνώρισης τοπικών προϊόντων ως ΠΟΠ, ΠΓΕ, ΕΠΙΠ.

Η κατάρτιση των φακέλων για την αναγνώρισή τους θα γίνεται σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας Κρήτης και σχετικούς φορείς

2. Πρωτοβουλία της Περιφέρειας Κρήτης για την αλλαγή του Κανονισμού 1019/2002 & της ΚΥΑ 255610/2003, για την αύξηση της μέγιστης συσκευασίας διάθεσης ελαιολάδων.

Ο συγκεκριμένος κανονισμός συμπεριλαμβάνει την διάθεσης από παραγωγούς και ιδιοκτήτες ελαιολιτριβείων και ορίζεται στα 5λίτρα. Στην Ισπανία η αντίστοιχη μέγιστη συσκευασία ορίζεται στα 40λίτρα, ενώ στην Ιταλία σε βαρέλι 100λίτρων. Η απόφαση συμπεριλαμβάνει τον εφοδιασμό των χώρων μαζικής εστίασης και θα είναι κεντρικής σημασίας τόσο για την διευκόλυνση των εστιατορίων που θέλουν να στραφούν στην αποκλειστική χρήση ελαιολάδου και να λάβουν το Σήμα Κρητικής Κουζίνας, όσο και για τους παραγωγούς ελαιολάδου αυξάνοντας κατακόρυφα την κατανάλωση.

3. Πρωτοβουλία για την καθιέρωση ετήσιων εκδηλώσεων B2B για την γνωριμία εξαγωγέων με τοπικούς επιχειρηματίες.

Με πρωτοβουλία της Περιφέρειας Κρήτης και σε συνεργασία με φορείς όπως ο ΟΠΕ, ο Σύνδεσμος Εξαγωγέων Κρήτης και τα Επιμελητήρια, να καθιερωθεί η διοργάνωση ετήσιων εκδηλώσεων για την δημιουργία συνεργασιών μεταξύ τοπικών παραγωγών και εισαγωγέων. Οι εκδηλώσεις θα είναι στοχευμένες ανάλογα με τις αγορές στις οποίες θα θέλουν να διεισδύσουν οι παραγωγοί των διαφόρων κλάδων τροφίμων και θα συμπεριλαμβάνει την πρόσκληση εισαγωγέων από τις χώρες αυτές, την ξενάγηση τους και την διοργάνωση επιχειρηματικών συναντήσεων με παραγωγούς οι οποίοι ταιριάζουν στο προφίλ των προϊόντων που θέλουν να εισάγουν [ΟΠΕ].

4. Πρωτοβουλία για την τοποθέτηση ενημερωτικών σταντ και εκθετηρίων τοπικών προϊόντων σε κομβικά σημεία για την προβολή της Κρητικής Διατροφής και των τοπικών προϊόντων

Η Περιφέρεια Κρήτης μπορεί, σε συνεργασία με φορείς όπως ο ΟΠΕ και ο Σύνδεσμος Εξαγωγέων Κρήτης, να αναλάβει την πρωτοβουλία για να προβλεφθεί η τοποθέτηση ενημερωτικών σταντ και εκθετηρίων τοπικών προϊόντων σε σημεία με μεγάλη επισκεψιμότητα,

ούτως ώστε να προβληθεί πιο αποτελεσματικά η Κρητική Διατροφή και τα τοπικά προϊόντα. Τέτοια σημεία αποτελούν τα αεροδρόμια, τα επιβατικά λιμάνια, μεγάλοι επισκέψιμοι αρχαιολογικοί χώροι κα, όπου λόγω της υψηλής επισκεψιμότητας και του προφίλ των επισκεπτών τους θα μπορέσουν να αποτελέσουν πηγή πληροφόρησης για θέματα σχετικά με την τοπική γαστρονομία, την αξία των τοπικών προϊόντων και της κουζίνας, τις διαθέσιμες δράσεις γαστρονομικού τουρισμού και σημεία ιδιαίτερου γαστρονομικού και τουριστικού ενδιαφέροντος, με αποτέλεσμα την αύξηση της ζήτησης σε τοπικά προϊόντα και της κινητικότητας των επισκεπτών. Η δράση στην συνέχεια μπορεί να υλοποιηθεί από άλλους φορείς, όπως οι Ενώσεις και ο Σύνδεσμος Εξαγωγέων Κρήτης, υπό τον συντονισμό της Περιφέρειας Κρήτης.

5. Δημιουργία διαφημιστικών “καλαθιών τοπικών προϊόντων”

Τα καλάθια θα λειτουργούν ως επαγγελματικά δώρα για την αγορά και αποστολή σε πολιτικούς, επισκέπτες, δημοσιογράφους κλπ. Τα τοπικά προϊόντα θα μπορούν να περιλαμβάνουν μπουκαλάκι ελαιολάδου, μπουκαλάκι με συμπυκνωμένο χυμό (τύπου Βιοχύμ), σαπούνι λαδιού, ρακί & ποτηράκια, φακελάκια τσαγιού από τοπικά βότανα, κουλουράκια, τοπικά μυρωδικά, φρούτα και λαχανικά εποχής, σακουλάκι με παξιμάδια, βαζάκι θυμαρίσιο μέλι, μπουκάλι κρασί, και σχετικά ενημερωτικά έντυπα. Η προετοιμασία και διανομή των καλαθιών θα μπορεί να ανατεθεί σε κατά τόπους κοινωνικές επιχειρήσεις των τεσσάρων Περιφερειακών Ενοτήτων (πχ Γυναικείου Αγροτικού Συνεταιρισμού).

Δικτύωση επιχειρήσεων του πρωτογενή τομέα

Πιλοτική υποστήριξη Δικτύων απ' την Περιφέρεια Κρήτης

Η δικτύωση στηρίζεται στην λογική της διατομεακής συνεργασίας, δηλαδή στην ανάγκη συνεργασίας μεταξύ δημοσίου, επιχειρήσεων και κοινωνικών ομάδων για την ολοκληρωμένη επίλυση των προβλημάτων και την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης ενός τόπου. Λόγω της παγκοσμιοποίησης, οι τοπικές κοινωνίες πλέον να ανταγωνίζονται περιοχές και προϊόντα απ' όλο τον κόσμο, κάτι που απαιτεί συντονισμένη δράση για την προβολή ενός τόπου για την διεκδίκηση μεριδίου στην διεθνή αγορά. Η Περιφέρεια Κρήτης μπορεί να βοηθήσει σ' αυτήν την απαραίτητη μετάβαση - να την διευκολύνει. Παγκοσμίως ο ανταγωνισμός αυξάνεται και ο μόνος τρόπος για να ανταποκριθεί ένα νησί σαν την Κρήτη, το οποίο βασίζεται κατά κύριο λόγο σε μικρο-μεσαίες επιχειρήσεις, είναι η δικτύωση. Γιατί μόνο μέσα από την συνεργασία μπορούμε να οργανωθούμε, να βγούμε με μια ενιαία εικόνα προς τα έξω και να καθιερωθούμε σε μια παγκοσμιοποιημένη αγορά. Μέσα από την συνεργασία κερδίζουμε και έχουμε την δυνατότητα να χτίσουμε αποτελεσματικά πάνω στα χαρακτηριστικά που μας κάνουν να ξεχωρίζουμε από άλλους προορισμούς.

Για την ισόρροπη, βιώσιμη και Πράσινη ανάπτυξη της Ευρώπης, αλλά και οποιουδήποτε προορισμού εντός αυτής, είναι απαραίτητη η στενή **συνεργασία μεταξύ δημοσίου, επιχειρήσεων και κοινωνικών ομάδων**. Όπως αναφέρεται και στην ανακοίνωση της Επιτροπής για τον τουρισμό, η **πολιτική τουρισμού χαρακτηρίζεται από τον διατομεακό χαρακτήρα της**. Είναι η φύση του τουρισμού τέτοια, με τις αλληλεπιδράσεις που έχει με όλους τους τομείς της οικονομίας, που κάνει την διατομεακή συνεργασία προαπαιτούμενο για την επιτυχημένη καθοδήγηση και υλοποίηση αλλαγών στον συγκεκριμένο τομέα.

Οι Διατομεακές Συνεργασίες στοχεύουν στην αειφόρο ανάπτυξη μιας περιοχής, η οποία για να επιτευχθεί θα είναι απαραίτητη η συμβολή και των τριών τομέων (δημοσίου, επιχειρηματικού, κοινωνικού). Ο κάθε τομέας έχει διαφορετικούς “πόρους” να συνεισφέρει, οι οποίοι είναι όλοι απαραίτητοι - σαν σύνολο - για την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης μιας περιοχής (παραδείγματα τέτοιων “πόρων” αποτελούν τα εξής: η θέσπιση νόμων και η χρηματοδότηση από πλευράς δημοσίου, η δημιουργία καινούργιων τουριστικών επιχειρήσεων και προϊόντων από τους επιχειρηματίες και η αποδοχή και υιοθέτηση ενός πιο οικολογικού και πράσινου τρόπου ζωής από τους πολίτες που θα δημιουργήσει ζήτηση για αντίστοιχα προϊόντα και υπηρεσίες). Λόγω των ιδιομορφιών της κάθε περιοχής, της δυναμικής μεταξύ των τοπικών ενδιαφερόμενων μερών και της ιδιαίτερης φύσης τους, το κεντρικό χαρακτηριστικό των επιτυχημένων διατομεακών συνεργασιών “Trisector Partnerships” (ή “εταιρικής σχέσης” όπως μεταφράζεται σε ευρωπαϊκά κείμενα) αποτελεί η λειτουργία δομών διευκόλυνσης με την χρήση Διαμεσολαβητών Συνεργασίας. Η εμπειρία και η εξειδικευμένη κατάρτιση Διαμεσολαβητών Συνεργασίας για την Αειφόρο Ανάπτυξη ουσιαστικά μπορούν να καθοδηγήσουν μια τέτοια συνεργασία μέσα απ' όλα τα απαραίτητα στάδια, κάνοντας τις κατάλληλες προσαρμογές που είναι απαραίτητες λόγω των τοπικών ιδιομορφιών και εξασφαλίζοντας ότι θα υπάρχει ο απαραίτητος σεβασμός και ίση αντιμετώπιση μεταξύ των συμμετεχόντων, η διαφάνεια στις διαδικασίες και το αμοιβαίο όφελος και για τους τρεις τομείς από την επίτευξη των τελικών αποτελεσμάτων. Η επιτυχία της οποιασδήποτε στρατηγικής

μιας περιοχής για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και ελκυστικότητας του τουρισμού της και της καθιέρωσης της ως ποιοτικό γαστρονομικό τουριστικό προορισμό θα εξαρτηθεί από την δέσμευση που θα αναλάβει το σύνολο των συντελεστών και από την ικανότητά τους να συνεργαστούν για την εφαρμογή του.

Από την μέχρι σήμερα εμπειρία, η μορφή της διατομεακής συνεργασίας που φαίνεται να ταιριάζει περισσότερο στην φύση της Ελληνικής και Κρητικής επιχειρηματικής πραγματικότητας και κουλτούρας είναι η Επιχειρηματική Δικτύωση. Η δημιουργία, δηλαδή, δικτύων επιχειρήσεων από ομοειδής ή συμπληρωματικές εταιρείες (ανάλογα με τους στόχους του κάθε δικτύου) που θα στοχεύουν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας ενός συγκεκριμένου οικονομικού κλάδου και των μελών του.

Τα βασικά οφέλη από μια τέτοιου είδους επιχειρηματική δικτύωση στον τουριστικό τομέα της Κρήτης είναι τα παρακάτω:

1. Οικονομίες κλίμακας από την κοινή επένδυση για την υλοποίηση προγραμμάτων που ωφελούν τον τουριστικό κλάδο συνολικά (πχ προβολή Κρήτης ή κοινή προμήθεια α' υλών και εξοπλισμού για ομοειδής επιχειρήσεις)
2. Μέγιστη συμμετοχή επιχειρηματιών και φορέων στις πρωτοβουλίες για τον τουρισμό και δημιουργία “κινήματος” για τον ποιοτικό τουρισμό που θα θέσει την “τάση” στην τουριστική αγορά του νησιού
3. Μέγιστη αξιοποίηση κονδυλίων που θα επενδυθούν λόγω συντονισμού δράσεων και απαλοιφής φαινομένων επικάλυψης δράσεων από διαφορετικούς φορείς
4. Λόγω της πλατφόρμας διαλόγου και διαβούλευσης που θα δημιουργηθεί με τους επιχειρηματίες θα αναδειχθούν τα πραγματικά προβλήματα που υπάρχουν και αντιμετωπίζονται τοπικά, και τα οποία δεν επιτρέπουν την ποιοτική στροφή στον τουρισμό. Οι πληροφορίες αυτές θα συμβάλουν καθοριστικά στην προσαρμογή των πρωτοβουλιών στις τοπικές ιδιαιτερότητες, προτείνοντας εφικτές λύσεις σε υπαρκτά προβλήματα, κάτι που θα εξασφαλίσει την υιοθέτησή τους και την αποτελεσματικότητά των δράσεων σε ολόκληρο τον προορισμό. Αυτή η προσέγγιση ουσιαστικά κάνει πιο αποτελεσματική την συνεκτίμηση των συμφερόντων και των αναγκών της τουριστικής βιομηχανίας.
5. Ο συντονισμός και η αντιπροσώπευση μέσω μιας τέτοιας διατομεακής συνεργασίας εξασφαλίζει την απαραίτητη **συναίνεση** που είναι απαραίτητη για την δημιουργία και συντήρηση ενός “κινήματος” για την στροφή στην τουριστική αναπτυξιακή τροχιά ενός προορισμού. Αυτό θα εξασφαλίσει ότι η νέα ταυτότητα (και το Brand) του προορισμού θα αναπτυχθεί ομοιόμορφα και θα ανταποκρίνεται στην πραγματική φιλοσοφία και πρακτική των κατοίκων και επιχειρηματιών της Κρήτης.
6. Συντονισμός και συνεργασία με αντίστοιχες πρωτοβουλίες του εξωτερικού μέσω της δικτύωσης και των επαφών των Διαμεσολαβητών Συνεργασίας, που θα ωφελήσουν στην μεταφορά τεχνογνωσίας, την δημιουργία στρατηγικών σχέσεων και τον συντονισμό των προσπαθειών σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την από κάτω προς τα πάνω (bottom up) ανάπτυξη και ανανέωση του ευρωπαϊκού τουρισμού. Στόχος θα είναι ο

προσδιορισμός, η διάχυση και η υιοθέτηση των μέτρων που προσφέρουν πραγματική προστιθέμενη ευρωπαϊκή αξία.

Στην Ελλάδα και την Κρήτη υπάρχει μεγάλη απόσταση μεταξύ των τοπικών πρακτικών και πολιτικών και των τάσεων της σημερινής παγκόσμιας τουριστικής αγοράς. Στην παρούσα φάση δεν υπάρχουν κρατικές δομές και μηχανισμοί οι οποίοι να μπορούν να εξασφαλίσουν την μεθοδική και ευέλικτη προσαρμογή της ελληνικής τουριστικής αγοράς στα νέα δεδομένα, ενώ η δυσπιστία από πλευράς επιχειρηματιών κάνει οποιαδήποτε πρόταση για συνεργασία δύσκολη. Οι διατομεακές συνεργασίες (Partnerships) αποτελούν μια ρεαλιστική λύση για την διευκόλυνση των αλλαγών που πρέπει να γίνουν τοπικά - στην επιχειρηματική βάση - ούτως ώστε να εντοπιστούν οι πραγματικές ανάγκες/προβλήματα, να υπάρξει ουσιαστική δέσμευση από πλευράς επιχειρηματιών και τοπικών τουριστικών φορέων, να σχεδιαστεί ένα πρόγραμμα δράσης που θα ξεκινήσει άμεσα να φέρνει αποτελέσματα και θα προσφέρει παράλληλα πραγματικά κίνητρα για τους ντόπιους επιχειρηματίες.

Στην Κρήτη την στενή αυτή διατομεακή συνεργασία στον τομέα της διατροφής και του τουρισμού πρέπει να στηρίξει η Περιφέρεια Κρήτης, λειτουργώντας σαν «ομπρέλα» κάτω απ' την οποία θα ενταχθούν οι τοπικές πρωτοβουλίες που στοχεύουν στην προβολή και ανάδειξη της Κρητικής Διατροφής και των τοπικών προϊόντων. Για την ανάκαμψη από την κρίση και την επίτευξη των απαραίτητων αλλαγών είναι απαραίτητο να **βασιστούμε στο τρίπτυχο «Συνεργασία - Ποιότητα - Εντοπιότητα» βγάζοντας την Κρήτη δυναμικά προς τα έξω.**

Καθώς λοιπόν για την ανάπτυξη του γαστρονομικού τουρισμού και την σύνδεση του αγροτικού τομέα με τον τουρισμό είναι πρωταρχικής σημασίας η δικτύωση των παραγωγών και άλλων επιχειρηματιών, δράση ιδιαίτερα δύσκολη, με πρωτοβουλία της η Περιφέρεια Κρήτης έχει αποφασίσει να υποστηρίξει μερικώς την λειτουργία του Δικτύου Οινοποιών Κρήτης το οποίο αποτελεί το πιο αποτελεσματικό παράδειγμα δικτύωσης στο νησί. Μέσα απ' την δράση αυτή η Περιφέρεια μπορεί να αναδείξει μια καλή πρακτική δικτύωσης ΜΜΕ στον αγροτοδιατροφικό τομέα που θα μπορέσει να αποτελέσει παράδειγμα και προς άλλους τομείς, στην καταγραφή όλων των απαραίτητων βημάτων και του σχεδιασμού που είναι απαραίτητοι για την επιτυχή λειτουργία τέτοιων δικτύων εφαρμόζοντάς το αργότερα και σε άλλα προϊόντα, την ενίσχυση του κλάδου του κρητικού κρασιού και την άμεση ανάπτυξη του οινικού τουρισμού που θα εμπλουτίσει το τουριστικό προφίλ της Κρήτης.

Κατάρτιση

Οι δράσεις κατάρτισης είναι ιδιαίτερα σημαντικές καθώς θα αυξήσουν τις γνώσεις και δεξιότητες των επαγγελματιών και θα οδηγήσουν στην αναβάθμιση των παραγόμενων προϊόντων και παρεχόμενων υπηρεσιών. Οι δράσεις κατάρτισης, εφόσον γίνουν σε συγκεκριμένες ομάδες στόχου που έχουν κομβικές θέσεις στην παραγωγή τροφίμων και την παροχή υπηρεσιών γαστρονομικού τουρισμού, έχουν μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στο θέμα το οποίο πραγματεύονται και υλοποιηθούν ευρέως, θα δράσουν καταλυτικά για την επίτευξη των ποιοτικών αλλαγών που στοχεύει να κάνει η Περιφέρεια Κρήτης.

Οι δράσεις κατάρτισης μπορούν να γίνουν σε συνεργασία με πιστοποιημένους φορείς κατάρτισης της Κρήτης.

1. Εξειδίκευση Σεφ και μαγείρων στην Κρητική Κουζίνα και την χρήση τοπικών προϊόντων στην κουζίνα

Λόγω του κεντρικού τους ρόλου στην κατάρτιση του μενού των εστιατορίων, καθώς και της οργάνωσης της κουζίνας (επιλογή πρώτων υλών, εκτέλεση συνταγών, τεχνικές προετοιμασίας εδεσμάτων, παρουσίαση), Σεφ και μάγειροι αποτελούν μια πολύ σημαντική ομάδα στόχου, καθώς με τις επιλογές τους μπορούν να επηρεάσουν πολλαπλασιαστικά στην προβολή της Κρητικής Κουζίνας και την κατανάλωση κρητικών προϊόντων. Το κύριο αντικείμενο των προγραμμάτων κατάρτισης θα αφορά στην πρακτική εκμάθηση της εκτέλεσης Κρητικών συνταγών και την χρήση τοπικών προϊόντων στην κουζίνα, ιδιαίτερα του ελαιολάδου. Καθώς η βασική εκπαίδευση Σεφ και μαγείρων είναι “Γαλλικής σχολής”, η εξειδίκευση στην Κρητική Κουζίνα και τις ιδιαιτερότητές της κρίνεται κρίσιμη για την διευκόλυνση της ένταξης Κρητικών πιάτων στα μενού τους. Επίσης, η εξοικείωση με την χρήση κάποιων ιδιαίτερων τοπικών προϊόντων (ελαιόλαδο, ξινόχοντρος, άγρια χόρτα, στάκα, βότανα κα) θα προωθήσει τον πειραματισμό και την σταδιακά αυξανόμενη εμφάνιση της Κρητικής Κουζίνας σε gourmet πιάτα και εστιατόρια. Για την αποτελεσματικότερη υλοποίηση των προγραμμάτων κατάρτισης για Σεφ και μαγείρους, προτείνεται:

- η συνεργασία με τις ήδη υπάρχουσες δομές κατάρτισης μαγείρων (Σχολή ΟΑΕΔ, ΟΤΕΚ, ιδιωτικές σχολές μαγειρικής κα) για την ένταξη της Κρητικής Κουζίνας στο ήδη υπάρχων εκπαιδευτικό πρόγραμμα
- η συνεργασία με συλλογικούς φορείς όπως το Chef's Club, για την υλοποίηση μιας πρωτοβουλίας που δεν θα περιορίζεται γεωγραφικά στην περιοχή της Κρήτης και θα έχει μεγαλύτερο κύρος και αξία για τους εκπαιδευόμενους μάγειρες
- η δημιουργία ταχύρυθμων προγραμμάτων εξειδίκευσης για Σεφ και μάγειρες που ήδη εργάζονται και επιθυμούν να αποκτήσουν κάποιες επιπλέον γνώσεις, θεωρητικές και πρακτικές, οι οποίες θα συνοδεύονται από την απονομή βεβαίωσης παρακολούθησης.

2. Πρόγραμμα έρευνας και κατάρτισης επαγγελματιών για την χρήση του ελαιολάδου στο τηγάνισμα

Δεδομένης της σημασίας που έχει το παρθένο ελαιόλαδο για την Κρήτη και της καθιερωμένης πρακτικής για την χρήση φυτικών λαδιών στον χώρο της εστίασης, αποτελεί μεγάλη ανάγκη η εκπαίδευση μαγείρων και Chef στις τεχνικές τηγανίσματος με ελαιόλαδο (κυρίως κατά την χρήση φριτέζας), κάτι στο οποίο μπορεί να συνεισφέρει η Λέσχη Αρχιμαγείρων Κρήτης. Προτείνεται να γίνει προσπάθεια εύρεσης χρηματοδοτικού προγράμματος στο οποίο θα μπορούσε να ενταχθεί η συγκεκριμένη δράση. Το πρόγραμμα είναι απαραίτητο να σχεδιαστεί σε δύο φάσεις:

A' Φάση - Έρευνα

Η υλοποίηση ενός ερευνητικού προγράμματος σε συνεργασία και με ερευνητικά ιδρύματα που ασχολούνται με το ελαιόλαδο, για την διεξαγωγή δοκιμών και αναλύσεων που θα δώσουν συγκεκριμένα συμπεράσματα σχετικά με τις ιδανικές τεχνικές για την χρήση του ελαιολάδου στο τηγάνισμα (να γίνουν δοκιμές σε πεδία όπως: ιδανικές θερμοκρασίες, πόσες φορές είναι δυνατή η επαναχρησιμοποίηση του ελαιολάδου στο τηγάνισμα, φιλτράρισμα, ιδανικές τεχνικές και θερμοκρασίες για διαφορετικά προϊόντα κα).

B' Φάση - Σεμινάρια

Ο σχεδιασμός και η διοργάνωση σειράς σεμιναρίων (σε κάθε Νομό) για την κατάρτιση - θεωρητική και πρακτική - των επαγγελματιών (μαγείρων και chef) στην χρήση του ελαιολάδου στο τηγάνισμα.

3. Κατάρτιση εργαζομένων εστίασης και τουρισμού για την σωστή προβολή της Κρητικής Κουζίνας και των τοπικών προϊόντων

Τα εστιατόρια, πέρα απ' την προσφορά υπηρεσιών σίτισης λειτουργούν ως χώροι κοινωνικής εκπαίδευσης, προβάλλοντας κώδικες συμπεριφοράς, στοιχεία της τοπικής ταυτότητας, ιστορίας, και γαστρονομικής παράδοσης - χώροι όπου οι θαμώνες έρχονται σε επαφή με τις αρχές και πρακτικές του τοπικού διατροφικού πολιτισμού. Λόγω του διττού αυτού ρόλου των εστιατορίων, η κατάρτιση των υπαλλήλων τους είναι πρωταρχικής σημασίας, καθώς αυτοί θα λειτουργήσουν ως άτυποι πρέσβεις - φορείς πολιτισμού - του Κρητικού Διατροφικού Πολιτισμού, εκπαιδεύοντας με την σειρά τους τους πελάτες. Στόχος των προγραμμάτων κατάρτισης θα είναι η απόκτηση θεωρητικής γνώσης γύρω από το Κρητικό Διατροφικό Πρότυπο, τα τοπικά προϊόντα, τις διαδικασίες παραγωγής και του Κρητικού Διατροφικού Πολιτισμού, καθώς και η εκπαίδευση σχετικά με την επιθυμητή ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών στο σέρβις και την ενημέρωση, ούτως ώστε αυτή να είναι αντιπροσωπευτική της Κρητικής φιλοξενίας της οποία θα συναντούσαν οι πελάτες εάν ήταν καλεσμένοι σ' ένα ιδιωτικό κρητικό τραπέζι.

Οι ομάδες επαγγελματιών που κρίνεται ότι πρέπει να λάβουν μέρος στο συγκεκριμένο πρόγραμμα κατάρτισης είναι οι ιδιοκτήτες και υπάλληλοι εστιατορίων και ξενοδοχείων που απασχολούνται σε επισιτιστικές θέσεις και έρχονται σε επαφή με τους πελάτες. Λόγω της συνεχούς επαφής με τουρίστες για την παροχή πληροφοριών, παρότι όχι στην παροχή επισιτιστικών υπηρεσιών, κρίνεται ότι θα ήταν απαραίτητη η κατάρτιση ξεναγών, υπαλλήλων της υποδοχής και υπεύθυνων δημοσίων σχέσεων ξενοδοχειακών μονάδων, καθώς και

υπαλλήλους τουριστικών γραφείων. Ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες των θέσεων εργασίας τους, τα προγράμματα κατάρτισης θα μπορούν να προσαρμόζονται στην κάθε ομάδα στόχου.

Πέραν της αύξησης της προβολής της Κρητικής Διατροφής και των τοπικών προϊόντων από την κατάρτιση των παραπάνω ομάδων εργαζομένων, η δράση αυτή θα βοηθήσει στην καθιέρωση της Κρήτης ως Γαστρονομικό Προορισμό, καθώς θα κάνει την γαστρονομία κεντρικό και αναπόσπαστο κομμάτι των παρεχόμενων τουριστικών και επισιτιστικών υπηρεσιών.

4. Κατάρτιση επιχειρηματιών και εργαζομένων στον τομέα της παραγωγής προϊόντων διατροφής

Η προβολή της Κρητικής Διατροφής θα αυξήσει την ζήτηση για τοπικά προϊόντα, κάτι που προϋποθέτει την ύπαρξη προϊόντων άριστης ποιότητας στην αγορά, ούτως ώστε αυτά να επιβεβαιώσουν τις προσδοκίες των αγοραστών για την υψηλή γευστική και διατροφική τους αξία και να αυξήσουν περαιτέρω την ζήτηση. Κύριοι άξονες της ποιότητας των προϊόντων διατροφής είναι η υγιεινή, η θρεπτική αξία, η γεύση, η συσκευασία, η εμφάνιση και η πληροφόρηση για το προϊόν. Καθώς οι τεχνολογικές εξελίξεις προχωρούν συνεχώς αλλά δεν υπάρχει οργανωμένος μηχανισμός για την ενημέρωση των παραγωγών και την διευκόλυνση της υιοθέτησης της νέας γνώσης στην διαδικασία παραγωγής, κρίνεται κρίσιμη η δημιουργία εξειδικευμένων προγραμμάτων κατάρτισης για τους επιχειρηματίες (κυρίως μικρο-μεσαίους) και τους εργαζόμενους στον τομέα της παραγωγής προϊόντων διατροφής. Αντικείμενο του προγράμματος κατάρτισης είναι η θεωρητική κατάρτιση σε θέματα ποιότητας, νέες τεχνολογικές εφαρμογές, διαδικασίες ελέγχου, πρακτικές μάρκετινγκ αλλά και η παρουσίαση των διεθνών τάσεων και καλών πρακτικών στον χώρο των τροφίμων. Στόχος θα είναι η διεύρυνση του ορίζοντα σκέψης των επιχειρηματικών και η παροχή συγκεκριμένων προτάσεων και εργαλείων για την αναβάθμιση της ποιότητας παραγωγής των τοπικών προϊόντων. Η διεξαγωγή των προγραμμάτων κατάρτισης, για την επίτευξη της μέγιστης αποτελεσματικότητας, προτείνεται να γίνει με την μορφή workshops που θα συνδυάζουν την θεωρητική γνώση με την πρακτική εξάσκηση σε καθοδηγούμενο και προστατευμένο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Για την υλοποίηση της συγκεκριμένης δράσης θα μπορούσε να επιδιωχθεί η σύναψη συνεργασίας με εθνικούς φορείς όπως ο ΕΟΜΜΕΧ, αξιοποιώντας το εξειδικευμένο προσωπικό, την εμπειρία και τους πόρους τους, αυξάνοντας το κύρος και την βαρύτητα του εγχειρήματος και εξασφαλίζοντας την καθιέρωσή τους ως θεσμούς για την ανάπτυξη των Μικρο-Μεσaiών Επιχειρήσεων της Κρήτης.

5. Κατάρτιση μελών κοινωνικών επιχειρήσεων

Η δραστηριοποίηση στον χώρο της κοινωνικής οικονομίας, αποτελεί μια ενεργητική παρέμβαση που εξελίσσεται στο πλαίσιο των αγορών και της κοινωνίας γενικότερα και που ανεξάρτητα από τη νομική υπόσταση των φορέων της σχετίζεται με την αρχή της δημοκρατικής οργάνωσης, στηρίζεται σε μια ευρεία κοινωνική βάση, υιοθετεί συλλογικά κριτήρια κατανομής κερδών, αναπτύσσει μια ιδιαίτερη σχέση αλληλεγγύης με το περιβάλλον της και προωθεί την κοινωνική συνοχή. Οι οργανισμοί της κοινωνικής οικονομίας (κοινωνικές επιχειρήσεις) δημιουργούν θέσεις απασχόλησης σύμφωνα με τις αρχές της κοινωνικής αλληλεγγύης (εργασιακή ενσωμάτωση των κοινωνικών ομάδων, που είναι αποκλεισμένες από την αγορά εργασίας), ενώ σε πολλές περιπτώσεις παρέχουν κοινωφελείς υπηρεσίες. Η πιο

σημαντική και γνωστή μορφή κοινωνικής επιχείρησης της Κρήτης είναι αυτή των γυναικείων αγροτικών συνεταιρισμών, οι οποίοι αξιοποιώντας τοπικούς πόρους, δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας και στηρίζουν σημαντικά την τοπική οικονομία, ενώ σημαντική είναι και η λειτουργία των Προστατευμένων Παραγωγικών Εργαστηρίων Ατόμων με Αναπηρία (ΠΠΕ ΑμεΑ) τα οποία δίνουν τη δυνατότητα στα ΑμεΑ να ενταχθούν στην παραγωγική διαδικασία δημιουργώντας, μ' αυτό τον τρόπο, τις προϋποθέσεις για την αυτόνομη ή ημιαυτόνομη διαβίωσή τους.

Λόγω της ιδιαιτερότητας των επιχειρήσεων αυτών, των πολλαπλών ωφελειών από την αναβάθμιση και υποστήριξή τους, της δραστηριοποίησής τους σε όλη την Κρήτη και ιδιαίτερα στην ενδοχώρα, και της δυνατότητας αξιοποίησης της Κρητικής Διατροφικής Παράδοσης ως πόρο για την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, κρίνεται απαραίτητη η δημιουργία εξειδικευμένων προγραμμάτων κατάρτισης. Τα προγράμματα αυτά θα έχουν σαν στόχο την εκπαίδευση των μελών των κοινωνικών επιχειρήσεων στην παραγωγή και διάθεση προϊόντων διατροφής καθώς και στην διοργάνωση και παροχή υπηρεσιών γαστρονομικού τουρισμού. Τα αντικείμενα κατάρτισης θα κινούνται στις ίδιες θεματικές κατηγορίες με αυτά των επιχειρηματιών και εργαζομένων σε επιχειρήσεις παραγωγής τροφίμων, αφού όμως προσαρμοστούν στο προφίλ και τις ιδιαιτερότητες των ομάδων στόχου. Στοιχεία που θα προστεθούν στην εκπαίδευση θα είναι η διοργάνωση και υλοποίηση δράσεων γαστρονομικού τουρισμού (όπως μαθήματα κρητικής κουζίνας και σεμινάρια παρασκευής τοπικών προϊόντων), καθώς το έντονα προσωπικό στοιχείο των οργανισμών αυτών δίνει μεγάλες προοπτικές στην ανάπτυξη τέτοιων δράσεων για όσους ενδιαφέρονται να έρθουν σε επαφή με την γνήσια και ζώσα γαστρονομική παράδοση του νησιού.

Παράπλευρος στόχος του προγράμματος κατάρτισης θα είναι η ενίσχυση της αυτοπεποίθησης των κοινωνικών επιχειρήσεων και των μελών τους ως ενεργά μέλη του οικονομικού συστήματος, αλλά και της αντίληψής τους ως φορέων του Κρητικού Διατροφικού Πολιτισμού, το οποίο θα βοηθήσει στην αύξηση του αριθμού τέτοιων επιχειρήσεων στην Κρήτη και την αύξηση της προσφοράς ίσων ευκαιριών σε ευαίσθητες κοινωνικές ομάδες.

Κρητική Διατροφή και νέα γενιά

Λόγω των σύγχρονων διατροφικών προβλημάτων, της επιδημίας της παχυσαρκίας και του συνεχώς αυξανόμενου αριθμών παιδιών και εφήβων που εμφανίζουν προβλήματα υγείας που σχετίζονται με την διατροφή (διαβήτης, δυσκοιλιότητα, αναιμία κα), καθώς και των χαμηλών ποσοστών υιοθέτησης μιας μεσογειακού-τύπου Διατροφής από παιδιά και εφήβους στην Ελλάδα, κρίνεται επείγουσα η λήψη μέτρων για την αλλαγή των αντιλήψεων και πρακτικών που έχουν οδηγήσει στην σημερινή κατάσταση. Ιδιαίτερα ανησυχητικό είναι ότι η Κρήτη, όπου διαμορφώθηκε και εφαρμόστηκε το Κρητικό Διατροφικό Πρότυπο με τα αποδεδειγμένα οφέλη στην υγεία και την μακροζωία, κατέχει την 5^η θέση στην Ευρώπη στα ποσοστά των υπέρβαρων και παχύσαρκων παιδιών ηλικίας 7-11 ετών και την 1^η θέση στις ηλικίες 13-17 ετών με διάφορα δέκα ποσοστιαίων μονάδων από την Αγγλία, η οποία βρίσκεται στη 2^η θέση. Ένα στα τρία Κρητικόπουλα είναι υπέρβαρο ή παχύσαρκο. Καθώς τα υπέρβαρα και παχύσαρκα παιδιά διατρέχουν αυξημένο κίνδυνο να εμφανίσουν διάφορα προβλήματα υγείας τόσο κατά την παιδική ηλικία, όσο και κατά την ενήλικη ζωή, η υιοθέτηση ενός υγιεινού διατροφικού προτύπου αποτελεί αδιαπραγμάτευτη συνθήκη για την εξασφάλιση της ποιότητας ζωής των μελλοντικών γενεών. Με την υλοποίηση μιας σειράς πρωτοβουλιών με κεντρικό άξονα τα παιδιά και τους νέους, η Περιφέρεια Κρήτης θα προσφέρει στην βελτίωση της ποιότητας ζωής τους τώρα και μελλοντικά, διαμορφώνοντας παράλληλα τους συνειδητοποιημένους πολίτες και καταναλωτές του αύριο. Αυτή θα αποτελέσει και μια απ' τις κεντρικές δράσεις που θα κάνουν δυνατή την δημιουργία του «Κινήματος» για την επιστροφή στην Κρητική Διατροφή.

1. Δημιουργία προγράμματος ενημέρωσης για την υιοθέτηση της Κρητικής Διατροφής ως υγιεινό πρότυπο διατροφής για παιδιά και εφήβους

Πρωταρχικής σημασίας για την καθιέρωση των βάσεων για την αλλαγή των ζημιωγόνων διατροφικών και καταναλωτικών συνθηκών των σημερινών παιδιών και εφήβων, είναι η διοργάνωση προγραμμάτων ενημέρωσης. Για την ευαισθητοποίηση αυτής της ευαίσθητης ομάδας πληθυσμού, θα χρειαστεί να σχεδιαστούν ειδικά ενημερωτικά προγράμματα σε συνεργασία με εξειδικευμένους Διαιτολόγους - Διατροφολόγους, ψυχολόγους και εκπαιδευτικούς, ούτως ώστε να περάσουν αποτελεσματικά τα απαραίτητα μηνύματα, φροντίζοντας ταυτόχρονα να μην τους δημιουργήσουν αίσθημα κατωτερότητας ή απόρριψης. Για να είναι αποτελεσματικές, οι δράσεις ενημέρωσης θα πρέπει να περιλαμβάνουν, πέρα από ομιλίες, και οπτικοακουστικό υλικό που να προδιαθέτει σωστά τα παιδιά και τους νέους προς την υιοθέτηση μιας πιο υγιεινής διατροφικής επιλογής, και δη του Κρητικού Διατροφικού Προτύπου. Έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην παρουσίαση θετικών προτύπων προς υιοθέτηση και όχι τόσο των σημερινών αρνητικών προτύπων προς αποφυγή, καθώς αυτό μπορεί να δημιουργήσει άρνηση σε παιδιά και ιδιαίτερα έφηβους. Στόχος είναι τα ενημερωτικά προγράμματα να γίνουν σε συνεργασία με τις υπηρεσίες πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, συλλόγους εκπαιδευτικών/παιδαγωγών και συλλόγους νέων και κηδεμόνων, να καλύψουν όλο το φάσμα της Κρήτης, αστικά κέντρα και ενδοχώρα.

2. Πρωτοβουλία για την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών και γονέων και κηδεμόνων για την σημασία της υγιεινής διατροφής, τον ρόλο τους στην υιοθέτηση υγιεινών διατροφικών προτύπων από τα παιδιά και τα οφέλη της

Κρητικής Διατροφής.

Πέρα από τους περιβαλλοντικούς και κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες που συμβάλουν στην ανάπτυξη της παιδικής παχυσαρκίας, κεντρικής σημασίας είναι και ο ρόλος των γονέων. Είναι ξεκάθαρο ότι το οικογενειακό περιβάλλον ευθύνεται σε σημαντικό βαθμό για την δημιουργία της παχυσαρκίας, αλλά διαδραματίζει και σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπισή της. Οι παχύσαρκοι γονείς τείνουν να έχουν παχύσαρκα παιδιά, κληροδοτώντας σε αυτά, πέρα από τα γονίδια τους, και τις διατροφικές τους συνήθειες. Οι γονείς ευθύνονται για τα τρόφιμα που υπάρχουν διαθέσιμα στο σπίτι, καθώς και για το πρόγραμμα των γευμάτων, ενώ ταυτόχρονα αποτελούν πρότυπα για τα παιδιά, τόσο όσον αφορά στη διατροφή, όσο και στη σωματική δραστηριότητα. Επίσης, είναι αξιοσημείωτο το γεγονός ότι περίπου 50% των γονέων δεν αναγνωρίζει την παρουσία του αυξημένου σωματικού βάρους στο παιδί και άρα δεν αναζητά καθόλου ή αργεί να αναζητήσει την κατάλληλη θεραπεία. Αντίστοιχα σημαντικός είναι ο ρόλος των εκπαιδευτικών στην διαπαιδαγώγηση και την υιοθέτηση υγιεινών τρόπων ζωής. Γι' αυτό κρίνεται απαραίτητο η Περιφέρεια Κρήτης να λάβει την πρωτοβουλία για την ενημέρωση εκπαιδευτικών και γονέων και κηδεμόνων.

Στόχος της ενημέρωσης θα είναι η ευαισθητοποίηση τους σχετικά με τους κινδύνους της παχυσαρκίας, την σημασία της υγιεινής διατροφής, αλλά και του ρόλου (και της ευθύνης) τους στην υιοθέτηση υγιεινών διατροφικών προτύπων από τα παιδιά και τους εφήβους. Το Κρητικό Διατροφικό Πρότυπο θα παρουσιαστεί ως υγιεινή εναλλακτική του σύγχρονου τρόπου διατροφής, η οποία έχει αποδεδειγμένα οφέλη για την υγεία και αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του πολιτιστικού μας πλούτου. Η αλλαγή της διατροφικής συμπεριφοράς είναι μια πολύπλευρη και σταδιακή διαδικασία η οποία απαιτεί χρόνο, υπομονή και μεγάλη προσπάθεια τόσο από τα παιδιά όσο και από τους γονείς τους και τον κοινωνικό τους περίγυρο, και η άμεση και ολοκληρωμένη πληροφόρηση για τον τρόπο που μπορεί να γίνει αυτό θα επιταχύνει την λήψη των απαραίτητων μέτρων προς την κατεύθυνση αυτή.

Να σημειωθεί ότι η αύξηση της αίσθησης της αναγκαιότητας από τις οικογένειες και το σώμα των εκπαιδευτικών στην Κρήτη θα δημιουργήσει μια δυνατή φωνή σε πανελλήνιο επίπεδο, φέρνοντας στο προσκήνιο τα προβλήματα των σημερινών διατροφικών συνηθειών παιδιών και εφήβων, κάτι το οποίο θα προβάλει την Κρητική Διατροφή ως ένα εναλλακτικό υγιεινό πρότυπο, και η Περιφέρεια Κρήτης ως έναν φορέα που δεσμεύεται πραγματικά για την επίτευξη αειφόρου ανάπτυξης στο νησί επενδύοντας στις νέες γενιές.

3. Δημιουργία “εκπαιδευτικής Βαλίτσας” για εκπαιδευτικούς για την υλοποίηση αυτόνομων παρουσιάσεων σε παιδιά με θέμα την υγιεινό Κρητικό Διατροφικό Πρότυπο

Για την διευκόλυνση των εκπαιδευτικών στη διαδικασία ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των παιδιών σχετικά με την υγιεινή κρητική διατροφή, κρίνεται σκόπιμη η δημιουργία μιας “εκπαιδευτικής Βαλίτσας” που θα περιλαμβάνει εκπαιδευτικές δραστηριότητες γύρω απ' την Κρητική Διατροφή, τα τοπικά προϊόντα, την υγιεινή διατροφή, την υγεία, τα γεύματα κα. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες θα έχουν σαν στόχο την ενημέρωση και την ανακάλυψη, τόσο της Κρητικής Διατροφής, όσο και των ωφέλιμων χαρακτηριστικών των διάφορων τοπικών προϊόντων, του τρόπου δημιουργίας ενός ισορροπημένου μενού κλπ. Η «εκπαιδευτική

βαλίτσα» θα συμπεριλαμβάνει οδηγίες για τους εκπαιδευτικούς, ενώ η μορφή της θα την κάνει εύκολη στην μεταφορά και διαχείριση, δίνοντας την δυνατότητα να χρησιμοποιηθεί από πληθώρα σχολείων. Για να την δανειστούν, οι εκπαιδευτικοί θα χρειάζεται να κάνουν ένα απλό αίτημα στην Περιφέρεια Κρήτης, οπότε και θα προγραμματίζονται οι ημερομηνίες για τις οποίες θα τους παραχωρηθεί.

Απαραίτητη για την δημιουργία της εκπαιδευτικής βαλίτσας κρίνεται η συνεργασία με οργανισμούς που συμμετέχουν στην Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα για την Διατροφή και Υγεία, έχουν ήδη δημιουργήσει εξειδικευμένο εκπαιδευτικό υλικό για παιδιά και έχουν ανάλογη εμπειρία από την αποτελεσματικότητα των διάφορων προσεγγίσεων και παιχνιδιών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ενδεικτικό γαστρονομικό χαρτοφυλάκιο Κρήτης

A. Φαγητό και Ποτό:

1. Κρητική Διατροφή (ιστορία και μελέτες)
2. Κρητική Κουζίνα (συνταγές)
3. Αγροτικά προϊόντα διατροφής
4. Μεταποιημένα προϊόντα διατροφής
5. Κρασί και τσικουδιά

B. Χώροι που ο επισκέπτης έρχεται σε επαφή με την γαστρονομία της Κρήτης

1. Εστιατόρια Τοπικής Κουζίνας

- 1.1. Πιστοποιημένα εστιατόρια Κρητικής Κουζίνας Περιφέρειας Κρήτης
- 1.2. Ουζερί και καφεενία με παραδοσιακά εδέσματα

2. Ξενοδοχειακή κουζίνα

- 2.1. Εστιατόρια ξενοδοχείων που έχουν «Κρητική Γωνιά» ή/και προσφέρουν κρητικά εδέσματα και πληροφόρηση

Γ. Στοιχεία & υπηρεσίες που ενισχύουν την γαστρονομική ταυτότητα του προορισμού

1. Ιστορία και παράδοση

- 1.1. Μυθολογία
- 1.2. Ιστορικά στοιχεία από την αρχαιότητα (συσχέτιση με μινωικά χρόνια, μουσεία κλπ)
- 1.3. Παραδόσεις (καταγραφή στον φάκελο για τον “Κρητικό Διατροφικό Πολιτισμό” της UNESCO)

2. Μουσεία και εκθέσεις

- 2.1. Κέντρο Κρητικής Γαστρονομίας (θα χρηματοδοτηθεί από το INTERREG «ΓΕΥΣΙΣ.ΤΟΥΡ.»)
- 2.2. Σπίτι του Κρητικού Κρασιού σε Δαφνές και Χανιά (στόχος να χρηματοδοτηθούν από το Leader+ και να υλοποιηθούν από τοπικούς φορείς)
- 2.3. Χαρουπόμυλος - Πάνορμο
- 2.4. Ελαιουργείον - Δρομόνερο Κισσάμου
- 2.5. Μουσείο Ελιάς - Καφαλιανά
- 2.6. Επισκέψιμοι χώροι που αναπαράγουν παραδοσιακά επαγγέλματα (Αρόλιθος, Έναγρον, Δαλαμπέλος, Λυχνοστάτης κα)
- 2.7. Λαογραφικά μουσεία στην περιφέρεια με στοιχεία που δείχνουν τα εργαλεία που χρησιμοποιούνταν παραδοσιακά και σχετίζονται με τον Κρητικό Διατροφικό Πολιτισμό
- 2.8. Εκθεσιακοί χώροι σε όλο το νησί που διοργανώνονται εκθέσεις σχετικά με την διατροφή, τα προϊόντα και το αγροτικό τοπίο (πχ φωτογραφίας, ζωγραφικής κλπ)

3. Εκδηλώσεις & Φεστιβάλ

- 3.1. Θεματικά φεστιβάλ και γιορτές γύρω από τα τοπικά προϊόντα
- 3.2. Ρακοκάζανα
- 3.4. Διαγωνισμοί Παραδοσιακής Κρητικής Μαγειρικής

4. Σημεία Πώλησης τροφίμων και ποτών

- 4.1. Καταστήματα με παραδοσιακό προϊόντα
- 4.2. Πρατήρια παραδοσιακών προϊόντων (π.χ. τυροκομεία, κρεοπωλεία)
- 4.3. Μίνι & Σούπερ Μάρκετ (κυρίως τοπικών αλυσίδων) που διαθέτουν μια αντιπροσωπευτική επιλογή από χαρακτηριστικά προϊόντα
- 4.4. Σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους παρασκευής τοπικών προϊόντων (πχ οινοποιεία)
- 4.5. Τουριστικά μαγαζιά
- 4.6. Αεροδρόμια
- 4.7. Καταστήματα πλοίων
- 4.8. Λαϊκές αγορές με ιδιαίτερο χρώμα

5. Επισκέψιμοι χώροι παραγωγής

- 5.1. Οινοποιεία
- 5.2. Ελαιολαδοποιεία με ειδικά διαμορφωμένους χώρους
- 5.3. Γυναικείοι αγροτικοί συνεταιρισμοί
- 5.4. Εργαστήρια και μονάδες παραγωγής τοπικών προϊόντων με την συνοδεία τρίτου (πχ τυροκομεία)

6. Διαδρομές και περιηγήσεις

- 6.1. Δρόμοι του Κρασιού (στο Ηράκλειο υπάρχουν και υποδομές, στα Χανιά κυρίως χάρτες)
- 6.2. Δρόμοι της Ελιάς / Ελαιολάδου (υπάρχουν ελαιώνες, καταγεγραμμένα μνημειακά ελαιόδεντρα, αρχαιολογικά μνημεία, ελαιολαδοποιεία, τυποποιητήρια που μπορούν να συνθέσουν τις διαδρομές. Χρειάζεται οργάνωση τουριστική για να διαπιστωθούν οι ανάγκες για self-guided tours - πινακίδες, χάρτες, έντυπα, διάχυση πληροφορίας - και πακέτα τουριστικών πρακτόρων)
- 6.3. Εκτάσεις με καλλιέργειες, μιτάτα
- 6.4. Τροφουσυλλεκτικές δραστηριότητες (λιομάζωμα, τρύγος, χόρτα, βότανα, φρούτα κλπ)

7. Μαθήματα μαγειρικής & γευσιγνωσίας

- 7.1. Μαθήματα Κρητικής Κουζίνας (συνταγές για εδέσματα και πιάτα)
- 7.2. Μαθήματα για την συντήρηση αγροτικών προϊόντων (τουρσιά, μαρμελάδες, πελτέδες κα)
- 7.3. Μαθήματα γευσιγνωσίας
- 7.5. Μαθήματα οινογνωσίας
- 7.6. Μαθήματα συλλογής βοτάνων, άγριων χόρτων, χοχλιών, μανιταριών κλπ
- 7.7. Μαθήματα διατήρησης ντόπιων ποικιλιών
- 7.8. Μαθήματα από αναγνωρισμένους σεφ και επαγγελματίες του χώρου (σεφ έλληνες, ομογενείς, του εξωτερικού ή τηλεοπτικά πρόσωπα που έχουν συσχετιστεί με την γαστρονομία).

8. Περιποιήσεις spa βασισμένες σε εμβληματικά προϊόντα

8.1. Ελαιόλαδο

8.2. Οινοθεραπείες

8.3. Τσικουδιά

8.4. Μέλι / γάλα

8.5. Βότανα, scrub με θαλασσινό αλάτι κα.

Πρόταση για την υποστήριξη της προβολής και προώθησης Αγροτικών προϊόντων και Τροφίμων από την Περιφέρεια Κρήτης

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ

Μπουνάκης Νίκος, BSc, PgDipl, MSc

Σύμβουλος Επιχειρήσεων

Επιστημονικός Συνεργάτης ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Οι Εξαγωγικές Επιδόσεις της Περιφέρειας Κρήτης	3
2. Οι επιχειρήσεις τροφίμων και ποτών της Κρήτης	10
3. Συμπεράσματα & Προτάσεις	13
3.1. Ενέργειες μακροχρόνιου χαρακτήρα (Χρονικός ορίζοντας 2011-2013)	13
3.2. Ενέργειες μεσοπρόθεσμου χαρακτήρα (Χρονικός ορίζοντας 2013-2014)	14
3.3. Ενέργειες βραχυχρόνιου χαρακτήρα	18
4. Ολοκληρωμένη Στρατηγική Μάρκετινγκ	19
4.1. Προϊοντική στρατηγική, επωνυμία & στρατηγική τοποθέτησης	19
4.2. Συσκευασία & Τυποποίηση	21
4.3. Στρατηγική διανομής	21
4.4. Επικοινωνιακή στρατηγική	24
4.4.1. Επικοινωνιακή Στρατηγική & Στόχοι	24
4.4.2. Επικοινωνιακή Επένδυση	25
4.4.3. Επικοινωνιακές Ενέργειες	28
5. Προϋποθέσεις Εφαρμογής Ολοκληρωμένης Στρατηγικής Μάρκετινγκ	31

Τμήμα της παρούσας εργασίας προέρχεται από το κεφάλαιο 4 της Μελέτης Αμπελουργίας, που έχει εκπονηθεί από το ΤΕΙ ΚΡΗΤΗΣ σε συνεργασία με το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Η Χρήση των στοιχείων γίνεται με τη σύμφωνη γνώμη των συγγραφέων.

1. Οι Εξαγωγικές Επιδόσεις της Περιφέρειας Κρήτης

Ο κλάδος των τροφίμων και ποτών έχει κυρίαρχη θέση στο εξαγωγικό εμπόριο της Περιφέρειας Κρήτης.

Οι Νομοί Ηρακλείου, Λασιθίου και Χανίων είναι οι τρεις πρώτοι νομοί της Κρήτης, στις εξαγωγές, συμμετέχοντας ο καθένας στις ελληνικές εξαγωγές για το 2006, με μερίδια 1,4%, 0,45% και 0,24% αντίστοιχα.

Επιχειρώντας μια κλαδική ανάλυση των εξαγωγών της Κρήτης και ξεκινώντας από την περίοδο 2003-2006, παρατηρούμε ότι η μερίδα του λέοντος ανήκει στον κλάδο των **τροφίμων με ποσοστό 66,64%**, λόγω της υψηλής αύξησης που παρουσίασε το 2005 (149,4%) και της συνέχειας αυτής της πορείας και το 2006, αν και με χαμηλότερο ρυθμό ανάπτυξης.

Τη δεύτερη θέση κατέχει ο κλάδος των **χημικών & πλαστικών με μερίδιο 15,76%** και την τρίτη θέση ο κλάδος της κλωστοϋφαντουργίας & ένδυσης με 6,02%, καταγράφοντας μέση ετήσια αύξηση και στις δύο περιπτώσεις κατά 9,57% και 10,4% αντίστοιχα.

Όπως προκύπτει από την ανάλυση των εξαγωγών της Κρήτης ανά χώρα, για την περίοδο 2003-2006, παρατηρείται ότι η Ιταλία δεν διατηρεί πλέον το υψηλό ποσοστό του 2005 (43,2% των εξαγωγών της Κρήτης), συνεχίζει ωστόσο να εμφανίζεται πρώτη στην σχετική κατάταξη καταλαμβάνοντας μερίδιο της τάξης του 35,36% για το 2006, με την ετήσια τάση να αυξάνεται οριακά (1,94%) σε αντίθεση με το 2005 που είχε παρατηρηθεί ετήσια αύξηση 387,3%. Το γεγονός ότι στην Ιταλία εξάγεται το 70% του Κρητικού Ελαιολάδου εξηγεί τις παραπάνω διακυμάνσεις.

Δεύτερη θέση στη σχετική κατάταξη κατέχει η Γερμανία με μερίδιο 21,18%, παρουσιάζοντας αύξηση για το 2005 της τάξης του 11,85%. Ακολουθούν η Ισπανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ρουμανία και η Ολλανδία με μερίδια 4,79%, 4,77%, 4,16% και 4,13% αντίστοιχα.

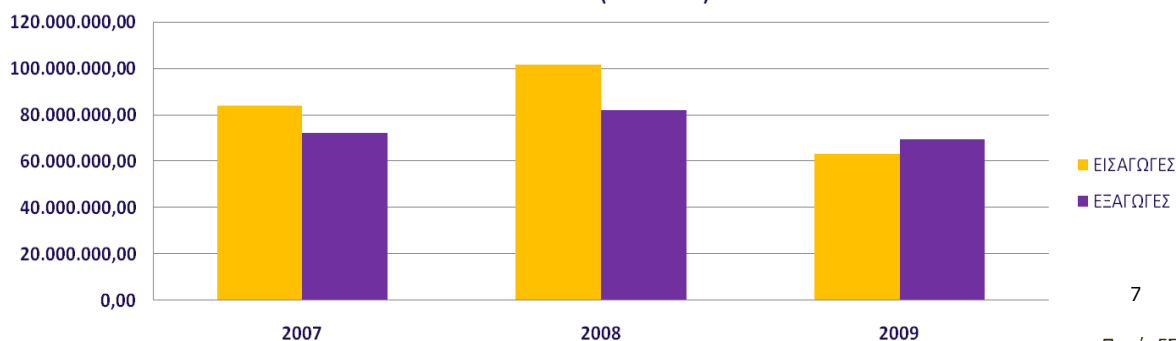
Στους παρακάτω πίνακες παρουσιάζονται στοιχεία εισαγωγών και εξαγωγών τροφίμων την περίοδο 2007-2009 της Περιφέρειας Κρήτης, που αποδεικνύουν το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου τροφίμων του Νησιού, αν εξαιρέσουμε το ελαιόλαδο.

Κρήτη Περιφέρεια Εισαγωγής Τροφίμων!!!

Πορεία Εισαγωγών-Εξαγωγών 2007-2009 (αξία σε €)

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ			ΕΞΑΓΩΓΕΣ		
ΕΤΟΣ	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΕΤΟΣ	ΑΞΙΑ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ
2007	84.277.091,00	42.663.141	2007	72.345.814,00	54.121.024
2008	101.877.851,00	52.409.386	2008	82.187.180,00	59.263.230
2009	63.526.785,00	32.554.458	2009	69.682.276,00	55.394.797
ΣΥΝΟΛΟ	249.681.727,00	127.626.985	ΣΥΝΟΛΟ	224.215.270,00	168.779.051

ΠΟΡΕΙΑ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ - ΕΞΑΓΩΓΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΔΙΑΤΡΟΦΗΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ
ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2007-2009 (ΑΞΙΑ ΣΕ €)

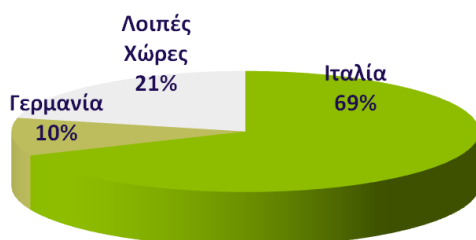

7

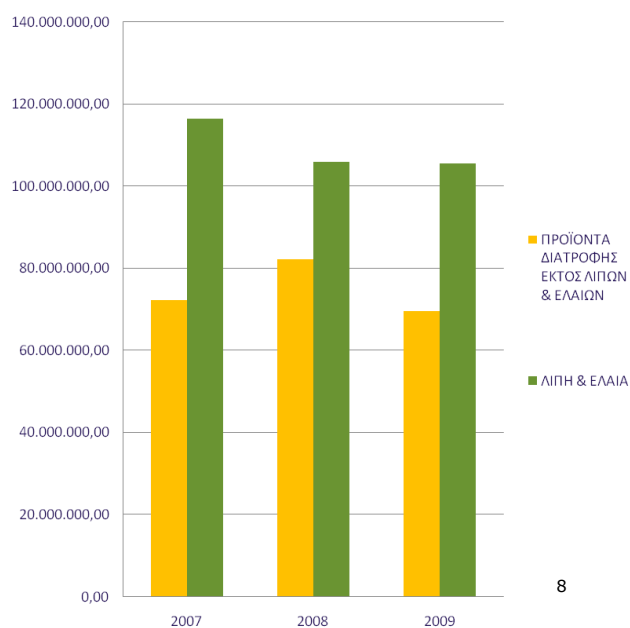
Πηγή: ΕΣΥΕ

Η Πορεία Εξαγωγών – Εισαγωγών Λιπών / Ελαίων & Λοιπών Προϊόντων Διατροφής από την Κρήτη την περίοδο 2007 - 2009

Εξαγωγές Λαδιού από Κρήτη
την περίοδο 2007 - 2009

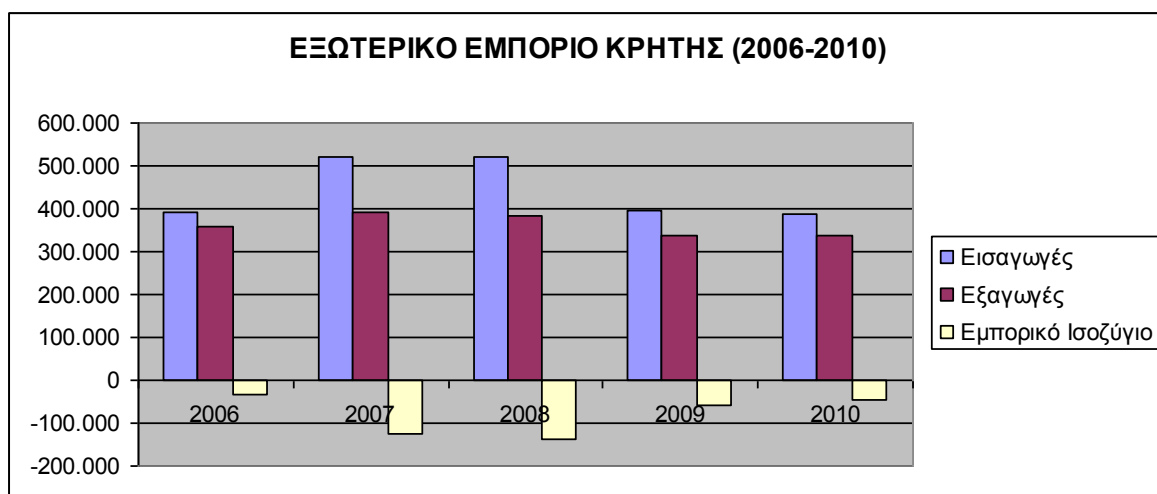

Πηγή: ΕΣΥΕ

8

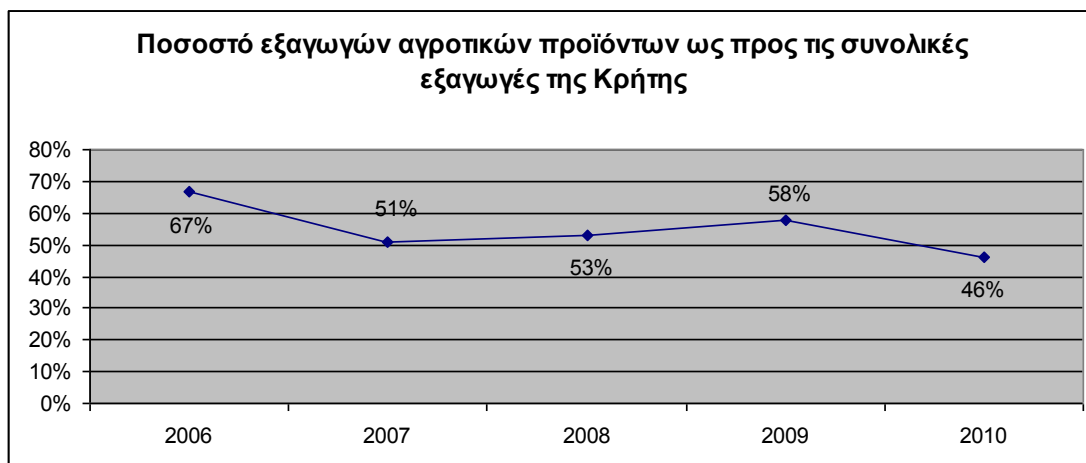
Σύμφωνα με πιο πρόσφατα στοιχεία από το Σύνδεσμο Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος (Σ.Ε.Β.Ε.), οι εισαγωγές και εξαγωγές της Κρήτης την τετραετία 2006-2010 παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Από τα παραπάνω στοιχεία παρατηρούμε ότι **η Κρήτη εμφανίζει έλλειμμα στο εμπορικό της ισοζύγιο, για την εξεταζόμενη τετραετία**. Πιο συγκεκριμένα, από το 2006 έως το 2008 το έλλειμμα του εμπορικού ισοζυγίου αυξάνεται διαρκώς φτάνοντας στην κορύφωση του το 2008 (έλλειμμα - 137.950.000 €). Από το 2009 και μετά το έλλειμμα μειώνεται, φτάνοντας το 2010 στα -47.716.000 €.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται το ποσοστό εισαγωγών / εξαγωγών των αγροτικών προϊόντων της Κρήτης, ως προς τις συνολικές εισαγωγές και εξαγωγές του νησιού.

Ποσοστό εισαγωγών/ εξαγωγών των αγροτικών προϊόντων ως προς τις συνολικές εισαγωγές/ εξαγωγές Κρήτης					
	2006	2007	2008	2009	2010
Ποσοστό εισαγωγών αγροτικών προϊόντων	32%	24%	30%	26%	29%
Ποσοστό εξαγωγών αγροτικών προϊόντων	67%	51%	53%	58%	46%
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία: Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος, © ΣΕΒΕ - ΙΕΕΣ					

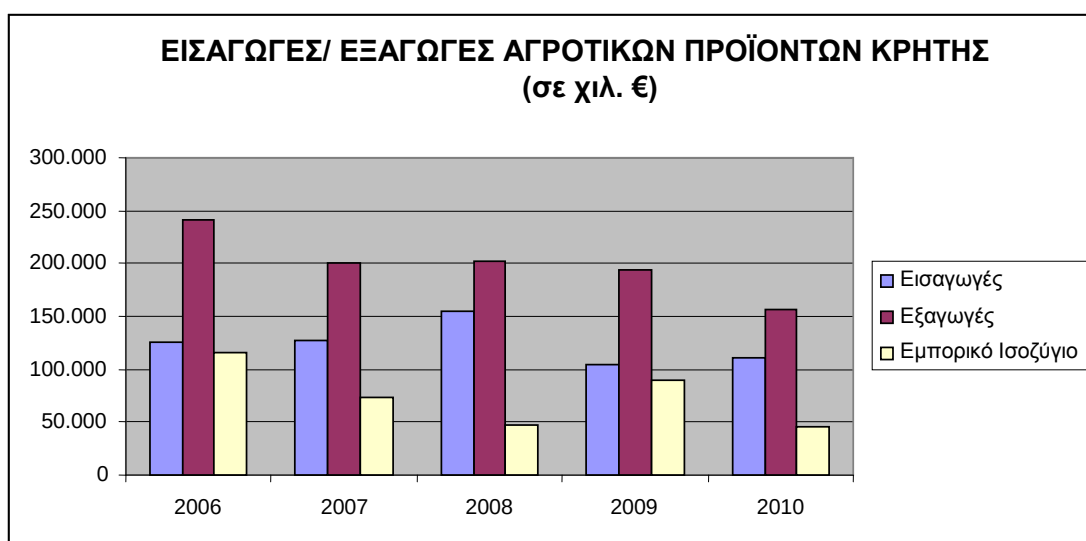
Παρατηρούμε ότι ενώ το 2006 τα αγροτικά προϊόντα αντιπροσώπευαν το 67% των κρητικών εξαγωγών, το ποσοστό, μετά από μια σειρά διακυμάνσεων μειώνεται, φτάνοντας το 2010 στο 46%. **Εμφανίζεται δηλαδή μία μείωση στη συμμετοχή στις εξαγωγές των αγροτικών προϊόντων της Κρήτης για την εξεταζόμενη τετραετία, κατά 20 ποσοστιαίες μονάδες.**

Όσον αφορά τα ποσοστά εισαγωγών των αγροτικών προϊόντων, σε σχέση με τις συνολικές εισαγωγές του νησιού, αυτά κυμαίνονται περίπου στο 30%, κατά τη διάρκεια της τετραετίας 2006-2010.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι εισαγωγές και εξαγωγές των αγροτικών προϊόντων της Κρήτης για την τετραετία 2006-2010, εκφρασμένες σε αξία (€).

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ/ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΡΗΤΗΣ (σε χιλ. ευρώ)							
	2006	2007	2008	2009	2010	Ετήσια Τάση 10/09	Μέση Ετήσια Τάση 06/10

Εισαγωγές	126.212	127.137	155.503	104.157	110.839	6,4%	-3,2%
Εξαγωγές	241.176	200.856	202.078	194.494	156.400	-19,6%	-10,3%
Εμπορικό Ισοζύγιο	114.964	73.719	46.574	90.337	45.561		
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία: Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος, © ΣΕΒΕ - ΙΕΕΣ							

Από τα παραπάνω δεδομένα παρατηρούμε ότι οι εξαγωγές αγροτικών προϊόντων μειώνονται καθ' όλη τη διάρκεια της εξεταζόμενης τετραετίας, εμφανίζοντας μέση ετήσια μείωση κατά 10,3%.

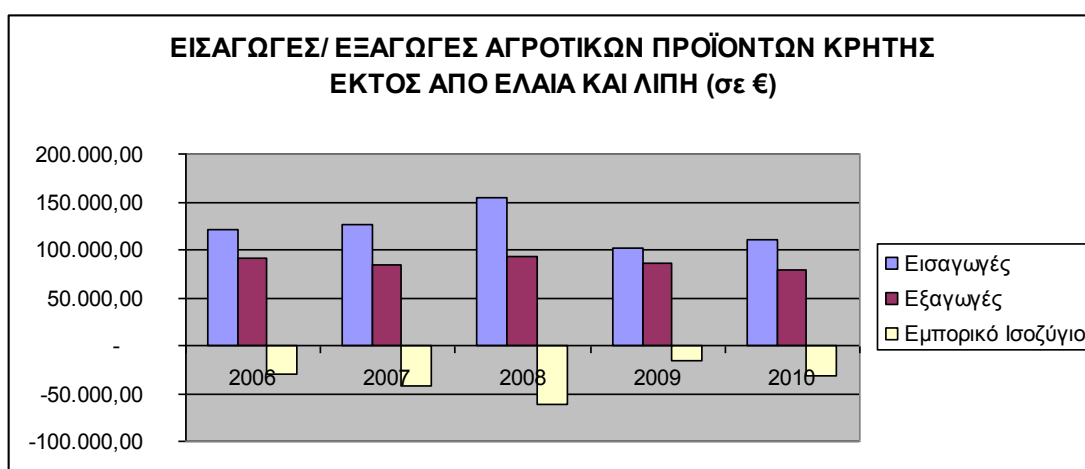
Παράλληλα, παρατηρούμε ότι το εμπορικό ισοζύγιο των αγροτικών προϊόντων είναι πλεονασματικό.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι εισαγωγές και εξαγωγές των αγροτικών προϊόντων της Κρήτης για την τετραετία 2006-2010, σε αξία, εκτός λιπών και ελαίων.

ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ/ ΕΞΑΓΩΓΕΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΡΗΤΗΣ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΕΛΑΙΑ ΚΑΙ ΛΙΠΗ (σε χιλ. ευρώ)					
	2006	2007	2008	2009	2010

Εισαγωγές	121.218,54	125.964,35	153.647,08	101.808,30	110.048,88
Εξαγωγές	90.781,43	84.412,65	92.676,72	85.514,34	79.107,41
Εμπορικό Ισοζύγιο	- 30.437,10	- 41.551,70	- 60.970,35	- 16.293,96	- 30.941,47

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Επεξεργασία: Σύνδεσμος Εξαγωγέων Βορείου Ελλάδος, © ΣΕΒΕ - ΙΕΕΣ

Από τα παραπάνω στοιχεία, παρατηρούμε ότι αν από την κατηγορία των αγροτικών προϊόντων αφαιρεθούν τα λίπη και τα έλαια (που αφορούν κυρίως το ελαιόλαδο και αποτελούν περίπου το 56% των εξαγωγών των αγροτικών προϊόντων), η Κρήτη εμφανίζει έλλειμμα εμπορικού ισοζυγίου, όσον αφορά τον τομέα των αγροτικών προϊόντων.

Συμπερασματικά, από την ανάλυση των παραπάνω στοιχείων προκύπτουν τα εξής:

- Ο κύριος όγκος των εξαγωγών της Κρήτης προέρχεται από τον κλάδο των τροφίμων .
- Η μερίδα του λέοντος των εξαγωγών κατευθύνεται προς την Ιταλία και ως γνωστόν περιλαμβάνει μη τυποποιημένο ελαιόλαδο, το οποίο στη συνέχεια χρησιμοποιείται από την Ιταλική βιομηχανία τροφίμων.
- Σε αντίθεση με την επικρατούσα αντίληψη σχετικά με την επάρκεια της Κρήτης σε προϊόντα διατροφής, η Περιφέρεια εισάγει τρόφιμα.
- Οι ανάγκες της περιφέρειας Κρήτης σε εισαγωγές τροφίμων είναι ακόμη μεγαλύτερες από αυτές που καταγράφονται στους παραπάνω πίνακες, διότι δεν καταγράφονται τα τρόφιμα που εισάγονται στο νησί μέσω της Ελληνικής επικράτειας.
- Παράλληλα με τις εξαγωγές θα πρέπει να γίνει προσπάθεια για την κάλυψη των αναγκών σε τρόφιμα που καλύπτονται με εισαγωγές.
- Δεν υπάρχουν αξιόπιστα στοιχεία εισαγωγών εξαγωγών, αφού όπως προκύπτει και από τους παραπάνω πίνακες, διαφορετικοί φορείς παρουσιάζουν και επεξεργάζονται διαφορετικά στοιχεία.

2. Οι επιχειρήσεις τροφίμων και ποτών της Κρήτης

Προκειμένου να έχουμε μια ολοκληρωμένη εικόνα για τη δυνατότητα της περιφέρειας για εξωστρέφεια είναι χρήσιμο να ερευνήσουμε το προφίλ των εταιρειών που επιχειρούν στον τομέα των εξαγωγών. Έρευνες σχετικά με τις επιχειρήσεις της Κρήτης, οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της εξαγωγής τροφίμων έχουν δείξει ότι:

- Τη θέση των Αγροτικών Συνεταιρισμών που κυριάρχησαν την δεκαετία του '80 στον χώρο των τροφίμων παίρνουν πλέον ιδιωτικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες αναπτύσσονται με γοργούς ρυθμούς και διεθνοποιούν τις δραστηριότητες τους.
- Σημαντικό επίσης εύρημα θεωρούμε το συμπέρασμα, ότι η πλειοψηφία των επιχειρήσεων έχει προχωρήσει σε τυποποίηση της παραγωγής, ακολουθώντας την Κοινοτική Νομοθεσία περί εξαγωγών οπωροκηπευτικών και λοιπών αγροτικών προϊόντων αλλά και τις απαιτήσεις των καταναλωτών που απαιτούν τυποποιημένα, πιστοποιημένα και ασφαλή τρόφιμα.
- Οι Κρητικές επιχειρήσεις παρά την αρχική τους ολιγωρία σε θέματα της καθιέρωσης συστημάτων ποιότητας και ασφάλειας τροφίμων και της πιστοποίησης των διαδικασιών παραγωγής, προχωρούν πλέον με γοργούς ρυθμούς στην πιστοποίηση τους, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα τα οποία είναι απαραίτητα για τη συνέχιση και ανάπτυξη των εξαγωγικών τους δραστηριοτήτων.
- Οι περισσότερες επιχειρήσεις, επιλέγουν την επέκταση τους στις αγορές του εξωτερικού με άμεση εξαγωγή, ενώ ένας μικρός αριθμός επιχειρήσεων προβαίνει σε εκχώρηση δικαιώματος διακίνησης σε τρίτους. Πρακτικές όπως η δημιουργία κοινοπραξιών, οι άμεσες επενδύσεις στην αγορά στόχο και οι πωλήσεις μέσω διαδικτύου δεν χρησιμοποιούνται καθόλου από τις επιχειρήσεις.

Σύμφωνα με τη θεωρία των σταδίων (Bilkey, W.J., and Tesar, 1977, Cavusgil S, 1980, Reid S., 1981) που είναι η πλέον διαδεδομένη θεωρητική προσέγγιση στρατηγικής διεθνοποίησης, οι επιχειρήσεις που εξετάζουμε βρίσκονται ακόμα στο πρώτο στάδιο διεθνοποίησης των δραστηριοτήτων τους, γεγονός που σημαίνει (σύμφωνα πάντα με την παραπάνω θεωρία) ότι οι επιχειρήσεις, παρόλο που αρκετές έχουν περισσότερα από είκοσι χρόνια παρουσία στις αγορές του εξωτερικού, δεν έχουν ακόμα αποκτήσει την απαραίτητη οργανωτική δομή και εμπειρία για να προχωρήσουν στα επόμενα στάδια τα οποία χαρακτηρίζουν επιχειρήσεις με σταθερότερες βάσεις στις διεθνείς αγορές.

Επίσης οι επιχειρήσεις της Κρήτης δεν φαίνεται να διαφοροποιούνται στις αγορές στόχους σε σχέση με ότι ισχύει για τις υπόλοιπες επιχειρήσεις της χώρας, διότι ο μεγαλύτερος όγκος εξαγωγών κατευθύνεται προς τις αγορές της Δυτικής Ευρώπης, με πρωταγωνιστικό ρόλο να παίζουν οι αγορές της Γερμανίας, της Μ. Βρετανίας και της Ιταλίας.

Στοιχεία που προέκυψαν από έρευνα αγοράς για το επιτραπέζιο σταφύλι και τη σταφίδα στις αγορές της Αγγλίας, της Γερμανίας και της Ρωσίας έδειξαν ότι:

Αναφορικά με τους Κρήτες εξαγωγείς οι προσωπικές συνεντεύξεις έδειξαν ότι υπάρχει σημαντική πίστη στην ποιοτική ανωτερότητα του προϊόντος, γεγονός που δεν επαληθεύεται από την πορεία των ελληνικών εξαγωγών σταφυλιών και σταφίδας.

Από την ίδια διαδικασία των προσωπικών συνεντεύξεων προκύπτει, επίσης, ότι οι εξαγωγείς αναγνωρίζουν δύο σημαντικότερες αδυναμίες:

- Την έλλειψη τεχνογνωσίας σε θέματα εξαγωγών
- Την ανεπαρκή οργάνωση της παραγωγικής διαδικασίας.

Συνέπειες των παραπάνω είναι οι εξής:

1. Ανάπτυξη της εξαγωγικής δραστηριότητας μέσω ενδιαμέσων, γεγονός που αφενός επιβαρύνει τις τιμές και αφετέρου δεν επιτρέπει στις τοπικές εξαγωγικές επιχειρήσεις να κατανοήσουν καλύτερα τα χαρακτηριστικά και τις απαιτήσεις των αγορών προς τις οποίες εξάγουν τα προϊόντα τους.

2. Αναποτελεσματική δομή κόστους παραγωγής και διακίνησης των προϊόντων καθώς χάνονται ευκαιρίες αξιοποίησης οικονομιών κλίμακας σε όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων από την παραγωγή μέχρι την τελική κατανάλωση.
3. Αδυναμία εμπλουτισμού της γκάμας των προϊόντων με ποικιλίες που θα μπορούσαν να καλύψουν μέρος της ζήτησης που εκδηλώνεται στις χώρες ενδιαφέροντος εκτός της περιόδου από Ιούλιο έως Οκτώβριο.

Ένα άλλο θέμα που επίσης προκύπτει από τη διαδικασία των προσωπικών συνεντεύξεων είναι η εμμονή των εξαγωγέων για έναν παρεμβατικό ρόλο του κράτους και η υποστήριξη της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας από το κράτος. Η εμμονή αυτή είναι ενδεικτική μιας φιλοσοφίας και νοοτροπίας που αναπτύχθηκε έντονα στη διάρκεια της τελευταίας 25ετίας και που αποτελεί σοβαρότατο εμπόδιο στην ενίσχυση και εκσυγχρονισμό της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας.

Με πιο απλά λόγια, από τις συνεντεύξεις που πραγματοποιήθηκαν προκύπτει ξεκάθαρα ότι οι εξαγωγείς βλέπουν τους εαυτούς τους πολύ περισσότερο ως αγρότες και λιγότερο, ή καθόλου, ως επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται στον πρωτογενή τομέα της οικονομίας.

3. Συμπεράσματα & Προτάσεις

Προκειμένου να αποφευχθούν θεωρητικές προσεγγίσεις οι οποίες θα ήταν δύσκολο να βρουν πρακτική εφαρμογή έχει επιλεγεί η πρόταση να έχει την μορφή **μελέτης περίπτωσης (Case Study)**.

Έτσι, επιλέχθηκε ως παράδειγμα η περίπτωση του επιτραπέζιου σταφυλιού που αποτελεί το κύριο εξαγωγίμο φρούτο της Περιφέρειας.

Η συγκεκριμένη ανάλυση μπορεί να αποτελέσει πιλότο και για το σύνολο των προϊόντων της Κρήτης.

Τα στοιχεία και η ανάλυση που θα παρουσιαστούν, αποτελούν τμήμα της μελέτης για την Αμπελουργία που έχει εκπονηθεί από το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης και το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών, κατόπιν ανάθεσης από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης Και Τροφίμων.

Βάσει των ευρημάτων που προέκυψαν από το σύνολο των πηγών της συγκεκριμένης μελέτης, τα συμπεράσματα που μπορούν να εξαχθούν προσδιορίζονται σε τρεις άξονες, βάσει του αναγκαίου χρόνου εφαρμογής / υλοποίησης και των απαραίτητων ενεργειών που πρέπει να συντελεστούν:

- **Μακροχρόνιου Χαρακτήρα,**
- **Μεσοχρόνιου Χαρακτήρα**
- **Βραχυχρόνιου Χαρακτήρα.**

3.1. Ενέργειες μακροχρόνιου χαρακτήρα (Χρονικός ορίζοντας 2011-2014)

Οι άξονες γύρω από τους οποίους θα πρέπει να κινηθούν οι ενέργειες αυτές αφορούν:

- **Τον επαναπροσδιορισμό των αρχών και των αξιών (κουλτούρας) εκδήλωσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας**

- Τον εξορθολογισμό της παραγωγικής δυναμικότητας
- Την ανάπτυξη της αναγκαίας τεχνογνωσίας σε θέματα διοίκησης και διεξόδου αγορών του εξωτερικού.

Στο πλαίσιο της εντατικοποίησης του ανταγωνισμού και της διεθνοποίησης των αγορών, η παρουσία των ελληνικών γεωργικών προϊόντων, δεν μπορεί να έχει μέλλον, αν οι φορείς που παράγουν και προωθούν τα συγκεκριμένα προϊόντα δεν υιοθετήσουν μια ανάλογη επιχειρηματική κουλτούρα και δεν αναπτύξουν ταυτόχρονα τις απαραίτητες διοικητικές δεξιότητες.

Οι ενέργειες που απαιτούνται στο πλαίσιο αυτό είναι:

1. Ενοποίηση των εμπορικών δυνατοτήτων, π.χ. με τη μορφή *συνεργασιών των εξαγωγικών επιχειρήσεων*, αφού η έννοια της συνεταιριστικής διοίκησης έχει δοκιμαστεί χωρίς επιτυχία στο παρελθόν.

Στόχος της ενέργειας αυτής είναι να αναπτυχθούν οικονομίες κλίμακας, ιδίως στο κομμάτι της εμπορίας, όπως για παράδειγμα η μείωση του κόστους μεταφοράς, ο επιμερισμός των προωθητικών ενεργειών για τις οποίες γίνεται μνεία παρακάτω καθώς και η βελτιστοποίηση της προσφοράς, τόσο με την έννοια των ποσοτήτων όσο και με την έννοια των ποικιλιών.

Στο πλαίσιο μιας τέτοιας ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ, τα μέλη θα μπορούσαν να διατηρούν την πλήρη ιδιοκτησία των υποδομών τους αλλά, ταυτόχρονα να συντονίζουν τις ενέργειες τους για τα θέματα που αναφέραμε προηγουμένως.

Χαρακτηριστικά παραδείγματα τέτοιων περιπτώσεων είναι από τις ΗΠΑ η *Addison Cooperative Milk Producers Association* (Ένωση που αφορά παραγωγούς γάλακτος) και η *Agricultural Producers Pricing Cooperative Association, Inc* (Ένωση που αφορά αγρότες νωπών).

Η χαρακτηριστικότερη περίπτωση όλων, ωστόσο, είναι αυτή του *The Royal Dutch Cattle Syndicate* (Ένωση Ολλανδών Κτηνοτρόφων) από το Arnhem, οι οποίοι έχουν ενσωματώσει ήδη διαδικασίες e-business, όπως για παράδειγμα η ηλεκτρονική καταχώρηση και ανάκτηση πληροφοριών αναφορικά με το μέγεθος και τη δομή των κοπαδιών, τις τιμές πώλησης κλπ.

Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να διοικούν τις μονάδες τους, όπως οι σύγχρονοι μάνατζερς διοικούν μια επιχείρηση. Πρέπει να τονιστεί ότι η τάση αυτή έχει ήδη γενικευθεί σε πολλές γεωργικώς προηγμένες χώρες στην Ευρώπη, όπως η Μ. Βρετανία, η Γαλλία, η Γερμανία κ.λπ..

2. Επένδυση στην εκπαίδευση. Η αλλαγή κουλτούρας είναι μια πολυσύνθετη διαδικασία στην επιτυχία της οποίας η εκπαίδευση έχει καταλυτική συμβολή. Επίσης, η ανάπτυξη δεξιοτήτων διοίκησης επίσης επιβάλλει τη συστηματική εκπαίδευση των αγροτών και των φορέων των εν λόγω προϊόντων. Μέσα από κατάλληλα εκπαιδευτικά προγράμματα που μπορούν να σχεδιαστούν και να υλοποιηθούν για παράδειγμα με την ευθύνη των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της Κρήτης σε συνεργασία, όπου κριθεί απαραίτητο με άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας και του εξωτερικού, με αποδεδειγμένη εκπαιδευτική επάρκεια σε θέματα Marketing – Management, με χρηματοδότηση από ιδιωτικούς, εθνικούς αλλά και ευρωπαϊκούς πόρους.

Στόχοι του εκπαιδευτικού προγράμματος θα πρέπει να είναι:

- Η διαχείριση της αλλαγής της κουλτούρας και το πέρασμα από την κουλτούρα του παραγωγού αγροτικών προϊόντων στην επιχειρησιακή κουλτούρα και στη διοίκηση επιχειρησιακών μονάδων.
- Η ανάπτυξη δεξιοτήτων σε θέματα όπως η αποτελεσματική οργάνωση μιας επιχείρησης, η διείσδυση αγορών του εξωτερικού, η ανάπτυξη και καλλιέργεια σχέσεων με διεθνείς πελάτες / φορείς λιανεμπορικής δραστηριότητας, η διαχείριση των παραγγελιών κ.λπ..

3.2. Ενέργειες μεσοχρόνιου χαρακτήρα (Χρονικός ορίζοντας 2011-2012)

Οι ενέργειες μεσοχρόνιου χαρακτήρα έχουν ως βασικούς στόχους:

- Το σχεδιασμό ενός ξεκάθਾਰου πλάνου διείσδυσης συγκεκριμένων αγορών ενδιαφέροντος με συγκεκριμένα προϊόντα
- Την αναδιάρθρωση της προσφοράς λαμβάνοντας υπόψη τις καταναλωτικές τάσεις στις αγορές στόχους.

Ως προς το σχεδιασμό ενός αποτελεσματικού πλάνου διείσδυσης των αγορών που εξετάστηκαν στην παρούσα μελέτη θα πρέπει να ληφθούν υπόψη τα εξής:

1. Η αυξητική ζήτηση για τρόφιμα σε παγκόσμιο επίπεδο
2. Η εικόνα της χώρας προέλευσης δεν παίζει τόσο σημαντικό ρόλο στην αγοραστική επιλογή των ενδιαμέσων αλλά δικαιολογεί υψηλότερες τιμές, εφόσον ταυτίζεται στο μυαλό του καταναλωτή ως ποιοτικώς ανώτερο προϊόν.

3. Παραδοσιακά κανάλια επικοινωνίας, όπως οι εκθέσεις είναι πλέον λιγότερο σημαντικά σε σχέση με το διαδίκτυο, αλλά κυρίως τους εμπορικούς αντιπροσώπους / πωλητές των εξαγωγέων.

Στο πλαίσιο αυτό, οι ενέργειες που απαιτούνται να αντιμετωπιστούν μέσα από ένα επιχειρησιακό σχέδιο είναι οι ακόλουθες:

1. Ενίσχυση με άμεση και έμμεση επικοινωνία της επωνυμίας της χώρας προέλευσης (Ελλάδα) και μάλιστα της τοπικής (Κρήτη).

Αρρωγός στην προσπάθεια αυτή είναι ότι η Ελλάδα αλλά και η Κρήτη είναι ήδη γνωστές, αφού αποτελούν περιοχές υποδοχής σημαντικού αριθμού τουριστών . Κατά συνέπεια, η επικοινωνιακή προσπάθεια θα μπορούσε και θα όφειλε να εκδηλωθεί σε δύο επίπεδα:

Πρώτον, κατά τη διάρκεια της καλοκαιρινής περιόδου στην Κρήτη με κοινό στόχο τους επισκέπτες-τουρίστες, οι οποίοι θα πρέπει να «εκτεθούν» στα Κρητικά τρόφιμα, τόσο μέσω εναλλακτικών μορφών τουρισμού (όπως είναι ο αγροτουρισμός), όσο και μέσω της διατροφικής αλυσίδας κατά την παραμονή τους στο νησί (ξενοδοχεία και εστιατόρια). Για τον μεν αγροτουρισμό απαιτείται φυσικά ο συντονισμός με τους φορείς της συγκεκριμένης (τουριστικής) βιομηχανίας, τόσο σε τοπικό, όσο και σε μακρο επίπεδο (ΕΟΤ, Υπουργείο Τουρισμού).

Για την επικοινωνία μέσω ξενοδοχείων και εστιατορίων απαιτείται επίσης ο συντονισμός με τους τοπικούς φορείς της τουριστικής βιομηχανίας, αλλά είναι επίσης αναγκαία και η συνεργασία με **συμβούλους μάρκετινγκ** ώστε να δημιουργηθεί ένα αποτελεσματικό επικοινωνιακό μίγμα προβολής της καταγωγής του προϊόντος, το οποίο θα συμπληρώνει τη γευστική επαφή με το προϊόν κτίζοντας την εικόνα του και ταυτόχρονα ενημερώνοντας τον επισκέπτη/ τουρίστα για τη διαθεσιμότητα του προϊόντος και στη δική του χώρα.

Το δεύτερο επίπεδο αφορά άμεσες επικοινωνιακές ενέργειες στις αγορές στόχους, στη βάση ενός 24μηνου διαφημιστικού πλάνου το οποίο θα καλύπτει συμπληρωματικά μέσα μαζικής επικοινωνίας (τηλεόραση, τύπος και περιοδικά) προκειμένου να υπάρξει ταχύτερη διάχυση και ενίσχυση της εικόνας της καταγωγής. Η εκτέλεση των επικοινωνιακών αυτών ενεργειών θα πρέπει να είναι συστηματική και να έχει συγκεκριμένο σχέδιο που θα εξυπηρετεί τον στόχο της ανάδειξης της επωνυμίας του Κρητικού Προϊόντος. Παράλληλα θα πρέπει να γίνει και η κατάλληλη αλλά και αναγκαία αξιοποίηση του Διαδικτύου ως κανάλι επικοινωνίας και ενημέρωσης με πληροφορίες αναφορικά και με τα προϊόντα.

2. Εκσυγχρονισμός της επιχειρηματικής δράσης των εξαγωγέων, καθώς η ανάπτυξη των εξαγωγών δεν μπορεί να παρατείνεται μέχρι να τελεσφορήσουν πλήρως οι ενέργειες μακροχρόνιου χαρακτήρα που περιγράψαμε ήδη. Για τον λόγο αυτό είναι αναγκαία:

1. Υιοθέτηση μεθόδων *piggybacking* στη διανομή και εφοδιασμό των διεθνών αγορών με προϊόντα. Αυτό σημαίνει συντονισμό παραγωγής, παραγγελιών και αποστολών για μείωση του κόστους εφοδιασμού και βελτίωση των περιθωρίων κέρδους ώστε να καταστεί δυνατή η ελάττωση των τιμών χωρίς να μειωθεί η κερδοφορία από τη δραστηριότητα και οι τιμές που θα απολαμβάνουν οι παραγωγοί.

2. Επένδυση σε σύγχρονο εξοπλισμό και αναθεώρηση των διαδικασιών αποθήκευσης, τυποποίησης, συσκευασίας και αποστολής προϊόντων.

3. Η σταδιακή αποδυνάμωση του ρόλου των διεθνών ενδιαμέσων / εξαγωγέων (Freight Forwarders) στην εκτέλεση της εξαγωγικής προσπάθειας και περιορισμός τους στη μεταφορά και μόνον των προϊόντων.

4. Η ανάπτυξη, εκπαίδευση και αξιοποίηση εξειδικευμένης δύναμης πωλητών κατανεμημένης σε μορφή μήτρας ώστε να καλύπτει συνδυαστικά τις αγορές.

5. Αναδιάρθρωση της δομής της προσφοράς προκειμένου, όπου και όσο αυτό είναι δυνατόν, οι προσφερόμενες ποικιλίες φρούτων και λαχανικών να είναι πιο κοντά στις διατροφικές προτιμήσεις των καταναλωτών στις αγορές στόχους, να καλύπτουν μια ευρύτερη χρονική περίοδο εντός του 12μήνου.

Ξεκάθαρα, ένα βασικό εμπόδιο στην εκτέλεση των μεσοχρόνιων ενεργειών που περιγράψαμε είναι η υφιστάμενη δομή των παραγωγών και οι περιορισμοί που αντιμετωπίζουν λόγω περιορισμένων μεγεθών.

Για το λόγο αυτό είναι απαραίτητο να καταστεί εφικτός ο συντονισμός των συγκριτικά μεγαλύτερων και περισσότερο κερδοφόρων παραγωγικών μονάδων προκειμένου να λειτουργήσουν ως πρωτοστάτες / καινοτόμοι προς την κατεύθυνση που περιγράφουμε. Για το λόγο αυτό, το επιχειρησιακό σχέδιο δράσης θα πρέπει να περιλαμβάνει μια σειρά άμεσων ενεργειών προκειμένου να ξεπεραστεί το εμπόδιο αυτό.

3.3. Ενέργειες βραχυχρόνιου χαρακτήρα (2011)

Ζητούμενο από τις ενέργειες αυτές είναι να προκαλέσουν το ερέθισμα της κινητοποίησης των παραγωγών/ εξαγωγέων προς την κατεύθυνση που έχουμε ήδη περιγράψει. Στο πλαίσιο αυτό, οι ενέργειες βραχυχρόνιου χαρακτήρα που προτείνουμε είναι:

1. Δημοσιότητα

Εντός του 2011 θα πρέπει να δουν το φως της δημοσιότητας, υπό τη μορφή άρθρων, τόσο σε εθνικές όσο και σε τοπικές εφημερίδες τα ευρήματα και οι προτάσεις της παρούσας μελέτης προκειμένου οι τοπικοί παραγωγοί / εξαγωγικοί φορείς να καταστούν γνώστες της προσπάθειας που συντελείται.

2. Συμπόσιο

Εντός του 2011 θα πρέπει να οργανωθεί ένα διήμερο συμπόσιο στην Κρήτη με θέμα τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των εξαγωγών των αγροτικών προϊόντων. Στο πλαίσιο του συμποσίου θα πρέπει να γίνει αναλυτική παρουσίαση των ευρημάτων και των προτάσεων, παρουσία αγροτικών, εμπορικών και πολιτικών φορέων, τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο.

Παράλληλα, στο περιθώριο του συμποσίου θα πρέπει να γίνουν οι αναγκαίες επαφές ώστε να δημιουργηθούν «επιχειρησιακοί πυρήνες» αποτελούμενοι από φορείς των μεγαλύτερων σε ποσότητα και κέρδη φορέων παραγωγής αγροτικών προϊόντων και τροφίμων. Οι πυρήνες αυτοί θα αποτελούν τη βάση για την υλοποίηση των μεσο και μακρο-πρόθεσμων ενεργειών που περιγράψαμε.

3. Ημερίδες Εργασίας (workshops)

Μετά το συμπόσιο θα πρέπει να ακολουθήσει μια σειρά (τέσσερις με πέντε) από ημερίδες εργασίας.

Στόχος τους είναι να φέρουν τους πυρήνες που θα έχουν δημιουργηθεί στη διάρκεια του συμποσίου σε επαφή και ταυτόχρονα να τους εμπλέξουν αλλά και να τους δεσμεύσουν με συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα δράσης προς την κατεύθυνση των μέσο και μακρο-πρόθεσμων ενεργειών που περιγράψαμε.

4. Ολοκληρωμένη Στρατηγική Μάρκετινγκ

Προκειμένου οι ενέργειες που περιγράψαμε παραπάνω να γίνουν με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο είναι αναγκαία η ύπαρξη μιας **Ολοκληρωμένης Στρατηγικής Μάρκετινγκ (Integrated Marketing Strategy)**, η οποία θα αντανakλά τις σημαντικότερες παραμέτρους της εμπορικής στρατηγικής αναφορικά με τα προϊόντα, την τιμολογιακή πολιτική, την πολιτική διανομής και την πολιτική επικοινωνίας.

Στην συνέχεια περιγράφουμε τους κυριότερους πυλώνες της στρατηγικής, όπως αυτή προκύπτει από τα ευρήματα των ερευνών.

4.1. Προϊοντική στρατηγική, επωνυμία & στρατηγική τοποθέτησης

Σχεδιάζοντας και υλοποιώντας τη στρατηγική μάρκετινγκ σε επίπεδο προϊόντος, κρίσιμη παράμετρος είναι η επωνυμία που θα συνοδεύει τα προϊόντα, καθώς η επωνυμία θα συμβάλει αποφασιστικά στην αποτελεσματική τοποθέτηση (positioning) των κρητικών προϊόντων στις αγορές ενδιαφέροντος έναντι του ανταγωνισμού.

Οι βασικές αρχές ανάπτυξης μιας επωνυμίας είναι οι εξής:

- Η επωνυμία πρέπει να είναι εύηχη,
- Η επωνυμία πρέπει να είναι εύκολη στην απομνημόνευση,
- Η επωνυμία πρέπει να «λέει» κάτι για τα τεχνικά χαρακτηριστικά του προϊόντος, και
- Η επωνυμία πρέπει να κτίζει τον «μύθο» του προϊόντος.
- Η επωνυμία πρέπει να συνοδεύεται από αντίστοιχο σήμα που θα υποστηρίξει επίσης τη συνολικότερη στρατηγική τοποθέτησης.

Παράλληλα θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι αποτελεί διεθνή πρακτική στην ανάπτυξη επωνυμιών αγροτικών προϊόντων, η έμφαση στην περιοχή παραγωγής και όχι η σηματοποίηση βάσει μεμονωμένων παραγωγών.

Με βάση τα ευρήματα που έχουμε περιγράψει είναι σαφές ότι τα Κρητικά προϊόντα θα πρέπει να τοποθετηθούν ως «ευρωπαϊκά ασφαλή προϊόντα ανώτερης ποιοτικής προέλευσης, με παράδοση στην παραγωγή και σεβασμό στις αξίες της υγιεινής διατροφής (premium product)», προκειμένου να δικαιολογηθεί η αυξημένη τιμή του συγκριτικά με τον ανταγωνισμό, κάτι για το οποίο γίνεται ειδικότερη μνεία σε επόμενη ενότητα.

Στο πλαίσιο αυτό ένα συστατικό της επωνυμίας θα πρέπει να είναι η λέξη *Cretan*, υποδηλωτικό της καταγωγής των προϊόντων. Ένα δεύτερο συστατικό θα πρέπει να είναι επεξηγηματικό του τύπου του προϊόντος (*Cretan Quality* ή *Cretan Quality Mythical*) ενώ ως logo αναπόσπαστο στοιχείο της ονομασίας θα πρέπει να επιλεγεί σήμα το οποίο θα επικοινωνεί:

- Ποιότητα
- Καταγωγή
- Κρητική ιστορία και κληρονομιά.

Ένα σχετικό παράδειγμα δίνεται στην Εικόνα 1, χωρίς φυσικά να είναι ούτε δεσμευτικό ούτε αποτέλεσμα προσπάθειας συνεργασίας με συγκεκριμένη διαφημιστική εταιρεία, η οποία κληθεί να υλοποιήσει και τις υπόλοιπες πτυχές της επικοινωνιακής καμπάνιας που περιγράφουμε παρακάτω.

Εικόνα 1. Ενδεικτικό σήμα (logo).

4.2. Συσκευασία & Τυποποίηση

Δεδομένης της προτεινόμενης στρατηγικής τοποθέτησης είναι αυτονόητο ότι το προϊόν θα πρέπει να διατίθεται συσκευασμένο και μάλιστα σε πρότυπα τυποποίησης, γεγονός που επιβάλει αντίστοιχες επενδύσεις σε μεταποιητικές μονάδες και συσκευαστήρια σε περίπτωση που κριθεί ότι τα υπάρχοντα δεν επαρκούν. Τις επενδύσεις αυτές θα κληθεί να συντονίσει ένας **συντονιστικός φορέας της συνεργασίας των εξαγωγικών φορέων με την Περιφέρεια Κρήτης. Ο φορέας αυτός είναι απαραίτητο να έχει την μορφή Αωνυμίου Εταιρείας.**

Στο πλαίσιο της παρούσας μελέτης δεν είναι εφικτό να κάνουμε πρόγνωση αναφορικά με το ύψος της αναγκαίας επένδυσης καθώς η μελέτη αυτή δεν είναι οικονομοτεχνικού χαρακτήρα.

4.3. Στρατηγική διανομής

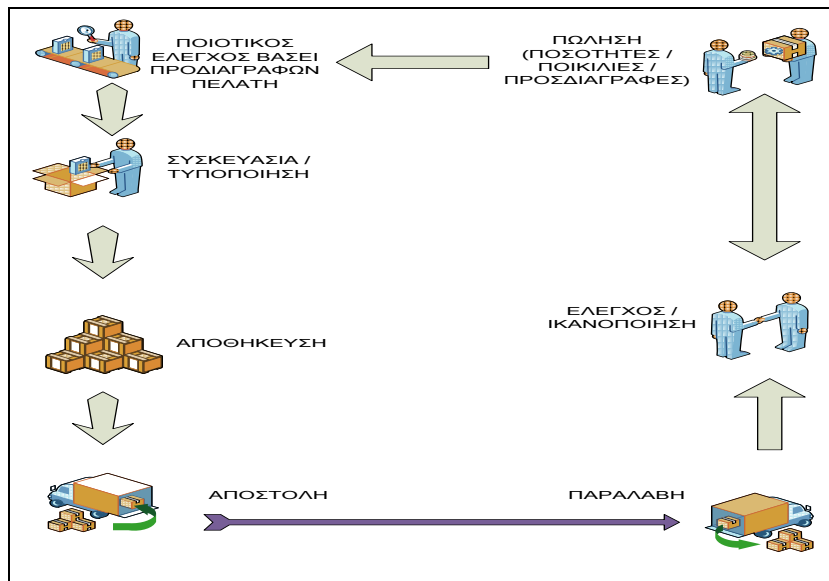
Ο ρόλος της στρατηγικής διανομής στο πλαίσιο της γενικότερης στρατηγικής μάρκετινγκ είναι αφενός να διαμορφώσει το δίκτυο διανομής και διακίνησης (λειτουργία επαφής) και αφετέρου να διασφαλίσει την ομαλή ροή προϊόντων (λειτουργία του εφοδιασμού).

Αναφορικά με τη λειτουργία της επαφής, οι στρατηγικές προτεραιότητες αφορούν τη μείωση του ρόλου των ενδιαμέσων εξαγωγέων και την ανάπτυξη δύναμης πωλητών οι οποίοι θα αναλάβουν το έργο της ανάπτυξης της σχέσης με τους αλλοδαπούς ενδιαμέσους.

Η δομή της ομάδας των πωλητών θα είναι ανά αγορά ενδιαφέροντος (π.χ. Μ. Βρετανία και Γερμανία) και ανά τύπο ενδιαμέσου που θα βλέπει ο πωλητής (π.χ. Βρετανοί εισαγωγείς φρούτων και νωπών προϊόντων και γερμανικές αλυσίδες σούπερ μάρκετ).

Η δομή αυτή έχει το πλεονέκτημα της μεγαλύτερης δυνατής προσαρμοστικότητας στις ιδιαιτερότητες της κάθε αγοράς, στις οποίες έχουμε ήδη αναφερθεί.

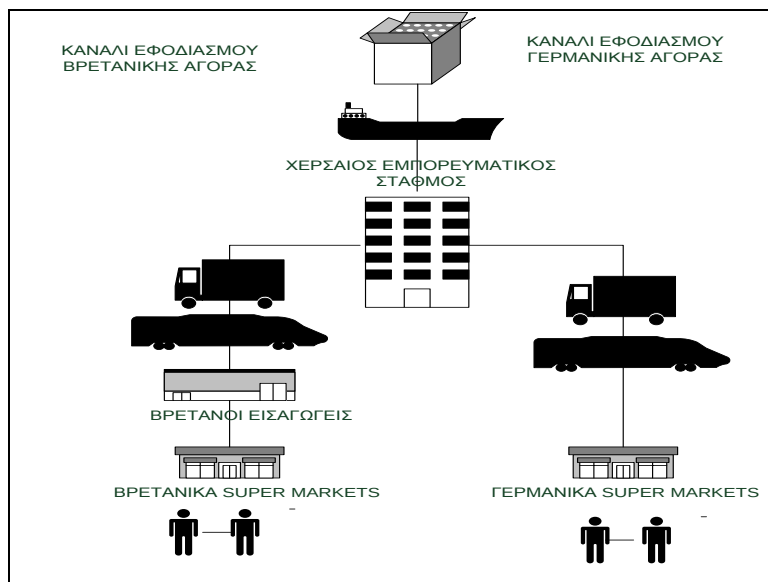
Εκτιμάται ότι η δύναμη των πωλητών που απαιτείται, βάσει καταρχάς του αριθμού των ενδιαμέσων που θα πρέπει να βλέπουν και την αναγκαία κάλυψη της κάθε αγοράς στο πλαίσιο των στόχων που έχουν τεθεί είναι, π.χ. για τη Βρετανία 4 πωλητές και για τη Γερμανία 2 πωλητές. Τα νούμερα αυτά θα πρέπει να επανεξεταστούν 12 μήνες μετά την έναρξη υλοποίησης της προτεινόμενης στρατηγικής, οπότε θα υπάρχουν και επαρκή στοιχεία αναφορικά με την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα της δράσης των πωλητών.

Εικόνα 2. Ρόλος του Τμήματος Πωλήσεων στην Ανάπτυξη του Καναλιού Διανομής.

Όπως φαίνεται και στην Εικόνα 2, η επένδυση στην ανάπτυξη ομάδας πωλήσεων είναι άκρως απαραίτητη καθώς οι πωλητές είναι εκείνοι οι οποίοι (α) μεταφέρουν / επικοινωνούν τις απαιτήσεις των ενδιαμέσων ως προς θέματα προδιαγραφών, ποσοτήτων, επιπέδων τιμών και ποιότητας και (β) παρακολουθούν το επίπεδο ικανοποίησης των μελών του δικτύου διανομής σε κάθε χώρα αναφορικά με τη συνεργασία προκειμένου να υπάρχει έγκαιρη λήψη διορθωτικών μέτρων όταν αυτό είναι απαραίτητο. Στην ενότητα που αφορά τις επικοινωνιακές ενέργειες της Ένωσης θα αναφερθούμε λεπτομερέστερα στα θέματα που αφορούν τη διοίκηση των πωλητών.

Ως προς τη λειτουργία του εφοδιασμού, στην Εικόνα 3 παρουσιάζονται τα δύο κανάλια διανομής για την αγορά της Βρετανίας και της Γερμανίας αντίστοιχα.

Εικόνα 3. Εφοδιαστική Αλυσίδα.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειώσουμε την ανάγκη αριστοποίησης της εφοδιαστικής προσπάθειας, αφού ληφθούν υπόψη:

1. Οι ικανότητες εναλλακτικών επιχειρήσεων εφοδιασμού που θα αναλάβουν τη διακίνηση των προϊόντων ως προς:
 - ♦ Την ταχύτητα διεκπεραίωσης,
 - ♦ Την κατάσταση των προϊόντων κατά την παράδοση,
 - ♦ Το κόστος μεταφοράς, και
 - ♦ Τα περιθώρια επίτευξης οικονομιών κλίμακας κατά τις λειτουργίες της αποθήκευσης και διακίνησης.
2. Η διαθεσιμότητα Ελληνικών επιχειρήσεων εφοδιασμού ή/και αντίστοιχων επιχειρήσεων του εξωτερικού που θα μπορούσαν να εκτελέσουν τον εφοδιασμό και να πληρούν τα παραπάνω κριτήρια.

Η εκάστοτε Διοίκηση θα πρέπει να προχωρήσει σε λεπτομερή καταγραφή / έρευνα αγοράς των εναλλακτικών που έχει προτού συνάψει συμβόλαια συνεργασίας με τέτοιες εταιρείες.

4.4. Επικοινωνιακή στρατηγική

4.4.1. Επικοινωνιακή Στρατηγική & Στόχοι

Όπως ήδη έχουμε εξηγήσει, η επικοινωνιακή στρατηγική έχει ως στόχους:

- Να κτίσει επώνυμη ζήτηση για τα Κρητικά Τρόφιμα
- Να ενισχύσει την παρουσία στα δίκτυα διανομής.

Αναφορικά με τις επικοινωνιακές ενέργειες που πρέπει να γίνουν για την εδραίωση της τοποθέτησης των Κρητικών Τροφίμων και την ενίσχυση της επώνυμης ζήτησης, οι βασικοί πυλώνες και τα αντίστοιχα target groups είναι:

1. Ενέργειες εντός Κρήτης για ενδυνάμωση της εικόνας του προϊόντος σε τουρίστες
2. Ενέργειες στις αγορές ενδιαφέροντος για ενδυνάμωση της εικόνας του προϊόντος.

Αντίστοιχα, στις επικοινωνιακές ενέργειες που πρέπει να γίνουν για την ενίσχυση της παρουσίας στα δίκτυα διανομής είναι:

1. Προωθητικές ενέργειες στα δίκτυα διανομής
2. Επιβράβευση (bonus) πωλητών που χειρίζονται συγκεκριμένους ενδιαμέσους στις χώρες ενδιαφέροντος.

Πριν προχωρήσουμε σε μια αναλυτικότερη περιγραφή των ενεργειών αυτών θα πρέπει πρώτα να προσδιοριστεί το ύψος της επικοινωνιακής επένδυσης που απαιτείται για την αποτελεσματική τοποθέτηση του **επώνυμου Κρητικού Προϊόντος**.

Τα βήματα της διαδικασίας αυτής είναι δύο:

- Προσδιορισμός επικοινωνιακών στόχων, και
- Καθορισμός αναγκαίας επένδυσης.

Οι επικοινωνιακοί στόχοι, που αφορούν τους καταναλωτές των χωρών ενδιαφέροντος, είναι:

1. Εδραίωση της γνώσης για την επωνυμία,
2. Εδραίωση των χαρακτηριστικών υπεροχής των Κρητικών Προϊόντων
3. Υποκίνηση της δοκιμής, και
4. Υποκίνηση πιστότητας.

Οι επικοινωνιακοί στόχοι, που αφορούν τους ενδιαμέσους των χωρών ενδιαφέροντος, είναι:

1. Εδραίωση των χαρακτηριστικών υπεροχής των Κρητικών Προϊόντων
2. Εδραίωση των πτυχών της συνεργασίας και του επαγγελματισμού της παραγωγικής διαδικασίας, και
3. Υποκίνηση της υποστήριξης των προσπάθειών απόκτησης μεριδίου αγοράς.

4.4.2. Επικοινωνιακή Επένδυση

Προκειμένου να γίνει κατανοητό τι εννοούμε με τον όρο Επικοινωνιακή Επένδυση, στη συνέχεια ακολουθεί η πρόταση που έχει κατατεθεί για την προώθηση του Κρητικού Επιτραπέζιου Σταφυλίου και περιλαμβάνεται στη μελέτη αμπελουργίας, που έχει εκπονηθεί από το Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Κρήτης και το Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών.

Οι ενέργειες για τον προσδιορισμό του σχετικού κονδυλίου προϋποθέτουν:

- Ακριβή γνώση της αναγκαίας διασποράς και διάχυσης των επικοινωνιακών μηνυμάτων για την επίτευξη των στόχων της επικοινωνιακής προσπάθειας, και
- Ακριβή γνώση του κόστους της κάθε ενέργειας που απαιτείται για τη διασφάλιση της διασποράς και διάχυσης των επικοινωνιακών μηνυμάτων.

Ωστόσο, η συγκεκριμένη μελέτη **δεν** περιελάμβανε μετρήσεις σε επίπεδο καταναλωτών, **ούτε** συλλογή πληροφοριών αναφορικά με τα διαθέσιμα επικοινωνιακά μέσα σε κάθε χώρα ενδιαφέροντος και την αποτελεσματικότητά τους στη διασπορά και διάχυση επικοινωνιακών μηνυμάτων.

Κατά συνέπεια, ξεκινώντας το σχεδιασμό, θα πρέπει αναπόφευκτα να καταφύγουμε σε λιγότερο αποτελεσματικές προσεγγίσεις, έχοντας ωστόσο ως **δεδομένη την ανάγκη επανεξέτασης** των σχετικών κονδυλίων υπό το πρίσμα των προαναφερθέντων στοιχείων τα οποία θα **πρέπει απαραίτητως** να συλλεχθούν.

Έτσι, ακολουθώντας τις πρακτικές που καταγράφονται στη διεθνή βιβλιογραφία αναφορικά με την επικοινωνιακή υποστήριξη για μια νέα επωνυμία, το επικοινωνιακό κονδύλι προσεγγίζεται ως ποσοστό

των επιδιωκόμενων πωλήσεων. Το ποσοστό αυτό είναι της τάξεως του 10% για το έτος λανσαρίσματος βαίνοντας μειούμενο με ρυθμό 25% κατ' έτος και μέχρι να φτάσει το ποσοστό του 5% επί των πωλήσεων.

Ο Πίνακας 1 που ακολουθεί συνοψίζει την αναγκαία επικοινωνιακή επένδυση για την περίοδο 2009-2012 η οποία, βάσει της συγκεκριμένης μεθόδου, ανέρχεται συνολικά στο ποσό των €16,7εκ. για την περίοδο 2009-2012 εκ των οποίων τα €4,4εκ. θα πρέπει να επενδυθούν εντός του 2009, οπότε θα ξεκινήσει η προσπάθεια εδραίωσης του επώνυμου Κρητικού επιτραπέζιου σταφυλιού.

Αναφορικά με τις ενέργειες που θα πρέπει να γίνουν και την κατανομή του προϋπολογισμού μεταξύ ενεργειών που αφορούν τους τελικούς καταναλωτές και τις ενέργειες που αφορούν τους ενδιάμεσους, η διεθνής πρακτική όπως καταγράφεται στη βιβλιογραφία για επώνυμα καταναλωτικά προϊόντα που επιδιώκουν να ενισχύσουν την επωνυμία τους είναι 65% του επικοινωνιακού προϋπολογισμού να κατευθύνεται σε επικοινωνιακές ενέργειες που αφορούν τους τελικούς καταναλωτές και 35% σε εκείνες που αφορούν τους ενδιάμεσους. Κατά συνέπεια, από το €4,4εκ. τα €2,8εκ. θα πρέπει να επενδυθούν σε επικοινωνιακές ενέργειες που αφορούν τους τελικούς καταναλωτές και τα υπόλοιπα €1,6εκ. σε επικοινωνιακές ενέργειες που αφορούν τους ενδιάμεσους.

	<u>Προσδοκώμενες Πωλήσεις</u>			% Επικοινωνιακής Επένδυσης	<u>Επικοινωνιακή Επένδυση</u>		
	Γερμανία	Βρετανία	Ρωσία		Γερμανία	Βρετανία	Ρωσία
2012	55.917.160	24.852.071	5.281.065	5,0%	2.795.858	1.242.604	264.053
2011	44.733.728	19.881.657	4.224.852	5,6%	2.516.272	1.118.343	237.648
2010	35.786.982	15.905.325	3.379.882	7,5%	2.684.024	1.192.899	253.491
2009	28.629.586	12.724.260	2.703.905	10,0%	2.862.959	1.272.426	270.391
ΣΥΝΟΛΟ	165.067.456	73.363.314	15.589.704		10.859.112	4.826.272	1.025.583
ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΕΤΟΥΣ 2009			44.057.751				4.405.775
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ 4ΕΤΙΑΣ 254.020.473						16.710.967	

Πίνακας 1. Απεικόνιση προσδοκώμενων πωλήσεων και επικοινωνιακής επένδυσης κατ' έτος και συνολικά.

4.4.3. Επικοινωνιακές Ενέργειες

Στις επόμενες παραγράφους δίνεται η περιγραφή των συνιστώμενων επικοινωνιακών ενεργειών μόνον για το έτος 2009 καθώς οι τακτικές επικοινωνίας που αφορούν τα επόμενα έτη θα πρέπει να μορφοποιηθούν στις αρχές του δεύτερου εξαμήνου του 2009 και αφού θα έχει γίνει καταγραφή της εμπειρίας μέχρι τότε. Ο Πίνακας 2 συνοψίζει τις σχετικές πληροφορίες.

➤ Επικοινωνιακές Ενέργειες για Καταναλωτές

1. Ενέργειες για την Τοπική (Κρητική) Αγορά

- ◆ Κοινό Στόχος: Τουρίστες / Επισκέπτες από Βρετανία και Γερμανία
- ◆ Προϋπόθεση: Διασφάλιση συνεργασίας με την τοπική τουριστική βιομηχανία
- ◆ Περίοδος Εκτέλεσης: κυρίως Ιούλιος – Οκτώβριος (βλέπε Εικόνα 4)
- ◆ Ενέργειες:
 - * Προσκλήσεις και συμμετοχή σε ενέργειες που αφορούν την καλλιέργεια του σταφυλιού και του τρύγου,
 - * Γνωριμία με το προϊόν και την Κρητική κουλτούρα, φιλοξενία προσφέροντας σταφύλι στην άφιξη και στην αναχώρηση από το ξενοδοχείο μαζί με ενημερωτικό φυλλάδιο κατάλληλα σχεδιασμένο για την προβολή της ποιότητας της καλλιέργειας και του προϊόντος αλλά και για τα συνεργαζόμενα super markets όπου μπορούν να βρουν το προϊόν στη χώρα τους.

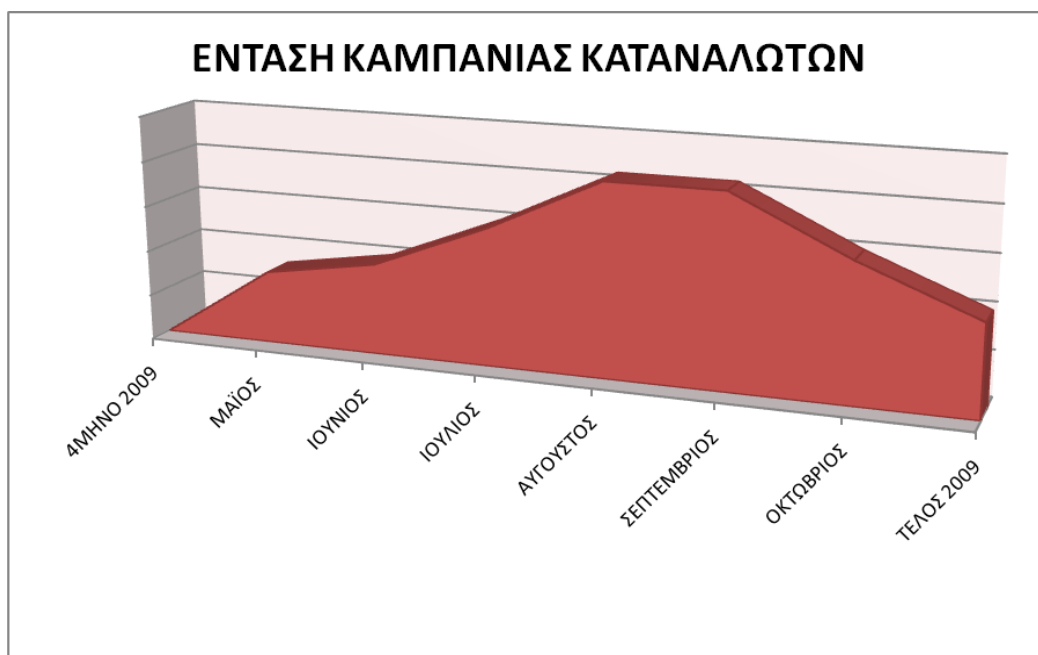
ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ		2.810.000	63,79%	Επί των ενεργειών στις Χώρες Ενδιαφέροντος	Στο σύνολο του προϋπο- λογισμού
ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ		2.630.000	59,70%		
ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΗ ΚΑΜΠΑΝΙΑ	1.000.000			38,02%	22,70%
ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΗ ΚΑΜΠΑΝΙΑ	400.000			15,21%	9,08%
ΚΑΜΠΑΝΙΑ ΣΕ ΕΝΤΥΠΑ & ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ	250.000			9,51%	5,68%
ADVERTORIALS	130.000			4,94%	2,95%
ΠΡΟΩΘΗΤΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ	450.000			17,11%	10,22%
ΔΩΡΕΑΝ ΠΡΟΪΟΝ / ΔΕΙΓΜΑ	400.000			15,21%	9,08%
ΤΟΠΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ (ΚΡΗΤΗ)		180.000	4,09%		
ΔΕΙΓΜΑ	120.000			66,67%	2,72%
EVENTS	60.000			33,33%	1,36%
ΔΙΚΤΥΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ		1.595.000	36,21%		
ΦΙΛΟΞΕΝΙΑ	100.000			6,27%	2,27%
ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ ΕΝΑΡΞΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ	400.000			25,08%	9,08%
ΕΚΠΤΩΣΕΙΣ ΟΓΚΟΥ	1.000.000			62,70%	22,70%
BONUS ΠΩΛΗΤΩΝ	95.000			5,96%	2,16%
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	4.405.000				

Πίνακας 2. Σύνοψη Επικοινωνιακών Ενεργειών Έτους 2009 και Κόστος.

2. Ενέργειες για τις Αγορές του Εξωτερικού

- ◆ Κοινό Στόχος: Οικογένειες μέσου και ανώτερου οικονομικού επιπέδου
- ◆ Προϋπόθεση: Συνεργασία με τοπική διαφημιστική εταιρεία (καλύτερα πολυεθνική με παρουσία σε Ελλάδα, Βρετανία και Γερμανία)
- ◆ Περίοδος Εκτέλεσης: Έναρξη Μάιος με αυξανόμενη ένταση μέχρι και Σεπτέμβριο, ελάττωση τον Οκτώβριο και φθίνουσα μέχρι τέλος του έτους
- ◆ Ενέργειες:
 - * Καμπάνια μέσω τηλεόρασης και ραδιοφώνου για το κτίσιμο γνώσης αναφορικά με το Κρητικό επιτραπέζιο σταφύλι και το μύθο που το συνοδεύει,

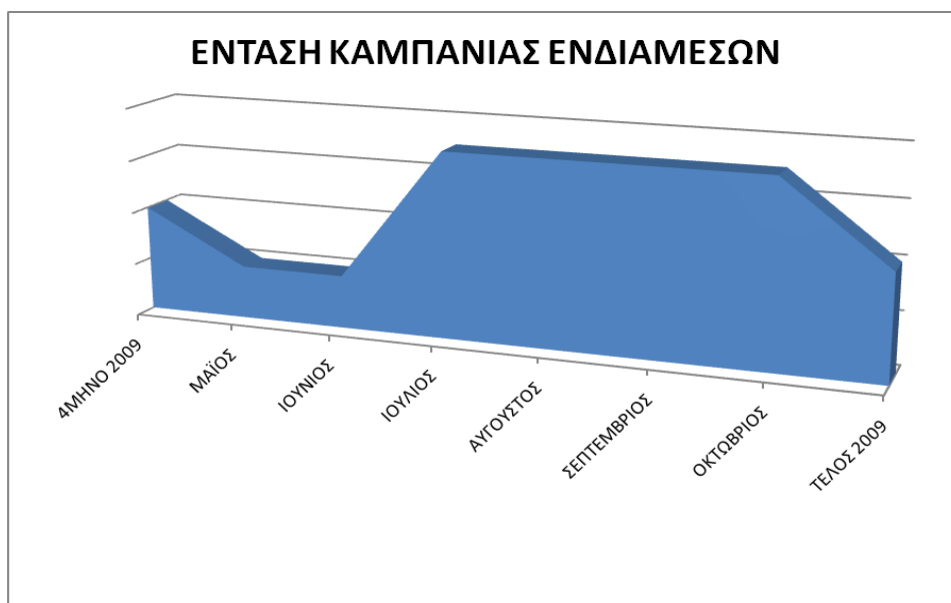
- * Καμπάνια στον τύπο ώστε να δοθεί το ίδιο μήνυμα σε μεγαλύτερη λεπτομέρεια αναφορικά με την ποιότητα του προϊόντος και να συνδεθεί με την Κρητική διατροφή, η οποία είναι γνωστή στην Ευρώπη,
- * Advertorials με έγκριτους δημοσιογράφους-καθοδηγητές γνώμης για την ενίσχυση της άποψης περί της ποιότητας του Κρητικού επιτραπέζιου σταφυλιού και της συμβολής του σε μια ολοκληρωμένη και υγιεινή διατροφή,
- * Προωθητικές ενέργειες συνοδευτικές συσκευασμένου προϊόντος με προϊόντα καθημερινής χρήσης στην κουζίνα (κατά προτίμηση εκτέλεση τέλη Αυγούστου, μετά τις θερινές διακοπές)

Εικόνα 4. Κατανομή Έντασης Επικοινωνιακής Προσπάθειας για Καταναλωτές. Έτος Αναφοράς 2009.

χος: Αγοραστές αλυσίδων s/m και εισαγωγέων νωπών προϊόντων και φρούτων

- ♦ Περίοδος Εκτέλεσης: Καθ' όλη τη διάρκεια του 2009 αλλά κορύφωση την περίοδο Ιουλίου-Οκτωβρίου (βλέπε. Εικόνα 5)
- ♦ Ενέργειες:
 - * Φιλοξενία στην Κρήτη και επίσκεψη σε αμπελώνες και συσκευαστήρια
 - * Εκπτώσεις έναρξης συνεργασίας με νέους συνεργάτες, σύμφωνα με τις υποδείξεις των πωλητών,
 - * Εκπτώσεις όγκου αγορών,
 - * Παροχή bonus στους πωλητές για την ανάπτυξη δικτύου διανομής και την επίτευξη των στόχων πωλήσεων του 2009.

Εικόνα 5. Κατανομή Έντασης Επικοινωνιακής Προσπάθειας για Ενδιάμεσους.
Έτος Διαφήμισης 2009

5. Προϋποθέσεις Εφαρμογής Ολοκληρωμένης Στρατηγικής Μάρκετινγκ

Στις προηγούμενες παραγράφους περιγράψαμε τους σημαντικότερους πυλώνες μιας Ολοκληρωμένης Στρατηγικής Μάρκετινγκ, η οποία αποσκοπεί να ανοίξει τις αγορές για τα κρητικά προϊόντα κτίζοντας επώνυμο προϊόν στη βάση της ποιοτικής υπεροχής του.

Τα θέματα που θα πρέπει να αντιμετωπιστούν είναι:

Νοοτροπία Παραγωγών

Η νοοτροπία των παραγωγών είναι ένα πρώτο και βασικό εμπόδιο το οποίο έχουμε ήδη σχολιάσει. Ωστόσο είναι αναγκαίο να τονιστεί ακόμα μια φορά ότι οι Κρητικοί παραγωγοί αγροτικών προϊόντων θα πρέπει να σταματήσουν να βλέπουν τον εαυτό τους ως γεωργούς και να ξεκινήσουν να αποκτούν μια επιχειρηματική συνείδηση. Αυτό πρακτικά σημαίνει διάθεση συνεργασίας και συντονισμού των προσπάθειών για βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των όποιων εμπορικών ενεργειών και πρωτοβουλιών καθώς και υιοθέτηση σύγχρονων μοντέλων διοίκησης του αγροτικού προϊόντος.

Μορφές Διοίκησης

Μία άλλη βασική προϋπόθεση είναι η υιοθέτηση σύγχρονων πρακτικών διοίκησης. Αυτό μεταφράζεται στη συμπίεση των παραγωγών και της συνένωσης του αποτελέσματος της παραγωγικής διαδικασίας υπό τη σκέπη συγκεκριμένου ιδιωτικού φορέα που θα αναλάβει την εφαρμογή αλλά και την αναπροσαρμογή, όπου και όσο χρειάζεται, της βασικής στρατηγικής μάρκετινγκ που προτείνουμε.

Στελέχωση με Επαγγελματίες Μάνατζερ και Πωλητές

Συνέπεια της υιοθέτησης σύγχρονων μορφών διοίκησης είναι η ανάγκη στελέχωσης του φορέα που θα δημιουργηθεί **με επαγγελματίες μάνατζερ με εμπειρία στην ανάπτυξη της εξαγωγικής δραστηριότητας** αλλά και με ικανούς πωλητές οι οποίοι θα αναλάβουν το δύσκολο έργο να ανοίξουν τις πόρτες των αγορών στόχων, στο πλαίσιο που ήδη έχουμε εξηγήσει. Τα στελέχη αυτά θα πρέπει βεβαίως να τύχουν της ανάλογης αμοιβής και των ανάλογων συνθηκών εργασίας προκειμένου να δεχθούν να συμμετάσχουν και να κατευθύνουν την προσπάθεια βελτίωσης των μεριδίων αγοράς μας στις συγκεκριμένες αγορές.

Εναλλακτικές Μορφές Χρηματοδότησης

Η τέταρτη αλλά εξίσου σημαντική προϋπόθεση είναι η χρηματοδότησης της στρατηγικής μάρκετινγκ, καθώς χωρίς τους αναγκαίους χρηματοοικονομικούς πόρους η όποια προσπάθεια θα καταλήξει μοιραίως σε αποτυχία. Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να αναζητηθούν εναλλακτικοί πόροι χρηματοδότησης, είτε από τις επιδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης είτε από αλλού, ώστε να

διασφαλιστεί η αναγκαία ροή χρημάτων τόσο για την αναδιάρθρωση όπου χρειάζεται των καλλιεργειών αλλά και για την υποστήριξη των αναγκαίων δράσεων σε επίπεδο εμπορικής πολιτικής.

Συστηματικότητα Σχεδίων & Υλοποίησης

Η πέμπτη προϋπόθεση αφορά τη συστηματικότητα της όλης προσπάθειας. Θα πρέπει να γίνει σαφές ότι τα αποτελέσματα από οποιαδήποτε εμπορική στρατηγική, ούτε έρχονται άμεσα, ούτε συμβαίνουν χωρίς να υπάρχει προσήλωση και συστηματικότητα στους στόχους και στις ενέργειες της. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να είναι σαφές ότι η όλη προσπάθεια, προκειμένου να στεφθεί με επιτυχία, θα απαιτήσει χρόνο και η συγκομιδή των καρπών των πωλήσεων και του κέρδους θα πρέπει να γίνει όταν ωριμάσουν οι συνθήκες, δηλαδή όχι νωρίτερα από μια 3ετία συνειδητής και συντονισμένης προσπάθειας όλων των εμπλεκόμενων φορέων.

Στο πλαίσιο αυτό θα ήταν επίσης χρήσιμη η συνεργασία με εκπαιδευτικά ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που κατέχουν εξειδικευμένη γνώση σε θέματα σχεδιασμού και χάραξης εμπορικής πολιτικής καθώς και καλλιεργητικών τεχνικών. **Ειδικότερα, η ίδρυση ενός Ινστιτούτου / Παρατηρητηρίου με τη συμμετοχή των σχετικών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της χώρας θα μπορούσε να συμβάλλει στην όλη προσπάθεια:**

- Συλλέγοντας στοιχεία αναφορικά με την οικονομική αποτελεσματικότητα της εμπορικής πολιτικής,
- Διερευνώντας συστηματικά τις τάσεις της ζήτησης και τις προτιμήσεις της κατανάλωσης στις χώρες ενδιαφέροντος,
- Εναρμονίζοντας κατάλληλα την εμπορική πολιτική ώστε να αντανakλά τις καταναλωτικές προτιμήσεις,
- Προτείνοντας τις αναγκαίες καλλιεργητικές παρεμβάσεις σε επίπεδο καλλιεργούμενων ποικιλιών και καλλιεργητικών τεχνικών ώστε να διατηρείται η ποιοτική ανωτερότητα του προϊόντος με ανταγωνιστικό επίπεδο κόστους παραγωγής, κ.λπ..

Καινοτόμες προτάσεις στον πρωτογενή τομέα

Ευάγγελος Καπετανάκης
Πρόεδρος ΤΕΙ Κρήτης

Προτάσεις 1/9 για βραχυ-μεσοπρόθεσμη υλοποίηση

ΤΕΙ Κρήτης Σχολή Γεωπονίας και Τμήμα Πληροφορικής, ΕΘΙΑΓΕ,
Περιφερειακό Κέντρο προστασίας Φυτών, ΜΑΙΧ

Ανάπτυξη και υποστήριξη διαδικτυακής πύλης (portal) για τον Πρωτογενή Τομέα, τα προϊόντα και το αγροτικό περιβάλλον της Κρήτης για:

- - Η έγκυρη και άμεση, επιστημονική και τεχνική ενημέρωση
του επιστημονικού προσωπικού, των αγροτών και συναφών επαγγελματιών, των εμπόρων αγροτικών προϊόντων κ.ά.
- - Η πληροφόρηση των τοπικών καταναλωτών, των επισκεπτών και της τουριστικής βιομηχανίας, της εκπαιδευτικής κοινότητας και του ευρύτερου κοινού, για τις παραγωγικές διαδικασίες και την αξία των αγροτικών προϊόντων,
για την Κρητική Διατροφή, για το γεωργικό και ευρύτερο περιβάλλον, για διαδρομές στο περιβάλλον και τις τοπικές ομορφιές με ευκαιρίες παρακολούθησης/ συμμετοχής σε αγροτικές δραστηριότητες, για προμήθεια τοπικών προϊόντων, για συμμετοχή σε τοπικές εκδηλώσεις στα χωριά και τις γωνιές της Κρήτης κ.ά.

Προτάσεις 2/9 για βραχυ-μεσοπρόθεσμη υλοποίηση

ΤΕΙ Κρήτης, Σχολή Γεωπονίας, ΕΘΙΑΓΕ

Δημιουργία εργαστηρίου αμπελο-οινικής τεχνολογίας για:

- - Εφαρμοσμένη έρευνα/ Συμβουλευτικές υπηρεσίες,
- Τεχνικές υπηρεσίες – Υπηρεσίες εργαστηρίου και εξειδικευμένες αναλύσεις,

στις οποίες μπορούν να συμπεριλαμβάνονται π.χ. προσδιορισμοί αρωματικού προφίλ οίνων και αποσταγμάτων κ.ά.

Προτάσεις 3/9 για βραχυ-μεσοπρόθεσμη υλοποίηση

ΤΕΙ Κρήτης, Σχολή Γεωπονίας, ΕΘΙΑΓΕ

Καινοτόμες προσεγγίσεις στην αντιμετώπιση του δάκου

Χρήση Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών και άλλων νέων τεχνολογιών για

- σχεδιασμό της εκστρατείας αντιμετώπισης του δάκου,
- προβλέψεις ανθεκτικότητας στα φ/φ
- προβλέψεις προσβολών του ελαιοκάρπου,
- παρακολούθηση της εφαρμογής των μέτρων αντιμετώπισης,
- διασφάλιση ποιότητας,

Προτάσεις 4/9 για βραχυ-μεσοπρόθεσμη υλοποίηση

ΤΕΙ Κρήτης, Σχολή Γεωπονίας, ΜΑΙΧ

Περιβαλλοντικές αλλαγές και συστήματα τροφίμων

- εκτίμηση των επιδράσεων των περιβαλλοντικών αλλαγών στην παραγωγή, ποιότητα και διαθεσιμότητα των τροφίμων
- υπολογισμός και χαρτογράφηση του κινδύνου για την παραγωγή
- αλλαγές για να εξασφαλισθεί η επάρκεια και η ασφάλεια τροφίμων και να αποτραπούν οι ανάδρομες δράσεις στο περιβάλλον και την κοινωνία

Προτάσεις 5/9 για βραχυ-μεσοπρόθεσμη υλοποίηση

ΤΕΙ Κρήτης, Σχολή Γεωπονίας και εταιρία Ρόδαξ

Περιβαλλοντική σήμανση του ελαιολάδου

- ενημέρωση των καταναλωτών της Β. Ευρώπης που είναι ευαισθητοποιημένοι στο ζήτημα της κλιματικής αλλαγής
- διεθνές περιβαλλοντικό σύστημα EPD (Environmental Product Declaration – www.environdec.com) της πρώτης παγκόσμια περιβαλλοντικής δήλωσης για το Εξαιρετικό Παρθένο Ελαιόλαδο, από δύο Ενώσεις Α.Σ. της Κρήτης και μία της Πελοποννήσου.
- Το ελαιοδάσος αποθηκεύει τόσο διοξείδιο του άνθρακα, ώστε το ελαιόλαδο είναι κλιματικά αρνητικό ως προς την εκπομπή αερίων θερμοκηπίου.
- Η σήμανση και η συνακόλουθη προβολή θέτει προστιθέμενη αξία στο προϊόν.

Προτάσεις 6/9 για βραχυ-μεσοπρόθεσμη υλοποίηση

ΤΕΙ Κρήτης, Σχολή Γεωπονίας και Τμήμα Διατροφής, ΕΘΙΑΓΕ, Περιφερειακό Κέντρο προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου, ΜΑΙΧ

Εργαστήρια Πιστοποιημένων Αναλύσεων στο Περιβάλλον, τη Γεωργία και τα Τρόφιμα

Πιστοποιημένες μετρήσεις και αναλύσεις (π.χ. κατά ISO 17025 κλπ) για:

- Την ασφάλεια του αγρότη- παραγωγού και του αγροτικού περιβάλλοντος,
- Την ποιότητα/ ασφάλεια της γεωργικής παραγωγικής διαδικασίας και των τροφίμων.
- Την κατάρτιση φακέλων προδιαγραφών για παραδοσιακά Κρητικά τρόφιμα,
- Την τεκμηρίωση των «λειτουργικών» ιδιοτήτων των τροφίμων αυτών απέναντι στην EUROPEAN FOOD SAFETY AUTHORITY (EFSA),
- τεχνογνωσία σε επιχειρήσεις για την προώθηση των τοπικών και παραδοσιακών τροφίμων.

Προτάσεις 7/9
για βραχυ-μεσοπρόθεσμη υλοποίηση
ΤΕΙ Κρήτης, Τμήμα Πληροφορικής , Σχολή
Γεωπονίας
Σύστημα Ιχνηλασιμότητας Τροφίμων

- Διασφάλισης ποιότητας των αγροτικών προϊόντων τροφίμων, μέσω του οποίου θα ελέγχεται και θα παρακολουθείται η αλυσίδα: παραγωγή, μεταποίηση, τυποποίηση και διάθεση τους στην κατανάλωση.

Προτάσεις 8/9 για βραχυ-μεσοπρόθεσμη υλοποίηση

- **Forthnet**
- **Εναλλακτικός τρόπος στην ενημέρωση των κατοίκων που δραστηριο-ποιούνται στην ύπαιθρο**, σε αγροτικές και απόκεντρες περιοχές της Περιφέρειας Κρήτης, μέσω της συλλογής και ομαδοποίησης ψηφιακού περιεχομένου και της αποστολής στοχευμένων ενημερωτικών μηνυμάτων με χρήσιμες πληροφορίες στο κινητό τηλέφωνο ή το email.
- Το προτεινόμενο πληροφοριακό σύστημα στηρίζει τη λειτουργία του στο έργο «ΥΠΑΙΘΡΟΣ», κληρονομώντας τα κυριότερα τεχνικά χαρακτηριστικά καθώς και την βασική ομάδα των εγγεγραμμένων χρηστών του.
- Έχει περίπου 5000 εγγεγραμμένους χρήστες από όλη την Κρήτη, με μια αναλογία στους νομούς Χανίων- Ρεθύμνου- Ηρακλείου- Λασιθίου 25%-10%-55%-10% αντίστοιχα.
- Το Ύπαιθρος στοχεύει στη μείωση του ψηφιακού χάσματος, φέρνοντας τους ανθρώπους της υπαίθρου ένα βήμα πιο κοντά στην κοινωνία της πληροφορίας.

Προτάσεις 8/9 για βραχυ-μεσοπρόθεσμη υλοποίηση

- **Forthnet**
- **Εναλλακτικός τρόπος στην ενημέρωση των κατοίκων που δραστηριο-ποιούνται στην ύπαιθρο**, σε αγροτικές και απόκεντρες περιοχές της Περιφέρειας Κρήτης, μέσω της συλλογής και ομαδοποίησης ψηφιακού περιεχομένου και της αποστολής στοχευμένων ενημερωτικών μηνυμάτων με χρήσιμες πληροφορίες στο κινητό τηλέφωνο ή το email.
- Το προτεινόμενο πληροφοριακό σύστημα στηρίζει τη λειτουργία του στο έργο «ΥΠΑΙΘΡΟΣ», κληρονομώντας τα κυριότερα τεχνικά χαρακτηριστικά καθώς και την βασική ομάδα των εγγεγραμμένων χρηστών του.
- Έχει περίπου 5000 εγγεγραμμένους χρήστες από όλη την Κρήτη, με μια αναλογία στους νομούς Χανίων- Ρεθύμνου- Ηρακλείου- Λασιθίου 25%-10%-55%-10% αντίστοιχα.
- Το Ύπαιθρος στοχεύει στη μείωση του ψηφιακού χάσματος, φέρνοντας τους ανθρώπους της υπαίθρου ένα βήμα πιο κοντά στην κοινωνία της πληροφορίας.

Προτάσεις 1/3 για μακροπρόθεσμη υλοποίηση

ΜΑΙΧ (δυνητικά σε συνεργασία με Πανεπιστήμιο και ΤΕΙ)

**Συστηματική και αειφόρος εκμετάλλευση φυσικών προϊόντων/
Απομόνωση, ταυτοποίηση και μελέτη ουσιών από φυσικές πηγές με
χρωματογραφικές και φασματοσκοπικές μεθόδους.**

- Αξιοποίηση των φαρμακευτικών, αρωματικών και φαρμακευτικών φυτών μέσω της παραγωγής τελικών προϊόντων (αιθερίων ελαίων, εκχυλισμάτων).
- Μελέτη της αντιοξειδωτικής δράσης και βιολογικής ενεργότητας καθαρών ουσιών, μειγμάτων, εκχυλισμάτων, τελικών προϊόντων.
- Ανάπτυξη νέων μεθόδων για τη μελέτη και αξιοποίηση των φυσικών προϊόντων.
- Σύνθεση φυσικών προϊόντων με βιολογικό ενδιαφέρον.
- Αξιοποίηση των αποβλήτων των γεωργικών διεργασιών για ανάκτηση προϊόντων προστιθέμενης αξίας για την βιομηχανία φαρμάκων, καλλυντικών, τροφίμων.

Προτάσεις 2/3 για μακροπρόθεσμη υλοποίηση

Πολυτεχνείο Κρήτης

Περιφερειακή Επιχείρηση Υδάτων (Π.Ε.Υ.):

- Συγκέντρωση όλων των οργανισμών διαχείρισης νερού (ΟΑΔΥΚ, ΤΟΕΔΒ, κοινοτικά κλπ.) σε έναν.
- Ενιαίο δίκτυο παρακολούθησης και ελέγχου/διαχείρισης των υδάτινων πόρων, συμπεριλαμβανομένου και του ελέγχου διαρροών.
- Ενεργειακά αποδοτικές αντλίες μεταβλητής ισχύος με inverters, χρήση ανανεώσιμων με στόχο τη μηδενική κατανάλωση.
- Η ΠΕΥ να κατασκευάσει πάρκο ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (αιολικά, φωτοβολταϊκά) για τη κάλυψη των δικών της αναγκών και χρησιμοποίηση των δεξαμενών της ως αντλησιοταμιευτήρες για την αποθήκευση περίσσειας ενέργειας

Προτάσεις 3/3 για μακροπρόθεσμη υλοποίηση

ΤΕΙ Κρήτης, Σχολή Τεχνολογικών Εφαρμογών και Σχολή Γεωπονίας

Ρομποτικό σύστημα εργασιών εντός θερμοκηπίου

- τροχήλατο ρομπότ ικανό να κινείται αυτόνομα στο περιβάλλον του θερμοκηπίου
- παρακολουθεί τα φυτά (με την βοήθεια τεχνητής όρασης και άλλων αισθητήρων)
- ψεκάζει και εκτελεί άλλες επί μέρους εργασίες με μεγάλη ακρίβεια
- συλλέγει καρπούς
- υπάρχει πρωτότυπο το οποίο αναπτύσσεται και δοκιμάζεται, απαιτείται χρηματοδότηση για περαιτέρω ανάπτυξη – ωρίμανση – δοκιμές.
- συσσωρεύει τεχνολογία που είναι άμεσα αξιοποιήσιμη και για άλλες ρομποτικές εφαρμογές στην γεωργία.

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ : ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ - ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ (Μέτρο 123 ΠΑΑ 2007- 2013)

Προτάσεις Για Ομαλή Πορεία Του Μέτρου

1. Δυνατότητα συνεχούς υποβολής και εξέτασης των προτάσεων ή βελτίωση των χρονικών περιθωρίων.
2. Να προηγηθεί εκπαίδευση και διαπίστευση των φορέων που θα αναλάβουν το ρόλο των « τεχνικών συμβουλών » των επενδυτών .
3. Να αποκλείεται από την ενίσχυση μηχανολογικός εξοπλισμός που δεν διαθέτει τις απαραίτητες πιστοποιήσεις .
4. Να δίδεται η τελευταία δόση μετά την έκδοση του συνόλου των απαιτούμενων αδειών και πιστοποιητικών .
5. Να εξετάζονται κατά προτεραιότητα οι φάκελοι των επενδυτικών σχεδίων σε περίπτωση που κινδυνεύει η ένταξη τους ή η πληρωμή τους .
6. Να βελτιωθεί η ανταπόκριση των υπηρεσιών .
7. Ενημέρωση των αρμοδίων προϊστάμενων για τη σπουδαιότητα των προγραμμάτων ώστε να διασφαλιστεί η συστηματική ενασχόληση των οικονομικών , πολιτικών μηχανικών και μηχανολόγων μηχανικών που μετέχουν στις επιτροπές .
8. Το Υπουργείο μετά από σοβαρή έρευνα και μελέτη να καταλήξει σε αναλυτικούς δείκτες τιμών για τις επιλέξιμες δράσεις οι οποίες θα διαφοροποιούνται κατά γεωγραφική ενότητα .

Προβλήματα -Προτάσεις Για Τους Επιλέξιμους Τομείς

1. Αδυναμία εκσυγχρονισμού υφιστάμενων σφαγείων (Σκόνταφταν στην μη επίτευξη θετικών οικονομικών αποτελεσμάτων).

Πρόταση: Να επανεξεταστεί το θέμα και αν τα οικονομικά δεδομένα παραμένουν τροχοπέδη να αναζητηθεί λύση με τη μορφή ίσως της κατ' εξαίρεση ένταξης αν είναι εφικτό , με πολιτική απόφαση.

2. Η χρηματοδότηση μέσω προγράμματος ορισμένων επιχειρήσεων δεν βελτιώνει τη θέση τους αλλά παρατείνει την παρουσία τους για όσο καιρό διαρκούν τα μέτρα (συναντάται συχνά στον τομέα ελαιόλαδου) και εμποδίζει την ανάπτυξη υγιών επιχειρήσεων .

Πρόταση: Επανεξέταση των επιλέξιμων δράσεων κατά τομεα. Συμμετοχή των Περιφερειών στην σύνταξη των προγραμμάτων με γνώμονα την ενδυνάμωση του πρωτογενή τομέα .

Μέτρο (2.1.4) Γεωργο - περιβαλλοντικές ενισχύσεις

Α) Προβλήματα - Προτάσεις (Διαδικαστικά)

1. Ηλεκτρονικό σύστημα μηχανογράφησης και διαχείρισης των Αιτήσεων . Τα προβλήματα οφείλονται κυρίως στην δομή και λειτουργία του σχετικού ηλεκτρονικού προγράμματος που προκαλούν καθυστέρηση σε όλη τη διαδικασία .
2. Κριτήρια επιλεξιμότητας των αιτήσεων σχετικό με το περιεχόμενο της αίτησης χορήγησης της ενιαίας ενίσχυσης . Ο ΟΠΕΚΕΠΕ που έχει την ευθύνη της εφαρμογής του προγράμματος , επιτρέπει την συνεχή ενημέρωση της ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων των αιτήσεων ενιαίας ενίσχυσης με βάση τον τρέχοντα διασταυρωτικό έλεγχο. Αυτό δημιουργεί ασυμβατότητα πολλές φορές των αιτούμενων στοιχείων με αυτά της ενιαίας ενίσχυσης .

Προτείνεται: Οριοθέτηση της χρονικής περιόδου που θα γίνονται δεκτές οι σχετικές αλλαγές .

Β) Προβλήματα - Προτάσεις (Θεμελιώδη)

1. Δεν προβλέπεται από την εφαρμοστική εγκύκλιο ο έλεγχος της παραγόμενης ποσότητας και ποιότητας , αποθήκευσης , επεξεργασίας , μεταποίησης και διάθεσης του τελικού προϊόντος αποκλείοντας πιθανά οφέλη για το κοινωνικό σύνολο και περιβάλλον.

Προτείνονται: Η εφαρμογή των απαραίτητων μέτρων (πχ. προδιαγραφών μεταφοράς και επεξεργασίας , τιμολόγια , πιστοποιητικά ποιότητας κτλ.) που θα εξασφαλίζουν την «σύνδεση » της διαδικασίας χορήγησης της οικονομικής ενίσχυσης με το τελικό προϊόν , την ικνιλασιμότητα του και την ασφαλή διάθεση του .

2. Περιορισμένος αριθμός ενταγμένων παραγωγών .

ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΕΩΝ (Σχέδια Βελτιώσεων)

ΜΕΤΡΟ 121 ΠΑΑ 2007-2013

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Η εφαρμογή του προγράμματος να ανατεθεί εξολοκλήρου στις αρμόδιες Υπηρεσίες της Περιφέρειας.
2. Η προκήρυξη του προγράμματος πρέπει να γίνεται σε συχνότερα και τακτά χρονικά διαστήματα(πχ. Κάθε διετία).
3. Οι Αποφάσεις Ένταξης να συνοδεύονται από αναλυτικούς πίνακες σαφούς περιγραφής των επενδύσεων .
4. Η όλη διαδικασία έγκρισης -υλοποίησης -παραλαβής και πληρωμής να γίνεται χωρίς χρονοτριβή.
5. Να απλουστευθεί και να επιταχυνθεί η διαδικασία χορήγησης της πάσης φύσεως αδειών .
6. Οι προδιαγραφές κατασκευές κτιριακών εγκαταστάσεων να προσαρμόζονται στις τοπικές συνθήκες .
7. Να συσταθεί επιτροπή ανά Περιφερειακή Ενότητα για χορήγηση Άδειας Σκοπιμότητας υλοποίησης μόνιμων εγκαταστάσεων (θερμοκηπίων -υπόστεγων κτηνοτροφίας).
8. Οι Γνωμοδοτικές Επιτροπές και Επιτροπές εξέτασης ενστάσεων των Σχεδίων Βελτίωσης να μην επηρεάζονται από εξωτερικές παρεμβάσεις .

ΓΙΑΚΟΥΜΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΝΕΩΝ ΓΕΩΡΓΩΝ ΜΕΤΡΟ 112 ΤΟΥ ΠΑΑ 2007-2013

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Πρέπει να εξευρεθούν κονδύλια ώστε να συνεχιστεί η εφαρμογή του προγράμματος και μάλιστα σε τακτά χρονικά διαστήματα (πχ. Ανά 2ετία) .
2. Να αυξηθεί το Πριμ Πρώτης Εγκατάστασης και να διασφαλισθεί ότι θα αξιοποιείται για επενδύσεις στο χώρο της γεωργικής εκμετάλλευσης (οι επενδύσεις μπορεί να προβλέπονται στο « Σχέδιο Δράσης »).
3. Να συνδυαστεί η καταβολή του ΠΠΕ (Πριμ Πρώτης Εγκατάστασης) με άλλα ισχυρά κίνητρα προσέλκυσης υποψηφίων Νέων Αγροτών πχ.
 - α) Δωρεάν έκδοση Οικοδομικής Άδειας α' κατοικίας μέχρι 120 τμ.
 - β) Δωρεάν ταξινόμηση αγροτικών αυτοκινήτων
 - γ) Μειωμένο τιμολόγιο οικιακού ρεύματος
 - δ) Μειωμένο τιμολόγιο καυσίμων αγροτικών αυτοκινήτων
 - κτλ.

4. Να συνεχιστούν τα συμπληρωματικά μέτρα του Ν.2520/97 και να εναρμονιστεί η εφαρμογή τους σύμφωνα με τις πραγματικές καταστάσεις που διαμορφώνονται λόγω των αναπόφευκτων καθυστερήσεων για την ένταξη των δικαιούχων .
5. Επιβάλλεται η πληρέστερη και ουσιαστικότερη αξιοποίηση του διαθέσιμου γεωτεχνικού προσωπικού των αρμοδίων Υπηρεσιών της Περιφέρειας καθώς και η συνέχιση έκδοσης των « Αποφάσεων Ένταξης » από τον αιρετό Περιφερειάρχη .

ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΛΙΕΙΑΣ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Να προκηρυχθούν το συντομότερο δυνατό και τα άλλα μέτρα του Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας 2007-2013 (προσκλήσεις για υποβολή προτάσεων έχουν γίνει μόνο για (4) τέσσερα Μέτρα).
2. Ο Οργανισμός Λιμένος και τα Λιμενικά Ταμεία να ξεκινήσουν μελέτες βελτίωσης των υποδομών σε αλιευτικά λιμάνια .
3. Να δίνονται δάνεια για τις επενδύσεις και να χρηματοδοτούνται με ευνοϊκότερους όρους .
4. Να συμμετέχει η Περιφέρεια στις Επιτροπές του Υπουργείου που θα διαμορφώσουν το σχέδιο Επιχειρησιακού Προγράμματος για το Δ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης .

ΔΙΚΤΥΟ NATURA 2000 - ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Δημιουργία γραφείου τεκμηρίωσης / προγραμματισμού με θέμα την εξεύρεση κοινοτικών πόρων και την διατύπωση επιλέξιμων δράσεων στα χρηματοδοτικά μέσα της κοινότητας .
2. Διατήρηση της εκτατικής μορφής , επαναφορά παραδοσιακών εκτατικών πρακτικών στον πρωτογενή τομέα .
3. Χαρακτηρισμός γεωργικών εκτάσεων εντός των περιοχών του δικτύου Natura 2000 σε περιοχές υψηλής φυσικής αξίας (ΥΦΑ) δεδομένου ότι στόχος της νέας αναμόρφωσης της ΚΑΠ το 2013 είναι οι ενισχύσεις των ΥΦΑ .
4. Ένταξη περιοχών του δικτύου Natura 2000 αλλά και γειτονικών αγροτικών περιοχών στα γεωργοπεριβαλλοντικά μέτρα τα οποία στοχεύουν στη βελτίωση των βιοτόπων ειδών προτεραιότητας της ορνιθοπανίδας .
5. Εγκατάσταση και διαχείριση χώρων σίτισης (ταΐστρες)αρπακτικών πτηνών (8-10 σε όλο το νησί)σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις Κτηνιατρικής και παράλληλη δημιουργία εκπαιδευτικής / ερευνητικής / οικοτουριστικής εκμετάλλευσης . Σύνδεση αγροτικών προϊόντων και του παραδοσιακού τρόπου παραγωγής τους με τις περιοχές του δικτύου Natura 2000 .Οι περιοχές αυτές στην Κρήτη είναι κατά βάση ορεινές και ημιορεινές και αμιγώς αγροτοκτηνοτροφικές . Προτείνεται ο χαρακτηρισμός των περιοχών αυτών ως περιοχών Προστατευομένης Γεωργικής Ένδειξης (ΠΓΕ) .Τα προϊόντα των περιοχών αυτών έχουν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά .Το συγκριτικό τους πλεονέκτημα είναι η εγγυηση για την προέλευση και τον τρόπο

παραγωγής τους , υψηλή προστιθέμενη αξία , και η ταύτιση τους με φυσικές περιοχές ιδιαίτερης οικολογικής αξίας . Θα πρέπει να διερευνηθεί η δυνατότητα χρήσης ειδικού σήματος πιστοποίησης της σχέσης τους με την προστατευόμενη περιοχή

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Στην Περιφέρεια είναι απαραίτητη η παρουσία ενός ατόμου με αποδεδειγμένη πείρα και έργο στα INTRA -COMMUNITY PROGRAMMES αλλά και στα THE REGIONAL EUROPEAN FUNDS .
2. Πρέπει η διοικητική διαχείριση του περιβάλλοντος να φύγει από τον τομέα υποδομών και να έλθει στον τομέα Αγροτικής Οικονομίας γιατί με βάση τα Ευρωπαϊκά προγράμματα αυτά τα δυο είναι άμεσα συνδεδεμένα . Να δημιουργηθεί ο τίτλος -ρόλος του πολιτισμού που λείπει από το οργανόγραμμα της Περιφέρειας . Πολλά προγράμματα κατάρτισης προσωπικού και τοπικών κοινωνιών περνάνε μέσα από αυτόν το θεσμό.
3. Η εις βάθος χρόνου αλλαγή του γραφειοκρατικού μοντέλου της Περιφέρειας από το παρόν στο νέο που ονομάζεται Τοπική Ατζέντα 21.
4. Πρόβλεψη στον προϋπολογισμό της Περιφέρειας ενός ποσού για τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα που οι ημερομηνίες ανοίγματος -κλεισίματος είναι κοντινές .
5. Για τις περιοχές Δικτύου Natura 2000 να εφαρμοστεί ο νόμος 2742/99. Να ολοκληρωθεί η διαδικασία σύστασης Φορέων Διαχείρισης και να ιδρυθούν Φορείς Διαχείρισης για όλες τις περιοχές Natura 2000 με ισομερή συμμετοχή των ντόπιων κοινωνιών σε αυτούς . Να εκπονηθούν διαχειριστικά σχέδια και ΕΠΜ για την διατήρηση του παραδοσιακού χαρακτήρα τους .

ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ ΤΟΥ ΑΞΟΝΑ 4
«ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ LEADER » ΤΟΥ ΠΑΑ 2007-2013

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ

1. Η υποβολή του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών κατά την υποβολή των φακέλων υποψηφιότητας με αποτέλεσμα οι υποψήφιοι επενδυτές να υπόκεινται σε ταλαιπωρία και κόστος ,χωρίς να είναι εξασφαλισμένη η ένταξη του επενδυτικού σχεδίου τους .
Για παράδειγμα ο υποψήφιος επενδυτής υποχρεούται στην αγορά ή μακροχρόνια μίσθωση του οικοπέδου πριν την υποβολή του φακέλου υποψηφιότητας ενώ θα μπορούσε να προσκομίσει ένα προσύμφωνο αγοράς ή μακροχρόνιας μίσθωσης και εφόσον το επενδυτικό σχέδιο προεγκριθεί να του ζητηθεί μέσα σε εύλογη προθεσμία και μέχρι την υπογραφή της σύμβασης να προσκομίσει το συμβόλαιο αγοράς ή μακροχρόνιας μίσθωσης .
2. Η καθυστέρηση της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για το δειγματοληπτικό έλεγχο των διαδικασιών προκήρυξης και αξιολόγησης των επενδυτικών σχεδίων από τις ΟΤΔ

ΜΟΥΝΤΡΑΚΗ ΖΗΝΟΒΙΑ

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

Συνεργασία του Οργανισμού ΟΓΕΕΚΑ ΔΗΜΗΤΡΑ με την Περιφέρεια σε θέματα εκπαίδευσης . Δηλαδή ο Οργανισμός να υλοποιεί σεμινάρια εκπαίδευσης Νέων Αγροτών διάρκειας 25 ημερών και η Περιφέρεια 10ημερα σεμινάρια σε εξειδικευμένα θέματα , αξιοποιώντας τις δομές του Οργανισμού (αίθουσες διδασκαλίας κτλ.).

Σε επίπεδο Περιφέρειας το οργανωτικό σχήμα που θα την εξυπηρετεί πρέπει να δομηθεί ως ακολούθως :

α) Πρέπει να συγκροτηθούν Γραφεία Επαγγελματικής Κατάρτισης ένα για κάθε Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής (ένα ανα Περιφερειακή Ενότητα ή Νομό). Το γραφείο Ηρακλείου θα συντονίζει και θα παρακολουθεί την πορεία των λοιπών γραφείων . Η στελέχωση κάθε γραφείου θα γίνει από δυο τουλάχιστον άτομα.

β) Επιβάλλεται η συμπαράσταση και η στήριξη από το γραφείο Πρωτογενή Τομέα καθώς και η εύκολη και γρήγορη πρόσβαση στην κα. Αντιπεριφερειάρχη.

γ) Θα απαιτηθούν κάποια χρήματα για περιπτώσεις που δεν μπορούν να καλυφθούν οι δαπάνες από την χρηματοδότηση των προγραμμάτων .

